Karnataka State Archives
(Department Library)
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಮಾಣ Accession No. AB3861
ದಿನಾಂಕ Date

THE
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE TWENTY-NINETH DAY

OF THE

SEVENTH SESSION

FRIDAY, 18TH MARCH 1966

Vol. IV—No. 1

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ) 4836
ಸ್ವಾಮ್ಯ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.....
ದಿನಾಂಕ Date.....

BANGALORE:
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1966

Price: 25 Paise

CONTENTS

		Pages
Report of the Joint Select Committee on the Mysore Secondary Education Examination Board Bill, 1966—(Presented)	...	1
Members' Representation—	...	1—9
Budget Estimates for 1966-67—Demands for Grants—		
Demand No.		
17—28. Education	...	9—31
37—68. Stationery and Printing	... (Voted)	
49—109. Capital Outlay on other Works	...	
Member's Representation : *re* : the food policy of the State		32—39
Statement of the Minister for Food *re* : the food Policy of the State	...	37—39
Budget Estimates for 1966-67—Demands for Grants—		
Demands No.		
6—13. Other Taxes and Duties	...	39—59
30A—45. Electricity Schemes	...	
31—50. Public Works	...	
32—53. Ports and Pilotage	...	
43—94. Capital outlay on Improvement of Public Health	...	
47—101. Capital Outlay on Electricity Schemes	...	
48—103. Capital Outlay on Public Works	...	
50—110. Capital Outlay on Ports—(Debate not concluded)	...	

THE
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE THIRTIETH DAY

OF THE

SEVENTH SESSION

SATURDAY, 19TH MARCH 1966

Vol. IV—No. 2

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1966

Price : 25 Paise.

CONTENTS

	PAGES
Starred Questions and Answers ...	61—76
Questions for answers on the day (but not taken up) ...	76—78
Condolence Reference *re*: the Demise of Sri A. B. P. Manje Gowda, Ex-Member, Representative Assembly ...	79
Member's Representation ...	79—80
Speaker's Ruling *re*: a question of privilege relating to a Member of the other House ...	80—81
Speaker's Statement *re*: Presentation of the Petition of the N.G.O.'s Association by Sri S. Gopala Gowda ...	81—84
Papers laid on the Table—	
1. Notification No. RD 140 LRY 66, dated 5th March 1966 issued under the Mysore Land Reforms Act, 1961 ...	84
2. Notification No. PLM 32 MLR 65, dated 1st March 1966 issued under the Mysore Municipalities Act, 1964 ...	
Business of the House ...	84
Budget Estimates for 1966-67—Demands for Grants—	
Demand No.	
6—13. Other Taxes and Duties ...	
30A—45. Electricity Schemes ...	
31—50. Public Works ...	
32—53. Ports and Pilotage ...	
43—94. Capital Outlay on Improvement of Public Health ... (Voted)	85—121
47—101. Capital Outlay on Electricity Schemes	
48—103. Capital Outlay on Public Works ...	
50—119. Capital Outlay on Ports ...	

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE THIRTY-FIRST DAY

OF THE

SEVENTH SESSION

MONDAY, 21ST MARCH 1966

Vol. IV—No. 3

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1966

Price : 25 Paise.

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE THIRTY-SECOND DAY

OF THE

SEVENTH SESSION

TUESDAY, 22ND MARCH 1966

Vol. IV—No. 4

BANGALORE:
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1966

Price: 25 Paise

CONTENTS

		Pages
Starred Questions and Answers	...	191—208
Questions for answers on the day (but not taken up)	...	208—210
Calling attention to a matter of urgent Public Importance *re*: Fast by the Students of the Maharaja's High School Mysore	...	210—211
Business of the House	...	211
Budget Estimates for 1966-67—Demands for Grants—		
Demand No. 15—26. Miscellaneous Departments ...		
53—124. Capital Outlay on Schemes of Government Trading ...	(Voted)	211—238
Demand No. 14—25. Supplies and Disposals ...		
,, 16—27. Scientific Departments ...		
,, 24—35. Industries ...		238—243
,, 44—96. Capital Outlay on Industrial and Economic Development—(State not concluded) ...		

THE
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE THIRTY-THIRD DAY

OF THE

SEVENTH SESSION

THURSDAY, 24TH MARCH 1966

Vol. IV—No. 5

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1966

Price : 25 Paise.

(Departmental Library)
ಕನಾ. ಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.... 4836
ದಿನಾಂಕ Date.....

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, 18th March 1966.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minuites past Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

REPORT OF THE J.S.C. ON THE MYSORE SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD BILL, 1966

(*Presentation*).

Mr. SPEAKER.—Now, the Education Minister may present the Joint Select Committee report.

Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—Sir, I beg to present the report of the Joint Select Committee on the Mysore Secondary Education Examination Board Bill, 1966.

Mr. SPEAKER.—The report of the Joint Select Committee on the Mysore Secondary Education Examination Board Bill, 1966 is presented.

Members' Representations.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ (ಹೆಬ್ಬೂರು).—ಸ್ಪಾಪಿ, ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟು ಪಾರ್ಟಿಯ ಆದೇಶದಂತೆ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಮೋಷನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರ ಆದೇಶದಂತೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಸಹ ಆಹಾರದ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಕೊರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಖಂಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ.....

Mr. SPEAKER.—I do not want a long speech; is it a matter of privilege or what is it?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಹೌದು, ಅದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—Is it the same thing that the Member has written in his letter?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಹೌದು. ಈ ಕಾಗದದ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I will look into it and he may raise the point tomorrow. Without looking into it, I cannot say anything.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಪೋಲೀಸಿನವರು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಅಟ್ರಾಸಿಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—Can I punish anybody for it? Tomorrow I will deal with it. I will deal with it as dispassionately, as expeditiously as possible.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮೀ, ನಮ್ಮ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಂಜನಪ್ಪ ನವರು ಕಾಯಿಲೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಿನ್ನೆ ದಿನ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ನೋಡಿಕೊಂಡ ರೀತಿ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ.....

Mr. SPEAKER.—Is the member treating it as a matter of privilege?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಹೌದು ಇದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜು. ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಔಷಧಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Does the hon. Member understand the technical meaning of the word 'privilege'? Courtesy shown, sitting, eating and all that—does it come under 'privilege'?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಹಾಗಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಸಾಧಾರಣವಾದಂಥ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂತಹ ಉಪಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಏನು? ಪಾವಜೆಯವರು ನಿಧನ ಹೊಂದಿದರು, ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಔಷಧಿ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡ ಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ನೆನ್ನೆಯ ದಿವಸ 4 ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಅಂಜನಪ್ಪನವರು ಅಡ್ಮಿಟ್ ಆದರು, ರಾತ್ರಿ 9 ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು, ಅಂದಾನಯ್ಯನವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರು ಕುಡಿದು, ಮತ್ತರಾಗಿ ಅಂಜನಪ್ಪನವರಿಗೆ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡಿದ ರೀತಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪೈಶಾಚಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಕೊಠಡಿ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೀತಿನೀತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನೀರು, ಫ್ಯಾನು, ಗಾಳಿ ಯಾವುದೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರತಕ್ಕ ನನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕ್ಕೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳು ದೊರೆತು ಅವರ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆಯೇ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I do desire that members must have a clear grip of what they are saying, How many times has the member said 'mulabhuta'? Am I dealing with fundamental rights here? If it is a privilege under the provisions of the Constitution, then it is a matter which I will have to enquire and then come to a conclusion. I do not want to give a ruling just now at this stage. I did not want to disturb the hon'ble member though I tried to cut short by asking him "are you convinced that it is a privilege?" The member may be entitled to certain treatment and other facilities in the hospital, but does it become a privilege in regard to the transaction of the business on tha Floor of the House to be brought here and to be entertained by me as a privilege question without examining it. If it is to be accepted as a privilege question I must first be convinced that it is prima facie a matter of privilege of the House and therefore it must be referred to the Privileges Committee. Members must have a little patience and give time to me to examine it. In fact, it has come to me now and I am going to enquire into it. Members have no patience even to wait. I have no objection to its being taken up tomorrow, but I must first be convinced that it is a matter of privilege. Is the member discharging his duty as a member of the House in the hospital, is there any House in the hospital or is there any motion there? If there is anything like that in support of the privilege question, he may tell me. I am keeping my

mind open. I will look into it. I am gathering facts. How can I give a decision ex parte, without even holding an enquiry simply because the member insists ? Is that reasonable ? I am trying to gather facts and understand them. There must be a certain amount of study behind it to come to a decision whether it is worthy of acceptance or not. Let him not be in a hurry simply because when he says something here, it will come in the Press tomorrow. That is not correct.

Sri K. LAKKAPPA.—It is a question of treatment that the authorities have given to a member.

Mr. SPEAKER.—I am not yet convinced that it is a matter to be raised on the floor of the House. The medical treatment of a member in the hospital cannot be a privilege question on the floor of the House,

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—We have no objection to your examining whether it has all the ingredients for admission as a question of privilege.

Mr. SPEAKER.—I have not yet looked into it. I want to gather all the facts, study them and then give my decision.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You were observing that we are here for publicity. That is not correct, Sir.

Mr. SPEAKER.—I did not say so. I said, why rush to make a statement here without even a study of all the facts.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—My friend Sri Lakkappa raised another point about a police officer just handling the member in a certain manner.

Mr. SPEAKER.—That will come up tomorrow. Should I not gather facts ? Am I to condemn anybody without any enquiry ? I did not make the same observation as I made with regard to the question of medical treatment. I said I will enquire into it. Does anybody suggest that I should ex-parte without any enquiry hang him ?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We are not here to compel the Speaker to take an immediate and hasty decision. We want that your decision should not go wrong.

Mr. SPEAKER.—Then wait till tomorrow. Let us go slow, steady, in a cool, calculated and determined way.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಒಂದು ತ್ವರಿತವಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ವಿಷಯದತ್ತ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೆಳೆದು .....

Mr. SPEAKER.—Let not the Member refer to the contents.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಎರಡು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ, ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸೂಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The Member has given notice of a resolution for adjourning the work of the House for discussing the matter relating to food. I am calling upon the Minister for Food to ascertain what exactly the position is, because before I deal with it I must know the latest position. Therefore, I am passing it on to the Minister for Food. The Minister for Food will look into it and tell me what the position is and then I will deal with it.

Sri B. D. JATTI (Minister for Food).—That can be taken up even today at any time after 4-00 P.M.

Mr. SPEAKER.—After the Education Demand is over before the next Demand is taken up, you can kindly give me a statement and I will deal with it after the Demand is over.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನಾದರೂ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗಲ್ಲ, ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ. If the Member wants it to be taken up just now without ascertaining the position, I am unable to accept it.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I will give the Member a chance after the Education Demand is over. But if he wants to speak now alone, then it means that I am not here regulating the House but the Member is regulating. I cannot allow that.

Now the Minister for Education will reply.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅವಮಾನ.....

Mr. SPEAKER.—I have dealt with it just now. Simply because the member gets up, does the member mean to say that I am going to reviveit ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ?

Mr. SPEAKER.—I am not going to allow anybody. What does he mean by "Avakasa"? Does it mean that everybody should speak? Now the Minister for Education will begin.

Sri K. LAKKAPPA.—I rise to a point of order. Rule 32 of the Rules of Procedure lays down that the first hour of every day shall be devoted for Questions and Answers.

Sir, you have got enormous powers and discretions. If the members have tabled questions and if the answers are ready, why is it that the Government are not sending them ? The Government is not behaving properly. Will the Speaker direct the Government to see that proper justice is done to the questions that have been tabled by the members. Rule 32 will be of no avail. They have protection and you have the discretionary powers.

Mr. SPEAKER.—When the work of the House is to begin, to raise points of order or this type which are no points of order at all is not correct. I have always said that the members must tell me beforehand and if they do not choose to tell me and if ever I have allowed them, it is more out of discretion, courtesy and affection to the members. If they are not going to appreciate that, all that I can say is that I will regidly say that no member should say anything which is not in the agenda. I am trying to accommodate them. If members think that they are entitled to get up and say anything on a matter which is posted for

tomorrow, I cannot allow that. Simply because one member gets up and says that Mr. Lakkappa has been insulted and then to raise a privilege issue on that matter is not proper. That matter has been fully dealt with by me and adjourned for tomorrow.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಾದ್ದರಿಂದ ಈಗಲೇ ಇತ್ಯರ್ಥ ವಾಗಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—I am not going to do that. The House has adjourned it and I have adjourned it and now to say that is dictation. The Hon'ble Member seems to think that he has a right to say what business should be transacted by the Speaker. If this is allowed, I do not know what is going to happen. Members must co-operate with the Chair. A letter has been given and I cannot give a decision ex-parte. I am making enquiries. I have a little information; it is not complete. The matter has been placed before me and if members do not co-operate.....What is the special point in taking it up now?

Now, a point of order has been raised by the Hon'ble Member Sri Lakkappa. He did not point out any rule which is violated. He referred to Rule 32 and he further said that the Speaker has got the discretion to omit questions if the exigencies of the situation require it. It is not a matter which has arisen suddenly today. The omission of questions in the agenda was a step which was decided yesterday. If the member had been present, he would have know it. If he was present and had known it, he should not have raised this point of order. His ignorance on account of his absence does not change the situation to any extent whatsoever. Apart from that, if the Speaker has exercised his discretion vested in him under the Rules, there is no point of order. I am really surprised that the member has raised it after I have called the Hon'ble Education Minister to reply. There is no merit in the point of order and I am unable to accept it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ.....

Mr. SPEAKER.—Order, order. I have called upon the Minister to reply. I could have finished this demand yesterday itself without accommodating the members.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ಕಾಲವನ್ನು.....

Mr. SPEAKER.—What is the rule?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ರೂಲ್ಸ್ ಪುಸ್ತಕ ನೋಡಿ, ಸ್ವಾಮಿ. ಅದರಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

Mr. SPEAKER.—The point of order is rejected. If it adds grace and stature to the House, let it be recorded for the future generations to read. After all the distrubance that has happened in the House, yet another Hon'ble Member Sri Revanasiddappa has raised a point of order. When asked to point out the rule which has been violated, he wanted me to refer to the Book itself. This is surprising statement to be made by any member. On the floor of the House, to ask the Chair to refer to

(MR. SPEAKER)

the whole book without mentioning the rule—he is assuming too much. Every member knows what he has said; perhaps he might have said it inadvertently. I am prepared to take it that he has said it without any malafides. He will take note of it and see that he does not repeat such language.

Sri K. LAKKAPPA.—We are very peaceful and democratic when compared to other Legislatures.

Mr. SPEAKER.—Which Legislature the Hon'ble Member has in mind, I do not know. If he thinks that he is going to raise his status by repeating what has happened elsewhere, let him think over and do what he pleases. If anything happens I have only to deal with it.

Sri K. LAKKAPPA.—If the Government provokes and if it is responsible for creating all these things.....

Mr. SPEAKER.—Who is provoking whom? Order, order.

Sri A. KRISHNA SHETTY (Mangalore-II).—Is it any case that you are preparing against us, Sir.

Mr. SPEAKER.—Kindly explain against whom, before whom and for what purpose.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—After all, it is a very small matter.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

Mr. SPEAKER.—If the Member does not want the reply, let us not have it.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It was announced that there are only 9 questions which need not be taken up today and that we should go on with the Education Demand. We are not going to question the decision we have taken yesterday. For these small matters there need not be so much commotion.

1-00 P.M.

Mr. SPEAKER.—The question of having the interpellation on a particular day is covered by the rules. There is no rule that is violated. Whed asked to cite the rule the Hon'ble Member did not cite the rule but he asked me to refer to the book containing the rule. His later explanation is that during the tenure of this Legislature the largest number of hours have been spent without Questions on the respective days. I am unable to accept it for more reasons than one. If any interpellations were not taken up on any particular day it was a matter which has been mentioned to this House, consent or concurrence of the House has been taken, expressed or implied and on that interpellations have not been included in the agenda and the work has been transacted. No objection as this been raised at any time. It is absolutely inconsistent to say the least of it. I find there is no merit in the point of order.

One or two more points have been raised by one of the Hon'ble Members on which a ruling has not been delivered. I wanted to deliver the ruling without impairing the utility of other works a couple of days back. The point that was raised, while discussing the demands, the cut motions were not moved and were not voted upon. Sri Gopala Gowda was asked to look into the matter in detail and I had supplied him a list of relevant books. So far as this question is concerned, one or two particular decisions or rulings of this House were also mentioned to him. The procedure that has been followed in this House is well known and is perfectly proper. It is seen recorded in the proceedings of this House. A reference for the past several years will go to show that cut motions have not been moved. The Demands have been put to vote and voted upon. In olden times when plenty of time was available, every cut motion was being taken, debated upon and voted upon and finally the demands were voted upon. Such procedures was found to be cumbersome in several legislatures and hence this procedure has not been adhered to. There is a difference on more than one account between the procedure followed in England so far as the financial statements or what has been taken here as Budget, and the procedure followed in India. So far as the Mysore Legislature is concerned, the rulings given by my learned predecessor Sri S. R. Kanthi as early as 1958 have covered this point in detail.

If Sri Gopala Gowda wants to say anything in the matter he may do so.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನು ಎತ್ತಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ರೂಲ್ಸ್ ನಂಬರು 165,(ಎ) (ಬಿ) (ಸಿ) 166, 167, 168 ಇವುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಹಿಂದೆ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಒಂದು ರೂಲಿಂಗನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಯ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ನಂತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗೆ ಇದ್ದಂಥ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಲ ಯಾವ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಯಾವ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಇದು ಬಹುಶಃ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಆನು ನರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಯಾವ ರೀತಿ ಕಟ್ ಮೋನ್ಸ್ ಇರಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಮಂಡಿಸ ಬೇಕು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು, ಮತಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಹೇಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಇದನೆಲ್ಲಾ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ ಬೇಕು. ನದನ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಆಗ್ಗೆ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ರೂಲ್ಸ್ ನಂಬರು 166, 167, 168, 169 ಈ ವಿಧಿಗಳು ಈಗ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಕಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ 1880 ನೆ ಇಸವಿ ಲಾಗಾಯ್ತು ಪರಂಪರೆ ಏನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ, ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ, ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಅವಲೋಕಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಾರದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಒತ್ತಾಯ

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಭವಿಷ್ಯ ಏನು ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾದೀತು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member has left the matter unprecise.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ ತಮಗೆ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನ್-ಪ್ರಿಸೈಸ್ ಇದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಯಾಗುತ್ತದೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಇಂಗ್ಲೀಷನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ನಂಧಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶಿಮಠ (ಶಿರಹಟ್ಟಿ).—ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಕಟ್ ಮೋಷನ್ಸ್ ಕಳಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ, ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ. ಅದರ ಬೆಲೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತರಹ ನಿಗ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಕಟ್ ಮೋಷನ್‌ನಿಂದ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಓಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—In the present Session, sometime back you were pleased to observe that conventions can be over-ruled by rules of procedure which is adopted in this House. If you just make a difference between a convention and the rules, I think there the conflict arises. Whether it was a ruling given by your predecessor or the House agreed to this Convention, we want to know. If it is not a convention, we accept that it is a ruling. The objection raised by my friend Sri Gopal Gowda is quite correct. Since we are not amending rules 160 to 168, I do not think any conventions can prevail, over-riding the Rules of Procedure, to go on with the business of the House.

Mr. SPEAKER.—I suppose there is nothing more to be added.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You were pleased to quote from that big book what your predecessor has said. Is it agreed upon ?

Mr. SPEAKER.—The Member has made his speech and I will deal with it.

I mentioned that the Hon. Member Sri Gopal Gowda, who raised the point, left the matters unprecise. He feels that he has been very precise and that the defect has arisen on account of his using the Kannada language, which perhaps does not yield to him proper expressions. I am not going into the fine shades of it or the facets which are minor. The question is whether this House in fixing business with regard to the Demands regarding which notice of cut-motions have come, is following the correct procedure or not.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ವಿಧಾನಗಳು ಆ ರೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅವುಗಳನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡದೆ, ನಾವು, ಒಪ್ಪದೆ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ಸ್ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಬಹುಶಃ ಕ್ರಮತಪ್ಪಿಸಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆರ್ಲಾ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri S. GOPALA GOWDA.—I feel that unless the relevant clauses with regard to the Cut Motions, namely Rules 165, 166, 167 and 168, are properly amended, I think the procedure that is being adopted now with regard to the Cut Motions is not proper; I think it is not in order. I would like to have a ruling on this question, that too a considered ruling, which may improve your predecessor's ruling and also give some scope in future for the provisions to function in an effective manner because, Mr. Speaker, Sir, you are well aware that the cut motions have their own historical background, and that is the only way a Government can be impeached or a Government can be censured and the policy matters discussed. With regard to the Demands, I would very much like you to consider again unless if you have already come to some conclusions saying that the procedure we have adopted hitherto is in order and proper. And that should be the way in which the cut motions should be dealt with. Then, I think we will doing great injustice so far as the cut motions are concerned. Am I clear?

Mr. SPEAKER.—Now, the Hon. Member Sri Gopal Gowda has explained himself in explicit, unequivocal, clear terms what he wanted to convey. Understanding all that, as he has mentioned, I am yet unable to agree with what he has stated. He wants me to study further even if I have come to a conclusion. I do not think, it will be necessary. But if it is the desire of this particular Member or any other Member, I am prepared to study further and give a condsidered ruling.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—After some time.....

Mr. SPEAKER.—What is the matter with some of the Members today?

And I do so not only for that reason which is good enough but for some other reason that I am carrying the other work of the House. Therefore, I now call upon the Hon'ble Minister for Education to begin his reply.

BUDGET ESTIMATES FOR 1966-67—DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NOS. 17, 37 AND 49

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.— ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 2 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಈ ಸಭೆಯ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹಲವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪವನ್ನು ವಿಶ್ರಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಅಭಿಮಾನವಾಗುವ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವುದೂ ಕೋಪ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. 4 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲವಾಯಿತು ನಾನು ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು. ಈ 4 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕ, ಯಾವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ಎಂಬುದರಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿ 4 ವರ್ಷದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದುದನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ)

ಸದಸ್ಯರು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಯಾವ ಯಾವ ಪಾಯಿಂಟ್ ಮೇಲೆ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸುಮಾರು 25 ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗೊಂದಲಮಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ, ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಐದನೆಯದು ಜಾತೀಯತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಉಳಿದುವುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ವಿವರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೊಂಚ ಕಾಲ ಆದಮೇಲೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಲೇ ಎಂದರೆ, 1961-62ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ 14 ಕೋಟಿ 40 ಲಕ್ಷ 22 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದರೆ 1,440.22 ಲಕ್ಷ ಇತ್ತು. ಈಗ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಲೇ ಅದು 24 ಕೋಟಿ 71.03 ಸಾವಿರ ಅಂದರೆ 2,471.03 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏರಿದೆ ಅಂದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕಮಿಟೆಡ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 1966-67ಕ್ಕೆ 2971.50 ಲಕ್ಷ ಆಗಿದೆ. Sir, in 1961-62, the figure was at Rs. 1440.22 lakhs. This year, it has gone up to Rs. 2971.50 lakhs. Sir, the rise has been enormous, and the expenditure has been enormous. From Rs. 24 crores it has gone up to Rs. 29 crores. That means whatever was done in the Third Five year plan has been committed expenditure and it is to the extent of Rs. 5 crores. 5 ಕೋಟಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಮಿಟೆಡ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಆಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ನಾನಾ ತರಹ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸ್ಟ್ಯಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀ-ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ 1960-61ರಲ್ಲಿ 20 ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. 1965-66ಕ್ಕೆ 465 ಆಗಿದೆ. ಜೂನಿಯರ್ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ 21,102 ಇತ್ತು, ಈಗ 21,547 ಆಗಿದೆ. ಸೀನಿಯರ್ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ 1960-61ನೇ ಸಾಲಿಗೆ 5,948 ಇದ್ದರೆ ಇವೊತ್ತು 9,565 ಆಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಜೂನಿಯರ್ ಪ್ರೈಮರಿ ಮತ್ತು ಸೀನಿಯರ್ ಪ್ರೈಮರಿ ಎರಡೂ ಸೇರಿಸಿದರೆ, 2,050 ಇದ್ದದ್ದು 31,112 ಆಗಿದೆ. Then number of secondary schools in the state in the year 1960-61 was 778 High Schools, Sir, in the year 1965-66 it has gone up to 1,491. Sir, you can say it is 100 per cent rise from 778 to 1,491. 100ಕ್ಕೆ 100 ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 1960-61ರಲ್ಲಿ 97 ಕಾಲೇಜುಗಳು ಇದ್ದುವು. ಇವೊತ್ತು 1965-66ಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ 5 ವರ್ಷದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 61 ಕಾಲೇಜುಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿವೆ. ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕೂಡ 1960-61ರಲ್ಲಿ 44,000 ಇದ್ದುದು ಇವೊತ್ತು 1965-66ಕ್ಕೆ 84,000 ಆಯಿತು. ಬರುವ ವರ್ಷ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. As it is 84,000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ.

ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿ ಬಂದಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ವಿಚಾರ. 1960-61ರಲ್ಲಿ 37,666 ಶಿಕ್ಷಕರು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗದೇ ಇದ್ದವರು 34,903 ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು 77,569ರಲ್ಲಿ 37,666 ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ 51·9 ಪರ್ಸೆಂಟು ಆಯಿತು. 1966-67ರಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 90,181, ಒಟ್ಟು ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, 1960-61ರಲ್ಲಿ 25,31,000 ಇದ್ದುದು 1965-66ಕ್ಕೆ 36,10,000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಆಗಿದ್ದಾರೆ. 90,171 ಶಿಕ್ಷಕರ ಪೈಕಿ 56,250 ಶಿಕ್ಷಕರು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗದೇ ಇರುವವರು 33,931 ಎಂದರೆ 62·4 ಪರ್ಸೆಂಟು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮೊದಲು 51·9 ಇದ್ದಂಥ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆದ ಟೀಚರ್ಸ್ 62·4ಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ವಿಚಾರ.

ಇನ್ನು ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವ ನಂಬ್ಯೆ 17,252. ಅದರಲ್ಲಿ 9,738 ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. 7,514 ಅನ್‌ಟ್ರೈನ್ಡ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಎಂದರೆ 56·9 ಪರ್ಸೆಂಟು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗದೆ ಇದ್ದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗದೇ ಇರುವವರು ಬಹು ಜನಗಳು ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಬಿ. ಇಡಿ. ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ನಂಬ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ 1960-61ರಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆದವರು 64·6 ಇದ್ದುದು ಈಗ 62·9 ಆಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬಹಳ ನಂಬ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ತೆರದಿದ್ದರಿಂದ ಟ್ರೇನ್ಡ್ ಶಿಕ್ಷಕರು ಬಹಳ ನಂಬ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಅನ್‌ಟ್ರೇನ್ಡ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎರಡು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದೆ. ಹಾಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ,.....

Sri S. R. KANTHI.—I am not yielding.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಅವರು ಸಚಿವಯನ್ನು ಮಿಸ್‌ಲೀಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—It is open to the Member to note. Sri Gopala Gowda thinks that the Minister is misleading. If he does not yield, what can be done ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಒಂದೇ ಮುಖವಾದ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—If he does not yield, the only course open to the Member is to make a note of it and when he resumes his seat, I will give him a chance.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಮಗೆ ಛಾನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೊರಗಡೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕು.

Sri S. R. KANTHI.—I have not finished my reply. Where is the question of misleading ?

Mr. SPEAKER.—Those members who feel that the reply is defective, wrong, misleading and inaccurate may make a note of it and seek my permission and I will give them opportunity to raise it. Otherwise they may appeal to the Minister and if he yields I have no objection. To simply say that the Minister is misleading and that one has got a right to inflict his views when the Hon'ble Minister is speaking, is something not warranted by the rules.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಹಾಗಾದರೆ ನಮಗೆ ಛಾನ್ಸೇ ಇಲ್ಲವೇ ! ನಾವು ಹೊರಗಡೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆ ?

Sri S. R. KANTHI.—I have not said anything apart from the facts.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಣ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು.....

Sri S. R. KANTHI.—I am not going to yield, Sir.

(Sri Gopala Gowda was persisting in his interruption)

Mr. SPEAKER.—I may tell all the Members and Sri Gopala Gowda in particular. That if they do not have patience to wait and listen, I cannot go on changing rules. Did I permit anybody to disturb when you were speaking? Let the Hon'ble Minister complete his reply. If he says anything wrong, so much the better for the Members.

Sri S. R. KANTHI.—I am quoting from statistics, Sir. If the Hon'ble Members have any doubt, they are free to ask for clarification afterwards.

I am now going to regionwise distribution of institutions :

Colleges for general education.

1960-61	Ex-Mysore area	27
B. K. area	(Bombay Karnatak area)	12
H. K. area	(Hyderabad Karnatak area)	5
	(Coorg and S. K. Area)	8
		52

Sri S. GOPALA GOWDA.—What is this B. K., H. K., Sir? ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ, ಬಿ.ಕೆ. ಹೆಚ್.ಕೆ. ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ.

Sri S. R. KANTHI.—I object to my Hon'ble friend saying that. It was argued that there was discrimination against the old Mysore area. That is why I am giving all these figures. I have got to quote figures in support of what I have got to say. If there is anything wrong, it is for the Chair to call me to order, if I am going out of the way.

(*Sri Gopala Gowda continued to interrupt*)

Mr. SPEAKER.—I am addressing the House. I appeal to every Member to conform to the Rules. This is the last request I am making. I am saying that because I find one particular Member despite my repeated requests. He says that the Minister is saying something which he is not understanding. What can I do? Members may choose to understand what they can. If not, pray God, to bless the Members with the power of understanding. Let him not disturb the Hon'ble Minister.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನು ಅವರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಬಿ. ಕೆ. ಹೆಚ್. ಕೆ. ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಅದರ ಮೇರೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದು.

Mr. SPEAKER.—Let him not do it hereafter. If what the Hon'ble Minister says is wrong and he cannot understand, it is better for him. He can vote against the grant. He has the remedy in his hands.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್, ಕಂಠಿ.—ನಾನು ಈಗ ಏರಿಯಮ್ಸೈನ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ಇಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ.

	Ex-Mysore	Bombay Karnatak	Hyderabad Karnatak	Coorg and S.K.
1961-62 ...	27	...	...	...
1965-66 ...	41	22	17	12
Colleges for professional education :—				
	26	9	3	8
Polytechnics :—				
1961-62 ...	14	2	1	1
1965-66 ...	16	6	3	2

In addition there is one women's polytechnic in Bangalore, and one in Hubli.

Secondary Schools

	Ex-Mysore	Bombay Karnatak	Hyderabad	Coorg S.K.
1960-61 ...	363	340	74	101
1965-66 ...	803	371	147	162
Primary Schools				
1960-61 ...	15,505	6996	2297	1730
1965-66 ...	18,649	7139	3456	1868
T. T. I. (Primary Teachers Training Institutions):—				
1960-61 ...	33	17	7	9
1965-66 ...	88	20	8	8
Expenditure :				
Primary Education—				
1960-61 ...	441.56	199.38	80.43	49.31

Total lakhs—770.68

In 1965-66, the allotment....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ವಿದ್ಯಾನಚಿವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನಂತಿ. ಈ ತರಹ.....

Sri S. R. KANTHI.—I am not yielding.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಏನು ತಪ್ಪು, ಸ್ವಾಮಿ ?

Sri S. R. KANTHI.—I am not yielding. I request the Chair to save me from this Hon'ble Member.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ತರಹ ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Order, order. I will give Sri Gopala Gowda a chance if he simply allows this to go on. If the Hon'ble Minister does not yield, what am I to do ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಇದು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಡೆದು ಛಿದ್ರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳೀ ಮ್ಯೆಪೂರು ಏರಿಯಾ ಎಂದರೆ.....

Mr. SPEAKER.—Order, order.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಜನ ಏನು.....

Mr. SPEAKER.—Order, order.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಾಲುಮಾಡಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ .....

Mr. SPEAKER.—Order, order. I want to know whether it is the desire of the House that I should go on permitting this ? I have requested four times this particular member whom the House knows, to kindly make a note of all the views that he differs from and that I would give him a chance. By this time, this Demand should have been put to the vote and decided. I do not understand why time and again, the Hon'ble Member is getting up and saying this and that when the Hon'ble Minister says that he is not yielding. In spite of this, the Hon'ble Member goes on talking. The only instruction that I can give to the Reporter of the House is never to take down anything that the Hon'ble Member said— when the Member occupying the floor does not yield, the Reporter need not take down anything said by the other Member. I request the Hon'ble Member Gopala Gowda not to disturb. After the reply is over, if he has anything to say and if he asks my permission, I will consider and give him a chance. But if the Hon'ble Member goes on in open flagrant violation of the rules, I cannot go on permitting it time and again endlessly.

Sri S. R. KANTHI.—In 1965-66, the allotment was 1,233.50 lakhs for Primary Education, out of which we allotted Rs. 734.98 lakhs for ex-Mysore area, 285.56 for Bombay Karnatak area, 138.24 lakhs for Hyderabad Karnatak area and 74.72 lakhs for Coorg and South Kanara area. The total is 1,233.50 lakhs, the break up of which is like the one I have said above.

Even in Secondary Education, in the year 1960-61, we spent 238.28 lakhs, out of which we spent 111.60 lakhs for ex-Mysore area, 73.51 lakhs in Bombay Karnatak area, 22.57 lakhs in Hyderabad Karnatak area, and 30.94 lakhs in South Kanara and Coorg. In 1965-66, we have allotted 364.40 lakhs, out of which we have allotted 195.29 lakhs for ex-Mysore area, 93.16 lakhs for Bombay Karnatak area, 36.13 lakhs for Hyderabad Karnatak area and 39.82 lakhs for Coorg and South Kanara. For Arts and Science Colleges in 1960-61, there was an expenditure of 93.94 lakhs, out of which we have spent 48.58 lakhs for ex-Mysore area, 21.68 lakhs in Bombay Karnatak area, 9.3 lakhs in Hyderabad Karnatak area and 14.65 lakhs in Coorg and South Kanara. In 1964-65, we have spent 146.25 lakhs, out of which

we have spent 74.15 lakhs for ex-Mysore area, 39.14 for Bombay Karnatak area, 12.36 for Hyderabad Karnatak and 20.60 lakhs for Coorg and South Kanara.

For Polytechnics, in the year 1960-61, we spent 22.15 lakhs, out of which, we spent 17.15 lakhs for ex-Mysore, 2.50 lakhs in Bombay Karnatak, 1.25 lakhs in Hyderabad Karnatak and 1.25 lakhs in Coorg and South Kanara. In 1964-65, we have spent 36.04 lakhs, out of which 21.36 lakhs were spent in ex-Mysore, 8.01 lakhs in Bombay Karnatak, 4 lakhs in Hyderabad Karnatak and 2.67 lakhs in Coorg and South Kanara.

For T. T. I. in the year 1960-61 we have spent 29·32 lakhs, out of which we spent Rs. 14.66 lakhs for ex-Mysore, 7.55 lakhs for Bombay Karnatak, 3.11 lakhs for Hyderabad Karnatak and 4 lakhs for Coorg and South Kanara. In 1964-65, we have spent 34.98 lakhs, out of which, we spent 20 lakhs for ex-Mysore, 8.32 lakhs for Bombay Karnatak, 3.33 lakhs for Hyderabad Karnatak and 3.33 lakhs for Coorg and South Kanara.

I will now give you the number of students from first to the seventh standards from 1960-61. In 1960-61, there was a student strength of 25.31 lakhs. In 1961-62, it was 29.56 lakhs, In 1962-63, it was 32.26 lakhs and in 1963-64, it was 32.85 lakhs. In 1964-65, the number of standards were reduced from 8 to 7. From the figure of 1962-63, which was 32.26 lakhs, in 1962-63 it went up to only 32.85 lakhs, because one standard was cut off. In 1964-65, it was 35.31 lakhs. In 1965-66, this year, if stood at 36.10 lakhs, *i.e.*, the number of students who are in the primary schools.

The number of students in secondary schools are. In 1960-61, the strength was 1.69 lakhs. In 1961-62, it was 1·90 lakhs. In 1962-63, it was 2.16 lakhs. In 1963-64, it was 3.52 lakhs. In 1964-65, it was 4·03 lakhs and in 1965-66, it was 4.53 lakhs. Sir, today, 4½ lakhs students are in the secondary schools.

Sir, a point was raised by one of the Hon'ble Members that in some areas, unnecessarily so many high schools have come up at the cost of the other areas. I should like to give the break up of figures in this respect. In old Mysore area, we have got 93 Government high schools. In Dharwar 19, in Gulbarga 55 and in South Kanara 11 including Fishery schools.

Sir, that many high schools have no Hindi teachers, was a point raised by one of the Hon'ble Members, I may inform the House that sixty percent of the high schools are covered by Hindi teachers. We employed 240 teachers in 64-65. In 65-66, *i.e.* this year, we have sanctioned the creation of 123 additional posts of Hindi teachers for high schools. Today sixty percent of the schools are covered by Hindi teachers.

In 1960-61 we had 778 high schools. This year we have allotted to 700 high schools which were existing in the year 1960-61, a sum of Rs. 11.98 lakhs.

(SRI S. R. KANTHI)

ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಇದ್ದಂತಹುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 78 ಹೈಸ್ಕೂಲು ಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎರ್ಲಾ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಪಿ. ಸಿ. ಎಂ. ಗೆ 15 ಸಾವಿರ ಪಿ. ಸಿ. ಬಿ. ಗೆ 8 ಸಾವಿರ, ಜನರರ್ ಸ್ಯೆನ್ಸಿಗೆ 4 ಸಾವಿರ—ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮ್ಯಾಚಿಂಗ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿರುವಾಗ ರ್ಯಾಬೊರೇಟರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾದಪ್ಪಗೌಡರು ಹಾಸ್ಟಲು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾದಪ್ಪಗೌಡರು ಯಾವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರೋ ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರರ್ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳು ಒಟ್ಟು 135 ಇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್ನಿನಲ್ಲಿ 4 ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದೊಳಗೆ 4 ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ಬಾಬಿಗೆ 11 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಓದಗಿಸಿರಾಗಿದೆ. ಅದರೊಳಗೆ 57 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಾಂ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಉಳಿದ ಎರ್ಲಾ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಅಂದರೆ 10 ಲಕ್ಷ 93 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಹಾಗೂ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದೊಳಗೆ ಇರುವ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳು ಕೇವಲ 4 ಜನರರ್ ಹಾಸ್ಟರ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿಗಾಗಿ 1966-67ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಾಡರಾಗಿದೆ ಆ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಓದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಡೀ ನಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ನುಮಾರು 44, 71, 647 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 27, 70, 790 ರೂಪಾಯಿ ಗಳಷ್ಟು ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜುಗಳು ಆಗಿವೆ. ಮುಂಬೈ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳ ಪ್ಲಾನು ಮತ್ತು ಅಂದಾಜು, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ 89,700 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜುಗಳು, ಇದೆರ್ಲಾ ಸೇರಿದರೆ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ 25 ಲಕ್ಷ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಏನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಷ ಜನರರ್ ಹಾಸ್ಟರ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿಗಾಗಿ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಆ ಮೊಬಲಿಗಿನ ಪೈಕಿ 1,75,406-84 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಐದು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಐದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡಿ. ಸಿ. ಯವರಿಗೆ ಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ, ಮಂಡ್ಯಾಕ್ಕೆ 67,177 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ 27,307 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಶಿವಮೊಗ್ಗಾಕ್ಕೆ 6,063 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿಗೆ 759 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಮತ್ತು ಹಾಸನಕ್ಕೆ 3,372 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಚಿಲ್ಲರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಐದು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 3,24,593 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿದಿದೆ. ಅದು ರಾವ್ಸ್ ಆಗತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಡಿ. ಸಿ. ಈ ಹಣ ಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸ್ಟಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಓದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಗ್ರಾಂಟು ಬೇಕಿಲ್ಲ ವೆಂದು. ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು, ಕೂರ್ಗ್, ನಾತ್ ಕೆನರಾ, ಬೆಳಗಾಂ, ನೌತ್ ಕೆನರಾ, ರಾಯಚೂರ್, ಧಾರವಾಡ—ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಡಿ. ಸಿ. ಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ತುಮಕೂರಿನವರು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಆ ರೀತಿ ಡಿ. ಸಿ. ಅವರು ನಮಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು. ಅವರೂ ಇನ್ನು 3 ಲಕ್ಷ 74 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಆ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಡಿ. ಸಿ. ಯವರು ಏನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ವಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಬದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಡಿ. ಸಿ. ಯವರೂ ಸಹ ಏನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋವಾಲಗೌಡ.—ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಡಿ. ಸಿ. ಯವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವಾಗ ಕೊಟ್ಟರು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ರೂರ್ಸ್ ಇದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಯಾರ್ಯಾರು ಈ ಗ್ರಾಂಟು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಹಾನ್ವಲುಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಂಥ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಡಿ.ಸಿ.ಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಅವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟು ಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಮಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಅವರು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು quality of education ಈಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅಸತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿಜವಾಗಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ, ಎಂದಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಇಂಥ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. In all States the complaint is, it is going down. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಈ ದೂರು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟೂ ವಿಶಾಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲೂ ಕೆಲವರು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಿರರ್ಥಕವಾದುದು. ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುವಾಗ ಶಾಲೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗ ಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು, ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಅಸಂಭವವಾದ ಮಾತು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣವೇನಿದೆ ಅದು ಬೇಡ. ನ್ಯೂಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡೋಣ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡೋಣವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದು ಈಗಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮ್ಮತವಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮನ ಹೀಗೆರ್ಲಾ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದಾರದು ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತಿಗೆ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಷ್ಟು ಉಚಿತವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಸಾಧುವಾದುದೂ ಅಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಈಗ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ...

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ರ್ಯಾಬೊರೇಟರಿಗಳಲ್ಲರಬೇಕಾದ ಎಕ್ವಿಪ್‌ಮೆಂಟುಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ನುಮ್ಮನೆ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಂಗಳೂರುಸಿಟಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲೆರ್ಲಾ ಓಡಾಡಿ ನೋಡಲಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲೆರ್ಲಾ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏನು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅದು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಎಂದು ನಾನು ಈಗ ವಾದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

2-00 P.M.

ಜಾಗ ಇಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಉಪಕರಣ ಇಲ್ಲ, ಅದು ಇಲ್ಲ, ಇದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ನತ್ಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಹೊಸ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಕೆಲವು ಹೊಸ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳೂ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ)

ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಬಾರದು.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಫಲತಾಂಶ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಫಲತಾಂಶ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಕಾದರೆ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಟ್ ಅವರನ್ನ ಕೇಳಿ. ಬೆಳ್ಳ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 97 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫಲತಾಂಶ ಬಂದಿದೆ. ನೂಳ್ಳಿದಲ್ಲಿ 91 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫಲತಾಂಶ ಬಂದಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ 55-56 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫಲತಾಂಶ ಬಂದಿದೆ.

ನಾನು ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಬೆಳಗಾಮ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂರ್ ರಿಸರ್ಟ್ 80 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 91 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ಟ್ ಏತಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಏತಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನ ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ತಪ್ಪು ಶಿಕ್ಷಕರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ತಪ್ಪು ತಂದೆತಾಯಿಗಳವರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೆಯ ತಪ್ಪು ಶಾಲೆಗಳದು, ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಪ್ಪು ವಾತಾವರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ನುಬ್ಬಮ್ಮನವರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಇ ಏಯ್ಡ್ ಕೋಡಿನ ಪ್ರಕಾರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲು ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆ ಫಲತಾಂಶ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಬರೀ ಶಿಕ್ಷಕರದೇ ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರದೂ ತಪ್ಪು ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಟ್ಟವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅನೇಕ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ 4-5, 5-6 ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮುನಿಸಿಪರ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನೂ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ 5-6 ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದೂ ಕೆಲವು ಇವೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೇ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹೋದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಅವರು ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮಿಡಲ್‌ಸ್ಕೂರ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಾವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಈ ಮಿಡಲ್‌ಸ್ಕೂಲು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 90 ಹುಡುಗರು ಪಾಸ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. 100 ಪರ್ಸೆಂಟೂ ಪಾಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ 110 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪಾಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎ.ಬಿ.ಸಿ.ಡಿ. ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲತಿಲ್ಲ. 6ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡಿಗೆ ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯುರು ಯಾರು ಇರುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎರ್.ಸಿ. ಪಾಸಾಗಿರತಕ್ಕವರು. ಅವರಿಗೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ಅವರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಸುತ್ತಾರೆ? ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿ ಕಲಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ 8ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಎರ್ನಾ ಕಲಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು 8, 9, 10ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡಿ

ನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ನಲುವಾಗಿ ಎರ್.ಎಸ್. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎರ್.ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಫಿಲ್ಟರ್ ಆಗಿ ಈಗ ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ 100ಕ್ಕೆ 95 ಜನ ಏನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು 60 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಗಬಹುದು. ಈ ವರ್ಷ ಎರ್.ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಎಗ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ನಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಇಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಬಹಳ ಜನಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮಿಡರ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ 4,300 ಹಿಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 60ರಷ್ಟು ಹಿಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಫುರ್ ಟ್ರೈಮ್ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ಇವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಊರು ಬೇಕು. ಆದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ವಾರ್ಟ್ ಟ್ರೈಮ್ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡನೆಯದು ಕ್ವಾಲಿಟೇಟಿವ್ ಇಂಪ್ರೂಮೆಂಟು ಎಂದು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಿಡರ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಜುಯೇಟು ಟೀಚರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಮಿಡರ್‌ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೇ ಹಾಕಿ ಅವರೇ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರುಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದರಂತೆ ಮಾಡಲು ನಾಲ್ಕನೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೂಡ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ನಾವೇನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದರೆ, poverty *cum* progress scholarships ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ, ಎಂದರೆ, 66-67 ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಈ ದುಡ್ಡನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೆರಿಟ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ಪುಗಳಂತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಯಾರು ಎರ್. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಕು ಬರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಮೆರಿಟ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನೀವು ಕೊಡುವ ದುಡ್ಡು ಅಲ್ಲಿರುವ ಮೇಷ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಪೀಜು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಮೇಷ್ಟರುಗಳಿಗಾದರೂ ಕೊಡಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಲಿ. 8 ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡಿನಿಂದ ಮೆರಿಟ್ ಕಂಪ್ರೋಗ್ರೆಸು ಸ್ಕಾಲರು ಷಿಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಾವರ್ಟಿ ಕಂ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ಸು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ಪು ಕೊಡು ವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ನಾವು ಪೆಕೆಂದರಿ ಎಜುಕೇಷನ್ನನ್ನು ಪುಕ್ಕಟೆ ಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಪಾವರ್ಟ ಕಂ ಪ್ರೊಗ್ರೆಸ್ಸು ಸ್ಕಾಲರುಷಿಪ್ಪನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಮೆರಿಟ್ಟಿನ ಜೊತೆಗೆ ಪಾವರ್ಟಿಯನ್ನೂ ಗಣನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂದೆ ಅದನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ.

ಅಮೇರೆ ಪ್ರೈಮರಿ ಎಜುಕೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವರ್ಷ ಟ್ರೇನಿಂಗು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದ ರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಟ್ರೇನಿಂಗು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎರ್. ಸಿ. ಆಗಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಟ್ರೇನಿಂಗು ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಂಡೆನ್ಸಿಂಗ್ ಕೋರ್ಸು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಮೆಥಡ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟ್ರೇನಿಂಗು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಆಗಿ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದೋಷಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ದಿಂದ ಹೈಸ್ಕೂಲು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಚಿತವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಚಿಕ್ಕ್ಸ್ ಬುಕ್ಕುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಚಿಕ್ಕ್ಸ್ ಬುಕ್ಕುಗಳು ಎಂದು ಏನು ನಿಯತವಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಮಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸುಮಾರು 500 ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 138 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲೈಸು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕ ಗಳನ್ನೂ ಹತ್ತನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡುವರೆಗೆ ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ)

ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಜೋನುಗಳಾಗಿ ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರು. ಇದನ್ನು ತಾವೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, 8 ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡುವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕ ಬೇಕೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಜೋನುಗಳನ್ನು (zones) ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜೋನುಗಳಲ್ಲೂ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಬುಕ್ಕುಗಳು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ private publishers ಎಂದು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಮಾಡುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಿಂಟು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ನ್ಯಾಷನಲೈಸು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಎಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಈಗ ಎಲ್ಲ ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಆದ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಬುಕ್ಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಹಂಚಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಎಂಪೋರಿಯಂ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡರಾಗಿವೆ. ಅದರಂತೆ ಈ ಸಾರಿ ಹತ್ತು ಎಂಪೋರಿಯಂಗಳನ್ನು ಹತ್ತು ಜಿರ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರುಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಡಿವಿಜನಲ್ ಎಂಪೋರಿಯಂಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಇದರಂತೆ ಒಂದೊಂದು ಡಿವಿಜನಲ್ ಎಂಪೋರಿಯಂ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಒಂದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ಒಂದನ್ನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಒಂದನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಎಂಪೋರಿಯಂ ಎಂದು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಈಗಾಗಲೇ ಸರಕಾರ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ನ್ಯಾಷನಲೈಸು ಮಾಡಿದಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೇ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ವ್ಯಾನನ್ನು ಕೂಡ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆ ವ್ಯಾನಿನ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಹಂಚುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳು ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಗಿ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾರಿ ನಾವು 14 ಜೋನುಗಳು ಎಂದು ಮಾಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ 14 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಚುನಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೈವೇಟು ಜನರಿಂದ ಕೇಳರಾಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ನಮಗೆ ಸುಮಾರು 69 ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಂದವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು repetition ಆಗಿದ್ದವು. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟು ಬಂದ 60 ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರಿಂದ ಬಂದವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು 14 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡರಾಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ನಾವು 14 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಮೇಲೆ ಇನ್ನುಳಿದವರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಲ್ಲ ಬಹಳ ಅಸಂತೋಷ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಅವರೂ ಸರಕಾರದ ಆಚೆ ಈಚೆ ಕಡೆ ಓಡಾಡಿ ತಕರಾರು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತ್ರೀ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಖಾಸಗಿಯವರು ಮೊದಲಗೇನೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಂಟು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಿಗುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಯವರೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಷನಲೈಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಗ ಕಾಮನ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಜೋನುಗಳಿಂದ ಜೋನಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಇಡುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದು ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲ ಒಂದೇ, common paper ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಸ್ವಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No... 4836
ದಿನಾಂಕ Date.....

ಒಂದು ಜೋನಿಗೆ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇವೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಷ್ಟಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ನನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಎಜುಕೇಷನ್ನು ಡಿಪಾರ್ಟುಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬರೀ ಗೊಂದಲ ಆಗಿದೆ ಎಂದು. ಗೊಂದಲ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ನಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಗೊಂದಲ ಅಥವಾ ಕನ್‌ಫ್ಯೂಷನ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅನ್ತವ್ಯಸ್ತತೆ (ಕನ್‌ಫ್ಯೂಷನ್) ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಡಿ. ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಸತ್ಯ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ನಿಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆ ಆಫೀಸರುಗಳ ಐ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಲಿನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಹೈದರಾಬಾದು ವರ್ಗದವರು ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕಾದವರನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದವರು ನಮಗೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆವೋ ಅಲ್ಲೇ ಸ್ಥಿತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗದವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಗಲು ಕಾರಣ ಹೈದರಾಬಾದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೂಲ್ಸುಗಳು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾದ ರೂಲ್ಸುಗಳು ಹೀಗೆ ವಿಧವಿಧವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಂಜಿಸ್ಟಿಸ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಚಾರೆಂಜು ಮಾಡಿದರು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರ ತೀರ್ಮಾನ ಬಂದಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ ಈಗ ಐ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಲಿನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೇ ದರ್ಜೆ ಹುದ್ದೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೋರ್ಟಿನವರೂ ಏನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಎಲನ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇರೆ ಜನಗಳು ಬಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಲ್ಲ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ನಾನು ಆಗ ಅದರ ಪೂರ್ತಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲ ಬರೀ ಊಹೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಡಿ ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯದ ಮೇರೆಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತೆ. ಜಾನ್‌ಸನ್‌ನಂತೆ ಆಗಿಹೋದರೇನು!

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಕರುಣೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮೇರೆ ಇದೆ. ಜಾನ್‌ಸನ್ ನಂತೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲಾ ನಿಮಗೇ ಸೇರಿದ್ದು.

ಇನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟೇಷನ್ನು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೊಸ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಜನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಈಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು, ಅದು ಯಾವರೀತಿಯಾಗಬೇಕು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ತಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು., ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾಡಲು ನಾವು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದಂತೆ ಇಲ್ಲೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ)

ಇಂಡಿಯನ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಯವರು ನಡೆಸುವ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಉಪಧ್ಯಾಯರ ವರ್ಗದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳಿಸಿತ್ತು, ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಸರಕಾರಿ ಆರ್ಡರುಗಳೇನಿದ್ದವೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕನ್‌ಸಾಲಿಡೇಟ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳಿಸಿತ್ತು. ಬಹಳ ದಿವಸ ಮನೆಮಠ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇರಬಾರದು, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ವೆಸ್ಟೆಡ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ ಅದುದರಿಂದ ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ, ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು, ಅದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಯಾರೋ ಕಾರಕೂನ ಆ ಸರ್ಕ್ಯುಲರಿನಮೇಲೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಫ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಇನ್ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದು ಈ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಅದು ಆ ಸರ್ಕ್ಯುಲರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಾರಕೂನನ ತಪ್ಪು. ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮುನ್ನೂರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ದಿವಸ ಹೊತ್ತುಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರದೇಶದವರಾಗಲಿ ಅಥವ ಯಾರೋ ಆಗಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ವಿಚಾರ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು ಕೇಳಿದರು. ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಒಂದು ವರದಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲೊಂದೇ ಕಡೆ ಅಲ್ಲ, ಕೇರಳ ಮದ್ರಾಸು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅಂಥ ವರದಿಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿವೆ. ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ 1962ರಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಲೀಕೇಜ್ ಆಯ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಇನ್ನುಮುಂದಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಎರ್.ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಗೇ ಕರೆಸಿ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ತಪಾಸುಮಾಡುವಂತೆ ಸರಕಾರ ತಿಳಿಸಿದೆ, ಇದು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ಹಂದೆ ಬೇರೆ ಊರುಗಳಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ ಎಗ್ಸಾಮಿನರ್ಸ್ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿರುವ ಪೇಪರುಗಳು ಕರೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಆರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಅವು ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು, ಅದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರು ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಪೇಪರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿಗೇ ತರಿಸಿ ಕರೆಕ್ಷನ್ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಮಾಡುವುದೇ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೇಪರ್ ತಪಾಸು ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಯಾರು ಯಾರೋ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನ ನಂಬರು ಇಷ್ಟು ಇದೆ, ಅವನು ಪಾಸು ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ತಪಾಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪೇಪರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಎಗ್ಸಾಮಿನವರಿಗೇನೇ ಗೊತ್ತು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಹೊಸ ಸಿಸ್ಟಂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಿಚಾರ. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಗೌಡ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. I compare it with a baby which is not a creation of Government. Why should the Government take it and foster it ? ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ? ಸರಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರೈಮರಿ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡರಿ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆರು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರ

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಸ್ವೀಕೃತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.... 4836/21
ದಿನಾಂಕ Date.....

ಒಂದು ಜೋನಿಗೆ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇವೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಷ್ಟಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ನನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಎಜುಕೇಷನ್ನು ಡಿವಾರ್ಟುಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬರೀ ಗೊಂದಲ ಆಗಿದೆ ಎಂದು. ಗೊಂದಲ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ನಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಗೊಂದಲ ಅಥವಾ ಕನ್‌ಫ್ಯೂಷನ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅನ್ತವ್ಯನ್ತತೆ (ಕನ್‌ಫ್ಯೂಷನ್) ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಡಿ. ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಸತ್ಯ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೀರಿ. ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ನಿಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆ ಆಫೀಸರುಗಳ ಐ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಲಿನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಹೈದರಾಬಾದು ವರ್ಗದವರು ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕಾದವರನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದವರು ನಮಗೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆವೋ ಅಲ್ಲೇ ನ್ಯಾಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗದವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಗಲು ಕಾರಣ ಹೈದರಾಬಾದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೂಲ್ಸುಗಳು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾದ ರೂಲ್ಸುಗಳು ಹೀಗೆ ವಿಧವಿಧವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡರಾಗಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಂಜಿಸ್ಟಿಸ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಚಾರೆಂಜು ಮಾಡಿದರು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರ ತೀರ್ಮಾನ ಬಂದಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ ಈಗ ಐ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಲಿನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೇ ದರ್ಜೆ ಹುದ್ದೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೋರ್ಟಿನವರೂ ಏನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ವಿಲನ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇರೆ ಜನಗಳು ಬಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಲ್ಲ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ನಾನು ಆಗ ಅದರ ಪೂರ್ತಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲ ಬರೀ ಊಹೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಡಿ ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯದ ಮೇರೆಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತೆ. ಜಾನ್‌ಸನ್‌ನಂತೆ ಆಗಿಹೋದರೇನು !

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಕರುಣೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ., ಎಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮೇರೆ ಇದೆ. ಜಾನ್‌ಸನ್ ನಂತೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲಾ ನಮಗೇ ಸೇರಿದ್ದು.

ಇನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟೇಷನ್ನು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೊಸ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಜನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಈಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು, ಅದು ಯಾವರೀತಿಯಾಗಬೇಕು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ತಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು., ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾಡಲು ನಾವು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದಂತೆ ಇಲ್ಲೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ)

ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಬಹಳ ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಹಾಗೆ ನಾವು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿ. ಪಿ. ಐ. ಅವರಾಗಲೀ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಏನೂ ಮಾಡುವುಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನ್ಯೂಟಿನಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಎ. ಬಿ. ಸಿ. ಡಿ. ಅಂತ ಹೇಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಇತ್ತು; ಅದೇನೆಂದರೆ, ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಆಫೀಸರು ಎಂದರೆ ಜನ ಈ ರೀತಿ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು :

Once he forms an impression he never changes that impression, ಎಂದು. ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಇಂಪ್ರೆಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಂಠಿ ಕೆಟ್ಟವ ಎಂದು ಒಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೆ ಭಾವನೆ ಬಂದರೆ, ಕಂಠಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಟ್ಟವನೇ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಆಫೀಸರು ಎಂದರೆ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಒಂದು ಅಭಿವ್ಯಾಯ ಇತ್ತು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದ ಐ.ಸಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಾಗೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ನನ್ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಇಂಪ್ರೆಷನ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ! ಆ ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಾಗೆ ನನ್ನಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು 3 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೇ ಡೇಂಜ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಯಾವ ದೇವರಿಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗಲು ಸ್ವಾಮಿ !

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಇಂಥಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯೋಣ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಇಡೀ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನೇ ಡ್ಯಾಂ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ಅಥವಾ ಜಾತೀಯತೆ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನೂಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಜಾತೀಯತೆಯ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡೋಣ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಫೀಜನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲೇನಾದರೂ ಜಾತಿ ಇದ್ದರೆ ಅದು ದುಡ್ಡಿನ ಜಾತಿ ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿದಿರಿ !

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಜನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮಿನಿಷ್ಟರು ಓಪನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಆ ಕಾರ್ಪೊರೇಜನ್ನು ಅವರೇ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೈನ್ಯೂಲನ್ನು ಓಪನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ನಾನೇ ಆ ಹೈನ್ಯೂಲನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತೇ ! ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Autonomy of the Universityಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಆಕ್ಟ್‌ನ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇದೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದು ಅಟಾನಮಿ ಆಫ್ ದಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನೂ ತರಲಿಲ್ಲ, ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ ತಾವೇ ನೋಡಿ !

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತಂದವನು ನಾನಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಡರ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನೇನೂ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರೈಮರಿ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ನರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ರೀತಿಯಿಂದ ಜಯ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ತಪ್ಪುಗಳು ಇರಬಹುದು, ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಇವತ್ತು ನ್ಯಾಕ್ಯಾಫ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ! ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರೈನ್ಡ್ ಟೀಚರ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ನರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಂತಹ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಡಿ. ಪಿ. ಐ. ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ತರಹದ ಪವರ್ಸ್ ಇದೆ. ಆಕೆಡೆಮಿಕ್ ಪವರ್ ಒಂದು. ಅಡ್ಮಿನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಪವರ್ ಇನ್ನೊಂದು. ಅಡ್ಮಿನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಪವರನ್ನು ಡಿಸೆಂಟ್ರಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ. ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದೆ, ಅವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮನೂದೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ.

2-30 P.M.

ಹೊರಗೆ ಎಷ್ಟೋಜನ ಶಾರೆ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ, ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಸುಖವಿಲ್ಲ ; ಶಾಲೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ತಾಂಟಾಯಿತಿ ಕಮಿಟಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿಚಾರ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ 10ನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲದೆ, ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಬೇರೆ ಮಾಡಿಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿಮೆಲೋರವರು ಆಂಗ್ಲೋ-ಇಂಡಿಯನ್ ಶಾಲೆಗಳ ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಅವು ನಡೆಯಬಾರದೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ನಡೆಸಲು: ಅದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಅನುಕೂಲ ಮುಂದೆಯೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ 337 ಆರ್ಟಿಕರ್ ಅನ್ವಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಇರುವ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಟಿಕರ್ 30ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆರ್ಟಿಕರ್ 337 ಮತ್ತು ಆರ್ಟಿಕಲ್ 30ಕ್ಕೂ ವೈತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಆರ್ಟಿಕರ್ 30ರ ಪ್ರಕಾರ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲು ನರಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಎರಡು ಆರ್ಟಿಕಲ್ಲುಗಳ ಪ್ರಕಾರವೂ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇಕಾದರೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ರಾಯರನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ಸ್‌ಗೆ ಆರ್ಟಿಕರ್ 30ರ ಪ್ರಕಾರ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡುವುದನ್ನು ಪರ್ಯಾರೋಚಿಸಬಹುದು. ಆಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ಸ್‌ಗೆ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎರ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ, ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲ ಅದನ್ನು ನಡೆಸರಾಗುತ್ತಿದೆ, ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಫೀಜನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಬೇಕಾದ ಟೆಕ್ಸ್‌ಟ್‌ಬುಕ್ಸ್ ಅವರಿಗೆ ಇವೆ, ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಕೂಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅದೆರಾ ನರಿಯೇ. ಆದರೆ ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲರುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೇಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ! ಈ ದಿವನ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎರ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡುವಾಗ ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಕೂಲು ಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 800ರಿಂದ 1,000 ದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕುಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕೆಂದರೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು ? ಅಲ್ಲದೆ ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಯವರಿಗೆ ನಡೆಸುವುದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅದರೆ ಆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 97 ಮಂದಿ ಇತರ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಗಳವರೇ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಹುಡುಗ ಕಾನ್‌ವೆಂಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲೊ ಇಂಡಿಯನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೇಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಇತರ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡದೆ ಇರಬೇಕು ! ರಾಜ್ಯಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ರೆಕಗ್‌ನೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ರಕ್ಷಣೆ ಏನು ಕೊಡಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಆಂಗ್ಲೋ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ)

ಇಂಡಿಯನ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಯವರು ನಡೆಸುವ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿದ್ದವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಉಪಧ್ಯಾಯರ ವರ್ಗದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳಿಸಿತ್ತು, ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಸರಕಾರಿ ಆರ್ಡರುಗಳೇನಿದ್ದವೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕನ್‌ಸಾಲಿಡೇಟ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳಿಸಿತ್ತು. ಬಹಳ ದಿವಸ ಮನೆಮಠ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇರಬಾರದು, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ವೆಸ್ಟೆಡ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ ಅದುದರಿಂದ ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ, ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು, ಅದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಯಾರೋ ಕಾರಕೂನ ಆ ಸರ್ಕ್ಯುಲರಿನಮೇಲೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಫ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಇನ್ ಹೈದರಾಬಾದ್ ವಿರುದ್ಧ ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದು ಈ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಅದು ಆ ಸರ್ಕ್ಯುಲರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಾರ ಕೂನನ ತಪ್ಪು. ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮುನ್ನೂರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನದ ಹೊತ್ತು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರದೇಶದವರಾಗಲಿ ಅಥವ ಯಾರೋ ಆಗಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ವಿಚಾರ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾ ರಾಯರು ಕೇಳಿದರು. ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಒಂದು ವರದಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲೊಂದೇ ಕಡೆ ಅಲ್ಲ, ಕೇರಳ ಮದ್ರಾಸು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅಂಥ ವರದಿ ಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿವೆ. ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ 1962ರಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಲೀಕೇಜ್ ಆಯ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಇನ್ನುಮುಂದಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಎರ್.ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಗೇ ಕರೆಸಿ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ತಪಾಸುಮಾಡುವಂತೆ ಸರಕಾರ ತಿಳಿಸಿದೆ, ಇದು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ಹಿಂದೆ ಬೇರೆ ಊರು ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಗ್ಜಾಮಿನರ್ಸ್ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿರುವ ಪೇಪರುಗಳು ಕರೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಆರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಅವು ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು, ಅದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರು ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಪೇಪರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿಗೇ ತರಿಸಿ ಕರೆಕ್ಷನ್ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಮಾಡುವುದೇ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೇಪರ್ ತಪಾಸು ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಯಾರು ಯಾರೋ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನ ನಂಬರು ಇಷ್ಟು ಇದೆ, ಅವನು ಪಾಸು ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ತಪಾಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪೇಪರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಎಗ್ಜಾಮಿನರಿಗೇನೇ ಗೊತ್ತು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಹೊಸ ಸಿಸ್ಟಂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಎಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಿಚಾರ. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಗೌಡ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. I compare it with a baby which is not a creation of Government. Why should the Government take it and foster it? ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಸರಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರೈಮರಿ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡರಿ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇವು ಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆರು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಮಹಿಸಿಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರ

ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಒಂದು ಕಾಲೇಜು ಮಾತ್ರ ಯಾವದಕ್ಕೂ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ನಲ್ಲ ನನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಳಕಳಿ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಕಳಕಳಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ನಮ್ಮದು ಸ್ವಂತ ವಿಚಾರ ಒಂದು ಇದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 100 ಕ್ಕೆ 10 ರಷ್ಟು ಸೀಟ್ಸ್ ನರಕಾರ ಪೂರ್ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂದರೆ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಸೀಟ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ಎರ್ಲಾ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ನಾವು ತಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಅಪ್ರೋಚ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

No principle is evolved for deputation of teachers for M.A. and M.Sc. ಎಂದು ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಗೌಡ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು fool-proof method ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಕೀಂ ಹಾಕಿ ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಕೂಡ ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಒಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಇನ್ನೊಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಒಡನೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ವರ್ಷ ಅಂಥವರು ಟೀಚರ್ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದೆ ಉಳಿದ ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್ ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

Uniform fees for all the colleges to be evolved, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಫೀಜು ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕೈಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಫೀಜ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಅಷ್ಟು ಫೀಜ್ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ 90 ರೂಪಾಯಿ ಇರುವ ಕಡೆ 120 ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಕಡೆ 144 ರೂಪಾಯಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನರಕಾರದ ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ ಎಡ್ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. There is no tiger anywhere, ಯಾರೂ ಭಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯುನಿಫಾರ್ಮಿಟಿ ಸೆಕಂಡರಿ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಪೆಷರ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ನಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊಪೋನರ್ಸ್ ಬಂದಿವೆ.

ಇನ್ನು midday meals scheme ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೇರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡರಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಜನರು ಕೂಡ ದಾನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೇರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೌಟೇರಿಯರ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಉತ್ತಮ ಸ್ಕೀಂ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಡಚಣೆ ಕೊಂದರೆ ಇರುವುದನ್ನು ನರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಲಬರರ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಫಾರ್ ಗರ್ಲ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ (Liberal Scholarship for Girls) ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನರಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ.

Single teacher schools to be abolished ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮುಗಿದೇ ಹೋಯಿತು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 3000 ಸಿಂಗರ್ ಟೀಚರ್ ಸ್ಕೂರ್ಸ್ ಇವೆ. ನಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಟೀಚರ್ಸ್ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಟೀಚರ್ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿಯ ದೋಷದೋಷಗಳನ್ನು ಬಹು ಮುಟ್ಟಿಗೆ ನರಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಇನ್ನು ದೋಷ ದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ನಲ್ಲ ದೋಷದೋಷಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ನರಿ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ)

ನಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ಸ್ಕೀಂ ಅನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸ ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ :—

ಟ್ರೈಪರ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡಿದೆ.

ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಫ್ರೀ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದುವರೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ 2400 ರೂಪಾಯಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಫ್ರೀ ಮಾಡಿದೆ.

Expansion of Primary and Secondary Education. ಇದು 1961 ಆಗಸ್ಟ್ ದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪ್ರೈಮರಿ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಕಂಪಲ್ಸರಿ ಮಾಡಿದ ಮೇರೆ ಈಗ ಸುನೂತ್ರವಾಗಿ ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲು ಇದೆ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸೆಕೆಂಡರಿ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ 1960-61ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 778 ಸ್ಕೂಲುಗಳಿದ್ದವು. ಈಗ 1490 ಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ.

Expansion of Training facilities ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 2 ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಾರೇಜುಗಳು ಆಗಿವೆ. Propagation of development of Hindi ಇದರಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯರ್ ಪ್ರೈಮರಿ ಟೀಚರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನಾಗಿ 4375 ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗಾಗಿ 350 ಟೀಚರ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. 60 to 70 per cent of Senior Primary Schools have been covered—High Schools almost all High School are covered. Establishment of Bangalore University. Introduction of XI Standard—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಜನ far and against ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಬಹಳ ಜನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೆ 106 ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. State Institute of Education—ಇದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಇದೆ. State Institute of Science ಇದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. Sainik School—ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೆ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. Two Hindi Shikshak Training Colleges—ಒಂದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೂ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಗಲ್‌ಕೋಟೆಯಲ್ಲೂ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. Starting of another Women's Polytechnic—ಇದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. Starting of two more B.Ed. Colleges, Fine Arts School. Introduction of Midday Meals in Primary School—ಇದಕ್ಕಾಗಿ 35 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೇರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Nationalisation of Text Books—ಈಗಾಗಲೆ 348 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು nationalise ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

Free distribution of text books ಇದನ್ನು ಈಗಾಗಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 25 ಹುಡುಗರಿಗೆ Free Text Books ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದೇಶದಾದ್ಯಂತ 3 ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. Establishment of Text Book Printing Press. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಇದಕ್ಕಾಗಿ 5-6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಜಪಾನ್ ಪ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಒಂದು ಜರ್ಮನ್ ಪ್ರೆಸ್ ಸಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಫೈನಲೈಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಬರುತ್ತದೆ. Establishment of two Branch Printing Presses ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ 16 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆರು ಜೂನಿಯರ್ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆರು Pre-Vocational School ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. Students Welfare Fund ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 8

ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಫಂಡನ್ನು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೆ 700 ಹೈಸ್ಕೂಲು ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 11,200 ಬುಕ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ 500 ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಕವರ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Teachers Benefit Fundನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೆ 7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾ ಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗಾಗಲೆ 59 ಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರಾ ದರೂ ಸತ್ತು ಹೋದರೆ, ಅವರ ಮನೆಯವರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಯಾರಾದರೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. 1966—67ರಲ್ಲಿ 200 ಜನರಿಗೆ ಈ Teachers Benefit Fundನಿಂದ ಹಣ ವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಕ್ರಮವೆಂದರೆ ನದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. 30ರಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಹಣ ಸಹಾಯ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅವರವರ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ನೋಡಿಕೊಂಡು, 50ರಿಂದ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳವ ರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರವರ ಸ್ಟೇಟಸ್ ನೋಡಿಕೊಂಡು 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬರು ಕಾಲೇಜ್ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಸತ್ತಾಗ, ಅವರ ಮನೆಯವರಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. The reorganisation of the three Academies (a) Sangeet Natak Academy, (b) Lalita Kala Academy, (c) Sahitya Academy. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ 6 ಜನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ವರ್ಷದಿಂದ ಲಲಿತಕಲೆಯು 4 ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆಯು 4 ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಗಳಾದ ಕುವೆಂಪು ಕೆ. ಎ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರಿಗೆ ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿ ದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಜೀವಮಾನದವರೆಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು 500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆನರರಿಯಮ್ ಆಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪಾರಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ. Reorganisation of the selling emporia in respect of text books ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಂಪೋರಿಯಮ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆ.

A new order respecting supply of wood for school buildings and residential quarters for teachers ಒಂದು ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. S.S.L.C. Board Bill ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. Public Libraries Act ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. Establishment of a committee to go into the establishment of District Education Boards ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡು ತ್ತಾರೆ. Punitive Cut and Bonus Scheme ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬೋನಸ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಹಿಂದೆ 14 ಜನರಿಗೆ ಕಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಇದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಿಸರ್ವ್ ಬರದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಮೈನೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಆಪ ರೇಟಿವ್ ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಿಜರ್ವ್. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ರಿಜರ್ವ್ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಬೋನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಚೀನರಸಿಪುರ ದಲ್ಲಿ 1963—64ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ್ ಕಮ್ಮಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಬೋನಸ್ ಕಟ್ ಆಯಿತು. 1964—65ರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓದಿದರಿಂದ 66 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ರಿಜರ್ವ್ ಆಯಿತು. ಆಗ ಆ ಸ್ಕೂಲಿನವರು ಬಂದು ಕೇಳಿದರು, 1963—64ರಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೋನಸ್ ಕಟ್ ಮಾಡಿದಿರಿ, 1964-65ರಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ, ಮತ್ತೆ ಬೋನಸ್ ಏಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೋನಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದೆವು. Awarding the Betterment Committee ಇದು ಒಂದು ಹೊಸ ಸ್ಕೀಂ.

3-00 P.M.

Compulsory Primary Education ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಅವಾರ್ಡ್ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೆ ಈಗ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ)

ಯಾವ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳು ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೋ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮ ವಾದಂಥ ಹಣವನ್ನು ಪೊರಕಸಿ ಕಂಪರ್‌ಸರಿ ಪ್ರೈಮರಿ ಎಜುಕೇಷನ್‌ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆಯೋ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಅವಾರ್ಡ್ ಗಳನ್ನು ಸ್ಕೂರ್ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗೆ ಏನೂ ಕಟ್ ಮಾಡದೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಧ್ಯೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬ್ಯಾನ್ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಸಹನೆ ಯಿಂದ ಕುಳಿತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಓದುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲಿ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಓದಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಥೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಳಗೆ ಹೋದವರೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ಎಂದು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಗುಡಿಯ ಒಳಗೆ ಹೋದವರ ಪಟ್ಟಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಳಗೆ ಹೋದವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯ 10 ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ನಾನು chellenge ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಕೀಂ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಫೈಲ್ ಆಗಿದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತೋರಿಸು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ತಾಪು ಕೊಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—What is it that Sri Gopala Gowda is saying.

Sri S. GOPALA GOWDA.—Clarifications, Sir.

Mr. SPEAKER.—Condemning the Speaker saying that I have imposed on him something which he does not deserve, is it clarification? ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ನೇ? ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ರೆಪ್ಲು ಮಾಡುವುದು ಕ್ಲಾರಿಫಿ ಕೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?

Sri S. R. KANTHI.—I must have a right to refute what he says.

Mr. SPEAKER.—I am prepared to give 15 minutes for all members put together for clarifications if they put the questions directly. If they want to make insinuations, open the Debate and call for a reply, I am not going to permit it. That is very clear.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನು ಅಂತಾದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Shall I have the sentence read over? The Hon'ble Member says that I imposed my will. He violated the rules four times. It is only for the fifth time when he violated the rules, I made my observations. That is not fair to the House. Clarifications only may be asked.

Sri S. GOPALA GOWDA.—Number of School rooms contempleted 3,865 ಆದರೆ achieved 1,000 ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ?

Sri S. R. KANTHI.—Because time was short, I was not able to refer to that. Of course school rooms which have been built at the cost of Government are 1,000 and odd. That does not mean that school buildings have not come up. They have come up at the cost of Taluk Boards. In the Plan we had put a provision of Rs. 28·60 lakhs, Out of that, we have not been able to spend much because of the emergency.

We had to say that we are not going to give any money for the school buildings. That is why we could not build at the cost of the Government. But the school rooms have been built. I can give an instance of one District like the Mandya District where 300 school rooms have been built within a period of four years. I can give the instance of Dharwar where within the last four years they have built not less than 100 school buildings. Like that every District has built school rooms and today we find far more number of rooms have been built by the Taluk Boards than 3,000 rooms.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್ (ಶಿರಹಟ್ಟಿ).—ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರು ನಡೆಸತ ಕ್ಯಂಥ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಪೇತಿ ಕಾರೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಫೀ ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಸದ'ಸ್ಕ್ರಿವ'ಷನ್ ರೂಪದಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಅಲ್ಲ ಕಾರೇಜುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊಂದರೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri S. R. KANTHI.—I have not received such complaints as my friend Sri Kashimath says. What I have received by way of information is that colleges are charging Rs. 144 instead of Rs. 90. They are entitled under the Rules of the University.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Do Government consider the question of abolishing the post of Director of Technical Education and merge the Technical Education Department with the Collegiate Education ?

Sri S. R. KANTHI.—No, Sir.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ (ಧಾರವಾಡ).—ಟ್ರಿಪರ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಸ್ಕೀಂ ಬಗ್ಗೆ ತಾಪು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ರಿಟೈರ್ ಆಗಿ 20 ವರ್ಷ ಆದರೂ ಪೆನ್'ಷನ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಟ್ರಿಪರ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಸ್ಕೀಂ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ ಟ್ರಿಪರ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಸ್ಕೀಂ ಬಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ. ತೊಂದರೆ ಏನು ಅಂದರೆ 12 ಪರ್ಸೆಂಟು ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡಿನಲ್ಲಿ, 6 per cent from the teacher, 3 per cent from the management, 3 per cent from the Government ಎಂದು ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಡಾಸ್ತಿ ಇದೆ. 125 ಪರ್ಸೆಂಟು ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಆಫೀಸರನ್ನೂ ಜಿರ್ನಾಧಿ ಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿ ತೊಡಕು ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. Difficulty should not come in the way because it is in favour of teacher himself because he is paying more and the Government need not pay more than 3 per cent. ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಗಾಬರಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲ ಪೆನ್'ಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. 1923 ಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಡೆ ಯಾರು ಎಂಪ್ಲಾಯ್ ಆಗಿದ್ದರೋ, ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪೆನ್'ಷನ್ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಟೀಚರ್ಸ್ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ನತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರುವವರು ಬರೀ ಪ್ರಾವಿಡೆಂಡ್ ಫಂಡ್ ಟೀಚರ್ಸ್. ಅವರಿಗೆ ಪೆನ್'ಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಾಥಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ನಂದರ್ಭ ದಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಡಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಥಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ನಂದರ್ಭವನ್ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನಭೆಯಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲ ಈ ನಭೆಯಲ್ಲ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ತಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಬ್ಬೂರ್ ಹಾನ್ಸರ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದು ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಟೈಂ ಬೇಕು ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರೂರ್ಸ್ ಕಾಮನ್ ಇವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನದಸ್ಯರು ತೆರೆದಂಥ ನ್ಯೂಲುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೂಲು ಮತ್ತು ನಾನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದಂಥ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೂರ್ ಎಂದು ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ರೂರ್ ಒಂದೇ, ಗ್ರ್ಯಾಂಟ ಇನ್ ಏಡ್ ರೂರ್ಸ್ ಏನು ಇದೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ, ಉಳಿದವರಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ (ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿ).—ಎಕ್ಸ್-ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 44 ಪರ್ಸೆಂಟು ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಅದವರು, 48 ಪರ್ಸೆಂಟು ನಾನ್ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಅನ್-ಟ್ರೇನ್ಡ್ (un-trained) ಹೈಯಮರಿ ನ್ಯೂರ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಡೆಪ್ಯೂಟೇಷನ್ ಆವ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಒಳಗೆ ಎಕ್ಸ್ ಮೈಸೂರಿನವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ, 48 ಪರ್ಸೆಂಟು ಯಾವಾಗ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಡೆಪ್ಯುಟೇಷನ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಾನ್ ಎಸ್.ಎಸ್. ಎಲ್.ಸಿ. ಟೀಚರ್ಸ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಟೀಚರ್ಸ್‌ನ್ನು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಓರಿಯೆಂಟೇಷನ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ (deemed-trained) ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್-ಟ್ರೈನ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಲು ಕಾರಣ—ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೆಂದರೆ, ರೂರ್ಸ್‌ಕಡೆ ಗಮನಕೊಡದೆ ಬೇರೆಕಡೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಅನ್-ಟ್ರೈನ್ಡ್ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಡೀಮ್-ಟ್ರೈನ್ಡ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಓರಿಯಂಟೇಷನ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ವಿಧದಿಂದಲೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri G. V. GOWDA (Palya).—Sir, I wish to know by what time the Government eonsider the question of converting the Bangalore University into a Federal University ? You had promised that you would have it done in one year's time.

Mr. SPEAKER.—What can the State Government do ? It is for the Central Government.

Sri S. R. KANTHI.—You have said that correctly, Sir. The Central Government has to take over. When the Hon'ble Member knows it quite well, he puts this question, it is very difficult for me to answer this question.

Mr. SPEAKER.—Probably this will strengthen the hands of the State Government to press the Centre.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಅವರು ಅಬ್ರಿವಿಯೇಶನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದರ ಕಾರಣ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಿ. ಕೆ. ಹೆಚ್. ಕೆ. ಎಂದು ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾಗಿದೆ ! ಈ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳ ಪತ್ರ ತಾವು ನೋಡಿದರೆ, ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಅದರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೊದಲು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದವು, ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಷ್ಟು, ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಬೊಂಬೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಅರ್ಥವಿದೆ ! ಇಂತಹ ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಮಿಸ್‌ಲೀಡ್ ಮಾಡಬಹುದೇ ! ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ ತಾವು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ಒಂದೇ ಒಂದು ದಿವಸ 200-300 ಜನರನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ನಾನು ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಗೂ ಬದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಆರ್. ಕಂರಿ.—ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಬಿ. ಕೆ. ಹೆಚ್. ಕೆ. ಏರಿಯಾದ ವಿಷಯ. ಅವರು ಹೇಳಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತುಂಬಾ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮನುಷ್ಯರು. ಅವರ ಮನೆಯವರು ಧಾರವಾಡದವರು. ಅವರು ಧಾರವಾಡದ ನಂಬಂಧ ಮಾಡಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ಇನ್ನೂ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ.

MR. SPEAKER.—The question is :

"That the respective sums not exceeding the amounts mentioned in the Demands No. 17, 37 and 49 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st March 1967."

The motion was adopted.

As directed by the Speaker the motion for Demands for Grants adopted by the House are reproduced below :—

DEMAND No. 17—Education.

28. Education.

"That a sum not exceeding Rs. 29,75,40,400 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Education'".

DEMAND No. 37—Stationery and Printing.

68. Stationery and Printing.

"That a sum not exceeding Rs. 9351,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Stationery and Printing' ".

DEMAND No. 49—Capital Account of other Works outside the Revenue Account.

109. Capital outlay on other Works.

"That a sum not exceeding Rs. 12,00.000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Capital outlay on other Works' ".

MR. SPEAKER.—The House will now adjourn for half an hour and will meet at 3-45 P.M.

The House adjourned for recess at Fifteen Minutes past Three of the Clock and reassembled at Forty-five Minutes past Three of the Clock.

[Mr. SPEAKER in the Chair].

Member's Representation *re:* the Food Policy of the Government.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋವಾಲಗೌಡ.—ಇವತ್ತು ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮುರ್ಕಾ ಗೋವಿಂದ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಶಾಸನಕರು ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿತರರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಉಲ್ಬಣವಾಗಿದೆ, ಜನರು ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕ ರೂಪವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ನೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಈ ಆಹಾರದ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಜ್ಯೂಟರಿ ರೇಷನಿಂಗ್ ತರುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—Is the member getting into the merits of the cases ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋವಾಲಗೌಡ.—ರೂಲ್ 50 ರ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗೊಂದು ನಿಲುವಳಿ ನೂಚನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಮೂಲಕ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ರೂಲ್ 52ರ ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಆ ವಿಷಯ ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾದುದು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಅದನ್ನು ತಾವು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಏನೆಂದರೆ, ತಾವು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಚರ್ಚೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು, ಇವರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಬಹಳ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ ಈ ನಿಲುವಳಿ ನೂಚನೆಯನ್ನು ನೋಡುವಂಥ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ 50, 51, 52, 53, 54 ಈ ವಿಧಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ನೂಚನೆಯನ್ನು ತಾವು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ, ಎಲ್ಲ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಸೇರಿ ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಈ ದಿವಸ ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಹೂಡಿರುವಾಗ, ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಶಿವಪ್ಪನವರೂ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಂತಿಯುತ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬರ ತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಠಿಣವಾದ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಈ ದಿವಸ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಾಲಗೌಡರು ನಿಲುವಳಿ ನೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ನೂಚನೆ ಸಹ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಲುವಳಿ ನೂಚನೆಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಜತ್ತಿಯವರು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವ ಬದಲು, ಕಾರ್ಯಕರಾಪದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಈ ನೂಚನೆಯನ್ನು ಅತಿ ಜರೂರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಬರೀ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು, ಭ್ರಾಂತಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೊಟ್ಟರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೂ ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಅದುದರಿಂದ ಡರ್ಜಿಗೆ ಈಗಲೇ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನು ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು ಪೋಲೀಸರು ಮಾನ್ಯ ಮುಲ್ಕ ಗೋವಿಂದ ರೆಡ್ಡಿ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರು, ಮತ್ತು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದರು ಎಂದು ಈ ಕಡೆ ಬರಬೇಡಿ, ವಿಧಾನಸೌಧದ ಕಡೆ ಬರಬೇಡಿ ಎಂದು ತಳ್ಳುವಾಗ ಅವರಿಗೂ ರಾಚಿ ಏಟು ಬಿತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಾವು ತಳ್ಳಿಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(Some Hon'ble Members stood up)

Mr. SPEAKER.—Order, order.

Now, a notice of an adjournment motion has been given. The Member who has given notice of it has brought it to my notice, so that further action may be taken. At that stage, to support it ? You know the procedure. One Hon'ble Member saying something is allright. Then another Hon ble Member stands up. Yet a third one and then one more, and after that two more get up.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—To bring home to the Speaker the grave situation.....

Mr. SPEAKER.—Under which rule is Sri Suryanarayana Rao bringing it up ? It has to be mentioned in the House so that the House may be appraised of the same ! The House gives the consent and then the House is seized of the matter and deals with it. How far rules permit—that is procedure.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—For that purpose I got up.....

Mr. SPEAKER—But after the consent is given.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—To secure consent.....

Mr. SPEAKER.—To secure my consent; Members may please refer to that rule.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—It is rule 50.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—With the available material.....

Mr. SPEAKER.—I will read Rule 50 :

> "Subject to the provisions of the these rules, a motion for an adjournment of the business of the Assembly for the purpose of discussing a definite matter of urgent public importance may be made with the consent of the Speaker."

There is no question of my being lead with argument or persuasive things to be said and all that. How many ? Why should I not give chance to any body ?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I just bring to the notice.....

Mr. SPEAKER.—Order, order.

(Both Sri Muckannappa and Sri Byrappaji were standing)

Mr. SPEAKER.—If both the Hon'ble Members begin to speak, I will have to ask both of them to retire from the House.

(Sri Byrappaji was standing)

Mr. SPEAKER.—Why is the Hon'ble Member standing?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೆಮೊರಾಂಡಂ ಅನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಾಸನ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದು ತಮಗೂ ಹಾಗೂ ಸಭೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ.....

Mr. SPEAKER.—Is it according to the rules – what he is doing?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕಳಿಸಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು....

Mr. SPEAKER.—Is there no procedure for that?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ನಿಮಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಾದ ನಾವುಗಳು ಶಾಸನ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮನವಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದವರ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನಿರಶನ ವ್ರತವೇನಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಹಾರ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧ, ರೈತರ ಮೇಲೆ ಕರಭಾರ ಹೇರಿರತಕ್ಕ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧ, ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು.....

Mr. SPEAKER.—Order, order. I am not going to allow.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ.....

Mr. SPEAKER.—Order, order. Simply because I allowed a little latitude, Sri Byrappaji goes on. I will have to say— you kindly resume your seat.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಮನವಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. I will resume my seat, Sir.

(Sri Byrappaji was handing over a paper to the attender)

Mr. SPEAKER.—Don't bring it here. Is there no procedure? There is a Committee of Petitions. Simply calling somebody and giving it to him— is it procedure?

ಎಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ, ಎಷ್ಟು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ನೀವು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. All that I have to say is, the Hon'ble Member is deliberately, designedly, will fully and knowingly flouting the rules.

ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಕೊಡುವುದು ಎಂದರೆ ಏನು? ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಕೆಲಸ ವಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ? ನೀವು ಎದ್ದು ಏನೇನೋ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ. ಒಬ್ಬರೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಮಗೂ ಗೌರವವಿಲ್ಲ ನಮಗೂ ಗೌರವ ವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವೀಟಿಂಗಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ವರ್ಷದ ನಂತರವೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು.

There is a method. I do not know what the Member has got in his hand. He was shown a piece of paper to the House and he wants the person to pass it on to the House! What does he waut me to do with it? Why does not he pass it to the Government?

Sri B. BYRAPPAJI.—It is a memorandum.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರುಳಪ್ಪ (ಕಡೂರು).—ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು...

Mr. SPEAKER.—If he wants me to function, under what rule he may please tell me.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Member's representation.....

Mr. SPEAKER.— Is it a petition ? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ರೂರ್ಲ್‌ಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಶಿಸ್ತು ಜಾರಿಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೂರ್ಲ್‌ಯಾವುದಾದರು ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ, ನನ್ನನ್ನು ಬಂದು ಕಾಣಿ. ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದರೆ ಇದೇನು ಖಾನಗಿ ಮನೆಯೇ ? It is Absolutely not good.

4-00 P.M.

Sri S. GOPALA GOWDA.—In Rule 123 :

"any matter of general public interest provided that it is not one..." ಎಂದು ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೂಚನೆಗಳು ನನಗೆ ಬೇಡ. ಯಾವ ರೂರ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ವರ್ತಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ. ಆಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ರೂರ್ ಪ್ರಕಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಹೇಳಿ. ಆಗ ಅದನ್ನು ನಾನು ಡೀರ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, in rule 130 it is said :

"A petition may either be presented by a member, or be forwarded to the Secretary, in which latter case, the fact shall be reported by him to the Assembly and no debate shall be permitted on the making of such report."

Under rule 130 a member is perfectly entitled to present a petition addressed to the Assembly, to the Speaker. If the Speaker is not in the Assembly it can be forwarded to the Secretary.

Mr. SPEAKER.—Does the rule say that it should be presented in an open House ?

Sri G. V. GOWDA.—The intention is to present it to the House. The Chair may kindly read the rule.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ತಾವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ನಾವಾರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವ ವಿಷಯವಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಇದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ.

Mr. SPEAKER.—Are we here to transact business or not ? Again the Member is reminding me that several times I have said "please pass on the paper to me." Under what circumstances and for what purpose have I said that ? Why does he want to dissociate other things ? ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೇನಾದರೂ ಅನುಮಾನವಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಏನಾದರೂ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ಆಗದ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಿ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ತರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ತರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು, ಅದು ನನ್ನ ಹಕ್ಕು, ಆ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನನಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಈ ದಿವಸ ಹೊರಗಡೆ ಎಂದೂ ನಡೆಯದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

Mr. SPEAKER.—I have given him more time. I must ask him to resume his seat.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ದಿವಸ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಹೊರಗಡೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ.....

Mr. SPEAKER.—Order, order. I am not allowing. I am dealing with the point raised by Sri Gopala Gowda. Is it because I have not taken firm action that half a dozen members talk ?

Sri G. V. GOWDA.—Sir, the hon'ble member is perfectly entitled to present the petition. Rule 128 says :

> "Every petition shall be addressed to the Assembly and shall conclude with a prayer reciting the definite object of the petitioner in regard to the matter to which it relates."

As per this, a petition has to be presented and it can be presented to the Assembly only through the Speaker himself.

Mr. SPEAKER.—Will Sri Gowda kindly read Chapter XIV dealing with Petitions ? Procedure is stipulated there ; It should be addressed to the Secretary.

Sri G. V. GOWDA.—No, it does not say that. It shall be addressed to the Assembly.

Mr. SPEAKER.—Is it to be done in this way, in the middle of the day ? You say I want to invoke Chapter XIV ? Should you not conform to what is stated there ? This is brought in the middle of other work. Are there no rules and regulations ? What is there in the Agenda and what is the procedure to be followed ?

I call upon the Food Minister.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೇಳಿರುವುದು. ತಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಬರೀ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತೃಪ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಡಿ. ಬಾಕಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಇವರ ಬರೀ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಯಾರೂ ತೃಪ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಭೀಕರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಬರೀ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ನಾವು ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದಾದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

Mr. SPEAKER.—Order, order.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಒಂದುವೇಳೆ ತಾವು ನಾಳೆ ಈ ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಅವರು ಕೊಡುವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಇವತ್ತು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿ. ಅದಕ್ಕಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಬರೀ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಒಂದು ಆಹಾರಭಾವದಿಂದ ಯಾರೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, we want to express ourselves.

Mr. SPEAKER.—I have no objection to give half an hour. But is there no procedure ? The hon'ble member says that this is a thing to be done first. Is it the dictation to the Chair ?

HON. MEMBERS.—No.

Mr. SPEAKER.—Order, order. I allowed the member to express himself. I was more than doubtful whether I should allow at all this

matter relating to the Food. A similar motion was given on a prior occasion; I asked the Government to make a statement and that was made and then the members wanted clarification because a debate was not possible. One hour was given but it was not utilised. General debate on the budget took place and every body has spoken. The food matter has been discussed. I want to know what is the latest position and so I am asking the minister to make a statement. Is that wrong? Or is it that I should be dictated to do this or that? If that is the attitude, I do not krow how a Speaker can function?

Sri G. V. GOWDA.—Sir, it is our earnest desire that the Government requires to be profitted.

Mr. SPEAKER.—What is it that is going to be discussed? Is food situation?

Sri G. V. GOWDA.—That is an important matter. Most of us have participated in the Budget.

Mr. SPEAKER.—I am prepared to change the order of the Demands. I am prepared to have 'Agriculture' tommorrow and let the food matter also be discussed. Will the Government agree?

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Sir, the the programme for tomorrow has already been issued.

Mr. SPEAKER.—For tomorrow, programme has been issued. So, on Monday we will discuss 'food'.

Sri S. NIJALINGAPPA.—We have no objection, Sir.

Mr. SPEAKER.—There cannot be a better arrangement than this.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈ ದಿವಸ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ.....

Mr. SPEAKER.—If memebers go on unnecssarily confusing, I cannot, possibly, help it. Sri Gopala Gowda said that he was unaware of the incident and that he has not included it in his Resolution. The Hon'ble member is confused in his own mind. How long am I to allow that. He mentioned it as a fact. Am I going to take action on a fact? He has given notice; I said: 'it will be taken up tomorrow'. If members will have not the least proportion of the work that they are doing .....

Sri G. V. GOWDA.—Sir, the Leader of the Opposition himself is fasting!

Mr. SPEAKER.—What am I to do?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, if the Government agrees, it can be discussed tommorrow along with 'Agriculture'.

Mr. SPEAKER.—For tomorrow, Agenda has already been issued. Earliest I can alter is Monday. I am trying to.....

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We have still two hours time to revise the order paper that has been issued.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ರೆಡ್ಡಿ)

ಮಾಡಿದೆ, ಭಾರತ ದೇಶ (ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ) ಅವರೇಜನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ನೂರು ಐವತ್ತು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ 40—41 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯೆ 40—41 ಪಾಯಿಂಟು ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯ ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಮೂನಿಪಿಸಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಆಗಬೇಕಾದುದು ಕೇವಲ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. 1962 ರಿಂದ ಅಂದರೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಈ ರೋಡುಗಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಸರ್ವ ಋತು ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಆರ್ ವೆದರ್ ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇರಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅದರ ಇನ್ನೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಇನ್ನಾದರೂ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿತ್ತು. ಈಗ ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆನಂತರ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತ ಅಲ್ಲಿನ ಮೈಲೇಜು ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತಲೂ ರೋಡು ಮೈಲೇಜು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅವರೇಜಿಕ್ಕೆ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಸ್ವಲ್ಪ ಏರಿದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಶನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ದೇಶಕ್ಕೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದ್ದರೂ ರೋಡುಗಳ ನಲುವಾಗಿ ಕರ್‌ವರ್ಟುಗಳ ನಲುವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಕೂಡದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದರೂ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಶನ್‌ದ ಮಹತ್ವವನ್ನರಿತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ರೋಡುಗಳ, ಸೇತುವೆಗಳ ಹಾಗೂ ಕರ್‌ವರ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಸಮವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಾತು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಈಗಿನ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ರೋಡುಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು ಇರಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೋಡು ಮೈಲೇಜು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರೋಡುಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಂತೆ ಬ್ರಿಡ್ಜಗಳ ಹಾಗೂ ಕರ್‌ವರ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರಸ್ತೆಯ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡುಗಳ) ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ನಂಬರು 13 ಎನ್ನುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯ ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೋರಾಪುರದಿಂದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರೋಡನ್ನು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡು ನಂಬರು 13 ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಮೂಲಕ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ನಿರ್ಣಯ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಕೆಲಸಟಾಲು ಮಾಡಲೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಆಸೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಯಾದ ಆರ್ ವೇದರ್ ರೋಡು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಇಲ್ಲೂ ಅದನ್ನೆ ಹೇಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಲಾದರೂ ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಗಳಿಗೆ ಕರ್‌ವರ್ಟುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಬ್ರಿಡ್ಜಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು

matter relating to the Food. A similar motion was given on a prior occasion; I asked the Government to make a statement and that was made and then the members wanted clarification because a debate was not possible. One hour was given but it was not utilised. General debate on the budget took place and every body has spoken. The food matter has been discussed. I want to know what is the latest position and so I am asking the minister to make a statement. Is that wrong? Or is it that I should be dictated to do this or that? If that is the attitude, I do not krow how a Speaker can function?

Sri G. V. GOWDA.—Sir, it is our earnest desire that the Government requires to be profitted.

Mr. SPEAKER.—What is it that is going to be discussed? Is food situation?

Sri G. V. GOWDA.—That is an important matter. Most of us have participated in the Budget.

Mr. SPEAKER.—I am prepared to change the order of the Demands. I am prepared to have 'Agriculture' tommorrow and let the food matter also be discussed. Will the Government agree?

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Sir, the the programme for tomorrow has already been issued.

Mr. SPEAKER.—For tomorrow, programme has been issued. So, on Monday we will discuss 'food'.

Sri S. NIJALINGAPPA.—We have no objection, Sir.

Mr. SPEAKER.—There cannot be a better arrangement than this.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈ ದಿವಸ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ.....

Mr. SPEAKER.—If memebers go on unnecssarily confusing, I cannot, possibly, help it. Sri Gopala Gowda said that he was unaware of the incident and that he has not included it in his Resolution. The Hon'ble member is confused in his own mind. How long am I to allow that. He mentioned it as a fact. Am I going to take action on a fact? He has given notice; I said: 'it will be taken up tomorrow'. If members will have not the least proportion of the work that they are doing .....

Sri G. V. GOWDA.—Sir, the Leader of the Opposition himself is fasting!

Mr. SPEAKER.—What am I to do?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, if the Government agrees, it can be discussed tommorrow along with 'Agriculture'.

Mr. SPEAKER.—For tomorrow, Agenda has already been issued. Earliest I can alter is Monday. I am trying to.....

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We have still two hours time to revise the order paper that has been issued.

Mr. SPEAKER.—Are we not going to move the Demands ? I said, we are going to take it up. What happens if it is discussed on Monday ? I am not going to change it ; let all the blame come on me.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಎಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಈ ದಿವಸದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ಇವೊತ್ತಿನ ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.....

Mr. SPEAKER.—Don't unnecessarily complicate matters. I am trying to see what best can be done. If you insist immediate disposal of this, all that I can say is, I am unable to admit it. By engaging like this, we have to leave through the whole thing afterwards.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ನಂತರ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಈ ಕಡೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಉಪವಾಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಯಾವ ಸಮಜಾಯಿಷಿಯನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The member will not move when I am on my legs. There must be a limit to this. We must have a sense of decency ; we must have a sense of proportion. On whome does it reflect ? All this will go into the Proceedings and will be reported in the Press.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಾದ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ, ಉಗ್ರವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Order, order. Now, if the member speaks, I will ask him to retire from the House.

The Hon'ble member was pleased to observe that I called upon the Minister for food to make a statement and later on, I asked the Minister for Public Works to move the Demands. The member, ignored deliberately or otherwise all that has transpired. I called upon the Minister for Food to make a statement as was agreed to on the Floor of the House. He was interrupted. Objections were raised and one after another some of the members got up. I wanted to respect their feelings. I allowed the Food Minister to make a statement, and ultimately they wanted a Debate on food immeddiately. Even that was taken into account, and it was suggested by one or the other member that it might be taken up expeditiously. I thought whether it could be done even tomorrow. I dealt with it and ultimately thought that Monday is the earliest. it cannot be a dictation by one member or by any party whatsoever. The arrangement is that of the House, and I am here to regulate it. It does not matter to me whether a paaticular Demand is passed or not. I want to make that very clear.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ತಾವು ನನ್ನ ಎಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಉಗ್ರತೆಯನ್ನು,

ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಕೃಪಲಾನಿಯವರು ಒಂದು ಸಾರಿ :—

"Today when people are dying inch by inch, it is our duty to ring the Bell of Revolt."

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನಾವು ಸಭಾ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

(At this stage the Opposition members staged a walk-out)

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister may move the Demands.

BUDGET ESTIMATES FOR 1966-67—DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO. 6.—OTHER TAXES—ADMINISTRATION.

Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 12,26,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment druing the financial year for the period ending 31st day of March 1967 in respect of 'Other Taxes and Duties'."

Along with this Demand. Demand No. 30A, 31, 32, 43, 47, 48 and 50 are deemed to have been moved and are open for discussion.

Mr. SPEAKER.—Demands moved : On the recommendation of the Governor of Mysore,

"That a sum not exceeding Rs. 12,26,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967 in respect of 'Other Taxes and Duties'."

Along with this Demand, Demand No. 30A, 31, 32, 43, 47, 48 and 50 are deemed to have been moved and are open for discussion.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ರೆಡ್ಡಿ (ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, 3ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರು ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರು ವಹಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂಬತ್ತು ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಮೀರಿ ಸುಮಾರು ಹದಿನೆಂಟು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಈಗಾಗಲೇ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ; ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ (ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ನು) ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ರೋಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ರೆಡ್ಡಿ)

ಮಾಡಿದೆ, ಭಾರತ ದೇಶ (ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ) ಅವರೇಜನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ನೂರು ಐವತ್ತು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ 40—41 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯೆ 40—41 ಪಾಯಿಂಟು ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯ ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಆಗಬೇಕಾದುದು ಕೇವಲ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. 1962 ರಿಂದ ಅಂದರೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಈ ರೋಡುಗಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಸರ್ವ ಋತು ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಆರ್ ವೆದರ್ ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇರಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಇನ್ನಾದರೂ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿತ್ತು. ಈಗ ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆನಂತರ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತ ಅಲ್ಲಿನ ಮೈಲೇಜು ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತಲೂ ರೋಡು ಮೈಲೇಜು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅವರೇಜಿಕ್ಕೆ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಸ್ವಲ್ಪ ಏರಿದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಶನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ದೇಶಕ್ಕೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದ್ದರೂ ರೋಡುಗಳ ನಲುವಾಗಿ ಕರ್‌ವರ್ಟುಗಳ ನಲುವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಕೂಡದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದರೂ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಶನ್‌ದ ಮಹತ್ವವನ್ನರಿತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ರೋಡುಗಳ, ಸೇತುವೆಗಳ ಹಾಗೂ ಕರ್‌ವರ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಸಮವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಾತು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಈಗಿನ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೂರು ಆಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ರೋಡುಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು ಇರಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೋಡು ಮೈಲೇಜು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರೋಡುಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಂತೆ ಬ್ರಿಡ್ಜಗಳ ಹಾಗೂ ಕರ್‌ವರ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರಸ್ತೆಯ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡುಗಳ) ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ನಂಬರು 13 ಎನ್ನುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯ ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಷೋರಾಪುರದಿಂದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರೋಡನ್ನು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡು ನಂಬರು 13 ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಮೂಲಕ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ನಿರ್ಣಯ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಕೆಲಸಚಾಲು ಮಾಡಲೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಆಸೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಯಾದ ಆರ್ ವೆದರ್ ರೋಡು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಇಲ್ಲೂ ಅದನ್ನೆ ಹೇಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಲಾದರೂ ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕರ್‌ವರ್ಟುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಬ್ರಿಡ್ಜಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು

4-30 P.M.

ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ನ್ಯಾತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದೆರಡರಿಂದ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬ್ರಿಡ್ಜಸ್ ಮತ್ತು ಕಲ್ವರ್ಟ್ಸ್‌ಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ರೋ ಲೆವಲ್ ಕಾಸ್‌ವೇ ಮಾಡಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ನಾಗುವಳಿಯಾಗುವಂತಹ ಭೂಮಿ ಉಪಯೋಗಿದೆ ಅದಕಾರಣ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಕಲ್ವರ್ಟ್ಸ್ ಅಥವಾ ಬ್ರಿಡ್ಜಸ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು-ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತ ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಂದರುಗಳನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಕೋಪು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ವೆಸ್ಟ್ ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಯಿದ್ದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಯೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿ ಓರ್ ಕ್ಯಾರೀಯಿಂಗ್ ರೋಡ್ಸ್ ಅಥವಾ ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡ್‌ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಚಾಲು ಮಾಡುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೊಕ್ಕ ಹಾಕುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸ ಚಾಲೂ ಆದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗಲು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಅಷ್ಟು ನ್ಯಾತ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಆ ರಸ್ತೆಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೆನ್ನು ಅವರಿಗೇ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆನೋ ನಿಜ. ರಾಜ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಕೇವಲ ಈ ಒಂದು ಶರಾವತಿಯಿಂದ ಪೂರ್ತಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಂಥ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಇನ್ನೊಂದು ಇದೆ. ಅದು ಕಾಳಿ ನದಿ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಹಣದ ನಲುವಾಗಿ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯ ನಲುವಾಗಿ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಬೇಕು. ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಕೊಡುವುದು ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆ ಆದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಇದೆ, ಬರುವ ಉಪ್ಪನ್ನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವದರಿಂದ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಕಾಳೀ ನದಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೇ ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಶರಾವತಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿದ ಮೇಲೂ ಕೆಲವೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪುರವನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತನಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಭಾವವನ್ನು ಆ ಜಿಲ್ಲೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮುಟ್ಟದೇ ಇರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟ. ಆದ ಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಾವಿ, ನದಿ, ಹಳ್ಳಗಳಿದ್ದಂತ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇವೆಯೋ ಆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಆದರೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ)

ಯನ್ನು 1966ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗಾಗಿ ಪುರವಠೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಡೀಸೆರ್ ಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅದು ಬಹಳ ಖರ್ಚಿನದಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪುರವಠೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜನಾರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈಯ ಸ್ಕೀಮಿನಿಂದ ರೂರಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ನೀಡದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಎರಡು-ಮೂರು ಸಾವಿರ ಜನ ನಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ನೀಗಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸುವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ನೀರಿನ ಬೇನೆಯಿಂದ ಜನ ಬಳಲುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಾರಿನ ಬೇನೆಯಿಂದ ಜನ ಬಳಲುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನಾರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಇದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಟ್ಯಾಪ್ ವಾಟರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಾವು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ರಸ್ತೆಗಳ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವು ದೇನೆಂದರೆ ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅಷ್ಟು ಡಾಂಬರ್ ರೋಡುಗಳನ್ನು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಿರೋ ಹೇಗೆ ನೋಡಿರಿ. ನೂರ ಮೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲು ಕೂಡ ವಿಜಾಪುರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದಕಾರಣ ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಬೇಕು. ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 100–200 ಮೈಲು ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಮೈಲು ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಹೋಗತಾಡಿಸಲು ಬರುವ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ಸ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀರಾ ಬಾಯಿ ಪಾ (ಬಾಗೇವಾಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 13ನೇ ನಂಬರ್ ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈವೇ ಅದೆ. ಎಂಟು ವರ್ಷದಿಂದ ಒಂದು ಜೋಡ್ಡನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು ಈಗ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಿತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಗುರುತೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿದೆ. 13ನೇ ನಂಬರ್ ಅಂತ ಕಲ್ಲು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈವೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭರವಸೆ ಇತ್ತು. ನರ್ಕಾರದವರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಬಜೆಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿಜಾಪುರ—ಬಾಗೇವಾಡಿ ರಸ್ತೆ ತಯಾರಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈಗ್ಗೆ ಕಾರು ಕೂಡ ನಡೆದರೆ ಹಾವು ನಡೆದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಕೆಲಸನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಚಕಡಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ರಸ್ತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಮೋಟಾರು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಜಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟಿನವರು ಇದಕ್ಕೆ ತಾರ ರೋಡು ಆಗುವಾಗ ವಿಶೇಷ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಬಾಗೇವಾಡಿ—ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ರಸ್ತೆ via-ಬನರಕೋಡ ಬರಗಾಲದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ ರಸ್ತೆ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯಿಂದ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ 27 ಮೈಲು ಆಗುತ್ತದೆ. via-Basarakod ಆದರೆ 20 ಮೈಲು ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಂಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಾರಾಗಳೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರ ರಾವ್ ಅವರು

ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಮೋಟಾರು ರಸ್ತೆ ನಡುವೆ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ವಿಜಾಪುರದ ಮಂದಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇದುವರೆಗೂ ಏನೇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ 20 ಮೈಲಿಯನ್ನೂ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಯವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬಿಜಾಪುರದಿಂದ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಬಾಗೇವಾಡಿಯಿಂದ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ 7 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, 7 ಮೈಲಿ ಕಡಮೆಯಾಗುವಂತೆ ಈ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಈ ವರ್ಷವೇ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ವಿಜಾಪುರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ತೊಂದರೆ ಎಂದರೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತಿರುವುದನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಪ್ರಕಾಶ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ, ಕಂದೀಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಬೇಕು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೆಷೀನ್ ಬಂತು, ಶರಾವತಿಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಬರುತ್ತದೆ, ನಂತರ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯ್ತು, 1964 ರಲ್ಲೂ ಬರಲಿಲ್ಲ, 1965 ರಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಎಂಜಿನ್ ಇದೆ, ಎರ್ಥಾ ಕಡೆಯೂ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ತಂತಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ, ಆದರೆ ಎಂಜಿನ್ ಸೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬರುವವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮೋಟಾರು—ಈ ಎರಡನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಣವೆಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ? ಇದರಿಂದ ಎಂಜಿನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ನೀರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಂತಿವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಸಿಂದಿಗಿ, ಇಂಡಿ ಮತ್ತು ವಿಜಾಪುರ—ಈ ಮೂರು ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಬಾಗೇವಾಡಿಯಿಂದ ಲೈನು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಆರೋಗ್ಯದ ದೆಶೆಯಿಂದ ವಿಜಾಪುರದ ಸಿಟಿ ನೋಡಿದರೆ ಡ್ರೈನೇಜಿಲ್ಲ, ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಆಲಕ್ಷ ಮಾಡಬಾರದು, ಡ್ರೈನೇಜ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಸೇತುವೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳು ಬೇಕು. ಬಾಗೇವಾಡಿ—ಕೊರ್ಲಾರದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೊರ್ಲಾರದ ಸಂಬಂಧ ಬಾಗೇವಾಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಮುತ್ತಗಿ ಮತ್ತು ಪಳನಂಗಿಯ ಹತ್ತಿರದ ಸೇತುವೆ ಈ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತು ಕೋರ್ಲಾರಕ್ಕೆ ಬಾಗೇವಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೆಶೆಯಿಂದ ಈ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ (ಮಾಗಡಿ).—ಪೂಜ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೆ, ಮಾನ್ಯ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವೆ ನಡೆದು ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಿನ ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾಗಿ ನದರಿ ಕೆಲಸವು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಕುಣಿಗಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹುಲಿಯೂರು ದುರ್ಗದ ಹೋಬಳಿ ಅಂಕನಹಳ್ಳಿ ಮಠಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಲೈನು ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಐದು ಮೈಲಿಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಂಬಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಭಾಗದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇರಾಖೆಯವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ವೆಮಾಡಿಸಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸಾಮಾನುಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂದು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎರ್ಥಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಇಪೆಯೆ, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲಗಳವೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಅರ್ಧ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಉಳಿದ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತು ? ಆ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿರರ್ಥಕವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ ಮಾಗಡಿ ಟೌನ್ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಅಂಕನಹಳ್ಳಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಲೈನು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಬ್‌ಲೈನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದೆಂದು. ಆದರೆ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ)

ನಮ್ಮ ಆಸೆ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಈಗರಾದರೂ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಂಚನಬೆಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನಡೆಯುವ ಕಡೆ ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಲೈನ್ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕಂಬ ಹಾಕಿತ್ತು. ಸದರಿ ಕಂಬವನ್ನು ಈಗ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ವಿತ್‌ಡ್ರಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸದರಿ ಕಂಬಗಳನ್ನೇ ಹಾಲಿ ಅಂಕನ ಹಳ್ಳಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಸಂಚಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ರಾಮೋಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಚುಂಚನಕುಪ್ಪೆ, ಕೇತೊಹಳ್ಳಿ, ಗಣಪತಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಲೈನ್ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕಂಬ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ; ಒಂದು ಲೈನ್ ತಂತಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಎರಡು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರುಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸದರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 40-50 ಜನರು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್, ಪಂಪ್‌ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಬಾವಿ ಮುಂತಾದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈಗ 4-5 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಾಡಲು ಸೇತುವೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದರೆ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದಮೇರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆನು. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ರಾದರೂ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದರಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪಸಂದ್ರ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಜಬ್ಬಲು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಳತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಸದರಿ ರಿಕಾರ್ಡು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೇ ರೀತಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಬಾವಿ ಮತ್ತು ಸೀಗೇಕುಪ್ಪೆ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ, ಬೆಳಗವಾಡಿ ಮತ್ತು ನುಬ್ಬರಾಯ ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ, ಮಾಡಬಾಳ್ ಮತ್ತು ಮಾನಗರ್ ಮಧ್ಯೆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ಪ್ರದೇಶ. ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶ, ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ, ವಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಫಲಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲವೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೊಡನೆ ನಮಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ. ರಾಮನಗರಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂಕನಹಳ್ಳಿವರೆಗೆ ರಸ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಗೇರಹಳ್ಳಿ, ಅಜ್ಜನಹಳ್ಳಿ, ನಾಗಮಂಗಲದ ಮೂಲಕ ಮಾಗಡಿಯವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಗೆಜ್ಜಗಾರ ಗುಪ್ಪೆಯಿಂದ ಬೆಳಗವಾಡಿ, ನುಬ್ಬರಾಯ, ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ, ಕಲ್ಲುದೇವನಹಳ್ಳಿ ಮೂಲಕ ಕಣಿಗಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೊಸಮೊಡ್ಡಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಪ್ರಿಯಾರಿಟಿಯಾಗಿ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾಡಬಾಳ್ ಹೋಬಳಿ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮವಾದ ಮಾಡಬಾಳ್ ಗ್ರಾಮದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಗಡಿ ಟೌನ್‌ವರೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ಬೃಹತ್ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 137 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸವರ್ಣೀಯರಿಗೂ, 67 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಾರಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಸಿಗದಂತಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ

ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಸರಕಾರದವರು ಮಾಗಡಿ ಟೌನಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನದರಿ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿನ ನೀರು ಸಾಲದಆಗಿರುತ್ತೆ. ಈಗ ನದರಿ ಬಾವಿಯನ್ನು ಆಳ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಇದುವರೆಗೂ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಬಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಹಿಂದೆ ಲೀಕೇಜ್ ವಾಟರ್ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೋಡಿಯಿಂದ ನೀರು ನದಾ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಳಭಾಗದ ಗ್ರಾಮದ ರೈತರು, ಜಾನುವಾರುಗಳು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಆ ಸೀಪೇಜ್ ಮತ್ತು ಕೋಡಿ ನೀರನ್ನು ಸಹ ಟನರ್ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಪ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಳಭಾಗದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ನೀರೇ ಸಿಗದೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನವಾದರೂ ನೀರು ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದು ಹಿಂಭಾಗದ ಗ್ರಾಮಗಳವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿಬೇಕೆಂದು ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಪೂಜ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರು 6, 30ಎ, 31, 32, 43, 47, 48, 50 ಇವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈವರೆಗೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಖಾತೆಯವರು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 1956ಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಬೆಳಗಾಂ, ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಾಪುರ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಗುಲಬರ್ಗಾ ಬೀದರ್ ರಾಯಚೂರು ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ನೈಜಾಂ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಕೊಡಗು ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಪಡೆದು ತನಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿಯೋಗ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ರಸ್ತೆ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅನ್ಪ್ರಜರ ಹಾಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಹೈದರಾಬಾದದಲ್ಲಿ ಅಂತೂ ನಿಜಾಮರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಜಾಣತನದಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಹಳ ದಿನದ ಆಶೆಯಾದ ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಅದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬಹು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕನಸು ನನಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು ಆದಮೇಲೆ ಇವರು ಕೊಡಗಿನವರು, ಇವರು ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನವರು, ಇವರು ಇಂಡೆಗ್ರೇಡೆಡ್ ಏರಿಯಾದಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂಬ ಒಂದು ವಾದ ಉಂಟಾಯಿತು. ಈ ವಿಷಯ ಇಂದು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ದಕ್ಷರಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರು ಬಹಳ ದಕ್ಷರಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತ ದಕ್ಷ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಬಾರದು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ)

ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಇದ್ದರು ಅವರು ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಈಗ ಒಂಭತ್ತು ಜನ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ನದನ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಆಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕದು ಆಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿ ಅರ್ಧೊಂದು ಇರ್ಧೊಂದು ಭಾಗ ಇತ್ತು. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶ ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ 2 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಎರ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ತಜ್ಞ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಅದು ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಉಳಿದಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಿಂದ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂನಾ ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ನಂ. 4 ಇದನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ಹೈ ವೇ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಂದರೆ ಇರುವುದು ಏನು ಅಂದರೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನು ಕ್ರಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟುಗಳು ಇವೆ. ಈ ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಅತಂಕ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂವ ಹತ್ತಿರ ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟ್ ಇರುವ ಕಡೆ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಆಗಲ ಓವರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಆಗಲ ಮಾಡಿನುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮೋಟಾರು ವೆಹಿಕರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ 150 ಇದ್ದುದು 450 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಅತಂಕ ದೂರು ಮಾಡಿ ಅವರು ಕೇಳುವ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಅಥವಾ ಓವರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೇಯದಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೊರ್ಲಾಪುರ ರೋಡ್ ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಅದು ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೊರ್ಲಾಪುರ ರೋಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟ್ ಇರುವ ಕಡೆ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಅಥವಾ ಓವರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಪಂಜಿಮ್ ರೋಡ್ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಮೆಟರ್ ರೋಡ್ ಇದೆ. ಈ ರೋಡ್ ಅನ್ವಲ್ಡ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ರೋಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಧಾರವಾಡ ಉಳವಿ ರೋಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಟಿ. ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಾಭ ಬಂದುದು ಈ ಧಾರವಾಡ ಉಳವಿ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಭ ಬಂದಿದೆ. ಅನಂಖ್ಯಾತ ಜನ ಉಳವಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಡು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಧಾರವಾಡ ನವದತ್ತಿ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಟ್ರಾಫ್ಯಿಕ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೋಡುಗಳನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರೆಕ್ಟಿಸಿಟಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇರಿಗೇಷನ್ ಫ್ಯಾಸಿಲಿಟೀಜ್ ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರೆಕ್ಟಿಸಿಟಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಬ್ಯಾಕವರ್ಡ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ

ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಫ್ಯಾಸಿಲಿಟೀಜ ಇವೆ. ಶಿವಸಮುದ್ರದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಾದ ಕೂಡಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಸಪ್ಲೈಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಜನರಿಗೆ ನಾವು ಸಮಾಧಾನಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂದರೆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಇರ್ಲಾ ಪ್ರೆತ್ತಿಯರ್ ಇರ್ಲಾ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ದಾಳಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು ಚೈನಾ ದಾಳಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಬಂಡವಾಳದಮೇಲೆ ಇದುವರೆಗೆ ಉಳಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇರೆ ಬಂಡವಾಳ ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ತಾಷ್ಕೆಂಟ್ ಒಪ್ಪಂದ ಆಯಿತು. ಈಗ ಯಾವ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ, ಪೂರೈಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಟಗ್ರೇಟೆಡ್ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಫ್ಯಾಸಿಲಿಟೀಜ್ ನಮಗೆ ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

5-00 P.M.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಕೊಳಗಳು ಹಳ್ಳಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇದ್ದರೂ ಈ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲೀ, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ತರಹದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇರಿಗೇಷನ್ನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೊಳೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿರುವ ಘಟಪ್ರಭಾ ಎಡದಂಡೆ ಮತ್ತು ಬಲದಂಡೆ ಕೆಲಸವಾಗದೇ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿವೆ ಇದುವರೆಗೂ ಬರೀ ದಂತೆಗಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀರು ಮಾತ್ರ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು, ಈಗಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಅದರ ಅಸ್ತಿಭಾರವನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಅಲ್ಲಿರುವಂಥ ನೌಕರರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇತರ ಎರ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಸಹ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಿಯತನಕ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲೀ, ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲೀ, ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲೀ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು. ನೀವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಗೋಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು. ಒತ್ತಾಯ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪನವರು 300 ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೂಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವ್ಯಾಜಿಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಚೆಕ್ಕೆಕರ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಹೇಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ 208 ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಹೋಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವೆ. ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು 15 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಫಂಡನ್ನು ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ)

ಬೇಕಾದರೆ ನಾವುಗಳೂ ಸಹ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 360 ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಜನರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅಥವಾ ದೇವರೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕೆರೆಗಳು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ it is under investigation ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಎಷ್ಟು ದಿವಸದವರೆಗೆ ಜನರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೂ ತೊಂದರೆ, ನಮಗೂ ತೊಂದರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಂದರು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಇದ್ದಾಗ ಅವರು ನಮ್ಮದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ನಮ್ಮದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಬಂದರು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂದರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ದಿವಂಗತ ರಾ'ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಉದ್ಘಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೊಳ್ಕೆಬೈರ್ ಮತ್ತು ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮಲ್ಯರು ಬೆಳತಂಗಡಿ ಸದಸ್ಯರು ಇವರ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರಿನ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವ ಜನರು ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಧಾರವಾಡ, ಕಾರವಾರ, ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಇವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಲಿಲ್ಲ; ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂರಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಲಿಲ್ಲ ; ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಬಿಜಾಪುರದಿಂದಲೇ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ಜನರ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಭಾವ ಇದೆ. ನನಗೂ ಸಂತೋಷ. ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವಾಗ ನಮಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ. ನಮಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಊಟ ಹಾಕಿ, ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಂಬಲಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರಿಗೇ ತಿನ್ನಿಸಿದರೆ ಅಜೀರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು ಜನರು ನೋಡುವುದೆಂದರೆ ಮತ್ತು ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು. ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕೆಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಉತ್ತಮವಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು, ಸರಿಯಾದ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣುವಂತಹ ದೀಪಗಳನ್ನು, ಉತ್ತಮವಾದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ಸುಗಳನ್ನು, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಜನರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಜನ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ. ಜನರಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಟಿ.ಬಿ.ಗಳು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಇರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬರುವ ಟೂರಿಸ್ಟ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಆಫೀಸರ್ಸ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಹಾಲ್ ಇರುವ ಟಿ.ಬಿ. ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಹೊಸ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟಿ.ಬಿ.ಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಧಾರವಾಡ ಒಂದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾದ ನಗರ. ಅದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೆಯಲ್ಲದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಥಳವಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಗೋವಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ, ಜೋಗಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ಎಲ್ಲಮನ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ, ಅಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವೆರ್ನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಧಾರವಾಡ

ದಲ್ಲಿ ಟಿ.ಬಿ.ಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು. ಧಾರವಾಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಒಂದು ನೀರ ನಾಗರ ಕೆರೆ ಇದೆ. ಇದರ ಬಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಜನರು ಪಿಕ್‌ನಿಕ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಳಿ ಒಂದು ಟಿ.ಬಿ.ಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಗ್ರತೆ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಜ್ಞರಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದಿರಿ. ಅವರು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನೀವು ಇನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೆ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿದೆ. ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಧಾರವಾಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯು ನವದತ್ತಿವರೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ—ಬ್ಯೆಲಹೊಂಗಲ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಹಾಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೋಡುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸುಮಾರು 70—80 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ—ನವಲಗುಂದ ರೋಡ್ ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನವಿಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನವಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನವಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯವರು ಶಹರಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟಿ. ಬಿ. ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಾ ಅಪ್ರೋಚರೋಡ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಖಾತೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮರಾಮತ್ ಇರಾಖೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಯವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆದೋರಿದ ಕೂಡಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಹಣ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರು. ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟೆ, ಬಾವಿ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಲುವಾಗಿ ಅವಸರದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ದುಡ್ಡು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೋ, ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ದುಡ್ಡು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರ ಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಾಕೀತು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಿ. ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲುಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಕಲಸಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ದೊರೆಯದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಮೊನ್ನೆ ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿಯವರು ಈ ಕಡೆ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದರು, ಕೆಲವು ಆಗಿವೆ. ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡು ಕಡೆ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿ ಒಯ್ಯಲು ರಸ್ತೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಅದೂ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಯಂತೂ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಣ್ಣ ಸೇತುವೆ, ಮೋರಿಗಳಿಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳೇನೋ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ರಿಪೇರಿ ಆಗಿವೆ, ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಇದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ರಿಪೇರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಿಸಿ. ರಸ್ತೆಗೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬೇಡಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಯನೂರು-ಮಾಳೂರು-ಹಣಗೆರೆ ರೋಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ ಆ ರಸ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಲಾರಿಗಳು, ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆ ಲಾರಿಗಳು, ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಲಾರಿಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ದಿವಸಕ್ಕೆ 70—80 ಲಾರಿಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ಅದು

(ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್)

ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಗಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವರು 10ಪೈಸೆಲೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಕಾಲ ಬೇಕಾಯಿತು. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪಿ. ಎಂ. ಡಿ. ಯವರು ಐರ್ನ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನವರು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯವರು ಹಣಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಖಂಡಿತ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ. ಇದು ನಾಲ್ಕುಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಈ ರಸ್ತೆ ಹಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಿ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಖಂಡಿತ ಸರಿಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಡುಬ ಸೇತುವೆ ಚರಿತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಸೇತುವೆಗೆ ಅನೇಕ ತಕರಾರು ಇತ್ತು. ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸೇತುವೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಶುರುವಾಡಿ ಚೆಕ್ನಿಕರ್ ಓಪನಿಯನ್ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಈ ವರ್ಷವೇ ಆರಂಭವಾಗಲಿ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರು ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಯಾವ ಜಾತಿ ಆದರೆ ಏನು? ಕೆಲಸ ಆಗುವುದು ಮುಖ್ಯ ಬಜೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೂ ಹೇಳಿದೆ ಸಣ್ಣ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿಯುತ್ತೀರಿ ದೊಡ್ಡ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನೂ ಹಿಡಿಯಿರಿ ಎಂದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಗೊತ್ತಿರುವವರು ಬಂದು ಅ ರೀತಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಅಂಥವರನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಬಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವನ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳು 43 ನಂ. ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ವಾಟರ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕುಂಸಿಯಲ್ಲಿ ವಾಟರ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕೆಲಸ ಅರ್ಧ ಆಗಿ ನಿಂತಿದೆ. 7-8 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಯಿತು ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಜನ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ಜಾಗ್ರತೆ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ. ತರಾವತಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ತಕರಾರೇನೂ ಇಲ್ಲ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಜಾಗ್ರತೆ ಒದಗಿಸಲಿ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು ಅವರ ಕಡೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿಯವರ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆ ತಾಳಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರಧಾನಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಇದ್ದಾರೆ ತಾಯಿಯಂತೆ ನೋಡಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ (ಭದ್ರಾವತಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ದಿವನ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಚೀಣೀಯರು ಮತ್ತು ಪಾಕೀಸ್ತಾನದ ಒಂದು ಗರಾಚಿ ಶುರುವಾಯಿತು ಅನೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ ಉಳಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವೂ ಕೂಡ ಒದಗಿಬಂತು. ಏನೇ ಆದರೂ ಕೂಡ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಕೂಡ, ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಆಗಲಿ, ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಆಗಲಿ, ಈ ಯಾವ ಒಂದು ಭೇದ ಭಾವ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಂಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ರೀತಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಅವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ನಾನಾ ತರದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ! ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸು

ತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಭದ್ರಾವತಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಭದ್ರಾ ರಿನರ್‌ವಾಯರ್ ಕೆಳಗಡೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಅವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀರು ಹೇರಳವಾಗಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟೆರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಕೆನರಿನಿಂದ ಹೊತು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಸಹಜ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಇರಿಗೇಶನ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಮೆಂಟೆನೆನ್ಸಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆವರೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಇಲ್ಲ. ಕೇಳಿದಾಗ, ನಮಗೆ ಇರಿಗೇಶನ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನಾವು ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ರೋಡುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಕೆ. ಕೆ. ರೋಡ್ ಭದ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಹೊನ್ನಾಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ 20 ಮೈಲು ದೂರ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಯಾಗಿತ್ತು ಇದು. ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬ್ರಿಜ್ ಕೂಡ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಈಗ ದುರುಸ್ತಿಪಡಿಸುವವರಿಲ್ಲ.

ಇದು ಬಸ್ ರಾರಿಗಳು ಓಡಾಡುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ರೋಡ್ ಆಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಂಡು ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಭದ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಶಿವಮೊಗೆ ಕೇವಲ 21 ಮೈಲು ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸಹ ತಾವು ಸ್ಟೇಟ್ ರೋಡ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ, ತೊಳೆಹಳ್ಳದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಬ್ರಿಜ್ ಮಾಡಿದರೆ ಭದ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಶಿವಮೊಗೆ ರೈಲ್ವೇಸ್ಟೇಶನಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ರೋಡಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮ್ಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಅರಿಸಿಕೆರೆಯವರೆಗೆ ರೋಡ್ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅರಸಿಕೆರೆಯಿಂದ ಜೋಗಿಗೆ ಹೋಗುವ ರೋಡ್ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ತಾವು ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಇದೇ ದಾರಿಯಾಗಿ ಶರಾವತಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಪರದೇಶದ ಜನರೂ ಕೂಡ ಈ ರೋಡಿನ ಮೂಲಕ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅರ್ಜೆಂಟ್ ಟಾರ್ ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭದ್ರಾವತಿಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 75 ಸಾವಿರದಿಂದ 80 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಆಗತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ. ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಬ್ರಿಜ್ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಸರ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ರಾರಿಗಳು ಹೋಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇದು ಬಹಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭೀತಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಸರ್ಕಾರ ಹೊಸ ಬ್ರಿಜನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನೂ ಕೂಡ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಕೇವಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಖೋಟಾ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೀವು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ತಾವು ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಹಳೆಯ ಬ್ರಿಜ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಓಡಾಟದಿಂದ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ತಾವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಆಗ್ರಿ ಹೋರ್ಟಿಯವರು ಹೇಳಿದರು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪೂನದ ವರೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ನ್ಯಾಶನರ್ ಹೈವೇಗೆ ರೈಲ್ವೇ ಕ್ರಾಸ್‌ಗಳು ಅಡ್ಡಿಬಂದಿವೆ ಎಂದು. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಜೋಗಿನವರೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಬಿ. ಹೆಚ್. ರೋಡ್ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ನೋಡಿರುವಂತೆ, ರೈಲ್ವೆ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಜ್ ಇಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೊ ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟುಗಳು ಕೂಡ ಆಗಿವೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಯಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಕೂಡ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಹೈವೇಗಳು ಇವೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಂಡರ್‌ಬ್ರಿಜ್‌ಗಳು ಆಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಂಡರ್‌ಬ್ರಿಜನ್ನು ಮಾಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ)

ಈಗ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರೀಕೆರೆ ರೈಲ್ವೆ ಬ್ರಿಜ್ ಮಂಜೂರು ಆಗಿದೆ. ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದರೂ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸ ಶುರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಈಗ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಂಜೂರು ಆಗಿ ಸುಮಾರು 4-5 ವರ್ಷವಾದರೂ ಕಟ್ಟಡ ಆಗಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕರ್ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಶನ್ ಆಗಿ 33 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೂಡ ಅಕ್ಯೂಯಿರಿ ಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯವರು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಭದ್ರಾರಿಸರ್ ವಾಯರ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ನೀರು ಹೇರಳವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ನೀರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೆ ಒಂದು ಗುಡ್ಡ ಇರ ತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರಾಗಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಬಂಗಲೆ ಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

Sri R. S. HEGDE (Honnavar).—Mr. Speaker, Sir, supporting today's Demand, I congratulate the Government for the overall development for the last 18 years in the P. W. D. sector and in the sector of electrification. Sir, if we compare the state of affairs which was in existence in 1956, or as a matter for that in 1947, with those of 1965, I am sure none can be blind to the outstanding achievements as far as P. W. D. and Electricity is concerned. But, Sir, I have a suggestion to make, as for as the plan and estimates of big projects are concerned. Sir, we have the best engineering talent in the State and in the country. So, when plans of big projects are proposed to be undertaken by Government, instead of the department itself drawing up the plans, and instead of the department itself executing it, the Government should invite plans from private engineering firms and the department should scrutinise and then execute the work. Otherwise, what will happen is this. The department is both the judge and the accused. The department makes the proposals and the department itself executed it. In order to avoid any misunderstanding amongst the beneficiaries, it is always better to have these two things separate. There should be one institution which makes the proposal and another to execute the proposal. And, again we shall be exploiting the best resource in the country, and therefore what I would suggest is, in cases of big projects, where crores of rupees are invested, it is always safe to invite proposals, to invite plans and estimates from the best engineering talent in the State and in the country.

Sir, I would like to invite the kind attention of the Government to the fact that rural communications are as important as the national highways. The progress in the construction of the national highways is marvellous. But if we see the progress achived as far as rural communications are concerned, I think it is not so encouraging. To speak of my own district, North Kanara, 50 miles of rural communication were proposed to be undertaken

in each of the first, second and the third five year plans. But, what is the achievement. In the first five year plan, nil ; in the second five year plan, it is one mile and in the third fiue year plan, it is obout ten to fifteen miles ; Rural communications are as important as the national highways. Rural communications can be said to be village highways. Development of rural communications is intimately connected with the development of agriculture itself. Many of the rural communications have to pass through many miles of forests, where there are cultivable areas. But on account of the lack of roads and lack of communication facilities, all these areas are not cultivated at all. The construction of rural communications can be viewed from another point of view also. This rural communication is entrusted to the ordinary P.W.D. Officer, *i.e.*, the Executive Engineer of the regular division. But he has got so many other works on his hand. For example, to speak of my own district, there is the B.H. Road. It is entrusted to the Karwar Division. It becomes a prestige matter with the Executive Engineer and he devotes all his strength and energies to the B.H. Road and neglects smaller things. So instead of entrusting the rural communications to the regular P.W.D. Division. I would suggest, just as you have created a minor irrigation investigation to a separate division, that a rural communication cell should be created, which should only look after rural communications. That is the only way to develop rural communications in the villages, which are as important and as necessary as the national highways.

Another factor which I wish to bring to the notice of the Government with regard to rural communication is, on record it is stated that many of the rural communication roads are complete. But, in fact, they are not completed. Many of the drainage works are not at all taken up. If you ask the Executive Engineer, why these are not done, he says that no contractors are available or some other reason. Therefore, in order to concentrate on rural communications only, I would suggest a rural communication cell at the district level so that justice may be done to these rural communications also.

Sir, at the lower level, we have got the best engineering staff—supervisors ; we have got the best executive engineers ; we have got the best chief engineers and we have got the best Chief Engineer General. But, unfortunately, on account of perhaps lack of time, lack of proper approach at the lower level, there is lack of supervision. I can quote instances where a project work is taken up and executed, but before the beneficiaries can get the fruits, the project becomes useless. That is so in the case of so many bhandaras. Instead of cement, lime is used, so much so that it cannot withstand the rush of wate and the bhandara gives way. In my own constituency, there is a bhandara called the Mitta dam. Government spent three lakhs of rupees for the construction of this dam and anther Rs. 30,000 is being proposed for the construction of channels. But before the beneficiaries can take the fruits of this, the

(SRI R. S. HEGDE)

pillers to the bhandara have fallen and water is leaking and it is said that the entire bhandara is to be pulled down and a fresh one constructed. There are many instances where bhandaras have been constructed but in one rainy reasons itself, they are damaged. It only shows lack of proper supervisory control at the lower levels in the matter of the construction of these bhandaras. Such things have to be prevented at the lowest level so that people can get the fruits of these works properly.

Sir as far as electrification is cocerned, all of us must be proud of the Sharavathi Hydro-electrical project, which is a remunerative asset of the State. If all the ten units are commissioned, I am sure Government will be getting crores of rupees by way of interest on the investment. Of course, electricity as I understand, is a commercial proposition for the Government. So, I would suggest that we should have an investigation squad in this department also. We have got so many sweet waters. These sweet water are unexploited. We talk of irriagation. We talk of grow more food and we talk of intensification of agriculture. But agriculture and irrigation are intimately connected. I am reminded of the great observation made by our great President Radhakrishnan, which he has stated about two weeks back. He has stated that our chronic dependence on others for food will result in economic mismanagement. Irrigation and agriculture are intimately connected. So the Electricity Department must see how best to exploit all the sweet water rivers in the country. To speak of my own place, we have got sweet Sharavathi which is a continuation of the Sharavathi by which we have got so much of power. But unfortunately, as far as we are concerned, we have got all the bad effect of Sharavathi, but not power. When the water of Linganamakki escapes through Sharavati in Honnavar and joins the Arabain sea, the water level is raised. So we have all the bad effects of the dam and the good effects are taken elsewhere. So it must be wisely thought of as to how to exploit the steady water flow of Sharavati which is flooding in Honnavar. I submit the Department must have an investigation cell or an investigation squad. They must survey and see the possibilities of irrigation from all the sweet waters and if that is done I am sure we will be able to grow more and encourage the people to grow more. I am fully conscious of the fact that the hands of the Government are full but at the same time it must be seen that these neglected places are given sufficient power for the purpose of irrigation. I for one know that when North Canara was a part of the Bombay Presidency it was most neglected. We had nothing at all. But after the reorganisation of States, the developments in North Canara have been accelerated. It is highly encouraging and all the people of North Canara are indebted to the Government. At the same time we say that we have ample resources. Sweet water, forest, etc. Nearly Rs. 5 crores are collected as forest revenue. All the resources of North

Canara can be exploited in the spheres of irrigation, irrigation from power. I may quote here an instance. I do not know where exactly the reason lies. About two to three years back in Honnavar and Kumta taluks as nearly 180 applications were made for the supply of pumpsets. All the formalities of the department were complied with and I have been repeatedly in touch with the Executive Engineer, Hubli. They say that they do not know where the applcations are. Two and half years have elasped since the applications were filed. So, there must be something wrong somewhere. All these wrongs should be rectified. As far as North Canara is concerned we have to look upon three Executive Engineers. So different taluks of the district have to look upon different Executive Engineers at Mangalore, Shimoga and Karwar. North Canara is a developing district. It is high time that there is one Executive Engineer posted in North Canara so that he will be within an easy reach of the people and all the taluks can look upon one Executive Engineer.

The village electrification of North Canara has to be done on an intensified scale. We have been suffering bad effects of the hydro-electric project. It is high time were are given the good effect also so that the people can have better relief of the power that is supplied to them.

Many places in North Canara especially in Bhatkal there is drainage and water supply scheme. But unfortunately things are not moving in an accelerated pace as they out to be. So, the procedures of the department should be cut down ; where an Executive Engineer can take a decision he should not refer the matter to the Superintending Engineer ; and where a Superintending Engineer can taken a decision he should not refer the matter to the Chief Engineer. This matter of reference right from the beginning to the top results in great delay to the disadvantage of the beneficiaries. Therefore the procedural aspects must be simplified and the delays must be cut short.

Finally on behalf of the Department I suggest that the Government should take a decision to increase the age of superannuation of Engineers to 58 because most of the Executive Engineers are sound and healthy. I am sure all the Executive Engineers are very sound, very healthy, very energetic, very strong, mentally very alert. Therefore the Government should not hesitate to take a decision to raise the superannuation age to 58.

Thank you.

SRI K. DEVAIAH (Malleswaram).—While welcoming the demands placed before us by the Minister for Public Works I wish to say a few words which will be in connection with public works of the State.

We are thankful to the Public Works Department, engineers, technicians, electricians and above all our Minister who has taken keen

(SRI K. DEVAIAH)

interest in getting almost all the works completed within the time limit. Thanks to the efforts of our Engineers, Sharavathi has come to be a living source of life and happiness to the humanity of the State. It has not only lighted the villages, towns, workshops and big cities like Bangalore ; It has gone beyond the borders of Mysore State illuminating and pumping water in Andra Pradesh, Kerala and Madres. Is it not a wonderful work of our engineers who have worked with zeal and national feeling ? We are Indian nationals and we have to work for our country and they have inculcated in the hearts of young engineers this spirit of duty towards the country. The engineers are the pioneers in several developmental works and it is my duty to say here what I feel about them. They are the people whom the Government trusts, the people trust and they have to go to the people in the villages help them to erect pumpsets, give them electricity and show them how they can be helped and to see that the green fields are a source of solace to the starving villages. A time will come when everyone of the citizens of India will look to them with pride and say, here are the people who have brought water, electricity and what not ?

I know there are people who go out of the way and become corrupt. There are some officials who are corrupt. But we cannot hold them alone responsible. How do they become corrupt ? It is the private people who temt them to be corrupt. It goes side by side. Unless there is non-official corruption there is no official corruption.

We must be responsible for this speaking about the Bangalore City, I may say that we have a great problem. If that problem is not solved within course of the next two or three years, I think the people of Bangalore will have no water. The Government must take it in the real sense. If the Cauvery scheme is not fulfilled and is not pursued in a spirit of completing it within the shortest time without any hindrance, I think we may have to pay a heavy penalty for the folly. I request the P.W.D. Minister on behalf of the Bangalore City Corporation, to see that the Cauvery scheme is brought up and all the four stages of the scheme finished, *i.e.*, supply from the source to the city, at an early date and necessary funds are provided and arrangements made with the World Bank to carry on the work. There is a feeling among the citizens of Bangalore that the water rate that is claimed now is inclusive of the contribution for the 26 crore scheme of bringing Cauvery water to Bangalore. It must be made clear to the public that it has nothing to do with the day to day collections of the amount from the citizens. That feeling must be driven out from the minds of the people. We have got many miles of National Highways and Trunk roads running through the City of Bangalore. When I was in the Corporation, it was stated that a portion of the cost in this behalf will be met by the Central Government. I do not know whether the Central Government

is meeting a portion of the cost. Some of the roads are very narrow and they are unfit to be National Highways. Many Lorries run through these Trunk roads to Delhi, up to Cape Kamorin, Madras, Kerala, Bombay and Calcutta. These are the Trunk roads running through the heart of the City of Bangalore. So many accidents are taking place and there are deaths. Therefore, these roads have to be widened and the unhappy accidents should be avoided.

Regarding the maintenance of the City proper, it is the duty of the City Improvement Trust Board and Corporation. Previously, the Government was sharing 1/3 of the cost towards the construction of over-bridgs and underbidges. I want the Government even know to share 1/3 of the cost towards the construction of several bridges in the City of Bangalore. There is a most dangerous over-bridge at Sriramapuram and it is a source of trouble to the public. No Bus can run over this bridge and therefore persons coming from Nagappa Block to Sriramapuram have to pay 12 paise extra because the road is round about. I also suggest that the work of constructing over-bridge at the 17th Cross, Malleswaram, should be taken up early. The Bellary Road Bridge, which comes under National Highways is very important and therefore, this work also should be taken up immediately.

As far as electricity is concerned, the rates are very high. We are paying heavy current charges. I suggest shat the rates should be reduced. In Bangalore City, the electric poles are erected in an old fashion right in between the foot-path and the road. As the roads are narrow, these poles have become hinderence to traffic. It is high time that these poles are removed and underground cables are laid falling in line with other countries. This will avoid unnecessary cost in digging of the roads. I request the Electricity Department people to plan before hand in order to avoid digging of the roads. We are aware that the Corporation is spending crores of rupees towards widening of roads. The roads in Bangalore City are much better now. Still, we have got very heavy work to do. In Madras, the Government is contributing Rs. 5 lakhs every year towards the maintenance of roads. I request that a similar facility be extended by Government to the Corporation by way of contribution or subsidy for maintenance of roads. Our Chief Minister was good enough to say that he is going to give a reward of Rs. 1 lakh to the person who gives a process for manufacture of pure copper from copper ore available in Bangalore. We have ample electricity from Sharavathi. Cannot our Engineers try and get pure copper form these ores ? I suggest that this should be tried by our Engineers.

I would like to say a few words with regard to the Educational institutions in Bangalore. Bangalore has got a population of more than 15 lakhs. In the Government Fort High School, there are more than 2,000 students and in the Government Malleswaram High School more

(SRI K. DEVAIAH)

than 2,500 students. Thanks to our Chief Minister and the Minister for Public Works, the ground floor of the Malleswaram High School is getting ready. The First Floor may kindly be got completed in this year's budget so that the children of Malleswaram may be benefited, because there is no High School round about, especially girls high school. In the 13th Cross at Malleswaram, there is a Middle School run by the Government. The owner of the land is trying to sell the land. I request the Government to acquire that building and the site for the location of the Middle school which is run there for several years.

Another important thing I wish to mention is about the trouble that you are facing everyday about the water rates. I request the Minister concerned to see that the water rate is fixed on 'no profit-no loss basis'. We have already passed an amendment to the Corporation Act asking the Corporation to collect 15 per cent tax on the houses which will include the cost of water also. I suggest that a reasonable understanding between the Corporation and the Water Board may be got to solve this problem. Otherwise, there will be always rub on the Government as well as the Corporation side. We must have a practical approach for solving this problem. As agitation is being carried on in this behalf, some arrangement may kindly be made to remove this rubbing from the minds of the people.

There is the problem of underground and drainage connected with the Water Supply and Sewerage Scheme and more funds might be required. It is a big nuisance near the Link Road, Malleswaram. The bridges are of old type or are too low. When it rains all the houses are inundated under water and that has taken place several times making the people suffer like anything. Therefore, necessary drainage and underground work must be carried out early by the Corporation and the Water Board.

I thank the Speaker for having permitted me to speak though I was not in the list.

6-00 P.M.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎನ್. ಕೊಳೆಕ್ಕಬೈಲ್ (ಕುಂದಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಎರ್ನಾ ಬೇಡಿಕೆ ಗಳನ್ನೂ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸದ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಘೋಷಣೆ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಿನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹ ಸಹಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಇರಿಗೇಷನ್ನು ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೀ, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲೀ

ಹೀಗೆ ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಮಲತಾಯಿಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಈಗ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ನಾನೂ ಅಕ್ಷರಶಃ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹಾಸನ—ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಂದು ಸಭೆ ಎದ್ದು ಮತ್ತೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ 8—30 ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

The House adjourned at Two Minutes past Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday, the 19th March 1966.

WD 6627—GPB—500—21-6-66

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Saturday, 19th March 1966.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Eight of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Protected Water Supply to the Public of Holenarasipur.

*Q.—37. SRI H. D. DEVE GOWDA (Holenarasipur).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that the Holenarasipur Municipality is not providing the protected water supply to the public ;

(*b*) whether they would issue order to the said Municipality to supply protected water to the public ;

(*c*) if not, whether they themselves would take up the said work from the Municipality ?

A.—SRI R. M. PATIL (Minister for Development, Panchayatraj and Municipal Administration).—

(*a*) No. It is providing protected water supply.

(*b*) and (*c*) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಶುದ್ಧವಾದಂತಹ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

SRI S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—I know that this Municipality suffers from want of good supply. In spite of the fact that there are some machines to purify the water, they are not being properly used and they have been allowed to stop functioning for want of some spares. I have issued instructions that the matter may be looked into as early as possible.

Sri R. M. PATIL.—I will read out the letter of the President of the Municipality :

"There are 3 pressure filters in the water supply pump house. Out of them, 2 were installed 30 years back, the other filter was installed about 10 years back. Out of the 3 filters, 2 old filters are out of order and the other filter is functionidg even now. Some spare parts such as traverse manifold laterils are required to service the filters. Messrs. Jewel Filters Co. Ltd., Calcutta, have been adressed. The information required by the Company has also been furnished and their reply is since received. The purchase of the spare parts has also been approved by the Council. As soon as spare parts are received the filters will be put into use. Besides servicing the filters immediate action is called for to improve the quality of water. At present no arrangements exist for pre-treatment of water. During the monsoon the river water is highly turbid and therefore there is imperative necessity to provide pre-treatment."

In this case there may be inadequacy of water required.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—It is not a question of inadequacy of water. It is a question of supply of raw water directly from the river.

Sri R. M. PATIL.—I have stated what the President himself has written in his letter.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble Member wants he may have a half-an hour discussion.

Sri R. M. PATIL.—There is no question of any half-an hour discussion. The Hon'ble Member is himself aware of it and the President also has informed me like this. I have nothing to add to it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಳೇನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ಟೂರ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಎರಡು ಜ್ಯೂಯರ್ ಫಿಲ್ಟರ್ಸ್ ಔಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿದೆ ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣವನ್ನು.....

Sri R. M. PATIL.—Even though two filters are out of order, the municipality is still supplying water through the third filter. The point there is inadequacy of water.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂಡ ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಉದಾಸೀನ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟು ಅನಕ್ಕಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಅನಕ್ಕಿಯಿಂದ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಡವೇ ?

Mr. SPEAKER.—It is addressed to me. I answer it saying that all should be very earnest in their work.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಓದಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಾಲದು ಎಂದು ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನೀರ ಸಪ್ಲೈ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಒಳ್ಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿ ಸರ್ವೀಸ್ ಆಗಿದೆ ಆದರೆ ಅದು ಔಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿದೆ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಲ್ಕತ್ತಾದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೇರ್‌ವಾರ್ಟ್ಸ್ ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿ ನರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಟ್ಟು ಜ್ಯೂಯರ್ ಪಿರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ನರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರ ಮೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅದನ್ನು ನರಿಪಡಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri R. M. PATIL.—That is a different question. The Government will take action on the proposal of the municipality. The question and answer are entirely different and the suggestion is entirely different.

Distribution of Artificial Manure

*Q.—365. Sri N. NANJEGOWDA (Krishnarajpet).—

Will the Government pleased to state :—

whether they are distributing the artificial manure through Co-operative Societies in the State (including Marketing Societies) as per Government Orders ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister) [on behalf of Sri G. NARAYANA GOWDA (Minister for Agriculture).].—

Yes.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ರೀಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜನ್‌ಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾರ ಬೇಕೆಂದು ರೇಟ್ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಮೋನಿಯಂ ನರ್ಟ್ರೇಟ್ 376 ರೂಪಾಯಿ. ಅದು ಅಪೆಕ್ಸ್ ರೆವರ್‌ನಲ್ಲಿ. ಯೂರಿಯ 630 ರೂಪಾಯಿ. ಅಮೋನಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್ 466 ರೂಪಾಯಿ. ಕ್ಯಾರ್‌ಷಿಯಂ ಅಮೋನಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್ 375 ರೂಪಾಯಿ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಶೇಕಡ 30ರಂತೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೊಟ್ಟು ಎರಡು ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಹಿಂದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ರೇಟ್ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳವರಿಗೆ ಈಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನ ಹಿಂದೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಇದುವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರೇಟ್ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು ತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ಡಿಫಾರ್ಟ್‌ರ್ಸ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ 'ಸೆಟ್ಲಿಂಗ್ ಪ್ರೈಸ್' ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸೊಸೈಟಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ನರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಗೊಬ್ಬರ ಹಂಚುವಾಗ ಆ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಮಿಷನ್ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಕೊಡುವ ಕಮಿಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ, ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೇನೂ ದೂರು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತೂಕಮಾಡಿ ಕೊಡದೆ ಮೂಟೆಗೆ 8 ಮಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೂಟೆ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮೂಟೆಗೆ ಆರೂವರೆ ಮಣ ಬರುವುದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಕೂಡ ಮೂಟೆ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತೂಕಮಾಡಿ ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳವರೂ ತೂಕಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತೂಕಮಾಡಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ದೂರು ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏದೆ, ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಗೊಬ್ಬರ ಸರಬರಾಯಾಗುವುದೇ ನಿಧಾನ, ರೈತರಿಗೆ ಅದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕು. ಆದರೆ ದರ ತಿಳಿಸುವುದು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೇಳಿದರೆ ದರ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ದರವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಗೊಬ್ಬರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಡವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ವಿ.ಎಲ್.ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಮೂಲಕ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಾದರೂ ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ವಿಷಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟಿಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ದರ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ದರ ನಿಗದಿಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ದರಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಈಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಮಾರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಎರ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಸಿಕ್ಕುವ ವಸ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಿದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾರಬಾರದೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ದರ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಗೊಬ್ಬರದ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬಹುಶಃ ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿಸಿರಬೇಕು, ತಿಳಿಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಸೂಚನೆಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪರ್ಚೆಸ್ಯಿನರ್ಸ್‌ಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲಿದೆ, ಅಮೋನಿಯಂ ನಿರ್ಟ್ರೇಟ್, ನೈಟ್ರೋಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು 50 ಕೆ. ಜಿ.ವರೆಗೆ ಹಂಚಲು ಪರ್ಮಿಟ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿ. ಎಲ್. ಡಬ್ಲ್ಯೂ, ಬಿ. ಡಿ. ಓ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರು, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರು ಮುಂತಾದವರ ಡ್ಯೂಯಲ್ ಕಂಟ್ರೋಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ವಿ. ಎಲ್. ಡಬ್ಲ್ಯೂಗೂ ರೈತರಿಗೂ ನೇರ್ಪರ್ಕವಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಮೂಲಕವೇ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾತೀಮಠ.—ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಮಾರುವ ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆ ಖಾಸಗಿಯವರು ಮಾರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಏಕರೂಪವಾದ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಇರಲಲ್ಲ, ಇದ್ದರೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಅಮೋನಿಯಂ ನಿರ್ಟ್ರೇಟ್, ನೈಟ್ರೋಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರು ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ವಿಚಾರನನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೊಸೈಟಿಯಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹಾಗೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಲೇವಾರಿಯಾದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 9 ರೂಪಾಯಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 11 ರೂಪಾಯಿ, ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಹೀಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ 2-3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 9 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 10-11 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ.

Sri B. BHASKER SHETTY (Kaup).—Sir, I put Question No. 383.

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sanctioning of Electric Pumpsets.

*Q.—383. Sri DAYANAND R. KALLE (Karkal).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the number of electricpump sets for which applications have been received during 1961-63, 1963-64, 1964-1965 and 1965-66 in Karkal Taluk, South Kanara District ;

(*b*) the number of pumpsets that are sanctioned and installed during the above said years ;

(*c*) the number of acres that are brought under (i) crops and (ii) food crops by these installations during the above said years ?

A.—Sri G. B. SHANKAR RAO (Parliamentary Secretary to the Minister for Public Works).—

(*a*) and (*b*) *Vide* Statement appended.

(*c*) About one acre can be brought under cultivation per H. P. of installed capacity which will yield about half a ton of foodgrains.

Statement showing the applications received, pumpsets issued, serviced, etc., in Karkal Taluk, South Kanara District.

Sl. No.	Particulars	Year				Total
		1962-63	1963-64	1964-65	1965-66	
1	Applications received	Nil	110	34	13	157
2	Applications processed.	...	58	27	10	95
3	Pumpsets issued. ...	...	45	11	2	58
4	Pumpsets serviced out of Item No. 3.	...	39	5	...	44

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—4 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 44 ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಹಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—Some applicants have not produced their ownership certificates and the certificates regarding rights over water.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—1965-66ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 2 ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡ ರಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಿಗಾದರೂ ಏಕೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—It requires the completion certificate by the parties themselves. They have not produced it and we cannot give service to the pump sets.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಹಾಜರುಮಾಡಿದಮೇರೆಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಕೊಡು ವುದು. ಇರಾಖೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಬೇಕಾದ ಹಕ್ಕಿದಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಎರಡಕ್ಕಾದರೂ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಇರಾಖೆಯವರೇ ಫಾರ್ಮ್ಯಾರೆಟೀಸ್ ಪೂರ್ಣಮಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. It is for the parties themselves to approach the Revenue Authorities and get these certificates.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ? ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಅವರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ಕೂಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಾಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲರು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಕೆಲವು ಫಾರ್ಮ್ಯಾರೆಟೀಸ್ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಥಾರಿಟೀಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡು ವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ.

Lift Irrigation Schemes in South Kanara District.

*Q.—437. Sri SANJEEVANATH AIKALA (Surathkal).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the number of Lift Irrigation schemes and minor Irrigation works which have been sanctioned in the South Kanara District under Crash (Emergency) programme ;

(*b*) which are those works (Taluk-wise) break-up may be given ;

(*c*) the area that is to be benefitted under each lift irrigation scheme and minor irrigation works and the estimated cost of each of them ;

(*d*) the progress achieved in the execution of these schemes and works till 15-12-1966 ?

*A.—Sri ALUR HANUMANTHAPPA (Deputy Minister for Minor Irrigation)—

(*a*) Lift Irrigation Schemes—12.

M. I.—15 to be completed by March 1966.
13 to be completed by June 1966.
30 to be completed after June 1966.

(*b*), (*c*) and (*d*) *Vide* Statements I, II, III, IV placed on the Table of the House‡.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—May I know latest progress under Lift Irrigation Scheme ?

† Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—The Electricity Board has taken up drawing of the line wherever the lift irrigation pumpsets are to be installed and they are taken on top priority basis with the help of the Executive Engineer, P.W.D. and these works will be completed within a course of 2 or 3 months. A number of lift irrigation works are going on.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Is it not contrary to the object when the lift irrigation works have to be completed by the end of 31st March 1966 ?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—We have given a green signal to P.W.D. to complete the works. The Electricity Board is going ahead with the work and trying to complete the works. The works may be completed by the end of June 1966.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—These works have to be completed and made available before the end of March 1966. If those works are to be completed by the end of May or June what is the use of these Lift Irrigation Schemes for the District of South Kanara after June of this year ?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—June is not too far of. It is only 3 months ahead. We will be able to finish a number of lift irrigation schemes within 2 or 3 months.

Mr. SPEAKER.—In June there will be plenty of water. Pumps will become redundant.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—May I know whether the pumpsets ordered have been supplied ? Did that Company supply the pumpsets to the Superintending Engineer of South Kanara ?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—The Hon'ble Member wants more details. Orders have been placed with a Firm. The details are not with me. If the Hon'ble Member wants I will furnish.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—I want those details.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 67 ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡರಾಗಿತ್ತು. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಚೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಡುಪಿ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಡ್ಯಾಮ್ಸ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸೇರಿ 39 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನೌತ್ ಕೆನರಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Did not the P.W.D. adopt a partisan attitude in selecting minor irrigation works where the Opposition members have been elected ?

---

‡Copy placed in the Mysore Legislature Library *Vide* No. 15, dated 19th March 1966.

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಇದು ನತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹು ದೂರವಾದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾನ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಷ್ಟು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ? ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಯಾವಾಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸು ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Is it not a fact that the Government has proposed to hand over these lift irrigation works for maintenance to the Co-operative Societies which will be specifically formed for that purpose ?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—There is no bar in giving the lift irrigation works for maintenance to the Co-operative Societies. They may take them and all technical know-how and other aid will be given to them.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಕೊಳ್ಳೇ ಬ್ಯೆರ್.—ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆತಂಕ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜವೇ ?

Mr. SPEAKER.—I disallow that question.

Sri RAJA PID NAIK.—Sir, I am authorised to put this question.

Inter-State Seniority List of Superintendents of M.G.S.

*Q.—522. Sri RAJA PID NAIK (Shorapur) [on behalf of Sri TIRUMALA DEVARAYA (Gangavati)].—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the date on which the final I.S.S. list of Superintendents of M.G.S. was received duly approved by Government of India ;

(*b*) the reasons for the inordinate delay in publishing the said list in the Gazette ;

(*c*) whether there are any instances of promotions and confirmations of Superintendents in the Mysore Government Secretariat pending publication of the list ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(*a*) The final Inter-State Seniority list of the Superintendents of the Mysore Government Secretariat has not yet been received from the Government of India duly approved ;

(*b*) Does not arise in view of reply to Question (*a*).

(*c*) There are no instances of confirmations having been made pending publication of the list. However, promotions are being made on the basis of the provisional Inter-State Seniority List subject to review after publication of the final Inter-State Seniority List.

Sri RAJA PID NAIK.—Is it not a fact that objections filed by the Superintendents of the Government Secretariat have been referred to the State Advisory Committee in the year 1965.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Certain clarifications are being made. The matter was referred to the State Advisory Committee and they have been examining it and they recommend to the Centre.

Sri C. R. RANGE GOWDA.—In answer to (c) it is stated that 'promotions are being made on the basis of the provisional Inter-State Seniority List subject to review after publication of the final Inter-State Seniority List.' ಎಂದು ಇದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ತಾವು ಪ್ರೊಮೋಷನ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ 1957ನೇ ವರ್ಷದ ಲಿಸ್ಟ್ ನೋಡುತ್ತೀರಾ ಅಥವಾ 1963ನೇ ವರ್ಷದ ಲಿಸ್ಟ್ ನೋಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎರಡನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಯಾವುದು ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. 1962ನೇ ಇನವಿಯ ಲಿಸ್ಟ್ ಫಾಲೋ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ.

Sri RAJA PID NAIK.—Is it not a fact that the Government of India have approved the Final Inter State Seniority List in February ? If it is so why there has been delay in publishing the same ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The delay has been due to the fact that five parts have come together. There are certain defects relating to the grades about which equation has to be made. There was correspondence for about a year from November 1964 to September 1965. All these things have been cleared and the final recommendations have been made.

Sri G. V. GOWDA.—After the Inter-state Seniority list is approved by the Government of India, It has again been referred to the Advisory Committee requiring some clarifications. Is it so, Sir ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I have already answered that question.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Is it not a fact that certain new names were considered after the final list was received from the Government of India ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I am not sure of the position.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಐದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದ ಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಂಬಳದ ಸ್ಕೇಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಡಿಯರ್‌ನೆಸ್ ಅಲೊವೆನ್ಸ್ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪೇ ಸ್ಕೇಲ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟುದಾದರೆ ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆ ಅವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟಿಗೂ ಪೇ ಸ್ಕೇಲ್ಸ್‌ಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ, ಪೇ ಸ್ಕೇಲ್ಸ್ ಇದು ಬೇರೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಕೋರಿಕೆ ಎನ್. ಜೀ. ಓ. ಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ಸ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪ್ರೊಮೋಷನ್ಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರೊವಿಜನರ್‌ಆಗಿ ಇಂಥ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri G. V. GOWDA.—Is it not a fact that the list approved by the Government of India is not published because if it is published certain people who are promoted, would be affected ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Not so, Sir.

9-00 A.M.

Rate fixed for different kinds of Foodgrains.

*Q.—429. Sri N. NANJE GOWDA (Krishnarajpet).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the rate fixed by them for the purchase of different kinds of foodgrains from the ryots ;

(SRI N. NANJE GOWDA)

(*b*) the retail selling rate fixed by them for the said foodgrains ;

(*c*) the yield of rice fixed be them per quintal of paddy after hulling ;

(*d*) the yield of rice fixed for different percentage of polish ?

A.—SRI B. D. JATTI (Minister for Food).—

(*a*) and (*b*) *Vide* Statement appended.

(*c*) During the last year the conversion ratio of 1½ quintals of paddy equal to 1 quintal of rice was fixed on a notional basis. In so far as the current harvest is concerned, the ratio has been fixed after taking trials in different districts. The out-turn varies from 70 to 71 per cent according to the varieties of paddy and the capacity of the mills. The out-turn fixed for each area has been intimated to the concerned mills.

(*d*) The illuvary was fixed at 66⅔ per cent during the last year on the basis of 5 per cent polish. Instructions have now been issued that the polish of rice should not be less than 3 per cent and not more than 4 per cent. The average polish is therefore taken as 3.5 per cent, and for this polish the average yield comes to 70 to 71 per cent.

STATEMENT

Showing the rates fixed for purchase and retail selling rates of different kinds of foodgrains.

Foodgrains	Variety	(*a*) Purchase rate per quintal	(*b*) Retail Selling rate (exclusive of Sales Tax) per Kg.	
		Rs. P.		Rs. P.
Paddy ...	Fine Raw	45 00	Rice (Fine)	0 97
	Boiled	43 50		
	Midfine Raw	42 00	,, (Midfine)	0 92
	Boiled	40 00		
	Medium Raw	39 00	,, (Medium)	0 88
	Boiled	37 50		
	Coarse Raw	38 00	,, (Coarse)	0 86
	Boiled	36 50		
Jowar ...	White	52 00		0 77
	Red or yellow	50 00		0 75
Local Wheat	White	60 00		0 85
	Red	55 00		0 80
Bajra ...		53 00		0 78
Ragi ...		50 00		0 75
Maize ...		47 00		0 67

Note :—A Bonus of Rs. 5 per quintal is allowed in addition to the purchase price in respect of the foodgrains which are procured under the levy Orders subject to the condition that they conform to the tolerance limits prescribed therefor.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅಕ್ಕಿಗೆ ಪಾಲಷ್ ಶೇಕಡ 3ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಕೊಡದೆಂದು, ಶೇಕಡ 4 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರಕೊಡದೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕರವರೆಗೆ ಪಾಲಷ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಈ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಾವ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಫುಡ್ ಸಪ್ಲೈಸ್ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕೊಂದರೆಯೇನೊ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾರ್‌ಗೆ 45, 47 ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೆ ರೈತರಿಂದ ಕೊಂಡು, 19 ರೂಪಾಯಿ ರಾಭಏಟ್ಟು ಮಾರಿದರೂ ಸಹ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ರಾಭವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ನಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಗೋಡೌನ್ ಗಾಗಿ, ಬಡ್ಡಿಗಾಗಿ, ಕಮೀಷನ್‌ಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಬಾಬುಗಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ 19 ರಿಂದ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶಿಮಠ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಬೆಲೆಗೂ, ಮಾರುವ ಬೆಲೆಗೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು 50 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್‌ನ್ನು ತಾವೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Cost Sheet ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ, ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಇದೆ, ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಮಿಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ತಾವು 3—4 ಜನ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನೇರವಾಗಿ ತಾವೇ ಏಕೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಬಾರದು ? ಇದರಿಂದ ಕೊಳ್ಳುವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಖಾಸಗೀ ವರ್ತಕರು ಯಾವ ರೀತಿಯಾದರೂ ಮಾರಬಹುದು, ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 8—9 ತಿಂಗಳ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಮಾರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಧಾರಣೆಗೆ ಮಾರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಂದ ಬತ್ತವನ್ನು ಪಡೆದು, ಹಲ್ಲರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಮಾಡಿಸಿ, ಜನರಿಗೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾರ್‌ಗೆ 19 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ರಾಭ ಬರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಸರ್ಕಾರ ರಾಭದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವ್ಯವಹಾರಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನೀವು ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾರ್‌ಗೆ ಕೊಡುವ ರೇಟಿಗೂ, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟಿಗೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿದೆ. ನೀವು ಸಹ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು, ಏಕೆ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಆಗ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಬೆಲೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

Sri S. SIVAPPA.—Since by this arrangement of taking over all this responsibility of procurement, hulling etc., Government is creating more hardship. Will Government do away with rice millers, merchants, wholesalers, so that the margin of profit will be lessened ?

Sri B. D. JATTI.—If any alternative arrangement is suggested and that is going to be more beneficial to the consumers, Government is prepared to consider that arrangement.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಖಾಸಗಿ ವರ್ತಕರು ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹ ಮೂರುವರೆ ರೂಪಾಯಿ ರಾಭಏಟ್ಟು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 19 ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಾಭಏಟ್ಟು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡತನ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ದಡ್ಡತನವಿಲ್ಲ, ನದ್ಯರ ದಡ್ಡತನ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನರ್‌ಚಾರ್ಜು, ಬಡ್ಡಿ, ಗೋಡೌನ್ ಚಾರ್ಜು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ, 8-10 ತಿಂಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನಂತರ ಮಾರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ತಕರು ಇವತ್ತು ಕೊಂಡು ನಾಳೆ ಮಾರುವುದರಿಂದ ಮೂರುವರೆ ರಾಭ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನೀವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಖಾಸಗೀ ವರ್ತಕರು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಬೆಲೆಯ ಅರ್ಜಿಣಿಯಿಂದ ರೈತರು ತಾವು ಬೆಳೆದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖಾಸಗೀ ವರ್ತಕರಿಗೇ ಮಾರುತಾರೆ ವರ್ತಕರು ಸಾವಿರಾರು ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಏಕೆ ವರ್ತಕರು ಕೊಡುವ ಬೆಲೆಯನ್ನೇ ಕೊಡಬಾರದು. ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನೀವು ಕೊಡುವ ಬೆಲೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ನನಗೆ ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಶ್ರೀ ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅರ್ಥ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕು ಇದ್ದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅರ್ಥ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು?

Mr. SPEAKER.—What kind of protection? The Hon'ble Member says that the question of Sri Kundur Rudrappa has been understood by everybody.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಆಗದೇ ಇರುವುದು ಏನು ಇತ್ತು?

Mr. SPEAKER.—Order, order, Hon'ble Sri Channabyre Gowda was mentioning to the House that everybody understood the question put by Sri Rudrappa and the Hon'ble Minister has replied that he has not been able to understand. It has to be remembered that a very long question was put. There was murmuring, Perhaps the pitch of his voice was so high that everybody may not have followed it. I was about to call upon the member to repeat. At that stage Sri Channabyre Gowda wanted protection and wanted to prevent me from asking the Member to put the question again. He on the other hand far from seeking protection, is doing just other way. He should not do it. Sri Rudrappa may put the question again.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಜಾಣ್ಮೆಯುಳ್ಳವರು, ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಪ್ರಶ್ನೆ ತಿಳಿದು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಡಿಫಿಕರ್ಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ರೈತ; ನಾನು ಇಪ್ಪತ್ತು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಕೊಡುವುದು 50 ರೂಪಾಯಿ. ರೈತ ಹೊರಗಡೆ ಮಾರಿದರೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ 50 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು 75 ರೂಪಾಯಿಗೆ ರಾಭದಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತೀರಿ. ಏದೇ ಕನ್‌ಸೆಷನ್ ರೈತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ನೀವು ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದರೆ ಬಡ ರೈತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೇಟ್ ಕೊಡಿ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ನೀವು ಏಜೆನ್ಸಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತ್ರಾಸ್ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I am rising to a point of order. The Chair has many times observed that the question must be brief and only one thing should be put. But the Hon'ble Member seems to be making a speech. I want to know whether he is bound by your ruling or he is out of it.

Mr. SPEAKER.—In raising a point of order, the Hon'ble Member has impliedly made remarks which are not proper. He wants to know whether my ruling binds the Hon'ble Sri Rudrappa. It binds everybody. What is it that makes Sri Muckannappa think that it binds some and does not bind others? It is not only beyond understanding but beyond imagination. I have always said that the supplementary should be brief and to the point. But the Hon'ble Member put a long question and several Members including the particular member supported and desired that it should be repeated.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I was not here when the question was put and so I was not a party to it.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister for Food was not able to understand the question and half a dozen members got up and said that it is an important question and chance should be given. I have called upon the Member and he is repeating what he has said. It is being done as an exceptional case at the desire of the House. My ruling is always to keep the House contented to the extent it is possible and to the extent requests are reasonable. Please put it again.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಾಭ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಬಡರೈತನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರೇಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಉತ್ಪಾಹದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಏತಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ರೇಟು ಕೊಡಬಾರದು? ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಬೆಳೆದ ರೈತನ ಕಡೆಯಿಂದ ಲೆವಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ. ರೇಟ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಚರಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟು 2-3 ವರ್ಷದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅಮು ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರೈತನಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇನ್‌ಸೆಂಟೀವ್ ಇರುತ್ತದೆ. 20 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಜನ ಇಷ್ಟು ರೇಟು ಹೇಗೆ ಕೊಡುವುದು, ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವುದ್ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಬತ್ತವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಗೋಡೌನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರಿ. ಈಗ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇತ್ತು? ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿ ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಗೋಡೌನ್‌ನಲ್ಲಿ 500 ಮೂಟೆ ಬತ್ತ ಎಂದು ಹೇಳಿ 300 ಮೂಟೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಗಿನೊಳಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ದೇವಯ್ಯ.—ಈಗ ಸೊಸೈಟಿ ಮಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಹರ್ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ 3-4 ಕೆ. ಜಿ. ಜಾಸ್ತಿ ಬರತಕ್ಕ ಖಾಸಗೀ ರೈಸ್‌ಮಿಲ್‌ನೊಳಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 70-71 ಪರ್ಸೆಂಟು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ದೇವಯ್ಯ.—ಸೊಸೈಟಿ ರೈಸ್‌ಮಿಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 70-71 ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಬರತಕ್ಕ ಮಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಡೈರಕ್ಟರ್ ಹೋಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಇಳುವರಿ ನೋಡಿ 70-71 ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸೊಸೈಟಿ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿಗೆ ಗಾರ್ನಮೆಂಟ್ ರೆಸ್ಟಾನ್ಸಿ ಬಿಲಟಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಹಾಕಿ ವ್ಯಯ ಮಾಡುವ ಬದಲು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿ ಗೋಡೌನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ಯುಮಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎರ್ಲಾ ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಗೋದಾನಗಳಲ್ಲೂ ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಖಾನಗಿ ಮಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಗೋದಾನ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ತಾವು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 19-20 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡು ತ್ತೀರಿ, ಒಬ್ಬ ರೈತ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಕಾನ್ಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಪ್ರೈಸ್‌ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ರೈತರು ರೆವಿ ಕೊಟ್ಟ ಮೇರೆ ಉಳಿದ ಸ್ಟಾಕನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾರುವುದರಿಂದ ಆವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಭ ಸಿಗಬಹುದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ತಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಈ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸ್ಟಾಕ್ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

Production of Hybrid Seeds.

*ಪ್ರ.—323. Sri C. M. REVANASIDDAIAH (Siruguppa).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the quantity of hybrid jowar and maize seed produced for seed purpose in the Government farms in the State so far ;

(*b*) if not produced, the reasons for the same ;

(*c*) whether any programme has been chalked out to produce hybrid seeds in Government farms ;

(*d*) the approximate quantity of seed production that could be got from Government farms for next sowing season ;

(*e*) whether they have given any aid to private producers of hybrid seeds in the State ?

*A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister) [on behalf of Sri G. Narayana Gowda (Minister for Agriculture)].—

(*a*)

Hybrid jowar.	Hybrid maize.
Nil	284·52 Qtls.

(*b*) The hybrid varieties are released for cultivation very recently.

(*c*) Not yet.

(*d*) Very much limited.

(*e*) Yes.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ರೇವಣಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಉತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಬೀಜ ಬೆಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಈಗ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಏಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಕಷ್ಟು ನಡೆಸಿ ಈಗ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಈಗ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೆಳನಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದುದರಿಂದ 8-10 ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಜನ ಖಾಸಗಿ ರೈತರು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜವಾರನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಫಾರ್ಮುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ. ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ; ಅದಲ್ಲದೆ ಗಂಗಾವತಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಜಮಖಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಸಲ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳ್ಳಾಂ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ರಾಯಚೂರು ಇತ್ಯಾದಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಇದೆ.

Sri K. LAKKAPPA.—What are the steps taken to help the private producers to increase the production of hybrid maize in the State ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬೀಜ ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಮುಂಗಡ ಹಣ ಗೊಬ್ಬರ, ವಗ್ಗೈರೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ಪಾಹದಿಂದ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಮ್ಮ ಜೀಜದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಇನ್ನೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪರಿಮೆಂಟ್ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಕೊಯೆಂಬತ್ತೂರಿನಿಂದ ತರಿಸಿದರೆ ಅದರ ಬೆಲೆ 10-12 ರೂಪಾಯಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಷಿವ್ ರೋಡ್ ಇಂಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಗ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿನ ದೇಶದಿಂದ ತರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಾವು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಸೀಸನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಕಂಬ್ಳಿ.—ಈಗ ಈ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಬೀಜ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಗಂಡು ಬೀಜ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಬೀಜ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತದೆಯೇ, ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಪೇರೆಂಟ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ನ್ಯಾಶನರ್ ಸೀಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನಂಸ್ಥೆಯವರು ಫಲದಾಯಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಫಲವಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನ್ಯಾಶನರ್ ಸೀಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ನಿನವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know the difficulty that the Government farms are facing to produce more hybrid maize and jowar, Sir ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಇದು ಬಂದು ಒಂದು ಒಂದುವರೆ ವರ್ಷವಾಯ್ತು. ಅದ್ದರಿಂದ ಎರಡ್ನಾ ಕಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀರಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದ್ ಪಾ.—ಈಗ 10-15 ಎಕರೆ ಏನಾದರೂ ಮಿನಿಮಮ್ ಇರುವವರಿಗೆ ಸೀಡ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಉಳಿದ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಬೀಜ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಇದೇಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮೊನ್ನೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ರಾಯಚೂರಿನವರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri K. LAKKAPPA.—Though there is huge demand in Tumkur District for the supply of seeds, they have not been supplied to the ryots, will the Government take steps to supply the same ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೀಜ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತುಮಕೂರಿನಿಂದ ಇನ್ನೂ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಶನ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಬಂದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬಹುಶಃ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಂಚಿ ಬಿಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಈಗ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್‌ವರು ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಬೀಜ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಬೀಜವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎರಡೂ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈಗ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ 50 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಮತ್ತು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

9-30 A.M.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶಿಮಠ.—ಮಿಶ್ರ ತಳಿಯ ಜೋಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ರೈತರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಾ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ತರಬೇತಿಯಾದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರನ್ನೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವನಾಥ ಐಕಳ.—ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ರಾಥದಾಯಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ನರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿಷಯ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ರೇವಣಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಬೀಜವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಜಮಖಂಡಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಜೋಳ ಐದಾರು ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಲದೆ ಬಂದು ಬೇರೆ ಜನರು 16 ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ತಂದು ಬಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಈ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವವರು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.— Question Hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Purchasing of Irrigation Pumpsets.

*Q.—171. Smt. G. C. BHAGEERATHAMMA (Tumkur).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the amount sanctioned to Agriculture Department during 1965-66 for purchasing of irrigation pumpsets to Tumkur District ;

(*b*) The number of pumpsets distributed to the ryots so far ?

A.—Sri G. NARAYANA GOWDA (Minister for Agriculture).—

(*a*)	*Diesel.*	*Electrical.*
	Rs. 2,00,000.	Rs. 55,000
(*b*)	36	35

Murder cases in Kolar District.

*Q.—373. Sri P. VENKATAGIRIYAPPA (Kolar).

Will the Government be pleased to state :—

the number of murder cases reported in Kolar District for the last two years ?

A.—Sri M. V. RAMA RAO (Minister for Home).—

Calendar years.	
1964	1965
16	17

Supply of Superphosphate in the State.

*Q.—500. Sri S. KARIYAPPA (Kanakapura).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the reasons for scarcity in supply of superphosphate in the State ;

(*b*) whether there is any likelihood of its position being improved?

A.—Sri G. NARAYANA GOWDA (Minister for Agriculture).—

(*a*) The demand for superphosphate in all the States, has exceeded the available supplies. But the production at the factories is lower than was estimated during last year, due to shortage of raw materials like Rock phosphate and sulphur.

(*b*) Yes.

Summer crops in Ramanagaram Taluk.

*Q.—385. Sri T. MADIAH GOWDA (Ramanagaram).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the extent of land in which the summer crops (i) Paddy, (ii) Ragi (iii) other crops are grown in Ramanagaram Taluk during the current year ;

(*b*) the facilities provided to the ryots by Government and other agencies in this behalf ?

A.—Sri G. NARAYANA GOWDA (Minister for Agriculture).—

(*a*) 2,000 acres of land have been brought under irrigated ragi during the summer 1965-66 and other crops like paddy and maize have not been taken up in this Taluka.

(*b*) The following facilities are given by different agencies :—

1. 40 quintals of improved seed ragi have been supplied to ryots.
2. 25 tons of ammonium sulphate have been distributed to ryots.
3. 21 diesel oil engine pumpsets and loan for 107 electrical pumpsets are given to ryots under hire purchase system.
4. In addition to the above, 9 diesel oil engine pumpsets have also been supplied by other agencies like Taluk Development Boards, etc., on daily hire charges.
5. About 900 acres of irrigated ragi have been sprayed to control ragi stemborer for which chemicals worth Rs. 1,000 supplied under subsidised rate.
6. Three power sprayers were made available for spraying the crops in addition to the hand operated sprayers available in the Taluka.

Release of forest lands for cultivation.

**Q.*—393. Sri S. P. PHAYDE (Ankola).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that the forest lands released from the Forest Department and handed over to the Revenue Department for granting the same to the cultivators in Yellapur Taluk in North Kanara District has not been cleared of the jungle ;

(*b*) whether it has come to their notice that the grantees are not able to cultivate the said lands, unless the jungle is cleared of by the Forest Department ;

(*c*) the steps they propose to take in this behalf ?

A.—Sri B. RACHAIAH (Minister for Forests and Fisheries).—

(*a*) Clearance is in progress.

(*b*) No. The forest land is not yet handed over to the Revenue Department.

(*c*) Does not arise in view of reply to (*a*).

CONDOLENCE REFERENCE

re: The Demise of Sri A.B.P. Manje Gowda, Ex-Member, Representive Assembly.

Mr. SPEAKER.—I regret to inform the House of the sad demise of Sri A.B.P. Manje Gowda, an ex-member of the Mysore Representative Assembly during 1937-38, on Sunday, the 13th March 1966. I desire on behalf of the House to express our sense of the loss sustained and our sympathy to the relatives of the deceased. I request the Hon'ble Members to stand in silence for a minute as a mark of respect to the deceased.

(*The House stood in silence for a minute*).

Mr. SPEAKER.—Now, there are a few points which I would like to dispose of.

Member's Representation.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬ್ಯೈರೇ ಗೌಡ (ಹೊನಕೋಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.....

Mr. SPEAKER.—I have received the letter from Sri Channabyre Gowda and I am going to deal with it. Members should have a little patience.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಹಬ್ಬದ ಪ್ರಯುಕ್ತ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅದು ದೇಶಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬ, ಆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇನೆ.....

Mr. SPEAKER.—Now the Hon'ble Member's reference is to Ugadi. Hon'ble Member must remember that he is in the House. I am dealing with it. Why don't the Members go and ask the Leader of the House, and their Whip. I do not mind even the five holidays. But this is not the way of taking it up. I have also received a request sent by several Hon'ble Members, as if I am a Headmaster granting holidays. What is this? Members have a joint responsibility.

Sri S. SIVAPPA (Shravanabelagola).—The Chair is not the Headmaster and we are not students, but M.L.As.

Mr. SPEAKER.—But the Members are trying to put me into that position by making a request, please do this.....

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಯಾರೋ ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಹಾಗೆಂದು ಹೇಳಿಬೇಕು, ಸ್ವಾಮಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಏನು, ಮಾನಾನಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ದೇವರು ಮಾತನಾಡುವುದು, ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದೇವರ ಭಾಷೆ ಕಲಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವರು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಕಲತರೆ ಉತ್ತಮ. ರೂಲ್ಸ್ ನೋಡಿ, ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್.—ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಆರ್ಥವಾಗಿವೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ವಾಮಿ.

Mr. SPEAKER.—Now with regard to Ugadi, I think we considered it and it was discussed with the Minister for Finance in the Business Advisory Committee and also at the Tea Table. We had informal discussions and we discussed—suppose we sit one day extra, one holiday and try to pack up adjusting the work and even then found it was not possible for all to go to their homes. It was possible for a few to go, and therefore five days adjournment at one stretch, it was expressly expressed as difficult. Therefore, it was dropped. After that it has again been revived by some Hon'ble Members. What can I do? Members should agree among themselves and suggest something. I have no objection. I will be very happy to accommodate and I want to respect the wishes of the members. Why not you do it after tea break? Or members may go to the longe, sit and discuss and come to some conclusion. But how can I resolve it on the floor of the House?

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಹಾಗಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ. ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ಇದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಮವಾರ, ಮಂಗಳವಾರ ಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಬಹುದು. Now there are one or two matters which I wish to deal with. Yesterday Sri Lakkappa wanted to raise a matter of privilege on a letter written to him by a member of the Legislative Council. Of course, I said that I was not quite sure whether it comes within the ambit of privilege and I would consider and deal with it. Still having regard to the importance of the matter, I did not desire to shut it out completely so that the matter may be appraised by the Minister for Health or anybody that was concerned about it. Now I have gone into the matter, and I would like Sri Lakkappa to satisfy me and the House as to how this question becomes a matter of privilege. Privilege is attached either to a member of the Legislature or the House as much, and the Hon'ble Member whose name he has mentioned is a member of the Legislative Council. Is the privilege attached to him or the Council? I go a step further and try to reason out to show his conclusions may be wrong. Suppose I am to entertain that it is a breach of privilege, I have to deal with it, permit it and send it or refer it to the privileges committee. To which privilege committee should I send it? I believe there is a Privileges Committee in the Legislative Council. I have no jurisdiction over it. Does not the Hon'ble Member Sri Lakkappa think that it is a matter of privilege, if at all, for Sri Anjanappa to raise it in the Council, have it referred to by the Chairman to the Privileges Committee of the Council and pursue it? Can I entertain a privilege motion on this? Did the Hon'ble Member bestow attention and thought on this before he raised the point?

(Sri Lakkappa stood up to speak)

Let him think it over. I will hold it over. I request the Hon'ble Member to make a study of the matter and tell me tomorrow. Tomorrow means next working day, or even tomorrow if he comes to my house.

Sri S. SIVAPPA.—Regarding this question, of course it has to be studied deeply to know if there is privilege of a member of the Council. But the other aspect to be considered is that legislators' Home and guest houses where the members are lodged come under.....

Mr. SPEAKER.—I will deal with it. It is being brought to my notice as a person in charge of the amenities of the members. Further, Sri G. V. Anjanappa, M. L. C. holds a high position in public and therefore it has to be brought before the House not for the purpose of privilege motion but it has to be done by way of Calling Attention, Question or in other forms. We will deal with it.

Another matter is Sri S. Gopala Gowda has sent a petition. There is a petition submitted to the Mysore Legislative Assembly by the Mysore State Non-Gazetted Employees Association under rule 123 sub-rule (iii) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the House on 18-3-1966. I might incidentally mention in order that the matters may be very clear and no body need have any misapprehensions that yesterday evening a large number of persons came with plenty of papers and wanted to present them to me in my capacity as Speaker of the Assembly. At that time they desired and I also agreed that certain members of the legislature might be present because the members of the legislature are entitled at all times to come to the Speaker for proper performance of their duty and ask for guidance or make representations they like and that should be only consistent with other factors. Then they were there, it was given by them. I have them in my chambers because I found them to be defective. They do not conform to the rules that are framed by the Assembly for the guidance in regard to presentation of such petitions and the forms to be observed and particulars to be complied with. The one that has been presented today by Sri S. Gopala Gowda, conforms to the rules and I have got it with me. I shall have it examined and the only course is to refer it to the Committee on Petitions so that the Committee may give its report after which the matter can be dealt with. As for the other papers I have with me, I am unable even to produce them before the House because they do not comply with the rules. The House might remember that yesterday almost an analogous thing happened. Some hon'ble member wanted to present a certain paper as petition under the rules. Certain other members supported it and I attempted to tell them that it was not so. I do not know whether it is in accordance with the rules. The rules mention that a member cannot make a petition to the Assembly because only strangers can do it. A member has a higher and superior status.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO (Mysore City).—Sir, what the rule says is that he cannot present for himself. If it is on behalf of a party or anybody, he can do.

Mr. SPEAKER.—I ask whether it complies with the rules? How can I receive if that does not comply with the rules? There should be certain things. Sri Gopala Gowda has looked into the rules and complied with the formalities. Why is it that Sri Gopala Gowda alone should do it? Cannot other members also do it?

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Sir, with the consent of the Speaker alone it should be presented in a prescribed manner.

Sri G. V. GOWDA (Palya).—Sir, after all the Speaker can know whether the rules are complied with or not, only when he has entertained the petition and looked into it.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—Even before you received it, how can you say, Sir, it did not conform to the rules? Sir, you were not kind enough to receive it. After receiving it, if you had found that it did not comply with the rules, I think we would have really agreed with the Chair and known what we have done is wrong.

Mr. SPEAKER.—I am happy that I am pointing out a mistake that I am supposed to have done. In the first place, I was told that I have permitted on several occasions papers being sent to me.

Sri S. SIVAPPA.—Any way the memorandum or petition has to be received by you. Your point is that it does not conform to the rules or form. As we all know you have allowed certain questions when they were not in conformity with rules or form. You have to help us if a question is not in order. The office must come to our help. After all the important thing is the spirit and the content of the memorandum. After all this is not a Magistrate's court to quote sections and all that. It is the highest body. The spirit and the contents, if you feel, are alright then certainly rules cannot come in the way. The spirit and content of the petition must be considered. It can be referred to the Government through you. That is all. The petition gets proper representation when it is presented when the House is in session and if that is passed on to the Government, it will have more weight.

Mr. SPEAKER.—I am grateful to the Leader of the Opposition for trying to inculcate in me the importance of intentions of the matter and not adhering to rules. I am sorry that intentions are always to be covered by proper wording of the rules. Will the hon'ble member Sri K. S. Suryanarayana Rao refer to rule 131?

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—It says the petition has to be in a particular way. Unless the Speaker peruses it and knows what it is, how can it be said that a particular thing has been complied with or not?

Mr. SPEAKER.—Please read the next rule. Advance copy has to be given to the Speaker.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—If for any reason advance copy was not given to the Speaker, nothing prevented the Speaker from receiving the petition.

Mr. SPEAKER.—I am sorry a member of the experience of Sri K. S. Suryanarayana Rao thinks that I could bave received it and be guided by the facts. So, my mistake according to him is, not receiving the petition and pointing out the defects.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರವಾ್ಜಿ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನೆನ್ನೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪಿಟಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ

ಸದನ್ಯರು ರುಜುಮಾಡಿದಂತಹ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ರೂರ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ಅದನ್ನು ಆಗ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ರೂರ್ 128ರ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈಗಲೂ ಸಹ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರ ಸೂಚನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಮನವಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಈ ಮನವಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾ ರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕು. ಈ ಮನವಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲೂ ಸಹ ಈ ಮನವಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have heard the statement made by Sri Byrappaji. I am glad he has made the statement and stopped with that.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬ್ಯೈರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು, ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Sri Channabyre Gowda does not want any discussion on the Demands? Yesterday, the members of the Opposition were not there. Why not come and meet me?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬ್ಯೈರೇಗೌಡ.—ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬರುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಲೇಟಾಯಿತು.

Mr. SPEAKER.—I am not allowing. If he wants, he must come and meet me and tell me beforehand. Then only, I will consider.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬ್ಯೈರೇಗೌಡ.—ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ತಡವಾಗಿ ಬಂದರೆ ನನ್ನ ತಪ್ಪೆ? ನೀವು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದರೂ ನೀವು ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡುವುದ ಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? I am not allowing. There must be a limit. If members interfere, I am certainly going to take action. I am not allowing Sri Channabyre Gowda. If he again takes up that point, I am going to take action against him.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ರೂರ್ 131ರ ಪ್ರಕಾರ ನನ್ನ ಮನವಿಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

Mr. SPEAKER.—If he complies with the Rules, I will take action.

Sri S. SIVAPPA.—He is going to correct the wording according to the Rules.

Mr. SPEAKER.—Advance copy has to be given to me.

Sri S. SIVAPPA.—He is going to correct the first sentence of the petition.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬ್ಯೈರೇಗೌಡ.—ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು.....

Mr. SPEAKER.—I am not allowing it. Order, Order. I said, "send me a slip communicating the matter." Even that is not being complied with.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You were pleased to say that you will see to the representation.

Mr. SPEAKER.—I said : 'send a slip'. I am making that request. It has gone into the records. I am now making a request : let me know what it is.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Sir, on behalf of the Minister for Revenue, I beg to lay :

"Notification No. RD 140 LRY 65, dated 5th March 1966 (Exemption from the provisions of sections 25, 63, 64, 80 and 81A of the Mysore Land Reforms Act) ; as required under section 140 of the Mysore Land Reforms Act, 1961."

Mr. SPEAKER.—Notification is laid on the Table.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Sir, on behalf of the Minister for Development, Panchayat Raj and Municipal Administration, I beg to lay :

"Notification No. PLM 32 MLR 65, dated 1st March 1966 (The Mysore Municipalities Taxation (Amendment) Rules, 1966) ; as required under sub-section (6) of section 323 of the Mysore Municipalities Act, 1964."

Mr. SPEAKER.—Notification is laid on the Table.

Business of the House.

Mr. SPEAKER.—I want to make a suggestion with regard to the Debate that is to take place. Yesterday, the members of the Opposition were not here—I am not analysing the reason—; they have not participated in the Debate. The members of the Congress Party have participated. I would like to give a little more chance to the members of the Opposition, if they agree. I think it is but proper that there should have been some sort of understanding. What have the Whips done ? They have not sent me the list.

Sri K. LAKKAPPA (Hebbur).—Sir, I would like to make a submission. Yesterday, you were pleased to permit me to raise a Privilege Motion. There is another Privilege Motion which relates to the atrocity of the Police.....

Mr. SPEAKER.—I said : 'we will deal with it on Monday'. If the Members want it now, I will have to deal with it with insufficient facts.

Let the Debate continue.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

BUDGET ESTIMATES FOR 1966-67—DEMANDS FOR GRANTS.

DEMAND NOS. 6, 30A, 31, 32, 43, 47, 48 AND 50—*(Continued.)*

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಕೊಳ್ಕೆಬೈಲ್ (ಕುಂದಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಾರಿಗೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲೂ ರೈಲ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ದೇಶದರ್ಲಾಗಲೀ, ಯಾವ ರಾಜ್ಯದರ್ಲಾಗಲೀ ರೈಲ್ವೆಯು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ತಾಳಗುಪ್ಪ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೈಲ್ವೆ ಲೈನು ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ. ಮೈನೂರಿನಿಂದ ಭಟ್ಕಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನು ನಿಂತಿದೆ. ಭಟ್ಕಳ್-ತಾಳಗುಪ್ಪ ಮಧ್ಯೆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಸಹ ನರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜೋಗ್‌ಫಾಲ್ಸಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಸುಮಾರು 25—27 ಮೈಲಿ ರೈಲ್ವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಪೋರ್ಟ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಬಹಳ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ 2½ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀಸರಾಗಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಸ್ಟೇಟ್ ಪೋರ್ಟ್ ಆಫೀಸರು ಪೋರ್ಟ್ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು. ಪೋರ್ಟ್ ಎಂದರೆ ಏನು, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯು ಆ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಇದು ಮೈರೈನ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್‌ಗೆ ಗೊತ್ತು, ಪೋರ್ಟ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೋರ್ಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಇದರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಪೋರ್ಟ್ ಯಾವುದೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಪೋರ್ಟ್ ಪೈಲೆಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆ ಇತ್ತು, ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. 200—300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ನೇಪಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಪೋರ್ಟ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವತರಹ ತರೆಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ 4—5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೈನರ್ ಪೋರ್ಟ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ತರಹದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೀ ಇತ್ತರಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತಿಗೆ ಹೋಗಲೀ ಅಲ್ಲ ಮೈನರ್ ಪೋರ್ಟ್‌ಗಳು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೈನರ್ ಪೋರ್ಟ್‌ಗಳು ಯಾವತರಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕುಂದಾಪುರ, ಭಟ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ಈ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಹುಕುಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

10-00 A.M.

ಆದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಇಂತಹ ಡಿಪಾರ್ಟುಮೆಂಟಿಗೆ ಆರ್ಡರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪೆಷಿನ್ನುಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಕಂಪನಿಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದರೂ ಇನ್ನೂ ಬರಿಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಓರ್ ಕ್ಯಾರಿಯಿಂಗ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೇಗಾಗಬೇಕು ? ಇದನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಕೊಳ್ಳೆಬೈರ್)

ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯ ವಿಷಯ. ನೆರೆ ಹೊರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪೋರ್ಟುಗಳು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಬಂದರುಗಳಿಗಾಗಿ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿನಂತಿ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಪೋರ್ಟುಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇಂಜನೀಯರಿಂಗು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೇ ವಹಿಸಿದರೆ ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೋರ್ಟುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಇದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವುದು ಮಂಗಳೂರು ಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಭಟ್ಕಳ ವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 110 ಮೈಲು ರೈಲ್ವೆ ಆಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕಾರವಾರದವರೆಗೆ ರೈಲು ಹಾಕಬೇಕು. ಪೋರ್ಟುಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಆದರಿಂದ ವಾಪಾರವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಅದಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಮೇಲೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ 20-30 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಆ ದಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿಜಾಪುರದ ಪ್ರಾಂತ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ವೆಸ್ಟು ಕೋಟ್ಯು ರೋಡುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಬರೀ ಕೋನ್ಟ್ರಾ ವಿರುಯಾಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಈ ರಸ್ತೆ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿವರೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರೇ ಪೂರ್ತಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ಜವಾಬುದಾರಿ ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಆದರಂತೆ ಈ ರಸ್ತೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ವೆಚ್ಚವು ತಗಲುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಬರೀ ಕೆಲಸದ ಜವಾಬುದಾರಿ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಎಂದು ಬಡ್ಡೆಚ್ಚಿನಲ್ಲೂ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವ ಸಹಾಯ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಿನ್ನೆ ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವ ರಾಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವ ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನೀಯರವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ನಾವು ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಾವು ತೋರಿಸಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಳಿಗಳನ್ನು ದಾಟಲು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವೆಗೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆವು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ನದಿ ದಾಟಬೇಕಾದರೆ ಸಣ್ಣ ಮರದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ದಾಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಖುದ್ದು ತೋರಿಸಿದ್ದೆವು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಂದರೂ ಇಪ್ಪತ್ತಿನವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅದಕಾಗಿ ಯಾವ ಹಣವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೋಡುಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದೂ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಹೋದ ಸಾರಿ 17 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾರಿ ಆರು ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಇಟ್ಟಿವ್ವರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಈಗ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಕೇವಲ ಮೂರುವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಲೆನಾಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳು ಇಲ್ಲವೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಸಂಕಟವನ್ನು ನಮ್ಮ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನೀಯವರು ಕೂಡ ನೋಡಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೂ ಇದರ ವಿಚಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಸರಕಾರ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ವರ್ಷವೇ ಮಾಡಿದರೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐದಾರು ಮೈಲಿ ಇರುವ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಕಲ್‌ವರ್ಟು ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಬಸ್ಸು ಸರ್ವಿಸ್ಸುಗಳು ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಲೋಬೋ ಪ್ರಭು ಎನ್ನುವವರು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಚುನಾವಣೆಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವರು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಇನ್ ಸ್ಟೈಟ್' ಎನ್ನುವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಓದುತ್ತೇನೆ.

"We are surprised to learn that bus traffic to this village has been stopped because the culverts and the roads have been condemned and the repair works have been stopped because of emergency...."

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಸ್ವಾಮೀ, ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರಿದೆ. ಯಾರೋ ಪ್ರೈವೇಟು ಪಾರ್ಟಿ ಒಬ್ಬರು ಕಾಗದ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷದವೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ಹತ್ತು ಇಪತ್ತು ಪತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಓದಬಹುದು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಇಲ್ಲಿ ಓದಿದರೆ ಸೇತುವೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

Sri G. V. GOWDA.—I wish to know the ruling of the Chair. I draw your attention to rule 285 (1).

"While the Assembly is sitting, a member shall not read any book, newspaper or letter, except in connection with the business of the Assembly."

So, the content of the paper is not connected with the business of the Assembly and so, he is not in order, in my opinion, to read that statement. I request that it may be ruled out of order.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—While speaking on Demand, he may refer to some quotation. He may quote it and he is quite in order.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಕೊಳ್ಳೇಬ್ಯೆರ್.—ಕುಂದಾಪುರ-ಕಳ್ಳೂರು ರಸ್ತೆ ಪೂರಾ ಹಾಳಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಉಪದ್ರವವಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯ. ರೂರರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಗಿಂದಾಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಹೊರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 26-ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇವೆ. ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 5,600 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪೆಟ್ಟಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ರೂರರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸಾವಿರಾರು ಜನ ರೈತರು ಅವರಿಗೆ ಪವರ್ ಕೊಟ್ಟು ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟ್ ಸಿಕ್ಕರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪವರ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ; ಪವರ್ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ 6 ತಿಂಗಳು, ವರ್ಷ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಜಾತಕ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಕಾಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶರವತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದೇ ಇರುವುದು ದುಃಖಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಎ. ಸಿ. ಎಸ್. ಆರ್. ವೈರ್ ಇಲ್ಲ, ಕಂಬ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಕೊಳ್ಕೆಬೈರ್)

ನಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒದಗಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪವರ್ ಮತ್ತು ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಈಗ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹತ್ತು ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿ. ಇವತ್ತು ಶರಾವತಿ ಆಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಾಳಿನದಿ, ವರಾಹಿ ಪ್ರಾಜಿಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಪವರ್ ಬರುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ 30–40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಅದರಿಂದ ಉಣ್ಣಿಸಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಇಲ್ಲ. 30 ಅಥವಾ 40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು. ವರಾಹಿ ಪ್ರಾಜಿಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಅಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾಳಿನದಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ವಾದ ಅಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ 130 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗಬಹುದು, ಆದರೆ ವರಾಹಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ 30–40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಸಾಕು, ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಬಹುದು. ಒಂದು ಕಡೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ 30–40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವರಾಹಿ ಪ್ರಾಜಿಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ).—ಸ್ಪೀಕರ್, ಈಗ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ 31, 32, 43, 47, 48, 50, ಈ 6 ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದೆ ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು 4 ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಈ 4 ವರ್ಷದ ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಇರಾಖೆಯ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈಡೀರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವಕ್ಕೆ ನಾನು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದಂತಹ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಇವೆ ಅವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೊಳ್ಕೆಬೈರ್ ಅವರು ವರಾಹಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾಳಿನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅದರಿಂದ ಪವರ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಯೋ ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕೂಡ ಡೆವಲಪ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಡನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವು ಒಂದ ಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಪ್ರಾಯಶ : ಎಷ್ಟೇ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಅದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗತಕ್ಕ ಪವರ್ ಹೊರ್ಟೆಷಿಯರ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ವ್ಯಾಪಾರದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ, ಲಾಭಗಳಿಸತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಲಾಭ ಪಡೆಯಬಹುದೇ ಹೊರತು ಪ್ರಾಯಶ : ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕಾಳೀನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಜಿಕ್ಟುಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ನಾವು ಪವರ್ ಜನರೇಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಕಾಳೀನದಿ, ವರಾಹಿ, ಕಾವೇರಿ, ಅಘನಾಶಿನಿ, ಬಾರಾಪೊಳೆ, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಇವೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಇವುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ- ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಶರಾವತಿ ಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪವರ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಸುಮಾರು 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಸ ಪ್ರಾಜಿಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ

ಅದನ್ನು ನಾವು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಪೂರ್ಣ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಏನಾ ನೀವೇ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣದಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ತನ್ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಪವರ್‌ನ್ನು ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಈ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಏನಿದೆ ಇದು ಖಂಡನೀಯವಾದದ್ದು. ಇದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಾಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೊಗೇನ್‌ಕಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರದ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಮದರಾಸಿನ ಮುಂಬಂಡರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಹೋಗೇನ್‌ಕಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವು ದಾದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಹುಷಾರಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಈ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಮಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಹೋಗೇನ್‌ಕಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ.ಸಿ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಂತೆ ಪ್ರೊಸೀಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವರದಿ ಏನೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಇವತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ನಾಳೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊರೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರ ಮೇಲೂ ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇರುವ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಮಗಿರುವ ಅವಕಾಶ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರು ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ನೀರಿನ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲನ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನಿಂದ ಪವರ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಇರುವ ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೂರು ಜನ ಮುಖಂಡರುಗಳಾದ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು, ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಮತ್ತು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಜನರು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಳುವಳಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೋಗೇನಕಲ್ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಶಿವಸಮುದ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭಯವಿದೆ. 18 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಕೂಡ ನೀರಾವರಿಗೆ ತರದಿರುವುದು ಬಹಳ ಅವಮಾನಕರ. ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ, ಪೊನ್ನೆ ಪವರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಟಿವ್ ಕಮಿಟಿ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾದಾಗ ಅವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1974 ರೊಳಗಾಗಿ ಕಾವೇರಿಯ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಫಲತಾಂಶವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಆ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಸಕ್ತಿಯಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆರೇಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರಿಗೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸಂಬಂಧ ನೇರವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕು. ಹೊಗೇನಕಲ್ ಯೋಜನೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಲುವು ತಾಳಬೇಕು. ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಸಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಪಿ.ಸಿ. ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯದೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶಕೊಡಬಾರದು. ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಪವರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು 26 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಾಲ್ಕೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ನಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ನಾವು ಹೇಳಿದ ಕಡೆ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅಂದಾಜುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ವತೋ ಮುಖವಾಗಿ ಎರ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಅನುಕೂಲವಾಗದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಜಿಲ್ಲೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ...ಂಡನೀಯ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಸಮತಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

50 ಸಿವಿರ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಬಜೆಟ್ ಬರುವುದು, ಹಣಕಾಸಿನ ಇರಾಖೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸುವುದು. ಕೆಲವು ಡಿವಿಜನ್ನುಗಳಿಗೆ 50 ಲಕ್ಷ, 60 ಲಕ್ಷ, 80 ಲಕ್ಷ ಹೀಗೆರ್ಲಾ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಅನೇಕ ಡಿವಿಜನ್ನುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅದೇ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ ನೋಡಿದರೆ ನಾರ್ಯಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ 1-2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಒದಗಿನದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವಾದರೂ ಮಾಡಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವೇನು ! ಭಿನ್ನಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಏಕೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಆಗಿದೆ. ನಾನು ಬಜೆಟ್ಟಿನ ಎರ್ಲಾ ಹೆಡ್ಡುಗಳನ್ನೂ ವಿರಿಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಡಿವಿಜನ್‌ವೈಸ್ ಅಂಕ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮನೋಭಾವ ಇರಬಾರದು. ತಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ : ಈ ದಿವಸ ಲಂಪ್‌ಸಂ ಹಣ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. 50 ಸಿವಿಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ ನುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆರ್ಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಸೂಕ್ತ ದೆವೇಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಳೆದ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಟೂರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪ್ಲಾಂಟಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿದೆ, 50 ಸಿವಿರ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೇ ಬೇಕು. ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಡಿವಿಜನ್ನು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ನು ಮುಕ್ತು ಸರ್ಕಲುಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ರೀಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊಸ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ನಿಗೇ ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್ನಿದೆ. 8 ಜನ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆಷ್ಟು ಕೆಲಸವಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇರಾಖೆಯನ್ನು ರೀ-ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೆ ತೆಗೆಯರಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಲದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯವಿಲ್ಲದೆ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈ ದಿವಸ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್‌ಗೆ 4 ಡಿವಿಜನ್ ಇವೆ, 4 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೊಬ್ಬ ಆಫೀಸರಿದ್ದಾರೆ, ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆರ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಎಷ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ! ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ರೀಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕು.

10-30 A.M.

ಇನ್ನು ಟೂರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪ್ಲಾಂಟ್‌ಗಾಗಿ ನುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ವರೈಜ್ ವಿಜಿಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿವಿಜನ್ನಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೆಷಿನರಿ ಚರ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಸರಕಾರದ ಆಸ್ತಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರು ಇಲ್ಲವೇ ! ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೊಮೋಷನ್ಸ್. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯ

ವಾದ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ಪಾಲಿಸಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಇದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ತಾರತಮ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಫ್ರಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ನೀತಿ ನಿಯಮ ಇಲ್ಲದೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಬೆಂಗ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಮಿನಿಮಂ ಸರ್ವ್ ಮಾಡ ಬೇಕು ಎಂದು ಇರಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ 1964ನೇ ಇಸವಿ ಹಿಂದೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ 1964 ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ನೇಮಕವಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ತಾರತಮ್ಯ ಇರಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಪುನಃ ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾರಿಗೂ ಅನಮಧಾನವಾಗದ ಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರೊಪೋಷನ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಕಂ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಎಂಬ ನೀತಿ ತಾವು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ, ಎಲ್ಲಿ ಅನಾನಕ್ಕೆ ಇದೆ, ಎಲ್ಲಿ ಅನಾದರಣೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಅಸ್ತ್ರ ಇರಬೇಕು. ಇಂಥ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಬಲಿ ಕೊಡಬಾರದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ವಿಚಾರ ಬರ ಕೂಡದು. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ದೊಡ್ಡ ಹಂತದಲ್ಲಲ್ಲ ಇದು ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಣನೀಯವಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಲ್ಲ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆಪಾದನೆಗೆ ಒಳಗಾದರೆ ಅಂಥ ವರನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಜನ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಒತ್ತಡಕ್ಕೂ ಮಣಿಯದೆ, ಆಪಾದನೆಗೊಳಗಾದವನು ಯಾವ ಜಾತಿಯವನೇ ಇರಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿಷಯವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಆಪಾದನೆ ವಿಷಯವಾಗಿರಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಹಿತಾನಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆ ಹೋಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದು. ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಿಸ್-ರಿಪ್ರೆಜೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನಕ್ಕೆ ವಹಿಸ ಬಾರದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನಕ್ಕೆ ವಹಿಸಬಾರದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಡಳಿತ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದನೆ ದರ್ಜೆಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್, ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಪಾದನೆಗಳು ಇವೆ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಸಿಸ್ಟಂನಿಂದ ಬಹಳ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಣ ಖರ್ಚಾಗು ತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸದ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 1964-65ನೇ ವರ್ಷದ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗೊಂದಲವಾಗಿದೆ. ಈ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸ್ ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಲ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವೆನ್ಸಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಡಚಣೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ರೋಡ್ಸ್ ಬ್ರಿಡ್ಜಸ್, ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಡ್ಸ್ ವೇರಿಫೈ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರ ಕಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಬಡ್ಜೆಟ್ ತೆಗೆದು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಹೆಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿವೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇನ್ನು ರಸ್ತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯ ಮೇರೆ ಮುಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕಿ ತರಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಈ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾಲು ಪೂರ್ಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ನಮಗೆ ಈ ಹಣ ದಾನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಅಬ್ಲಿಗೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ, ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಹಣವನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು, ಈ ಒಂದು ನಫ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ತರುತ್ತೀರೋ ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೊಡುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿವೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, 40 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಇನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈಗ ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ಲಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವರೂ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬಂದ ಹಣವಾದರೂ ನಂ ರಾಜ್ಯದ ಹಣವಾದರೂ ನರಿ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯೆಲ್ಲಾ ಅವಾಂತರಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಬಾರದು. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಎರೆಕ್ಟಿಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಯಾನಿಟೇಷನ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನಾರ್ಕಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಎರೆಕ್ಟಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎರೆಕ್ಟಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೂ ನನಗೂ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧ. ನನಗೆ ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಮತೆ ಇದೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ದಪ್ಪವಾಗಿ, ಇಷ್ಟು ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದು, ಈ ಡಿವಾರ್ಟಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಮಾಡಿ, ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವುದೇ ಕಾರಣ. ಅಷ್ಟೊಂದು ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬಾರದಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳು, ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಅಷ್ಟೊಂದು ನಮತೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು, ನೀವೇನಾದರು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರು ಒಂದು ಕಾಸನ್ನು ಸಹ ತಿಂದಿಲ್ಲ.

ಈ ಕರೆಂಟ್ ಎಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರಮ್‌ಗಳು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕರೆಂಟ್ ಸರಬರಾಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜನೀಯರ್‌ಗಾಗಲೀ, ಎಗ್ಜಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜನೀಯರ್‌ಗಾಗಲೀ ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು ಒಂದೊಂಮ ಸಾರಿ ಎರಡು ಕಂಬಗಳ ಮಧ್ಯೆಯಿರುವ ವೈರ್‌ಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಗಲಿದಾಗ ಈ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡದೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ಸೂಪರ್ ವಿಷನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರ . ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ ಬಹಳವಾಗಿ ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಿನವರೆಗೂ ಇವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡದ ಹೊರತು ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 10-12 ಕ್ರಷರ್‌ಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಕ್ರಷರ್‌ಗಳಿಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನು ಅದನ್ನು ಬ್ರೈಜರಿಗೆ ಕಟ್ಟದೆ ತಾನೇ ತಿಂದು ಕರೆಂಟ್ ಕೊಡಿನಲು ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜ

ನೀಯರ್‌ಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಆತನನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆತನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೇವಲ ಒಂಗು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಡವೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದರೆ ಸರಿ, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ ಕೆಟ್ಟು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಟು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ರೇಡಿಯೋ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವೋಲ್ಟೇಜ್ ಪವರ್ ಆದಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಲ್ಬುಗಳು ಬರ್ನ್ ಆಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪವರ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಗೆ ಮಾಡಲು, ಇಸ್ತ್ರಿಮಾಡಲು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಪವರನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ದರವಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಏಜೆಂಟರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಕೆಲವರು ದುಡ್ಡು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ರಶೀತಿ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಹವರಿಗೆ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ 3–4 ಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಬಿಡಿ ಸೇರಿಸಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ಯಾಷಿಯರ್ ಹಣವನ್ನು ತನ್ನ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೆಳಸಿಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ, ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಲೈನ್‌ಮನ್ ಬಂದು ನೀವು ಹಣ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕರೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದೆ ರೀತಿ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪವರ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಸೌದೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮರಗಳು ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಪವರ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸೌದೆಯ ಬಳಕೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರು ನೆನ್ನೆ ಹೇಳಿದರು, ಎಲಕ್ಟ್ರಿಕರ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಏರಿಯಾ, ಇರಿಗೇಷನ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಮಾಡಿ, ಅಂಥ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದೊರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಇದ್ದವು, ಈಗ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿ, ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಏರಿಯಾದ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ನನಗೂ ಒಂದು ಕಥೆ ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ನಾವು ಪಟ್ಟೆ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ನೀವು ಸಹ ಪಟ್ಟೆ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಶಿಂಶಾದಲ್ಲಿ ಪವರ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದನ್ನು ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಹಳ್ಳಿಯವರು ತಮಗೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದರು, ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಪವರ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಪವರನ್ನು ಡ್ರಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಇರಾಖೆಯವರನ್ನು ಹೋಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಅವರು ವೈರ್ ಇಲ್ಲ, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್‌ಮರ್ ಇಲ್ಲ, ಕಂಬ ಇಲ್ಲ, ಜನಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬಾರದು. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕರ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಏರಿಯಾ, ಇರಿಗೇಷನ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಆ ಏರಿಯಾಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅವುಗಳು ಮುಂದುವರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನಂತರ ಬೇರೆಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗೆ ಬಂದರೆ, ಊಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಟಿ. ಬಿ. ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಆಫಿಸರ್ಸ್‌ಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಟೂರಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಫಸ್ಟ್ ಗ್ರೇಡ್ ಟಿ. ಬಿ. ಮಾಡಿ ಜಾಸ್ತಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗೆ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಬಹಳ ಬಡತನದಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಲಂಕ್ ರೋಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ದಯವಾಡಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಸ್ಯಾನಿಟೇಷನ್ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಬಹಳ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಆದಮೇಲೆ ನಾವು ಸತ್ತಾಗ ನಮ್ಮದೇ ತಲೆ ಒಂದು ಕಡೆ, ಕೈ ಕಾಲುಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಕರೆಂಟ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಸುಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರಿಂದ ಸೌದೆಯು ಕೂಡ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎನ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಷನರ್ ರೋಡ್ ಅಂಡ್ ವಾಟರ್ ನಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂಗೆ ಬಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಸ್ಟ್‌ನ 10 ಪರ್ಸೆಂಟು ಕೊಟ್ಟು, ಮೈನ್‌ಟೆನೆನ್ಸ್ ಛಾರ್ಜು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮದು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಏರಿಯಾ ಆಗಿರು ವುದರಿಂದ ಸ್ಪೆಷರ್ ಕನ್‌ಸಿಡರೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್ ನಮಯದಲ್ಲಿ, ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಇಲಾಖೆಗಳು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಹಣವನ್ನು ಏನಿಯೋಗಿಸುವ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ರೋಪದೋಷಗ ಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ನಹ, ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದನ್ಯರು ನಹ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿನುತ್ತಾ ಒಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನೂ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಕೊನೆಗೆ ಸ್ವಾಗತಿನುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ನಾವು ಹೇಳಿದ ನಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾರವಾಡಿ ಅಂಗಡಿ ಇದ್ದಹಾಗೆ. ವಿಧ್ಯುತ್ ನರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಅಬ್ಲಿಗೇಟರಿ ಡ್ಯೂಟಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕರೆಂಟ್ ಓದಗಿಸುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಬೋರ್ಡಿನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ತಂದರೂ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ರವರು ಹೇಳಿದ ಹೂಗೆ ವೈರ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಟೆನ್‌ಷನ್ ಇರಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು, ಎಂದು ನೋಡಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಮಾಡದೆ ಮನನ್ಸು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೈರ್ ಇನ್ನೊಂದು ವೈರ್‌ಗೆ ಟಚ್ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಲೀಕೇಜ್ ಆಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿರುವ ಉದಾ ಹರಣೆಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸೂಪರ್‌ವಿಷನ್ ಇಲ್ಲ, ಸಾಕಾ ದಷ್ಟು ವಿತರಣೆ ಇಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಆಪರೇಟರ್ಸ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮನಬುಂದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ರೈತರಿಗೆ ನಷ್ಟ ಆಗಿದೆ. ಪಂಪುಗಳು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್‌ಮರ್ಸ್ ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ. ಹೊಸಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ 16 ಸಾರಿ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗು ತ್ತದೆ. ವೋಲ್ಟೇಜ್ ಬದ್ಧ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಬ್ಬ ಆಳನ್ನೇ ರೈತರು ಪಂಪು ನಡೆಸುವ ಕಡೆ ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟೊ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಬೋರ್ಡಿನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಅವರ ಅಬ್ಲಿಗೇಟರಿ ಡ್ಯೂಟಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥ ಕೊಡಬೇಕು. ವೋಲ್ಟೇಜ್ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಶರಾವತಿಯಿಂದ ಪವರ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು 10 ವರ್ಷ ಕಾದಿದ್ದೆವು. ಶರಾವತಿ ಪವರ್ ಬಂತು. ವೋಲ್ಟೇಜು ಡ್ರಾಪ್ ಆಗುವುದು ಪಂಪು ಸುಟ್ಟುಹೋಗುವುದು ಹಾಸ್ಯಿಯಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಇಲಾಖೆ ಯವರ ಉದಾಸೀನತೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದುದು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರಿಗೆ ನಲಹೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ.ಗೆ ಬಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಎಲ್ಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬಡ್ಡಿಮಕ್ಕಳೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಇರಾಖೆ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ವಿತರಣೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನೀಯರ್ 6 ಜನ ಓವರ್‌ಸೀಯರ್ಸ್, ಇಬ್ಬರು ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜನೀಯರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಇಪ್ಪೊತ್ತಿಗೆ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜನೀಯರ್ ಆಗಲೀ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜನೀಯರ್ ಆಗಲೀ ತಾವೇ ತಾವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಜ್ಯೂರಿನ್‌ಡಿಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಲೀ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕು, ಹೆಗಲ ಮೇರೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ನ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿನಬೇಕು. ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ನ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿನುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಬೆರ್ ಫಾನ್ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ (ಧಾರವಾಡ).—ಇದು ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ !

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಲಂಚ ಸುಮಾರಾಗಿ ಇತ್ತು. 8 ಆಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ದುಡ್ಡಿನ ದಾಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಷ್ಟು ಮನೆ ಕಟ್ಟೋಣ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಯಾವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಎಷ್ಟು ಸಿಮೆಂಟ್ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ನನಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಇಂಜನೀಯರ್ ಪ್ಲಾನು ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ದುಡ್ಡು ಯಾವರೀತಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಜಾಡ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿದವರು ಇವೊತ್ತು ಲಕ್ಷಾಧೀಶರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರ್ ಮತ್ತು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗಿಂತ ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ರದ್ದು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಮಿನಿಸ್ಟರ್, ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರ್ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಹೇಳಿದ ಹಾಗದಲ್ಲ ಇಂಜನೀಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದರೆ ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರ್, ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರಿಂದ ಇರಾಖೆಯ ಜೀಪ್ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇರಾಖೆಯ ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ನಿಂದ, ಇರಾಖೆಯ ಜೀಪನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಮಿತ್ರರು 150-120 ಮೈಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸುಳ್ಳು ರೆಕ್ಕ ಮೇನ್‌ಚೇನ್ ಮಾಡಿ ಸುಳ್ಳು ರಾಗ್ ಬುಕ್ಸ್ ಮೇನ್‌ಟೈನ್ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಕಲಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರ್ ವ್ಯಾನು ಮತ್ತು ಕಾರನ್ನೂ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಯಾವ ರೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ ? ಸ್ವಂತ ರಾಗ್ ಮೇನ್‌ಚೆನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ! ಯಾವ ಕಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳು ಬಂಧುಗಳು, ಇಷ್ಟರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಕಷ್ಟ. ನೀವು ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ತಿರುಗ ಬಹುದು. ನನ್ನ ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲವೆ. ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ವ್ಯಾನ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಸ್ ನಾವು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು. ಅದನ್ನು ನವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಅವರು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆದ ರಾಗಾಯಿತು ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರ್‌ರವರ ವ್ಯಾನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ವ್ಯಾನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಆಮೇಲೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯುಡಿ. ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ತಪ್ಪು ಇದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ತೋರಿಸಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ 80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಒಂದಕ್ಕೇ 85 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ಎರ್ನಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಮನಬಂದಂತೆ ಒಂದೇ ಸರ್ಕರ್‌ಗೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಅರ್ಥ ! ಜಿರ್ಲಾವೈಸ್, ಸರ್ಕರ್ ವೈಸ್ ಸಮವಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಭಾಗ ಮಾಡಿಲ್ಲ ! ನಮ್ಮಲ್ಲ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲವೇ ! ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಸ್ತೆ ಇರುವುದೇ ? ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಡಿವಿಷನ್‌ನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಯಾವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಯಾವ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ, ಅದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಸ್ಟೇಟ್‌ವೈಸ್ ಹಂಚಬೇಕು. ದೇಶದ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೂ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಯನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡನ್ನಬೈರೇಗೌಡ)

11 A.M.

ಆ ಮೇಲೆ 1974 ನೇ ಇಸವಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಒಪ್ಪಂದವು ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದ ಮುಗಿಯುವ ಮೊದಲೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ, ಈ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏನಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಈ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಎರಡರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ (ಕರ್ಮಾಲ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇರಾಖೆಯ ಎಚಾರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದವರು ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅಲ್ಲ ಬಹಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಿದೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು, ಇನ್ನುಳಿದವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ? ನಮ್ಮ ಈ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು, ಬೆದರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿವೆ. ಅಲ್ಲ ಕೆಲವು ರೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೆರ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ, ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಕೆರೆ ಬಾವಿಗಳು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆರ್ಲಾ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರಜಿಂಗ್ ರೋಡ್ ಮತ್ತು ಕುಲ್ಡರೋಡ್ ಎಂದು ಇವೆ. ಅದು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ; ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಇದನ್ನು ತುರ್ತಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವೆಂಕಟಾಪುರ ರೋಡ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ.ಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಏನೂ ಆಗಲಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಮೇತ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗ. ಅಲ್ಲ ಬಾವಿಗಳನ್ನು, ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೇ ಇನ್ನೊಂದು ಸಿಂಗನೇರಿ ರೋಡ್ ಇದೆ. ಅದು ಕೂಡ ಬಹಳ ಹೀನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಗಮನಿಸಿ, ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನುಮ್ಮನೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜಿಲ್ಲೆಯೆಂದು ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎರೆಕ್ಟಿಸಿಟಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳಾದ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್, ರೋಡ್ಸ್, ಬ್ರಿಡ್ಜೆಸ್, ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್, ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಶನ್ ಮತ್ತು ಯುಟಿಲೈ[illegible]ಶನ್ ಆಫ್ ಪವರ್, ಇದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಪಡುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ಮೇರೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ರೋಡ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಪತ್ರಗಳ ಮುಖಾಂತರ, ಸಚಿವರ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪುಟ 249 ರಿಂದ 297 ರವರೆಗೆ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬೈರೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ರೋಡಿಗೋಸ್ಕರ ಹಣ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಜಾಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ಮೇರೆ, ಬ್ರಿಡ್ಜೆಸ್‌ಗಳ ಮೇರೆ, ರೋಡ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಂತದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ತಾವು ಏನು ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು " ಗೋ ಸ್ಲೋ " ವಾಲಸಿ ಅಡಾಪ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ನೀವು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಶನ್ನಿಗೆ ಇಂದು ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರಾಯಚೂರು ಗುಲ್ಬರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಈ ಶಾಖೆ ತಾಗಿದಾಗ, ಹೇಳಿದರು, ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಡಬೇಡಿ ಎಂದು. ನಾವು ಎರ್ಲಾ ಒಂದು ಸ್ನೇಹಭಾವದಿಂದ ಇರಬೇಕು. ಎಂದು ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಕೊಡುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶ, ಮಾಡುವ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವರ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಏಕೋ ಮನಸ್ಸು ದೂರ ದೂರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ' ಬೋರ್ಡ್ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇರೆ ಏಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದವಾದ ರೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ, ಮೊನ್ನೆಯ ದಿನ, ದೊಡ್ಡ ಜಾಥಾಗಳು ಹೊರಟಿದ್ದು, ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡಿದ್ದು ಇವೆಲ್ಲ ಜನತೆಗೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ. ಈ ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕಟ್ಟಡಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕುಂಭಕೋಣ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತುಂಗಭದ್ರ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕರ್ಣಾಟಕ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮರಳು ಹಾಕಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಕಲ್ಲು ಹಾಕಬೇಕು, ಕಬ್ಬಣ ಎಷ್ಟು ಉಗಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಇವತ್ತು ಒಂದು ಧಾರಿ ಸೇತುವೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಏನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಹರದ ಹತ್ತಿರ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ತುಂಗಭದ್ರ ಸೇತುವೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಕಡೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಎಂದೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇರುವವರಿಗೆ, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವೇನು, ಅದರ ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕೇಷನ್ಸ್ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತರುಣರೂ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಪದವಿಗೆ ಯುವಕರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು 'ಎ. ಕ್ಲಾಸ್,' ಬಿ. ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಂತಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಒಂದು ಪಿಕಾಸಿ ತರಲಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಗುದ್ದಲಿ ತರಲಿಲ್ಲ ಒಂದು ಮುಮ್ಮಿ ತರಲಿಲ್ಲ, ಒಂದು ತಟ್ಟಿ ತರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಿನಕೂಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಇವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾದರೂ ನರಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅರ್ಥಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೊರಟಿರಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ; ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಿಮೆಂಟನ್ನು ಮಾರಿ, ಕಬ್ಬಣವನ್ನು ಮಾರಿ, ಇತರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ, ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಡಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಸದಸ್ಯರಿಗಾದರೂ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜುನಾವಣೆಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗವರ್ನರ್, ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮತ್ತು ಇತರರನ್ನು ಕರೆದು ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಮೈಸೂರು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಇಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾನ ಮಾರ್ಯಾದೆ ಉಳಿದೀತೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಯಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಬಹುದು ಎಂದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri G. V. GOWDA.—His name must be disclosed, Sir.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅವರ ಮಾತ್ರ ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I am not permitting any names to be disclosed.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಕಂಪೆನಿಯ ಹೆಸರು.....

[Interruptions]

Mr. SPEAKER.—I may have to ask the member to retire and members afterwards feel that I have been harsh I do not want that to happen. One member asks that it should be disclosed and another member says not to disclose, and the member says that he will disclose if the Hon'ble Speaker asks it to be disclosed. If any persons want to make a serious allegation against any individual, the procedure is there. He must intimate to the concerned Minister that he is making such and such an allegation against such and such a person. The Minister may aquiesce to give a reply. But names cannot be disclosed. It should not be disclosed. If my consent is asked, it is not given.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ವಾಟೀರ್.—ಈಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಆದರೂ ಯಾರೂ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ನನ್ನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. I do not know what reply the Hon'ble Member expects.

Mr. SPEAKER.—Officers of the Reserve Bank have been brought. It is not correct to drag the officers of the Reserve Bank also.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅನೇಕ ಸಲ ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಕಾನೂನಿಗೆ ಮೀರಿ, ಷೆಡ್ಯೂರ್ ರೇಟಿಗೆ ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಕೊಟ್ಟ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನನ್ನ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಮೇರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಹಣ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವಾಗ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದದ್ದೂ ಇದೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇರೆ ಈ ಆಪಾದನೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರ ಫರೆ ತಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದೆ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ

ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪೆನಿ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಹಂತ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ನಮಗಾದರೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಸೇಕಡ 25—30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಪ್ರೈಪರ್‌ಗೆ, ಯಾವುದೇ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಬರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಏನೂ ಕೋಪವಿಲ್ಲ.

ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು, ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದಲೂ, ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಇವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದರು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯೂನಿಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು. ಆದರೆ ಈಗ ಆಂಧ್ರ, ಗೋವ, ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶರವಾತಿಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸೊನ್ನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹುತ್ತು ಜನರೇಟರುಗಳೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಅರ್ಧ ಜನರೇಟರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಇದರ ಮೇಲೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಾರಾಗಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ತಯಾರಾಗಲಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದು ಆಗಲಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಪವರ್ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅಂಥ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುವುದೇ ? ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ರಾಜ್ಯದ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರು ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಯಖ್ಖೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇದರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಪವರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಬೇಳೂ ಮಂತ್ರ ಬಾರದೆ ಹಾವಿನ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಗೇನಕಲ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಇವರು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ ಆಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ, ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳದೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಗೇನಕಲ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳದೆ ಅವರಿಗೆ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೊ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಹೊಗೇನಕಲ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೂಡ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಷಿಪ್ರಾ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಆಂಧ್ರ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಎನ್‌ಕ್ರೋಚ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನು ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೆಬೇಕು. ಹೊಗೇನ್‌ಕರ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಳಿನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಶರಾವತಿ ಪವರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಕಾಳಿನದಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶವೇನು, ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬರುತ್ತದೆ, ನುಮಾರು 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ವ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಯೋಜನೆ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ಎಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈಗ ತಿಳಿಸಿದಹಾಗೆ, ಅದು 30 ಸಾವಿರ ಟನ್ನಗಳಷ್ಟು ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇವರು ಎಷ್ಟು ಪವರನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಣ್ಸ್ಯೂಮ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಾಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ನಿಜವಾಗಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ನಾವು ಬಹಳ ಹಿಂದಿದ್ದೇವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಗುಡವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹಾಜರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕು ಕಾಳೀನದಿಗೆ ಒಂದುವೇಳೆ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬಂದರೆ ಅದರೊಳಗೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು distribution of power ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಹಂಚಬೇಕೆಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಡಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪವರ್ ಕೊಡಬೇಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪವರ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಿತರ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಅಂದರೆ ಅನೇಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಂತಿಇಲ್ಲ, ಕಂಬಗಳಿಲ್ಲ, ಇನ್ಸ್ಯುಲೇಟರ್ಸ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಮುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರು ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬತರೆ ಒಣಗಿದೆಯೆಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಕರಿಗುಂಡಕಲ್ಲಿಗೆ ನವರುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ, ಊಟ ಮಾಡದೇ ಇರುವವನಿಗೆ ಎಂತಹ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನವಿಟ್ಟರೂ ತಾನೇ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದು. ಹೀಗಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಜನ ಏನು ಸುಖ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲಕ್ಕಾಗರೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವ್ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಮೈಸೂರಿಗೇ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಷ್ಪಲವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಾವೇನು ಪರದೇಶದವರಲ್ಲ, ಬ್ರಿಟಿಷರೂ ಅಲ್ಲ, ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ವೆರೆನಿರುವವರಲ್ಲ ನಮಗೆ ಈ ದೇಶದ ಮೇರೆ ಎಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನವಿದೆಯೋ, ಆಶೆ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಆಸೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲರಬೇಕು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರಬೇಕು. ಕೆಲವಾರು ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ 'ರೀಜನಲಿಜಂ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಏನಿದೆ ಅದು ಬಂದು ಆ ಭಾಗ, ಈ ಭಾಗ ಆ ಜಾತಿ, ಈ ಜಾತಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎರೆಕ್ಟೆಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕುಂಠಿತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀರ್ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಆ ಖಾತೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಚೀಫ್‌ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಡೆಪ್ಯುಟಿಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಅವರುಗಳ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ದೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರತಕ್ಕವರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರಿಗೇ ಇವರು ಪ್ರೊಮೊಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಅಪವಾದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನ ಜನಿತವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ವನೋಲ ಬಾಪಿ ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಏನೂ

ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಾಜಿಯೂನಹ ಜನಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಮುಂದೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅರೀತಿ ಆಗದಿರಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರೆ ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಅಥವಾ ಕನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರು ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರು ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಗೌರವವನ್ನು ಅವರು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಚೇರಮನ್ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವರು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿ ಇರಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಸಭಾಸದಸ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗೌರವಯುತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುದೇ ಇರುವ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಸರಿಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಂಜಿ ವೀರಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಅವರೂನಹ ಹೇಳಿದರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದವರು ಈ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೌರವ ಕೊಡವಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತಕ್ಕ ನಿಗಾ ಇಡಬೇಕು, ಸೂಕ್ತಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಈ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಆ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂಬ ಅರಿವು ಆಗಬೇಕು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದು. ಈ ಸಭಾ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಭಾಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಜೀಪು ನುಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಅವರ ಲಕ್ಷಣವೇ ಬೇರೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ವರದಿಯೇ ಬೇರೆ. ವಿಜರೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಸರಿಯಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು ಒಬ್ಬ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏಕೋ ಇನ್ನೂ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಆಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಖಾನಗಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ನಾನು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸರಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ Opening Ceremony ಮಾಡಕೂಡದು, ಅಸ್ತಿಭಾರ ಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು, ಫೋಟೋ ಅನಾವರಣ ಮಾಡಲು ಹೋಗಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಅವರೇ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಫೋಟೋ ಅನಾವರಣ ಮಹೋತ್ಸವ, ಓಪನಿಂಗ್ ಸೆರಮನಿಗಳು, ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸುವುದು-ಇವೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಭಯ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಐ.ಸಿ.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲರತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಮುಖಂಡರ ಪದಚ್ಯುತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾದೀತೆಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಮೇರೆ ಸರಿಯಾದಂಥ ಬಿಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಯಲ್ಲರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ನಡೆವಳಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House has to rise by 12-30 P.M. The reply has to begin now. If the House is inclined to sit longer, I may give chances to a few others.

Sri VEERENDRA PATIL.—We can sit up to one of the clock.

11-30 A.M.

†ಶ್ರೀ ನಂಜೀವನಾಥ ಐಕಲ (ಸುರತ್‌ಕಲ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇರಾಪೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಮೊದಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸೇರಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 15-20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಈಗ 27 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಮಂಗಳೂರಿನ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ? ಮಂಗಳೂರಿನ ಬಂದರಿನ ನಿವೇಶನದ ಆಯ್ಕೆ ಒಂದು ದುರಂತದ ಕಥೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಂದರು ಆಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರು ಪಣಂಬೂರು ಬಂದರಿಗೆ 1,200 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಬಂದರಿನ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. 1967-68ನೇ ಇಸವಿಯ ಒಳಗಾಗಿ ಈ ಬಂದರಿನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಬಹುದು ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈಗ ಶಂಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 1971ನೇ ಇಸವಿಯ ವೇಳೆಗೆ ಆ ಕಾರ್ಯ ಆಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಆರೀತಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯದೇ ಹೋಗಿದೆ. ಹಾರ್ಬರ್ ಚಾನಲ್ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇದುವರೆಗೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗದೆಯೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಸ್ಟಾಫಿಗೆ ಮತ್ತು, ಆಫೀಸಿಗೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. 27 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಏನಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಹಾರ್ಬರ್ ಚಾನರ್ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಗೌಂಡಿನ ರೇ ಡಿಟ್ 'ಏನಿದೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಆಖ್ಯೆರು ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೆ ಹಾರ್ಬರ್ ಚಾನರ್ 3 ಕಡೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆಯಿತು. ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಕರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕನ್‌ವರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಏನಿವೆ ? ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 27 ಕೋಟಿಯಿಂದ 50 ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಇದು ಆಖ್ಯೆರಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯ ಹಾರ್ಬರ್ ಚಾನರ್, ರೈಲ್ವೆ ವಾರ್ಫ್ ಲೇಔಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಫೀಸರ್ಸು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮತ್ತು ಎಗ್ಜಿಕ್ಯುಟೀವ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿದೆ. ಈ ರಾಜಕೀಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಕೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಂದರಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 1,500 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಏನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಸ್ಟೇಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆ ಜಮೀನು ಕೃಷಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಮೀನು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಇಂಡಿಯಾ, ಹೊನಪೇಟೆ, ಕಾಪೂರ, ತಳವಾರ, ಪೆರುಮೂಜೆ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟೇಪುರ ಮುಂತಾದ 8—9 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತಹ ಸುಮಾರು 5,700 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನು ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 600—700 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 3 ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಅಂಥಾ ಜಮೀನನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎಚ್. ಏ. ಕಾಮತ್ ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಜೋರಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರು ಜಮೀನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಬಂದರಿನ ಹತ್ತಿರ ಅನೇಕ ಜನ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜಾಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು

ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಣಂಬೂರ್ ನಿವೇಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಕಾಶಿಪಾಳ್ಯ ಬಂದರಿನ ನಿವೇಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಾವಿಗಳನ್ನೇನೋ ತೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಬಾವಿಗೆ ನೀರು ತಂದು ಹಾಕಿದರೆ ನೀರು ಇರುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಆ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಂಗತಿ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಸಿಕ್ಕದೆ ಅದು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಅಡ್ಮಿಟ್ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಜನಗಳು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಪೋರ್ಟ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಮೊದಲು ತಣ್ಣೀರು ಬಾವಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಜನಗಳು ಬೇಕಂಪಾಡಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬೇರೆ ಜಾಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಬಡಜನರಿಗೆ ಸೇರಿದಂತಹ ಸುಮಾರು 60-70 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಜಾಗ ಬೇಡ ಎಂದು ಬಿಡಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಮತ್ತೆ ತಣ್ಣೀರು ಬಾವಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಮನವಿಗಳೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರಿನ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಅದರ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಪುನರಾಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಯು ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ. ಇದೇರೀತಿನಲ್ಲಿ ಆ ಬಂದರಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು 10ವರ್ಷ ಗಳಾದರೂ ಆ ಬಂದರಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಂಬಂಧವೂ ಇದೆ. ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಅನುಕೂಲತೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಆ ಬಂದರಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ 1,500 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ವಶಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆ ಬಂದರಿನ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದವರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಮಾಡಿ ಇರಿಗೇಷನ್ನು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದರ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ಬಿತ್ತು. ಈಗೇನೋ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಧೋರಣೆ ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಒಂದು ಜಾನಪದ ಗೀತೆ ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :—

ಉಡಿಸಿದರು ನೆರೆ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಸೀರೆ
ತೊಡಿಸಿದರು ಅವಳ ಮೂಗಿಗೆ ನತ್ತು,
ಕೊಡಬೇಕು ಅವಳು ಹೇಳಿದಾಗ ಮುತ್ತು.

ಎನ್ನುವಂತೆ ಬಹುಶಃ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನೀವೂ

(ಶ್ರೀ ಸಂಪಿ(ವಪ್ರಾಣಿ ಐರಿ)

ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿಗುತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ನನಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಲ್ಲ. ನೆರೆರಾಜ್ಯದವರು ಕ್ರಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಇದರಿಂದ ನಮಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವು ಈಗ ಕೊಡಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಆಗ ನಮಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬಂದರುಗಳು ಆಗಬೇಕು, ನುರತ್ಕರ್ ಇಂಜನೀಯರಿಂಗು ಕಾರ್ಖೇಜು ಕೆಲಸಗಳು ಹಾಗೂ ವೆಸ್ಟ್ ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡುಗಳ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬೇಗನೆ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವೂ ಆಗದೆ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಜನರಿಗೆ ಬೇಗನೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಳಂಬ ಧೋರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಫೀಸುಗಳಿ ಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಹುತಃ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಪೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಫೀಸುಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 16 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರವೇ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಬಾಡಿಗೆ ಹಣ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಬಾಡಿಗೆ ಪೊತ್ತವನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವಿಧಾನ ಸೌಧಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಭಾರಿ ವೆಚ್ಚದ ವಿಧಾನಸೌಧ ವನ್ನಲ್ಲ, ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವಂತಹ ಸಣ್ಣ ವಿಧಾನಸೌಧಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕಾಟಿಪಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡು ವುದಾಗಿ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಳೂ ಕೂಡ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದರು. ಆದರೆ ಆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೌಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವರು ಅಂತಹ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಆಶ್ವಾಸನೆಯಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ, ಈಗ ನೀವು ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರೆ ಅದೂ ಅವರ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ technical troubles ಇವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಈ ವರ್ಷವೇ ಅಖೈರಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಹಣ ಮಂಜೂ ರಾದರೂ ಅದು ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂ 5—6 ತಿಂಗಳು ಅವರು ಕಾಯಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಐದು ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕಾಟೀಪಲ್ಲಿ ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇವರು ವಾಸಿ ಸುವ ಪೆಡ್ಡುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಐದು ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಬಾಬಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಈ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ದೊಡ್ಡ

ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಿಂತ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಂದು ನೀವು ಮಾಡುತ್ತ ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅವರುಗಳಿಗೆರ್ಲಾ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತಿದ್ದೀರೇ ಏನಾ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹತ್ತಾರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟರೆ ನೀವು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನೋ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ದುಡ್ಡೇಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ 10 ಅಥವ 11ನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಲ್ಲ ಎಂದು ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನರೆಂಡರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಸರ್‌ಕ್ಯುಲರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ದುಡ್ಡು ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದೇನು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ? ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಅವರು ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಹಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನೇ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈಗ ನೀವು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ನು ಡಿವಿಜನ್ನುಗಳು ಎಂದು ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇವರುಗಳು ಆಯಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿ ಯಾವ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನೋಡಿ ಇವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲರುವ ಜನರೇ ಬೇಕಾಗುವ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ! ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಒಂದು ಇರಾಖೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನೇಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಸರಿಯೇ! ಈಗ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಇವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ನು ಸರ್ಕಲ್ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಎಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ, ಯಾರು ಏನಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲರು ಡಿವಿಜನ್ನುಗಳಿಂದ ತೆಗೆದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಅಂತಹವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತೆ ಎಂದು, ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬೇಕಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಇಂತಹ ಸ್ಪೆಷರ್ ಇವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ನು ಸರ್ಕಲ್ ಡಿವಿಜನ್ನುಗಳು ಎಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಇರುವ ಡಿವಿಜನ್ನಿನಲ್ಲರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿರುವ ಜನರಿಗೇ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಡಿವಿಜನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು? ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಖರ್ಚೂ ಕೂಡ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಇಂಜನೀಯರುಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಭಾಗದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅತಿಮುಖ್ಯವಾದ ಹಣ ಇಂಜನೀಯರಿಂಗು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪೋರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಎಂದರೆ, ಈಗ ನೀವು 'ಎ' ಕ್ಲಾಸು, 'ಬಿ' ಕ್ಲಾಸು, 'ಸಿ' ಕ್ಲಾಸು ಲೈಸನ್ಸುಗಳು ಎಂದು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ore carrying ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟು ಕಾಂಕ್ರೀಟು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟರಗಳು ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. (ಎ) ಕ್ಲಾಸ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ರುಗಳು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮೂರು ವರ್ಷ ಚೈಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಒಂದು ವರ್ಷ ಎಂದು ಕಂಡೀಷನ್

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ಹಾಕಿದ ಮೇರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲೆ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿತು. ಯಾರು ಆ ರೀತಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಟೈಂಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಂತಹವರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡೀವೀಯೇಷನ್ ರೋಡ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಪ್ರಪೋಸರ್ ಇತ್ತು. ಕೆಲಸ ಶುರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ತುಂಬ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ನೀವೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತೀರಿ. ಬಹಳ ಅನಾಹುತಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಡೀವಿಯೇಷನ್ ರೋಡ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿ ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರಿಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ದುಬಾರಿ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ.

ತಾವು ನನಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರಿಮತಿ ಬನವರಾಜೇಶ್ವರಿ (ಮಾನ್ವಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಎರ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೈದರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಆದರಲ್ಲೂ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಹೋಬಳಿ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಾಕಿ ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬರಗಾಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಸುಮಾರು 8— 10 ಮೈಲಿ taken over by the P. W. D. ಅಂತ ಹೇಳಿ ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಸುಮಾರು ಐದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಇದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡದೇ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು ಯಾವುದೇ ತರಹದ್ದೂ ಕೂಡ ಆಗಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಮಾಲನ್ನೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುತೊಂಡು ಹೋಗಲಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಹಳ ಜನ ಆಫೀಸರುಗಳು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, taken over by the P. W. D. ಅನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾರಿಟಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಯಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿ ಸಲವೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿ ಹೇಳದೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನರವೇರಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಗಂಗಾವತಿ, ಸಿಂಧನೂರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ವಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲದೇ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ನವಿಲುಕೋಲು ಹಟ್ಟಿ ರಸ್ತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ರಸ್ತೆ ಕೇವಲ 22 ಮೈಲಿ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಟಾರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಎಂದರೆ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಈ ರಸ್ತೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೇ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಅವು ಡ್ಯಾಮೇಜ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈಗ ಮಾನ್ವಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತಾ ಇದೆ. ಬಹಳ ಜನ ಆಫೀಸರುಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಅಕಾಮೋಡೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೂಮುಗಳು ಇವೆ. ಕೇವಲ ಎರಡು ಖೋಲಿಗಳು ಇದ್ದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ

ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಹೈವೇನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲಿಂಗನೂಗೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕರ್ಚರಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಫಾರಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೀರಿ, ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಚಿಕ್ಕ ಖೋಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರ ಇದೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿದರೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ತುಂಬಾ ಆಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ರಸ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪ್ಲೇಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಾಟರ್ ಸೆಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 10—12 ವಾಟರ್ ಸೆಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ. ಇನ್ನುವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೆಟೀರಿಯರ್ ಸಿಕ್ಕಲಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ನೀರನ್ನು ತಾವು ಒದಗಿಸಲೇಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರು ನೀರು ಹುಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೊರಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ತಾವು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. 60 ಸ್ಕೀಂಗಳ ಪೈಕಿ 10—12 ಸ್ಕೀಂಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ ಅವನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಶುರು ಮಾಡಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದ ಸಾರಿ ಕೂಡ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಪದೇ ಪದೇ ನಾವು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಿಂತಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮೆಟೀರಿಯರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಕ್ವಾಲಿಟಿಮೇನಟೀನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಗ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಉದಾರಣೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮೇನ್ ಕೆನಾಲ್ ಒಡೆದು ಹೋಯಿತು, 25 ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ರಿಪೇರಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಎರ್ರಾ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ಬ್ರೀಚ್ ಆದ್ದರಿಂದ ಹಾಕರಾಗದೇ ತುಂಬಾ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕಾಲ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಕಠಿಣವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕ್ಯಾಲಟಿ ಮೇನ್‌ಟೇನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ತುಂಬಾ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

12-00 Noon.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಸ್ಪೀಕರ್ ಸ್ವಾಮಿ, ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಗುರುಗಳು, ಹಾಗೇ ನಾವು ಶಿಷ್ಯರು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಾವು ನಯ ಭಯ ವಿನಯದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಚೆಗೆ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಧಾನಸಭೆ, ಪಂಜಾಬು ವಿಧಾನಸಭೆ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಚಪ್ಪಲಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದರು, ಬೂಪ್ಪಿನಿಂದ ಹೊಡೆದರು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದು ನಮಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆಯುಂಟಾಗುವಹಾಗೆ ಬರಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟನದ ಹಾಗೆ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

(The Member was exhibiting a few papers)

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member is repeatedly requesting me to say something and out of sheer respect for the Member's feelings

(MR. SPEAKER)

I agreed. He refers to what is reported to have happened elsewhere and what is appearing in the Press and he wants me to direct the Government to enforce the Defence of India Rules against certain persons who are far away.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಈ ಇರಾಖೆಯ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವು ಇವತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸೀರಿಯಸ್ಸಾಗಿ, ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಇರಾಖೆಯ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅವರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಕಾರಣವೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅಲಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದರು, ಬಹುಶಃ ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿರುವ ಹಾಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಅವಾದನೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಬಂಧು ಬಳಗದವರು ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಖೆಯ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರನ್ನು ಆಗಲೇ ಕೇಳಿದೆ, ಅನಂತರ ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೀವೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಮಾತಗಳನ್ನಾಡಲು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯೆಂದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಇರಾಖೆಯ ವಾಹನವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ನನಗಿದೆ, ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ನಾನು ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರು, ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಎಂಜಿನಿಯರು ಮುಂತಾದವರ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ, ಇರಾಖೆಯ ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ಟಿ.ಎ., ಡಿ.ಎ. ಕ್ಲೈಂಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಂಧುಬಳಗ ಇರಾಖೆಯ ವ್ಯಾನನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ನನಗೆ ಬಂಧುವೂ ಇಲ್ಲ, ಬಳಗವೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಇಲ್ಲಿಗೆ 450 ಮೈಲ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ, ಯಾರಾದರೂ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಹೋಗಿ ಬರಬಹುದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬರಮೇಲೊಬ್ಬರು ವ್ಯಥಾ ಆರೋಪ ಮಾಡುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ ಎಂದು ಏನಂತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಕರೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನು ಹೇಳಿತ್ತೋ ಅದನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚು ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂಬ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಖೆ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಮೂರನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತೋ ನಮಾರು ಅದರ ಎರಡರಷ್ಟನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿವೆ. ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು, ನಮಾರು 17 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಬಹುದು, ಆಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಆ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್)

ಪತ್ರವನ್ನು 2 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ 3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ 2 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಲ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ರಿನ್ಯೂಯಲ್ ಮಾಡುವಾಗ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯರ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ 2–3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ತಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರಾದರೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅನುಭವ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬೇರೆ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅಥವ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಎಂದು ತಿರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಫ್ರೆಷ್ ಗ್ರಾಜುಯೆಟ್ಸ್‌ಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರದೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇಂಜನೀಯರಿಂಗ್ ಗ್ರಾಜುಯೆಟ್‌ಗಳು ಬಿ. ಕ್ಲಾಸ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ದಾರರಾಗಿಯೂ, ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಹೊಲ್ಡರ್‌ಗಳು ಸಿ. ಕ್ಲಾಸ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ದಾರರಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಜುಯೆಟ್ ಇಂಜನೀಯರ್‌ಗಳು 5 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಹೋಲ್ಡರ್‌ಗಳು 2 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಬರಲಿ ಎಂದು, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಈಗ ಇರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಕಾಪಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗಾಗಲೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೊಸ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 1965–66ರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಹೊಸ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ರೋಡ್‌ಗಳ ಕೆಲಸ ವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಐದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. 1965–66 ರಲ್ಲಿ 809 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಿಮೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟ್‌ಮೇಟನ್ನು ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೆವು. ಈಗಾಗಲೆ ಅವರ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ. ಬೇಲ್‌ಗಾಲ ಜಂಕ್ಷನ್ (ಗೋವಾ ಬಾರ್ಡರ್) ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದ 140 ಲಕ್ಷದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗಳೂರು ಕುಂದಾಪುರದ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಲು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ಬರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ 8—9 ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಣ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ಕುಂದಾಪುರದವರಿಗೆ ಡಬ್ಬರ್ ಲೈನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, 22 ಫೂಟ್ ಇರುವ ಡಾಂಬರ್ ರೋಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ತಿಳಿದು ಈಗಾಗಲೇ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ತಯಾರಿಸಿ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲಸ ಜಾಗ್ರತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬಹುದು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಳೀ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಗೋವಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ಸಂಪರ್ಕವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕಾರವಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾರಣ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆವು. ಈಗ 59.93 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೆವು. ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಯಾದರೆ ಗೋವಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ಸಂಪರ್ಕ ಕಾರವಾರದ ಮೂಲಕ ಆಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೋವಾದವರು ಸಹ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

12-30 P.M.

ಮಂಗಳೂರು ಹಾಸನ ರೋಡ್ ಓರ್ ಕ್ಯಾರೀಯಿಂಗ್ ರೋಡ್, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ಅದುರು ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ನಲುವಾಗಿ

ಪಕ್ಕ ಡಂಬರ್ ರೋಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ 4 ಕೋಟಿ 29 ಲಕ್ಷ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ತಕರಾರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳ ಇವೆ. ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಈಗ ಬರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ಕೂಡ ಇದೆ. ದುಡ್ಡು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕೋ, ಆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂತಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 39 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜಿನ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಹೊಸಪೇಟೆಯ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಸ್‌ನ್ನು 1965-66ರಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 72 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾ ಯಿನ ಬಿಜಾಪುರ ಹಿತ್ತನಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದು 30 ಮೈಲಿ ಅದೇ ರೀತಿ 23,24,600 ರೂಪಾಯಿನ ತುಂಗಭದ್ರ ಹರಿಹರ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಈಗಾಗಲೇ ಜೋರಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೆಲವು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವುದು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗಾದಿಂದ ಷೋಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈವೇ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಲಿಂಕ್ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 75 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈವೇಸ್, ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಹರಿಹರ, ಬೆಳಗಾಂ ಮತ್ತು ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಊರ ಹೊರಗೆ ಬೈಪಾಸ್ ಮಾಡು ವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವನಾಥ ಐಕಳ.—ಗಂಗೋಲಿ ಹೊನ್ನಾವರ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್.—ಗಂಗೋಲಿ ಬ್ರಿಜ್ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಟೈಂ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಟೈಂನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಟೈಂನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಿಧಾನವಾಗ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಗ್ಯಾಮನ್ಸ್ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನರ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟಿಂಗ್ ಫರ್ಮ್ ನವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಷ್ಟಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಈಗ ಮಂಗಳೂರು ಪೋರ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಪೋರ್ಟ್ ಕೆಲಸ, ರೋಡ್ಸ್, ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ಮಾಡಿರುವಂಥಾದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ರಿವೈಸ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. 27 ಕೋಟಿ ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. 4 ಕೋಟಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಜನವರಿ 1966ರ ವರೆಗೆ ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಂತಾದ್ದು 3 ಕೋಟಿ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಮೊದಲು 1059 ಎಕರೆ ಪೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ 1,011 ಎಕರೆ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಕ್ವಿಸಿಷನ್ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್‌ಗೆ ಸುಮಾರು 105 ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಏನೂ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಿಜವಲ್ಲ ಟರ್ನಿಂಗ್ ಬೇಸಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೇಷನ್ನಿಗೆ 88 ಲಕ್ಷ ಇದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿನ ಡ್ರೆಜ್ ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಡ್ರೆಜರ್ ನಲುವಾಗಿ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಟೆಂಡರ್ ಕಾಲ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವಾಟರ್ ಡ್ರೆಜಿಂಗ್‌ಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವನಾಥ ಐಕಳ.—ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್)

ದ್ದೇವೆ. ನೀರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಧಾರವಿಗಳನ್ನು ಡೀಪನ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಎರೆಕ್ಟೈಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಅಂಥಾದ್ದು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯೋಗ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾಪ್).—ಪೋರ್ಟ್‌ನ ಕೆಲಸ ಯಾವಾಗ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಯಾವಾಗ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು? ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಏನು ಆಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ, ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂದೆ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ಹೊರತು ಇಷ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನೇನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟ್ಯೂಟಿಕಾರಿನ್ ಕೆಲಸ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದೇರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಇದೆ, ಟ್ಯೂಟಿಕಾರಿನ್ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪವರ್ ಇದೆ, ಅವರ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರಿನ ಕೆಲಸ ನಿಂತು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ, ಟ್ಯೂಟಿಕಾರಿನ್ ಮಂಗಳೂರಿನ ಪೋರ್ಟ್ ಎರಡು ಒಮ್ಮೆಯೇ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಧರವಸೆ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಟ್ಯೂಟಿಕಾರನ್ನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಬಹುಶಃ ಮಂಗಳೂರಿನಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಎಲ್ಲರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಶರಾವತಿ ಎರಡು ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಪವರ್ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು 7-8 ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳ ಪವರ್ ಬರಬಹುದು. ಅದರ ನಲುವಾಗಿ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ದುಡ್ಡು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೆಷಿನರಿ ಎರ್ಲಾ ಬಂದಿದೆ. ಶರಾವತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ವಿದುಚ್ಛಕ್ತಿ ಶಾರ್ಟೇಜ್ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಶರಾವತಿ ಬಂದಮೇಲೆ 7-8 ವರ್ಷ ನಾವು ತಡೆಯಬಹುದು, ನಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದು. ಒಂದು ಕಿರೋವಾಟ್ ಕೂಡ ಎರಡನೇ ಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಕಾಳಿನದಿ ವಾರಾಹಿ ಇವರ ಮೇಲೆ ದುಡ್ಡು ಸುರಿಯಲಾರದೆ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಡೈವರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿರಬಹುದು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂರನೇ ಪಂಚವರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪವರ್‌ಗೆ 122 ಕೋಟಿ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 80-82 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇರ್ರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪವರ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುವಾಗ, ಸುಮಾರು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇರ್ರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಡೈವರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಪೋಸರ್ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಇರ್ರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶರಾವತಿ ಪವರ್ ಮೇಲೆ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ದುಡ್ಡು ಡೈವರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಈಗ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಿ, ವಾರಾಹಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದು ವರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಕೂಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ದುಡುಕಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಹೊಗೇನಕರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನದ್ಯಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಕಾಳಿ ಮತ್ತು ವಾರಾಹಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪವರ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಯಾವುದಾದರೂ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಹೊಗೇನಕರ್‌ಗೆ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದರು, ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮದ್ರಾಸಿನವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಎಂದು ಅದನ್ನು ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೂಡ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರು ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ಅಂಕಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರೆಯುವುದೊಂದೇ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಈಗ ಬಂದಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ, ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇವತ್ತು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಯಾವ ತರಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ನೀರನ್ನು ಮೇರ್ಕಾಗದ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ ಕೆಳಗೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರು ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಯಾವ ತರಹ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದರೂ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಊಹಿಸಬಹುದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರುಮಾಡದೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಆಫೀಸರುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಆದರೆ ಈ ತರಹ ಊಹೆಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನದಿ, ಆದರೆ ನೀರು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ಇರ್ರಿಗೇಶನಿಗೆ ನೀರು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ, ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಪೊನ್ನೆ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಥ್ಯಾಕರ್ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಅವರೊಡನೆಯೂ ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರು.

ಅವರು ಚೀಪ್ ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಕೂಡ ಬೇಟಿ ಮಾಡಿ, ಅದು joint venture ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು. ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯದೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ರೋಪದೋಷಗಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆಇಲ್ಲ, ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—Without the consent of the State of Mysore ! ಅವರು ನಿಮಗೆ ಬರಹ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಂದೋ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪೊನ್ನೆ ಕೂಡ ನಾನು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯೂನಿಯನ್ ಪವರ್ ಮಂತ್ರಿಯವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರೂ ಮದ್ರಾಸಿನವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟು ತಡವಾದರೆ ಹವಾಬ್ಯಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬಾರದು. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಸರ್ಕಾರ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರದ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈವೇ ನಂ. 13 ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಚುರುಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಬಹುಶಃ ಹೋದ

(ಶ್ರೀ ಎಲೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ನು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪ್ಲಾನ್ ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ 1962-63ರಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷದವರಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿ ತಂದಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತು ಈಗ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು 75 ಲಕ್ಷದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ 23 ಲಕ್ಷದ 57 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಆಗಲ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇದು ಮೂರು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಮಂಜೂರಾದ್ದರಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಯಾವುದೂ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಇದನ್ನು ಡ್ರಾಪ್ ಮಾಡದೆ ಉಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಇರಾಖೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಶನ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಮೊನ್ನೆ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಲೈನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಡ್ರೋ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪವರ್ ದೊರಕದಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕೆರ್ಾಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ 110-66-33 ಕೆ. ವಿ. ಲೈನು ಎಳೆದು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎರ್ಾ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಲೈನೆ ಪೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಬಾಯಿಯವರು ಕೇಳಿದರು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ದೀಪಗಳು, ಕ್ಯಾಂಡ್ಲಿನದ್ದೋ ಅಥವಾ ಸೀಪೆಎಣ್ಣೆಯದೋ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಡಿಸಿರ್ ಆಯರ್‌ನಿಂದ ಇಂಜಿನ್ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೈಡ್ರೊ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪವರ್ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೈಡ್ರೋ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚಾರ್ಜ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆಗುತ್ತತೆಂದನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಪಂಜಂ ಮತ್ತು ಗೋವಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಕೆಲಸ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಗೋವವರಗೂ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿ ಡಾಮ್ಮರ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಡಾಮ್ಮರ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 15 ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಡಾಮ್ಮರ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು 15 ಮೈಲ ಉಳಿದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕೆಲಸ ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶರಾವತಿ ನೀರಿನಿಂದ ಇವತ್ತು ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಶರಾವತಿ ಬರೀ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ, ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಮೊದಲು ಇತ್ತು. ಅದರಿಂದಲೂ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ತಿಳಿಸಿದಮೇಲೆ ಆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ನೋಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಶರಾವತಿ ನೀರನ್ನು ನೀರಾವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ತುಂಗಭದ್ರ ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹರಿಹರದ ಹತ್ತಿರ ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅನುಭವವಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಫೇವರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತುಂಗಭದ್ರ ಸೇತುವೆಗೆ ನಾವು ಟೆಂಡರನ್ನು ಕರೆದೆವು. ಆಗ ಅನೇಕ ಜನ ಟೆಂಡರನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಅಕ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟೆಡ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಪ್ರಕಾರ ರೋಯೆಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರರ್ ಯಾರಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರೋಯೆಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರರ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಮಂಜೂರಾತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ರೋಯೆಸ್ಟ್ ರೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥ ಮಾತು ನತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು. ನಾನು ಈ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೂ ಅವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಎ' ವರ್ಗದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ತರಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಫೇವರ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ರೋಯೆಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರರ್ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಆಗ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಇವರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಮುನೀರಾಬಾದ್ ಹತ್ತಿರ ಕಟ್ಟುವ ತುಂಗಭದ್ರ ಸೇತುವೆಗೂ ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಅವರದು ರೋಯೆಸ್ಟ್ ಇರಲಿಲ್ಲ ವಾದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕಿದಂಥ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ಗಳನ್ನು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅವು ಯಾವುದೂ ನಿಜವಾದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಹೋದ ಸಲ ಹೇಳಿದುದನ್ನೇ ಈ ಸಲವೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನನ್ನ ಕುಲದವರಿದ್ದಾರೆ, ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ನನ್ನ ಕುಲದವರೇ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಕುಲದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದೇನೂ ಮಾಡುವಂಥದ್ದಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವಿಸ್ ರೂಲ್ಸ್ ಇರುತ್ತವೆ, ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಇರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಮೋಷನ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡ ಬೇಕು, ಯಾರಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಮೆರಿಟ್ ನೋಡಿ, ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯರ್ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡರಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಏನೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯ ಜನರರ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇರಾಖೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕು, ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದರೆ ನ್ಯಾಯ ಇರಾಖೆಗೂ ಹೋಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಯಾರು ಯಾರು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರು ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಮೋಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು, ನಮ್ಮ ಬಳಗ, ನಮ್ಮ ಕುಲ ಎನ್ನುವ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಇದುವರೆಗೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಸಿಕ್ಕದೆ, ಇರುವಾಗ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರ ಹತ್ತಿರ, ನೆಂಟರಿದ್ದರೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ; ಅಥವಾ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದವರಾದರೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೈದರಾಬಾದಿನವರಿದ್ದಾರೆ, ಇವರು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನವರಿದ್ದರೆ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್)

ಅವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಇವರು ಬಂದಮೇರೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಸಿಕ್ಕಲಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸದಸ್ಯರ ಮುಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಚಿತ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಜನ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಹೇಳುವಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಡಿ; ನಮ್ಮ ಜನ, ನಮ್ಮ ಕುಲ, ನಮ್ಮ ಗೋತ್ರ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ 8-10 ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಇಬ್ಬರು ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಇಬ್ಬರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಒಬ್ಬರು ಹರಿಜನರು ಹೀಗೆ ಹಂಚಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರು ಬಂದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾರ ಕುಲಗೋತ್ರಗಳನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಇಂಥವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ. ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ನನ್ನ ಕುಲದವರನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಒಂದು ಕುಲ, ಒಂದು ಜಾತಿ, ನೀವು ಒಂದು ಬಳಗದವರು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಆಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಇರಾಖೆ ಕುರಿತು ಟೀಕೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಕೊಳ್ಕೆಬೈರ್.—ಮೈನರ್ ಪೋರ್ಟ್ ವಿಷಯ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಲಸಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಕುಂದಾಪುರ ಪೋರ್ಟಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಭಟ್ಕಳ ಬಂದರಿನ ಕೆಲಸವೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಕುಂದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಪೋರ್ಟ್ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೆಲಸವೇನಿದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಸ್ಟೇಟ್ ಪೋರ್ಟ್ ಆಫೀಸರಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಜೆಟ್ಟಿ, ವಾರ್ಫ್, ಮೊದರಾದ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೆಲಸ ವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಪೋರ್ಟ್ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಬರೀ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾತ್ರ, ಬಂದರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರೇಲ್ವೆ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

1-00 P.M.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಹೈ ವೇಸ್ ನಲ್ಲಿ ರೇಲುವೆ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಹೈ ವೇಸ್ ಮೇಲೆ ಓವರ್ ಬ್ರಿಜ್ ಅಥವಾ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಜ್ ಹಾಕಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುವ ಅಪ್ರೋಚ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವೂ

ಒಪ್ಪಬೇಕು, ಅವರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಅವರ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಳುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ರೇಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯೂ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಳುವ ಖರ್ಚು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸೇತುವೆಗೆ ತಗಲುವ ಖರ್ಚನ್ನು ರೇಲ್ವೆ ಶಾಖೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು, ಅಪ್ರೋಚ್‌ಗೆ ತಗಲುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಶಾಖೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಫೇಸ್ಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಮಾಟಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ತರಹ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಏಲ್ಲ, ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಂತಹ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That the sums not exceeding the amounts mentioned in Demand Nos. 6; 30A, 31, 32, 43, 47, 48 and 50 be granted to Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending with 31st March 1967."

The motion was adopted.

As directed by the Speaker, the motion for Demands for Grants adopted by the House are reproduced below ;—

DEMAND NO. 6.—OTHER TAXES—ADMINISTRATION.

13. Other Taxes and Duties.

"That a sum not exceeding Rs. 12,26,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967 in respect of 'Other Taxes and Duties'."

DEMAND NO. 30A.—ELECTRICITY SCHEMES.

45. Electricity Schemes.

"That a sum not exceeding Rs. 14,74,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Electricity Schemes'."

DEMAND NO. 31.—PUBLIC WORKS.

50. Public Works.

"That a sum not exceeding Rs. 21,34,89,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in

course of payment during financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Public Works'."

DEMAND No. 32.—PORTS AND PILOTAGE.

53. Ports and Pilotage.

"That a sum not exceeding Rs. 8,67,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Ports and Pilotage'."

DEMAND No. 43.—CAPITAL OUTLAY ON IMPROVEMENT OF PUBLIC HEALTH.

94. Capital Outlay on Improvement of Public Health.

"That a sum not exceeding Rs. 36,50,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Capital Outlay on Improvement of Public Health'."

DEMAND No. 47.—CAPITAL ACCOUNT OF ELECTRICITY SCHEMES OUTSIDE THE REVENUE ACCOUNT.

101. Capital Outlay on Electricity Schemes.

"That a sum not exceeding Rs. 17,21,09,900 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Capital Outlay on Electricity Schemes'."

DEMAND No. 48.—CAPITAL OUTLAY ON PUBLIC WORKS.

103. Capital Outlay on Public Works.

"That a sum not exceeding Rs. 7,47,22,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Capital Outlay on Public Works'."

DEMAND NO. 50.—DEVELOPMENT OF MINOR PORTS.

110. Capital Outlay on Ports.

"That a sum not exceeding Rs. 48,80,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Capital Outlay on Ports'."

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn and re-assemble on Monday at 1.00 P.M.

The House adjourned at Five Minutes past One of the Clock to meet again at One of the Clock on Monday, the 21st March 1966.

WD 6656—GPB—500—20-6-66

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, 21st March 1966.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

MR. SPEAKER.—Q. No. 337 Sri Parameswarappa—I will pass over this question since the Chief Minister is not here. Next Question.

Triple Benefit Scheme.

*Q.—252. SRI P. F. D'MELLOW (Nominated).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether the Government continues its policy to extend the Triple Benefit Scheme to teachers in all Schools including those conducted by private agencies ;

(*b*) the list of schools to which the said scheme has not been extended though the teachers of said schools have submitted applications for such benefit ;

(*c*) the reason why these teachers have been denied the benefit of the scheme ;

(*d*) when they propose to accept their applications for admission to the scheme ?

A.—SMT. GRACE TUCKER (Deputy Minister for Education).—

(*a*) Yes, the scheme has been extended to all recognised Aided Schools.

(*b*) List not readily available.

(*c*) and (*d*) Does not arise.

SRI P. F. D'MELLOW.—In view of the replies, will the Government be pleased to intimate those teachers from non-aided schools, who are not eligible of their ineligibility ?

SMT. GRACE TUCKER.—We have been able to give all aided schools and there is no case of non-eligibility.

Sri P. F. D'MELLOW.—I am afraid the Hon'ble Minister has not understood me. I accept that the scheme extends only to aided schools. I am referring to applicants from non-aided schools : will the Government please intimate that they are not eligible ?

Smt. GRACE TUCKER.—Then I would have to revise the reply to (a) slightly, Sir. It will be, not only aided schools, but recognised schools come under the purview of the triple benefit scheme. In the case of recognised schools, although they do not get a regular grant-in-aid sometimes, there is a grant-in-aid given to some of these recognised schools. Such schools do get some aid and even such schools are included under the triple benefit scheme.

Sri P. F. D'MELLOW.—I accept the suggestion as stated by the Minister, Sir. But there are applicants who are still awaiting information, whether they are admitted or not. It would appear that applicants from recognised schools which are not receiving aid are not eligible, and so I request the Minister to please intimate them that they are not eligible to the triple benefit scheme.

Smt. GRACE TUCKER.—They are not ineligible, Sir. They are eligible and they will be informed accordingly if they have submitted papers correctly.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO —May I know, in how many aided schools there has been representation to admit them to triple benefit scheme and how many of them have been admitted so far ?

Mr. SPEAKER.—Reply is there. The list is not readily available.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Since how long applications have been pending before the Government ?

Smt. GRACE TUCKER.—For the last two years-there have been 3,000 to 4.000 applications. Out of this, 1,026 have been admitted because the rest have not sent their papers correctly and they have been returned for correction.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know the rules that govern this triple benefit scheme to be extended to aided schools ?

Mr. SPEAKER.—Rules are published in the Gazette.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Here is a fake school where there is no teacher and they are given the benefit of this triple benefit scheme. Therefore, I wanted to know what are the rules that govern in this behalf.

Smt. GRACE TUCKER.—Rules are that they should be insured and they should also participate in provident fund scheme and then the scheme begins from 1st April 1963.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ನಾಯಕ್.—ಏಡೆಡ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

Smt. GRACE TUCKER.—All these applications which have been admitted are under scrutiny yet. They will be getting it in due course.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—When there are no teachers working in aided school, the school management is getting the benefit of triple benefit scheme extended to the teachers. May I know what is the control that the Government is having over such aided schools ?

Smt. GRACE TUCKER.—I understand that there is no exact beneficiary as yet from this scheme. Papers have now come in, for only 1000 odd and the papers are being processed. They will be getting it in due course.

Mr. SPEAKER.—Benefit has not yet begun to move out.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I wanted to bring it to the notice of the House that there is a fake institution in the vicinity of Bangalore that has drawn money for the past seven years at the rate of Rs. 3,000 where there are no teachers-and those that are there are getting Rs. 80 or Rs. 90. I will pass it on to the Speaker. I want to know whether you are going to institute a thorough enquiry before you extend this benefit to the teachers.

Smt. GRACE TUCKER.—I understand the Member to have said that they had already received the triple benefit. If he gives the name of the school in question, we will get the whole thing examined before we admit them to the triple benefit scheme.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ನಾಯಕ್.—ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಏಡೆಡ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಎಂದಿನಿಂದ ಟ್ರಿಪರ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ ? ಸ್ಕ್ರುಟಿನಿಯಾಗಿ ಯಾವಾಗ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆದೀತು ?

Smt. GRACE TUCKER.—It started from 1st April 1963. The papers have been coming in rather gradually. In fact many of the schools in rural areas are not aware of the Triple Benefit Scheme. As far as the managements are concerned, they too have not been very encouraging. But as soon as the papers are scrutinised, we process it through the Controller of State Accounts. I think they will receive their benefits soon.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—If this Triple Benefit is extended to all schools ? What will be the financial implication ?

Smt. GRACE TUCKER.—I am sorry, I am not aware of it.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಈ ಯೋಜನೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 4,000 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ 1,026 ಅರ್ಜಿಗಳು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕೆಲಸ ಇಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ, ಸ್ವಾಮಿ !

Smt. GRACE TUCKER.—We have just been able to give sufficient establishment to various Districts and the Office of the D. P. I. Already these 1,026 applications have reached final stage of the Controller of State Accounts Office.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ನಾಯಕ್.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ತ್ರಿವಿಧ ರಾಭ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಏಡೆಡ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ನರಿಯಾದ ಒಂದು ಆರ್ಡ್ಜ್ ಆಥವಾ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

Smt. GRACE TUCKER.—Notice was given and even in 1963 when the Bill was being passed, I think that information did reach; but unfortunately not many have taken cognisance of it. There have been cases where they were not well aware of the scheme itself.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—May I know whether the Triple Benefit Scheme is applicable to schools run by the District Boards?

Smt. GRACE TUCKER.—Yes, they are applicable.

Relief to the villagers affected by the waters of Kolachiweir.

*Q.—305. Sri VEERABHADRAPPA ERAPPA (Yelburga).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether they are aware that the whole of Majre Shivpet village in Ramdurg taluk, Belgaum District, having 150 houses and a population of 600 has been affected by the waters of Kolachiweir irrigation channel;

(*b*) whether they are also aware that even though the Deputy Commissioner and Assistant Commissioner visited the village no relief was given to the people of the said village;

(*c*) the reason for the delay in giving relief to the villagers and in constructing new village for them, though a resolution to that effect was passed in the Panchayat?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(*a*) Government are aware of the village having been affected by the waters of the Kolachiweir irrigation channel.

(*b*) and (*c*) Measures necessary to give relief to the people of the village are under examination.

ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಈರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕೊಳಚಿ ವೇರ್ ನೀರಾವರಿ ನಾಲೆಯು ವೀರಿನಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸವಾಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇದು ಗೊತ್ತಾಗಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಈರಪ್ಪ.—ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರೀ ನೇಕಾರರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ತೊಂದರೆ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಶಿಫ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜಾಗ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಕೂಡ ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆರು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜಾಗ ಹುಡುಕಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಪಂಚಾಯತಿಯವರು ಒಂದು ರೆಜಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ, ಜಾಗ ಬೇರೆ ಕಡೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಈರಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್ ವಸತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ? ಯಾವ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಕ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಪುನರ್ ವಸತಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಜನೆ ಬಹುಶಃ 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಡ್ರೇನ್ಸ್ ತೆಗೆದು ಸರಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಎರಡೂ ಯೋಜನೆ ವಿಚಾರ ತನಿಖೆ ನಡೆದಿದೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Additional Accommodation to New Type Middle Schools.

*Q.—322. Sri G. RAME GOWDA (Doddaballapur).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the Agency to provide additional accommodations to New Type Middle Schools in the State ;

(*b*) the provision made for such additional accommodation for New Type Middle Schools and Middle Schools during 1965-66 ;

(*c*) the amount spent during 1965-66 ;

(*d*) the amount required to provide additional accommodatioa for all New Type Middle School and Middle Schools ;

(*e*) when the required accommodations would be provided ?

*A.—Smt. GRACE TUCKER (Deputy Minister for Education).—

(*a*) The Taluk Board is the agency to provide additional accommodation in rural areas and Government is the agency to provide additional accommodation in urban areas. In both cases popular contribution is expected.

(*b*) (1) The provision made for such additional accommodation to Senior Primary Schools is Rs. 2 lakhs in respect of rural areas.

(2) A provision of Rs. 4,50,000 has been made for the school buildings including middle schools under "103 Capital Outlay building Normal" for urban areas.

(*c*) Information is not readily avaliable.

(*d*) About Rs. 10 Crores for 20,000 rooms.

(*e*) Since sufficient funds are not available for buildings, it is not possible to fix up a time limit. However efforts are being made to provide accommodation as funds permit.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಮತ್ತು ನೂತನ ಮಾದರಿಯ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏನು, ಸ್ವಾಮಿ ?

Smt. GRACE TUCKER.—The New Type Middle School consists of the three senior classes of the Primary School and the old Middle School is the usual normal eight-year school which has now come to consist of seven years.

Sri G. RAME GOWDA.—Which is the agency to provide accommodation for these Middle Schools?

Smt. GRACE TUCKER.—The addtional accommodation will be given by the Taluk Boards.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—1965-66ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಮಾದರಿಯ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಸಹಾಯ ಸರಕಾರ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲವೇ ?

Smt. GRACE TUCKER.—We have given some help through the Deputy Commissioners and through the Taluk Board Presidents.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕ ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟು ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ? ಬೇರೆ ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

Smt. GRACE TUCKER.—The Taluk Boards are called upon to provide accommodation by the Local Boards Act; and they have been providing till now.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

Smt. GRACE TUCKER.—We are not aware particularly of that District.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪ ಗೌಡ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಮ್ಮ ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಡೊನೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಈಗ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಳ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಪುನಃ ಈಗ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡದೆ ಸರಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

Smt. GRACE TUCKER.—For extra accommodation, again the Taluk Board is responsible.

Sri K. LAKKAPPA.—They have already given their contribution. If the str-engtb of the children grows, will Government easily provide accommodation to this class ?

Smt. GRACE TUCKER.—For class rooms we are expecting people to contribute as well as the Taluk Board to make some efforts. And they may take advantage of Government contribution.

Sri K. LAKKAPPA.—In Answer to (a), it is said that the Taluk Board is the agency to provide additional accommodation in rural areas and Government is the agency in urban areas. Is the Government having dual policy or a single policy in providing accommodation both in rural parts and city areas ?

Smt. GRACE TUCKER.—According to the Municipal Acts, they have not included the providing of accommodation in Middle schools as part of their obligatory duty. But for the rural areas, it has been included as an obligatory duty; and that is why, there is this difference.

Sri K. LAKKAPPA.—If the Taluk Board has failed in discharging its obligatory duty, so far what action has Government suggested and taken ?

Smt. GRACE TUCKER.—They have been asking for more and more funds and what we do not know any case where there has been lack of obligatory duties being discharged.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರು ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಯಾವ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಸರಿಯಾದ ಅಕಾಮಡೇಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈಗರಾದರೂ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ?

Smt. GRACE TUCKER.—We have discovered that in rural areas many more school rooms and class rooms come up rather than in urban areas.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ರೂರಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಅಕಾಮಡೇಷನ್ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡುವುದು, ಅರ್ಬನ್ ಏರಿಯಾಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಕಾಮಡೇಷನ್ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡುವುದು, ಈ ಡಿಸ್‌ಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಏತಕ್ಕೆ? ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಕಾನ್‌ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಾನ್‌ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಬರಬೇಕೋ, ಅಷ್ಟೇ ಅರ್ಬನ್ ಏರಿಯಾದಿಂದಲೂ ಕಾನ್‌ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

Smt. GRACE TUCKER.—Urban areas also have to give us as much contribution as possible according to Government rules, namely Rs. 1,000 but in the urban areas, contribution has not been forthcoming and they have suffered a great deal during the past two years, whereas in the rural areas, a large number of school buildings have come up. Apart from that, I would like to draw the attention to the fact that a provision of Rs. 4½ lakhs has been made for school buildings and that includes also high schools. From the PWD, we have not got demarcation for middle school buildings and high school buildings.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—May I know on what basis funds are allotted to school buildings?

Smt. GRACE TUCKER.—We have given 5 per cent of the land revenue collections of the State to be distributed to the Taluk Boards and about 172 Taluk Boards get it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಅಕಾಮಡೇಷನ್ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೋಡಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಏನಾದರೂ ಸ್ಕೂಳಾವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

Mr. SPEAKER.—Is the Member going to conduct a survey of the whole State?

Smt. GRACE TUCKER.—We know fairly well the number of school buildings that are wanted and we have been able to give to those who have been asking for school buildings. There are one or two places which have not been able to give their part of the share, but such places have been considered sympathetically by the Taluk Board and the Deputy Commissioner and some funds have been allotted for these places.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಬನ್ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು?

Smt. GRACE TUCKER.—Rs. 2 lakhs is in the Plan Budget and Rs. 4½ lakhs is under the normal budget and this normal budget also includes High School buildings and high school buildings take up a large amount of the allotment. So, the result is, as I told you, middle school buildings in the municipal areas have suffered.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು 331, 332 ಹಾಗೂ 150 ಒಂದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—Yes. Then I put Question No. 150. These Questions may be taken up together.

Taluk Board Road between Belalgere and Thyavanige

*Q.—331. Sri KUNDUR RUDRAPPA (Channagiri).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the reasons for not taking up for execution of the Taluk Board road between Belalgere and Thyavanige as an irrigation tract road, though it was decided in the Joint Meeting of the Deputy Commissioner, Executive Engineer, No. 2. Canal Division, Thyavanige and the President, Taluk Board, Channagiri ;

(*b*) the stage at which the matter stands at present ?

*A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(*a*) and (*b*) The road has been included in the comprehensive programme of additional irrigation tract roads under Bhadra Reservoir Project and will be taken up as early as possible.

Road from Rudrapura to Hosahalli in Channagiri Taluk.

*Q.—332. Sri KUNDUR RUDRAPPA. (Channagiri).—

Will the Government be pleased to state :—

whether they would form a road for agricultural purposes from Rudrapura to Hosahalli via Mohideenpura in Channagiri Taluk ?

*A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

It is under consideration.

Irrigation Tract Roads.

*Q.—150. Sri D. PARAMESWARAPPA (Honnali).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether they are aware of the several representations made by the people for the formation of irrigation tract roads from Kyasinakere to Jalikatta and on to Hosahally from Kulagatta to Channamambapura from Kulagatta to Hunasaghatta and from Benakanahalli towards Kanchigaranahalli ;

(*b*) whether they are aware that the ryots of the respective villages have no proper approach roads to their fields for transporting manure and other agricultural implements;

(*c*) whether they would expedite the formation of these roads, in view of their importance ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(*a*) Yes.
(*b*) Yes.
(*c*) Yes.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—I am really thankful to the Chief Minister for answers in the affirmative. May I know whether the Government Order has been issued communicating approval of the Government to take up these works ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The Government has very recently passed orders during this month approving of the scheme which comes to about Rs. 148.46 lakhs.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈ ಬೆಳಲಗೆರೆಗೂ ತ್ಯಾವಣಗೂ ಕೇವಲ 2 ಮೈಲಿ ದೂರ. ಬೆಳಲಗೆರೆಯಿಂದ ಚೆನ್ನಗಿರಿಗೆ ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಗಾಡಿಗಳು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ 19 ಮೈಲಿ ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸವಾದರೆ ಕೇವಲ 2 ಮೈಲಿ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದು. ಇದರ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮೊಬಲಗೆಷ್ಟು ? ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಟೆಕನಿಕಲ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆಯೇ ? ಇಷ್ಟು ದಿನ ತಡವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 4 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನ್ಯಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜ, ಅಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜ ; ಈಗ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿರುವುದೂ ನಿಜ, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು ನಿಜ.

Sri GANJI VEERAPPA.—Is it not a fact that the agency to execute these irrigation tract roads is the regular Public Works Department and that comes under the Roads and Public Works Division and the procedure is that all these works must be countersigned by the Irrigation Engineers also ? Is it not a fact that on account of this, there is a lot of delay in the completion of these works ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—There will not be any delay in the completion of the works. Works have been undertaken and when the Public Works Department has been entrusted with the work, there will not be any delay because the Government feels that these roads are necessary.

Sri GANJI VEERAPPA.—My question is that irrigation tract roads are handled for the purpose of execution by the regular PWD through the Channel Division Executive Engineers and though these people execute the work, the procedure is that these estimates must be countersigned by the Irrigation Engineers. That has been responsible for the delay. In view of this, will the Government consider the removal of this procedure of countersignature by the other authorities though these people are competent to do ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is a suggestion for action. The Government will certainly keep this in view and see that there is better co-ordination and the impediments in the way of speedy execution of the work will be removed.

Ores exported from the State.

*Q.—387. Sri T. MADAIAH GOWDA (Ramanagaram).—

Will the Government be pleased to state.—

(*a*) which are the ores that are exported from the State ;

(*b*) the quantity and the cost of each of these ores exported annually ;

(*c*) what steps have been taken to improve the income from these ore exploitation and with what result ;

(*d*) in how many cases ores found in the forest area and in revenue lands are permitted to be exploited ?

A.—Sri MAQSOOD ALI KHAN (Deputy Minister for Mines and Geology).—

(*a*) Iron and Manganese ores.

(*b*) The quantity and the cost of each of these ores exported from 1956 to 1964 are as follows.—

Year	*Iron Ore*		*Manganese Ore*	
	Quantity	*Value*	*Quantity*	*Value*
		Rs.		*Rs.*
1956	3,18,205	19,64,875	1,39,399	41,72,796
1957	3,73,809	14,91,141	3,52,150	183,53,297
1958	7,52,998	59,43,273	2,53,444	115,09,702
1959	10,55,639	51,80,483	2,60,132	97,06,403
1960	21,32,864	108,70,235	3,32,833	124,38,953
1961	18,46,458	85,65,719	2,86,700	84,01,960
1962	24,36,374	117,85,677	2,94,863	91,89,339
1963	26,40,554	118,69,339	2,46,827	73,31,368
1964	25,83;764	137,63,147	2,58,966	70,43,650

(*c*) Railway, road, and port facilities are being provided with a view to reduce the cost of transport which is the biggest bottle-neck in the exploitation of ore. These facilities have very much helped the transport of ore thereby reducing the cost of transportation and increasing the porfitability.

(*d*) Iron and manganese ores are being exploited in an area of about 17,147 hectares in the forest area of Bellary District and 8,301 hectares in the forest area of North Kanara.

In other parts of the State, leases have been granted to exploit these ores from the revenue lands to the extent of 31,618 hectares.

Sri T. MADIAH GOWDA.—May I know whether apart from iron and manganese ores there are not any other kind of ores which could be exploited and from which income could be derived ?

† Sri MAQSOOD ALI KHAN.—Other ores are being exploited and income is being derived. The question is about export of minerals. So far as export is concerned, these are the major minerals we are sending outside.

Sri T. MADIAH GOWDA.—Out of these two kinds of ore, iron and mangenese, what is actually the revenue derived by the State ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—We received royalty on ores exported. So far as these two minerals are concerned, our annual income comes to about Rs. 90 lakhs.

Sri K. P. GADAG.—May I know, Sir, as a result of the construction of broad gauge line between Hospet and Guntakal, what quantity of ore that was previously being exported from Karwar, Mangalore and other ports in the State is now diverted to Madras and Vizagapatam for export ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—I do not have the figures readily available. But as far as this diversion of ore to Madras Port is concerned, I think it has doubled on account of the broad gauge there.

Sri G. V. GOWDA.—I wish to know whether the Government have reserved any area in these two districts for exploiting by themselves this ore or whether private operators have been issued licences to exploit them ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—Our total reserved area including these districts and covering other districts comes to about 4,060 sq. miles.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Is it not a fact that a large quantity of iron ores found deposited in Agumbe Ghat ? Is it not a fact that Mysore Government have not fully exploited these areas ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—Iron ore deposits are there. But the question is what harm would be done to the forest wealth there ? Because of the valuable forests, we cannot exploit the ores.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಕ್.—ಬಂದರಿಗೆ ಸಮೀಪ ಇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಸಿಕ್ಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಪಸ್ಯ್ ಕೊಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಅಲ್ಲವೇ, ಮತ್ತು ರಾಥದಾಯಕ ಅಲ್ಲವೇ ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—That is being examined. The ore contents and deposits near Kuduremukha are being examined.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಓರ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವ ರಾರಿ ಗಳನ್ನೂ ಟ್ರಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಓರ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಏಜೆನ್ಸೀಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ರಾಥ ಕಡಿಮೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೇ ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—I do not think that our profits have dwindled on account of that.

†Indicates that the speeches or remarks have not been revised by the member concerned.

Sri G. V. GOWDA.—I wish to know whether there are instances where lessees have not exploited the ores in the areas given to them, neither the Government have recovered money from them nor leases have been determined ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—So far as iron ore is concerned, 140 lessees are not working. So far as manganese is concerned, about 70 lessees are not working. The Department having seen that most of the lessees are keeping their areas idle, they are issuing notices under the Act so as to make these people work within a short time, otherwise leases will be determined.

Sri T. MADIAH GOWDA.—In Bellary District and North Kanara even forest areas and revenue areas are exploited. I wish to know whether such exploitation is taking place in any other district and a survey is conducted in every district to find out whether ore available there ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—Sri, iron ore leases have been granted and work is going on in Bellary, Bijapur, Chikmagalur, Chitradurga, North Kanara, Shimoga and Tumkur districts Extensive survey has been taken up in most of the districts.

Sri S. S. KOLKE BAIL.—In view of the heavy deposit of iron ore in Sagar Taluk and Shimoga District, have the Government recommended to Central Government to extend the Railway from Talaguppa to Bhatkal ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—We have not made any recommendation.

Sri G. V. GOWDA.—Before leases are determined, I want to know whether the Government have taken any steps to recover arrears from those lessees ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—So far as iron ore is concerned, there is no amount due. So far as manganese is concerned, a sum of Rs. 25 lakhs is due from the lessees and we have given notices to them. First of all, we issue notices that they must deposit the money with the Department. If they fail, then we issue warrants against them and hand over the cases to the Deputy Commissioner so that these arrears may be recovered as revenue arrears and steps are being taken by the Deputy Commissioner against these lessees.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ಫಾಯಿದೆ.—ನ್ಯಾಮಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 8,301 ಮ್ಯೊಲು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದುರು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಅದುರು ಸಿಕ್ಕುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶ ತಾಳಗುಪ್ಪೆಗೆ ಬಹಳ ಸಮೀಪ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದುರು ಸಾಗಿಸುವ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—It is true. In North Kanara we have large deposits. But the thing is Karwar Port will have to be developed to take the large quantities of ores from these areas. Another thing is from different mining areas, roads will have to be developed up to Karwar Port. We are taking all necessary steps that should be taken.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದುರನ್ನು ಎಕ್ಸ್ ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡುವುದು? Is it the State Government that has to nationalise or the Central Government?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಲೈಸನನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರದವರು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಲೈಸನನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಇದ್ದರೆ, ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಅದುರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ತ್ತೇನೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಏನು?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.— At present the Metals and Minerals Trading Corporation, a Government of India undertaking is channelising all the exports of iron ore. All the lessees and Government and agencies sell their ore to M. M. T. C. and they send it outside. So far as manganese is concerned from January this year, they have taken up the export of manganese also. So more or less it is nationalised.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕಂಥ ಉಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣ ಅದುರುಗಳು ಯಾವಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ನಣ್ಣಿದೋ, ದೊಡ್ಡದೋ ಹಾಕಿ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—For that we require so many things, capital, high grade of ore, water, coal, etc. All these things will have to be looked into before we take up any industry to exploit fully the ores available there.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಕ್.—ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರಿಗೆ ಅತಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಅದುರನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಂಪನಿಯವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—We can take up only those areas which are under our control. The areas for which leases have been granted are left to the lessees to exploit the minerals. So far as Mangalore is concerned, we are taking up the area which has good potentialities and within a year or two we will enter into agreement with the companies to exploit the ores available fully.

Sri H. R. KESHAVA MURTHY.—In answer to (b) you have given the cost of production of the ores exported. Is the Government realising in the shape of revenue from private lessees who are exploiting the minerals? If not why they should not levy on them as is done in other States and other countries?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—We are levying royalty at the rate of one rupee per ton of iron ore.

Sri H. R. KESHAVA MURTHY.—For leasing mining rights to private parties, is there another head under which they are charged?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—When they are sub-leased to others, no royalty is being recovered because under the Act it is forbidden.

Mr SPEAKER.—Under the terms of the lease if a person who has obtained a licence or lease does not work, some dead rent is charged. If the Member asks a general question as to what are the details of leases, how can it be answered?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You were pleased to say that you are going to get Rs. 90 lakhs. During 1964 the value of Iron Ore and Manganese ore exported is nearly Rs. 2 crores. It is not even 50 per cent profit. Is it a wise business ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—This is the value of the ore that has been exported. We are levying royalty on the tonnage of 25,83,764 and 70,42,650.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈಗ ಕೊಡಚಾದ್ರಿ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅದುರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕುಂದಾಪುರ ಬಂದರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು, ರೋಪ್‌ವೇ ಹಾಕತಕ್ಕ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—There was a proposal under consideration and it is still under consideration. But, recent investigations in Kodachadri area have shown that the behaviour of the ore is indifferent and it is very flaky, and therefore, we have not been able to boost up the production there. These are the things that have come in our way.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇಷ್ಟು ಅಜಗಜಾಂತರ ರಾಭ ಇರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ವರೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಇದರಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಗೆ ಏಕೆ ತುಂಬಬಾರದು ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—So far as the private lessees are concerned, they will have to be given an opportunity and we are entitled only to recover the royalty. As far as the Board of Mineral Development is concerned, we are trying to exploit the different areas and get as much profit as possible.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ಫಾಯುದೆ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಎರ್ರಾಪುರದ ತಗ್ಗುಡಿ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹೈಗ್ರೇಡ್ ಓರ್ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—It was reported that high-grade manganese ore is available in Taggudi area and the Board of Mineral Development gave contracts to certain mine owners, who worked for about a year and later on failed. So, at present, no works are going on there.

Travellers Bungalow at Belur.

*Q.—418. Sri B. H. LAKSHMANAIAH (Belur).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether they are aware that there is no sufficient accommodation for tourists in the present T.B. at Belur and tourists are put to inconveniences thereby ;

(*b*) whether any estimate has been prepared for the construction of a new T.B. in the said place as per instructions of the Central Government ;

(*c*) if so, why the work has not been taken up so far ?

A.—Sri R. M. PATIL (Minister for Development, Panchayat Raj and Municipal Administration) [on behalf of Sri D. Devaraj Urs (Minister for Transport and Tourism)].—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) The approval of the Government of India to the estimate has not yet been received. The matter is under correspondence between this Government and the Government of India and the work will be taken up as soon as the approval of the Government of India is received.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ.—'ಬ' ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂಡನೆ ಪೇರೆಗೆ ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದ್ದು ಯಾವಾಗ? ತಾವು ಅಂದಾಜು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದು ಯಾವಾಗ? ಅಂದಾಜಿನ ಮೊಬಲಗೆಷ್ಟು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಅಂದಾಜಿನ ಮೊಬಲಗು 50,000 ರೂಪಾಯಿ ಈ ಪ್ಲಾನ್ ಅಂಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಎರ್ಲಾ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಪ್ರೂವಲಿಗಾಗಿ 28-2-66 ರಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಳಂಬವಾದುದು, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವತಃ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ 28-2-66 ರಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವ ವೇಳೆಯಲ್ಲೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಆಶೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮುಂದಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡತಕ್ಕ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ 'ಸಿ'ಯ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಪ್ಪಿಗೆ ದೊರೆತ ಕೂಡಲೇ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಂಗಲೆ ಮಾಡುತ್ತೀವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ; ಇದು ಬೇಲೂರಿಗೇ ಸೇರಿದ್ದೆ, ಅಥವಾ ಹಳೆಬೀಡಿಗೂ ಸೇರಿದೆಯೋ? ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಕೇವಲ 6 ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಆದದ್ದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಬೇಲೂರಿಗೆ ಹೋದವರು ಹಳೆಬೀಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಹಳೆಬೀಡಿಗೆ ಹೋದವರು ಬೇಲೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ.—ಈಗ ಬೇಲೂರಿಗೆ ವಿದೇಶೀಯರು ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಗದ ಜನರು ಒಂದೊಂದು ಬಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಾಗಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಉಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಪ್ರವಾಸಿಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಮತ್ತು ಈಗ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಯಾವ ದರ್ಜೆಯ ಟಿ.ಬಿ.?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮೊದಲು ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಇಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಡಾರ್ಮಿಟರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸ್ಕೀಮಿನೊಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಿಂದ ಡಾರ್ಮಿಟರಿ ಬಿಟ್ಟು ಬರೇ ಪಾರ್ಟ್ ಒಂದರೊಳಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಡಾರ್ಮಿಟರಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ರಾವ್.—ಈ ಟಿ. ಬಿ. ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದು ಯಾವಾಗ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಡಾರ್ಮಿಟರಿ ಪ್ಲಾನ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ 1963 ರಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿದಾಗ, ಅದು 64ಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಪುನಃ ಪ್ಲಾನ್ ಎರ್ಲಾ ತಯಾರಾಗಿ 1965 ರಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು 28-2-1966 ರಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹೆಚ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ.—ಈಗ ಬೇಲೂರು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಗೋಸ್ಕರ ಬರತಕ್ಕ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಉಳಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏನಾದರೂ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ನೂಡನೆ ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮಾಡ ಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಈ ಬೇಲೂರು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ಆಗುವ ಮೊದಲು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಕರ್ಣಾಟಕ ಆದ ಮೇಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮರೆತು ಅದು ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಮುಂದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Mr. SPEAKER.—How does it arise here ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಬಂಗರೆಯು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ಭಾಗ, ನ್ಯಾಯ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಾದ ಮತ್ತು ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳವಾದ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ನ್ಯಾಯ ? ನಾರ್ಕಾರು ಜನ ಹೊರಗಿನವರು ಬಂದರೆ, ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಇದ್ದ ವನತಿ ಅನುಕೂಲ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ಈಗಿದ್ದದ್ದು ಮುಂದೆ ಸಾಗ ಬೇಕಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ.—ಈಗ 50,000ಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಟೂರಿನ್ಸ್‌ಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಪೆಣ ಕೇಳಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಪಾರ್ಟ್ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮಿನೊಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಹಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ಬೇಲೂರು ಹಾಸನ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ವಿಮಾನ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಪ್ರಗತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಿವಿಲ್ ಏವಿಯೇಶನ್‌ಗೆ ಸೈಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯ್ತು. ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Since this is a very important question and since there are only 10 minutes left and there are other passed over Questions for the day, I propose to hold over this Question No. 433 for tommorow so as to give more time to it. Will it suit the Minister ?

Sri R. M. PATIL.—Yes. This is a very important matter. If the hon'ble members agree I will supply the literature within 3 or 4 days. They may study it and then we may take up this question.

Mr. SPEAKER.—Then I will hold over this Question for 6 days. By that time all this must be over. This is a new experiment and a new scheme in which members will be very much interested and so I want to be of use to members and so I hold it over for 6 days.

Extending of Tunga Left Bank Channel.

*Q.—292. Sri D. PARAMESWARAPPA (Honnali).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether there has been any proposal to extend Tunga Left Bank Channel beyond Balamuri village in Honnali Taluk ;

(*b*) whether Government are aware that by extending the channel as above an additional extent of nearly 1,000 acres would be irrigated;

(*c*) whether any survey has been conducted in this behalf;

(*d*) if so, the result of the survey conducted ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(*a*) Yes.

(*b*) An additional extent of about 750 acres is expected to be irrigated.

(*c*) Yes.

(*d*) The cost of extending the Tunga Left Bank Channel from 63 to 69 miles is expected to be about Rs. 5·96 lakhs.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—May I know whether any estimate has been prepared and sanctioned in this behalf ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Yes, for Rs. 5,00,965. It is under investigation because there is another alternative way in which this area can be served and that is at the High Level Canal of the Tunga between 63 and 69 miles. Both are being considered and it may take some time.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—Since this project seems to be very remunerative according to the information furnished, may I hope that all possible steps will be taken by Government to expedite its work ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Government know that this area deserves first consideration and therefore they are at it.

Mr. SPEAKER.—I hold over Question No. 203 since the Minister who had gone out of Bangalore, has not been able to come. I hold it over for tomorrow or some other day.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I request the chair to put Question No. 168, in view of its importance.

Mr. SPEAKER.—I put Question No. 168.

Non-availability of Foodgrains.

**Q.*—168. Sri J. NARAYANAPPA (Mulbagal).—

Will the Government be pleased to state :—

whether it has come to their notice that villagers and other people are being put to hardship on account of non-availability of foodgrains in the Depots ?

A.—Sri B. D. JATTI (Minister for Food).—

No.

Sri G. V. GOWDA.—In the statement made by the Food Minister he said that 400 quintals of rice were sent to Mysore in January, February and March. Has it come to the notice of Government that not even a grain has been sent to the rural parts out of the rice allotted to the districts ?

†Sri B. D. JATTI.—It is left to the discretion of the Deputy Commissioner to allot it again in turn to rural areas or villages.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is the basis on which food is distributed among the rural areas from the Central Godown ?

Sri B. D. JATTI.—Two points are to be taken into consideration. First is availability of foodgrains and the second is difficulty in getting foodgrains in particular pockets.

Sri G. V. GOWDA.—When I approached the Deputy Commissioner I was told that the Government had given direction to make use of it in the urban areas and that is why he is not allotting it to the rural areas. Did the Government direct the Deputy Commissioner not to make allotments to rural areas ?

Sri B. D. JATTI.—The hon'ble member has just now brought it to the notice of Government. If there is need in certain rural areas, we will consider and we will issue instructions accordingly.

Sri G. V. GOWDA —Not even one taluk of Mysore has been allotted any grain since January 1966. Is not Government aware that the vulnerable section of the people reside in rural parts like children, women and labourers and they require this rice most ? Is it not the duty of Government to give instructions to the Deputy Commissioner to use the discretion in favour of the rural folk ?

Sri B. D. JATTI.—Wherever necessary we will ask the Deputy Commissioner to use his discretion and supply.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಮೇ ಗೌಡ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಕ್ಕಿಯೂ ನರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ ? ಎಷ್ಟೊಂದು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಭಾವವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಐದು ಕೆಲೊಗ್ರಾಂ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಕ್ಷೇತ್ರ ಇದುವರೆಗೂ ಆ ರೀತಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ತಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗೌಡ.—ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಹಾರದ ವಿತರಣೆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಮಿಟಿ ಇದೆ. ಆಹಾರವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಮಿಟಿಯ ವರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಕಮಿಟಿ ಇದೆ. ಅದರೊಳಗೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು, ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸದಸ್ಯರು, ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಒಬ್ಬರು ರೈತರು, ಒಬ್ಬರು ಕನ್ಸ್ಯೂಮರ್, ಒಬ್ಬರು ಕೋ-ಆಪರೇಟರ್ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Is it a fact that the Government are importing daily 2,000 quitals of rice from the central Godown at Mangalore to supply rice to Bangalore City Co-operative Stores ?

Sri B. D. JATTI.—It is not only from South Kanara we get foodgrains, we get foodgrains from other places also. South Kanara cannot be made an exception to the entire State.

Sri K. LAKKAPPA.—Is it not a fact that Tumkur District, Chitradurga District and Kolar District come under famine belt and not even one kg. of rice has been distributed in the rural parts ?

Sri B. D. JATTI.—This question was put and it has been replied.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇದುವರೆಗೂ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನಾಳೆದ್ದು ಹಬ್ಬ ಇದೆ. ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೂ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಬ್ಬಕ್ಕಾದರೂ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಗೋಧಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅಕ್ಕಿ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri A. KRISHNA SHETTY.—While moving rice from South Kanara District, has Government taken into consideration the requirement of that district ?

Sri B. D. JATTI.—Yes.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿ.—ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಐದು ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಡ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ ಐದು ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ಅಕ್ಕಿ ಬರುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಗೋಧಿ ಕೊಡುವುದು ಕಡಮೆ ಬೆರೆ ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಕ್ಕಿ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಉಪವಾಸ ಬೀಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಉದ್ದೇಶವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಕದ್ದು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಡಿ.ಐ.ಆರ್. ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಅವರೂ ಈಗ ಮಾರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಬೇಸಾಯದ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೊಂಡು ತಿನ್ನತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಳೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ? ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ದೊರೆಯದಿರುವ ಕಾರಣ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಜನಗಳು ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ 'ಬಂದಿಲ್ಲ', ಎಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಏಜೆನ್ಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಯಾರು ತಿಳಿಸಬೇಕು, ಹೇಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಓದಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ.

2-00 P.M.

Sri B. J. LINGE GOWDA.—Has it not been brought to the notice of the Government repeatedly that inadequate supply of rice and other food articles are being received in Bangalore Rural District ?

Sri B. D. JATTI.—Yes. We have made sufficient reduction in the quota of Bangalore Rural District. If the position improves, normal supply will be restored. Regarding the supply of rice, it is not possible as per the needs of the people.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೊರತೆಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಸಾರಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 15 ಸಾವಿರ ಟನ್ನು ಚಿಲ್ಲರೆಯಷ್ಟು ಬತ್ತವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಲೆವಿಮಾಡಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದರೊಳಗೆ 4 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಲ್ಲೆಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಅಭಾವ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮೊದಲನೆಯ ಮಾತು ಮಂಗಳೂರು ಕೊರತೆಯ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪು. ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೇ ನಾದರೂ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚೆಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ತಲಾ ಒಂದಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 5 ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈಗತಾನೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಬೆಲ್ಲಾದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವಾಗ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಂಚಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೀ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಎಲ್ಲಿ ಅಭಾವವಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ 5 ಕೆ.ಜಿ. ಯಂತೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ. ಯಾರು ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ 5 ಕೆ.ಜಿ. ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಜೋಳವನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೋಧಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವಿತರಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ವಿತರಣೆಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ಮುಳಬಾಗಿಲು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸದಸ್ಯರು....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಮುಂಚೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. Whether it has come to their notice that villagers and other people are being put to hardship on account of non-availability of foodgrains in the depots ? ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಪ್ರಸಂಗ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಕೊಳ್ಕೆ ಬೈರ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರಕೊಡುವಾಗ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೊರತೆಯ ಪ್ರದೇಶವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಒಂದು ಆಧಾರವುಂಟೋ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಆಧಾರವೂ ಇದೆ, ಅಂಕಿಅಂಶಗಳೂ ಸಹ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಕೊರತೆಯ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಧುಗಿರಿ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಮತ್ತು ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಿಂದ ಹಸಿವಿನಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವವರ ವರ್ತಮಾನ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಬಂದಿದೆ, ಅನ್ನವಿಲ್ಲದ ಬೀದಿಬೀದಿ ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಅನೇಕರು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ನಿತ್ಯ ನಂಗತಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದು, ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯಾಸಿಗಿ ಅಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದವರಿಗೂ ಕೂಡ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ 20 ಸಾವಿರ ಜನ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸುಮಾರು 6 ತಿಂಗಳುಗಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀರಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್‌ಷಾ.—ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದರೂ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬರಗಾಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಜೋಳವನ್ನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಳುಹಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಹೋದವರ್ಷ ಜೋಳ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಕ್ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಇಟ್ಟರೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹಂಚರಾಗಿದೆ. ಆದರಿಂದಾಗಿ ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಹಂಚಿಕೆ ಈಚೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಅಕ್ಕಿ ಹಂಚಿಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ದೂರು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೊಡುವ ಅಕ್ಕಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಾಲಿಷ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ಕಡಮೆ ಪಾಲಿಷ್ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ದೂರು ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಅವಲರೆಡ್ಡಿ.—ಈಗತಾನೇ ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಜನ ನರಳುತ್ತಿದ್ದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು. ಹಾಗಾದರೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಇದುವರೆಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೃಷ್ಣಶೆಟ್ಟಿ.—ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೇಲ್ಮನೆಯ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೃಷ್ಣಶೆಟ್ಟಿ.—ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಛಾವಿಕವಾಗಿ ಆಹಾರ ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅದು ಸರ್ಪ್ಲಸ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ತುಂಬಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಅಕ್ಕಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮಾರ್ಜಿನಲ್ಲಾಗಿ ಕೆಲಕಾಲ ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಅವಲರೆಡ್ಡಿ.—ಡಿಸೆಂಬರ್ 26ರಲ್ಲಿ ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟದ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಏಳು ಜನರಿರುವ ಒಂದು ಕುಟುಂಬ ವಿಷಪೂರಿತ ಗೆಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಸತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪೋಲೀಸ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್‌ನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. I will get the records from the Police if they are available.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಭಾವಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ತರಾ ಒಂದಕ್ಕೆ 5 ಕೆ. ಜಿ. ಅಲ್ಲಿಗೂ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಂಕಿಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ 5 ಕೆ. ಜಿ. ಸಹ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ವರ್ತಕರು ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಆಹಾರವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಯಾವ ಆಹಾರವನ್ನೂ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಜ್ಞೆಯೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಬಿದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಜೋಳ ರವಾನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿಕಮೀಷನರಿಗೂ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೂ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದು ಎಷ್ಟೋ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ವರ್ತಕರು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ತಕರು ಅದನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಅಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ.—ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ 5 ಕೆ. ಜಿ. ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಒಂದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. 20 ಜನರು ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ನಾನು ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ 5 ಕೆ. ಜಿ. ಎಂದೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ತರಾ ಒಂದಕ್ಕೆ 5 ಕೆ. ಜಿ. ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದೇನೋ 5 ಕೆ. ಜಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಈ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ಜನ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಸುಮಾರು 6 ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರ ರೂಪರೇಷೆಗಳೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಇಂಥಿಂಥವರು ವೃದ್ಧರು, ಅಶಕ್ತರು, ನಿರ್ಗತಿಕರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ; ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಗೋಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಅವರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಅವರಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ನಂಜೀವನಾಥ ಐಕಲ.—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಬಲಸೆ ಹೋಗಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದು ತಪ್ಪು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ತರಹ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಬಿದಿರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ಕೂಡಿ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ ಒಂದು ಮೂಟೆ ಬಿದಿರು ಅಕ್ಕಿಗೆ 25 ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ರಾಭ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಜನಗಳು ಬಿದಿರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅವರು 50 ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಬಿದಿರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೂಡಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರಾ ಕೆಂಪು ಇರತಕ್ಕ ಕೋರ್ಸ್ ವೆರೈಟಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿನುಕಿದರೆ ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಅಕ್ಕಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಒಂದು ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10-15 ಜನ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪೊಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ 1,187 ಮಂದಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿತರಣೆಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ.—ಈಗತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಅಶಕ್ತರು, ವೃದ್ಧರು ಮತ್ತು ಅನಾಥರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಜನರ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

Sri K. LAKKAPPA.—What are the principles in sanctioning licences to wholesale dealers to deal in foodgrains within the Corporation area ?

Mr. SPEAKER.—The question is, there is no time to discuss all this.

Sri K. LAKKAPPA.—Because a few people have monopolised the distribution system in Bangalnre Corporation area. Therefore I am asking.

Sri B. D. JATTI.—Among the wholesale dealers, priority is given to co-operative wholesale dealers. The principle in giving licence are they must have the capacity to lift the quota allotted to them ; they must have administrative ability to distribute ; they must have sufficient godown accommodation to store foodgrains. If there are no blackmarks against them, they will be retained. If there are blackmarks they will be removed.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಈಗ ತಾವು ಒಂದು ತಲೆಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 5 ಕೆ. ಜಿ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಅದೇ ರೀತಿ ಮೈಸೂರು ನಗರಕ್ಕೂ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಇಪ್ಪೊತ್ತಿಪ್ಪತ್ತೊತ್ತರಗಳಾದಮೇಲೆ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಮೈಸೂರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—Question time is over. We have spent fifteen Minutes in excess of the usual time. I will not allow any more supplementaries.

QUESTION FOR ANSWER ON THE DAY

(but not put by the Members)

Road from Rudrapura to Hosahalli in Channagiri Taluk.

*Q.—332. Sri KUNDUR RUDRAPPA (Channagiri).—

Will the Government be pleased to state :—

whether they would form a road for agricultural purposes from Rudrapura to Hosahalli *via* Mohideenpura in Channagiri Taluk ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

It is under consideration.

Business of the House

Mr. SPEAKER.—The other day I said that one or two matters which required consideration and ruling from me, would be taken up today. Two of them relate to matters of privilege. The other is relating to the ruling on the point raised by Sri Gopala Gowda, in regard to the procedure to be followed for the Budget.

I am prepared to take all the three immediately. But the Food debate will get into confusion. Therefore, with regard to this privilege matter, shall I have it tomorrow ? I have got a number of authorities which I am passing on to the Members.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—Yes, Sir.

Mr. SPEAKER.—With regard to the ruling, the hon. Members do not want it today because it will eat into the time of the Debate.

PETITION OF THE N.G.O.s' ASSOCIATION

Presentation.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯದ ನಾನ್-ಗೆಜಿಟೆಡ್ ನೌಕರರ ಸಂಘದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಿಟಿಷನ್‌ಅನ್ನು 131ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದನ್ನು ಪ್ರೆಜೆಂಟ್ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ರೂಲ್ 131ರ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ವಾನ್-ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಮೇರಿದಿವಾನಿಯಾ ಅವರು ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ತಮ್ಮ ಸಂಘದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮನವಿಯನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಮನವಿಯು ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಪೆಟಿಷನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಮಿಟಿಯವರು ಇದರ ಮೇರೆ ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

Member's Representation

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನನ್ನ ನಿಲುವಳಿ ನೂಡನೆ ಏನಾಯಿತು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

BUDGET ESTIMATES FOR 1966-67—DEMANDS FOR GRANTS.

Demand Nos. 15 and 53.

Sri B. D. JATTI (Minister for Food).—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move Demand Nos. 15 and 53:—

"That a sum not exceeding Rs. 1,61,85,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967,in respect of 'Miscellaneous Departments' ".

"That a sum not exceeding Rs. 19,35,82,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of ' Capital Outlay on Schemes of Government Trading' ".

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 1,61,85,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967,in respect of 'Miscellaneous Departments' ".

"That a sum not exceeding Rs. 19,35,82,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Capital Outlay on Schemes of Government Trading' ".

STATEMENT OF THE MINISTER FOR FOOD

re : **the latest Food Situation in the State.**

Mr. SPEAKER.—Now the Hon. Minister will make a statement so that much of the matter may be clarified and the Members will know what the position is. I would very seriously suggest that this particular time might be utilised by the Whips if they please to arrange and co-ordinate as regards the time. I have no objection to sit for half-an-hour more. From the very beginning let there be co-ordination. Let there be no negligence about it from the beginning. Do not afterwards come and say that 'I want five minutes and ten minutes' and so on.

Sri SIDDIAH KASHIMATH (Shirahatti).—The entire day should be given for Food debate. Let the Hon. Minister give reply tomorrow.

Mr. SPEAKER.—I have no idea of it. Why does he makes suggestions after coming here ? why was the Member not met me ? Anyway, I will have the Business Advisory Committee meeting at 3 o' clock. I shall try to deal with it.

† Sri B. D. JATTI (Minister for Food).—Sri on the 26th February 1966 I had made statement on the Floor of this House about the food position in the State. As the Hon'ble Speaker has desired that I might indicate to the House the latest position and the thinking of Government in regard to the present situation I am making this statement. The particulars relating to the prospects of procurement and allied matters have already been indicated to this House and I do not wish to repeat these details again. I should however like to mention that the following quantities of foodgrains have been procured till 17-3-1966.—

Paddy	93,236 Tonnes (equivalent to 62,158 tonnes of rice)
Jowar	26,484 Tonnes
Maize	131 Tonnes

The total quantity of foodgrains so far procured (expressing paddy in terms of rice) comes to 88,773 tonnes as against a revised target of 1 lakh tonnes of all foddgrains put together.

We are now issuing 3.2 Kgs. of wheat and 3 Kgs. of rice per adult per month in Bangalore City and the Kolar Gold Fields. In view of the fact that the availability of foodgrains in the open market will gradually become difficult in the second quarter of the calendar year and taking into consideration the total foodgrains which are now available with Government and which are expected to become available to Government, it is proposed to raise the total quantum of the issue of foodgrains in these Cities to 8 Kgs. per adult per month with effect from 1-4-1966, comprising 3 Kgs. of wheat, 3 Kgs. of rice and 2 Kgs. of milo. The consumer will be given the option of taking milo in lieu of the rice and/or wheat components of the ration. Since it is the cheapest grain which is available with Government, this option might be of advantage to the poorer sections of the community in these Cities.

(SRI B. D. JATTI)

As the Hon'ble Members are aware the Government of India have been giving us substantial allotments of wheat and milo but are finding it difficult to give us adequate quantities of rice on account of their several commitments on the limited quantities of rice which they can command. They have, however, promised to help us to the maximum possible extent. The Governments of Andhra Pradesh and Madras whom we approached in the matter have also been good enough to help us.

Wheat is now being issued in the following Cities/Towns/areas with a concentration of labour population at the rate of 3 Kgs. per adult per month and other foodgrains are being given to the extent available, on a purely *ad hoc* basis.—

Mysore; Hubli-Dharwar; Belgaum; Gulbarga-Shahabad; Mangalore; Bellary; Bijapur; Davangere; Gadag-Betgeri; Bhadravathi; Hospet; Sharavathi; Udipi; Bagalkot; Bidar; Nipani; Harihar; Dandeli; Koppal; Hatti Gold Mines.

It has now been decided that in addition to 3 Kgs. of wheat, 2 Kgs. of jowar in areas in which jowar is procured locally and milo in other areas should be given per adult per month with effect from 1-4-1966.

Three (3) Kgs. of wheat are being given per adult per month to the following categories of the population living outside Cities/towns/areas with a concentration of labour population referred to above:

(*a*) Plantation labour;

(*b*) Labour engaged in the larger industrial undertakings;

(*c*) Employees of the Indian Railways;

(*d*) Class III and Class IV employees of Government.

It has been decided that in respect of all these categories of persons as also weavers in Towns in which there is a concentration of weavers foodgrains should be issued at the rate of 5 Kgs. per adult per month whith effect from 1-4-1966 on the same basis as is indicated in respect of Cities/Towns/Areas with a concentration of labour population.

Foodgrains are being issued at the rate of 5 Kgs. per adult per month to the labour employed by the Indian Railways in certain specified areas and the inmates of hostels and other institutions. They will also be given an additional quantity of 2 Kgs. in terms of milo per adult per month with effect from 1-4-1966.

Arrangements have been made for issuing foodgrains at the rate of 10 Kgs. per adult per month to the labour engaged on works in the scarcity affected areas. This arrangement will be stabilised and issues made at this rate with immediate effect.

The Government of India have given 1,000 tonnes of wheat to the State for gratutious distribution among the old and the infirm. Instrutions are being issued that the beneficieries belonging to these categories must be selected and that arrangements should be made for distributing these foodgrains among these categories of the population over a period

of time. Government have also decided that foodgrains should be issued at the rate of 5 Kgs. per adult per month with effect from 1-5-1966 to all the residents of towns with a population of 5,000 and above which are not already covered by the schemes mentioned above.

Government have also decided to issue 5 Kgs. of foodgrains per adult per month in respect of rural artisans and agricultural labour having no lands of their own. In the meanwhile they will continue to get foodgrains on an *ad hoc* basis as hitherto.

The total quantity of foodgrains that would be issued for the month of April 66 to identified categories of population would come to 5,550 tonnes of Rice, 13,580 tonnes of Wheat, 8,370 tonnes of Milo and 1,348 tonnes of Jowar. In addition to this, 3,200 tonnes of Rice 22,500 tonnes of Wheat, 11,000 tonnes of Milo and 4,000 tonnes of Jowar and such quantities of other foodgrains as are procured locally and as could be made available to the deficit districts from the surplus districts will be issued through Fair Price Shops.

During the month of May and the further months the total issues will continue at this rate but a portion of the issues made as on *ad hoc* basis during April 66 will be given to certain identified categeries of population like people in the towns with a population of 5,000 and over and village Artisans and Agricultural Labour in other areas. Statement-A shows the quantities of foodgrains proposed to be issued in April 66; Statement-B shows the quantities of foodgrains proposed to be issued in May and in the further months; Statement-C shows the issue prices at the retail points of the foodgrains which are being issued through Fair Price Shops.

I will keep some statements on the table of this House for the use of the Hon'ble Members.

2-30 P.M.

Statement "A" shows the quantities of foodgrains proposed to be issued in April 1966. Statement "B" shows the quantities of foodgrains proposed to be issued in May 1966 and in the further months. Statement "C" shows the issue price at the retail point from fair price shops.

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelagola).—What is the total quantity for each month?

Sri B. D. JATTI.—All these figures are in the statements. I will place them on the Table. If Hon'ble Members want further details, I will give them.

[Mr. Deputy Speaker in the Chair.]

BUDGET ESTIMATES FOR 1966-67—DEMANDS FOR GRANTS.

Demand Nos. 15 and 53

(Contd.)

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ನಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗತಾನೇ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಇರಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅತಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ತೀರ ಹದ ಗೆಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಅಸಮರ್ಥತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಕಾಣದ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಅವರ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಸರ್ವೇಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 4—5 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕೊರತೆ ಇದ್ದದ್ದು ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 19–20 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕೊರತೆ ಇರುವುದನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. 20 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಎಂದರೆ, ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಆಹಾರದ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 85 ಅಥವಾ 90 ಲಕ್ಷ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಇವೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿದೆ.

ಈ ಆಹಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು 3 ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಆಹಾರದ ಉತ್ಪನ್ನ, ಎರಡನೆಯದು ಹಂಚಿಕೆ, ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದು ಕನ್ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ ? ಈ ಮೂರು ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಾಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವತ್ತೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ 4-5 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕೊರತೆ ಇತ್ತು. ಇವತ್ತು, ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಹೋಗಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನ ಬೆಂಡಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕೊರತೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಾವು ಎನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಹುಶಃ ನಮಗೆ ಜನಗಳ ಪರಿಚಯ ಇಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಇವತ್ತು ಜನ ಎಷ್ಟು ಹಸಿವಿನಿಂದ ನರಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಾವು ಕಾಣದವರಾಗಿದ್ದೀರೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಚಂದ್ರನಮ್ಮನ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು 4 ತಿಂಗಳಾಯಿತು. 4 ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಏನು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ? ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಜನ ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನ ಅರ್ಧ ನಶ್ತು ಹೋಗಿದೆ, ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಕೆಂಗೆಟ್ಟು ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿತು ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ, ಏನು ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವತ್ತು ಪರಿಚಯ ತಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು 20 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. 4 ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಪ್ರತಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆಹಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ! ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಬೆರೆ ಇಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಈ ನಭೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಟ್ಟಕಡೆಯದಾಗಿ ಆಹಾರ ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. 20 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕೊರತೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಅಕ್ಕಿಯ ಕೊರತೆ ಇದೆ, ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ರಾಗಿಯ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಹುರುಳಿಯ ಕೊರತೆ ಇದೆ? ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕಡಲೆಯ ಕೊರತೆ ಇದೆ? ಈ ಒಂದು ಅಂಕಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಅಂಕ ಇಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಡಾಫೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ರಾಗಿ ಇಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಂಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಭರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಇದೆ, ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜೊಳದ ಕೊರತೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆ! ರಾಗಿಯ ಕೊರತೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಅಂಕಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು? ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಲ? ಚೈನಾದವರು ನುಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಲ? ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು, ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳುವುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಅಕ್ಕಿ ಕೊರತೆ ಇದೆ, ರಾಗಿ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಹೋದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದವರ ಆಕ್ರಮಣ ಆಯಿತು, ಎಲ್ಲಿಂದ ತರೋಣ, ಏನು ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ ? ತಾವು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು, ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆಗ ನಾವೂ ನೀವೂ ಜಾಗ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈಗ ಅಲ್ಲ. ಈಗ ತಾವು ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

Sri S. NIJALINGAPPA.—The Member should say wherefrom we should get ragi, because it is not produced in Mysore.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ರಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕೊರತೆ ಇದೆ, ಅಕ್ಕಿ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇವತ್ತು ಮೊದಲು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಅಕ್ಕಿಯ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಅಂಕಿ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರೋಣ ಎಂದರೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ ? ಅಂಕಿ ಇದೆಯೇ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂಕಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 88 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಆಹಾರವನ್ನು ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತು ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರೀತಿಯೆಲ್ಲೂ ಕೂಡ ದೊಡ್ಡ ರೋಪ ಇದೆ. ರೈತೀ ಸಿನ್ಸಂ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ರೋಪದೋಷಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಗೇಣಿದಾರ ಎಂದರೆ, ಯಾವನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೋ ಅವನು ರೆವಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಗೇಣೀದಾರನ ಹತ್ತಿರ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ಗೇಣೀದಾರ ಅವನು ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಯಾವ ಜವಾನ್ದಾರನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಜವಾನ್ದಾರನಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ತಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ಕಲ್ಟಿವೇಟರ್ ಅಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ರೋಪ ನಿಮ್ಮ ಆರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರೈಸ್ ಸ್ಟಕ್ಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರೈತನಿಂದ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಮಾರತಕ್ಕ ಬೆಲೆ ಇವೆರಡರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತಾವು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಅಂತರವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಮಾರುವುದಕ್ಕೂ ಇರತಕ್ಕ ಅಂತರ ಸುಮಾರು 20 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ರೈತನಿಗೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನತಕ್ಕ ಉತ್ತೇಜನ ಇಲ್ಲ. ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ತಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚು, ಕಮಿಷನ್ ಖರ್ಚು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಕ್ಕಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಎಂತಹ ಸರ್ಕಾರ ಆಯಿತು ? ಇದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು, ಕನ್ಸ್ಯೂಮರ್‌ಗೆ ಹಂಚಬೇಕಾದರೆ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಮಾರುವುದಕ್ಕೂ ಇರತಕ್ಕ ಅಂತರ 20 ರೂಪಾಯಿ ಅಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಅವನನ್ನು ಯಾವ ಗೋಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸುತ್ತ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡವೇ ? 20 ರೂಪಾಯಿ ಅಂತರ ಎಂದರೆ ಇದು ಎಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರ ! ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅನ್ಯಾಯದ ಪರಮಾವಧಿ ಮತ್ತೇನು ಇದೆ ? ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಹೇಳಲ್ಲೇನೆ ಇದೇ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಾವು ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವಿರುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇಲ್ಲ, ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕವನಿಗೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇಲ್ಲ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಕ್ಕೆ 20 ರೂಪಾಯಿ ಹಂಚುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಈ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿ.

ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಶೇಖರಿಸಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಬೆಲೆಗೂ ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆಗೂ ವೆತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿ ನೀತಿ ಇಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಒಂದು ನೀತಿ, ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೇ ಒಂದು ನೀತಿ. ಹೋಲ್‌ಸೇಲರ್ಸ್ ಮತ್ತು ರೀಟೆಲರ್ಸ್ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ವಹಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಹೋದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ವಹಿಸುವ ವಿಚಾರ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಈಗ ಮಾಡಿರುವುದೇನು ! ಕೇವಲ 10-12 ಜನ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿರುವಾಗ ಹಿಂದಿದ್ದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಹ ಒಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿಸಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಿರುವವರಿಗೇಕೆ ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ! ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಲಿಟರಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ ವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ? ಇದರಿಂದ ಕುಳಿತ ಕಡೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕಮಿಷನ್ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೇ ವಹಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು, ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಡದಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಅನ್ಯಾಯ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದಲೇ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಬೇಕಾದ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಕೊಡುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಾಸಮಾಡುವ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವಾಗ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಎಷ್ಟಾಗ ಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕೂಡ ಅನೇಕ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಗಮನಿಸಬೇಕು, ಅವು ಸತ್ಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅನೇಕರು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಆಹಾರ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಭತ್ತ ಕೊಂಡು ಮಾರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಖಾಲಿ ಗೋಡೌನುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ರಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವರು, ಬತ್ತ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದೇನು ! ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿವಸ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಬಡವರ ಹಣವನ್ನು ಮನಬಂದ ಹಾಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವರು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿ ಹಣದ ಉಬ್ಬುರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಬೆಲೆಗಳು ಗಗನಕ್ಕೇರಿವೆ. ಬೆಲೆ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಕಡೆ ಸರಕಾರ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರ 92 ಪೈಸೆಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಯಂತೆ ಕೊಡುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ. ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು—ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಸರಕಾರ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಕೆ.ಜಿ.ಯೋ ಏನೋ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ, ನೀತಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವರು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಬೆಲೆ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೀಗಲೈಸ್ಡ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾರಬಹುದು. ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಎರಡು ಕೆ.ಜಿ. ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯ ಪರಂಪರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಿರಬಾರದು, ಇದಿರು ವವರೆಗೂ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಂಚಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಲೆ ಏರಿ ಜನತೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಬೆಲೆ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರವವರು ನಿಶ್ಚಕ್ತರಾಗಿ ಬೆಲೆ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಡಲು ಕೈರಾಗದೆ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಳ್ಳಿಗರ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದೆ, ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ತಿನ್ನಲು ಆಹಾರವಿಲ್ಲ. ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು ದರ ಎರಡರಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಒಂದು ಕಿಲೋ ಅಕ್ಕಿಗೆ ರೂ. 1-50 ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಂಪಾದನೆ, ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚದೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿರುವಾಗ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಸರಕಾರವವರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ನಿಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಲೆ ಹತೋಟಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಎರ್ನಾ ವಹಿವಾಟನ್ನೂ ಅವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ; ಇಡೀ ಆಹಾರದ ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾರದ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು, ಶೇಖರಣೆ, ಹಂಚಿಕೆ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಸರಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ನೀತಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಮತ್ತೊಂದು ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಕೆ.ಜಿ. ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿವ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಐದು ಕೆ.ಜಿ. ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಡಮೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ? ಐದು ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮಲ್ ರೇಶನಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ ಎಂಭತ್ತರಷ್ಟು ಭಾಗ ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 27,000 ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಐದು ಸಾವಿರ ಕ್ಕಿಂತ್ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ ? ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸೇಕಡ ಎಂಭತ್ತರಷ್ಟು ಜನ ಈ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮಲ್ ರೇಶನಿಂಗ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದೇ ಅವರು ಹೊರಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರ ಈ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಸೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲತೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದ ಆಹಾರ ಹಂಚಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶ ಒಂದು ಯುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸ ಬೇಕು. ಜೋನಲ್ ಸಿಸ್ಟಂ (Zonal System) ಮಾಡದೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಈ ಆಹಾರ ಹಂಚಿಕೆ ನೀತಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾದ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಜೋನು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಈ ಯೋಜನೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಸಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಾನಶೂರಕರ್ಣ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಹೇರಳವಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣನಂತೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿರಿ. ಅಕ್ಕಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಜೋನು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ? ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ! ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಛಾತಿ ನಿಮಗೆ ಇರಬೇಕು. ಅಂಥ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಪಡೆಯ ಬೇಕು. ಅಕ್ಕಿಯ ವಲಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ಸಾಯುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಪ್ರಭಾವವಂತರಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಯೂನಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಏನು ಅಂದರೆ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಸ್ಲೋಗನ್ಸ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಸೋಮವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲ ಒಂದು ಊಟ ಬಿಡಿ. ತರಕಾರಿ ಹಣ್ಣು ಜಾಸ್ತಿ ತಿನ್ನಿ. ಇಂಥ ಸ್ಲೋಗನ್ಸ್‌ನಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಹೇಳಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೋಮವಾರ ರಾತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಟ್ರಾವಲರ್ಸ್ ಬಂಗಲೋನಲ್ಲಿ ಭವ್ಯ ಭೋಜನ ಸುಖಲೋಲುಪರಾಗಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬ ಸಮಾಚಾರ ವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ದನರಾ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುವುದು ಬೇಡ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಬೇಡ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೋದ ವರ್ಷ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಧಂತಿ ಉತ್ಸವ ಸಡಗರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ವರ್ಧಂತಿ ಉತ್ಸವದ ದಿನ ಕೇಕ್ ಕತ್ತರಿಸುವ ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಜರುಗುವುದು ನಿಲ್ಲಲಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಬೇಕೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ವರ್ಧಂತಿ ಉತ್ಸವ ನಿಂತು ಹೋಯಿತೇ ! ಪುನಃ ಈ ವರ್ಷ ವರ್ಧಂತಿ ಉತ್ಸವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸನ್ನಾಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ನೀತಿ ! ನಿಮ್ಮ ನೆನಪಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿ ಆಯಿತು. ಜನರು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ ಕೊಡಿ ಬ್ರೆಡ್ ಕೊಡಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಜನರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು. ಆಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ರಾಣಿ ಕೇಳಿದಳು, ಈ ಜನ ಇಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. "There is no bread to eat" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ್ಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ರಾಣಿ "if there is no bread, why there did not eat cakes ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು ಬ್ರೆಡ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೇಕ್ ತಿನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದೇ ! ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಜನ ಹೇಳಿದರೆ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಿ ತರಕಾರಿ ತಿನ್ನಿ ಕೋಳಿ ಮೊಟ್ಟೆ ತಿನ್ನಿ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆಯೇ ! ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ವೀರ್ಯವಾಗಿ, ಆಳವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಹಸಿವಿನ ಕ್ರಾಂತಿ,

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಉಪವಾಸದ ಕ್ರಾಂತಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಸಿವಿನ ಕ್ರಾಂತಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೇ ಇರಲಿ ಎಂಥವರನ್ನೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾತುಗಳಿಗೂ ಕೃತಿಗೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೋಡಿ. ನೀವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರಾ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ. ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೇಶನಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ ಕ್ರಾಫರ್ಡ್ ಕ್ರಿಪ್ಸ್ ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ತಮ್ಮ ಸರದಿ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ರೇಶನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಇಲ್ಲಿಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕಾನೂನು ನಿಯಮ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಸುಖಲೋಲುಪರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಬರೀ ಭೋಗಾಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಜನ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಒಂದರ್ಧ ಸೇರು ಅಕ್ಕಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಬಡವರು ಗೋವುಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ರಾಗಿ ತಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರು ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಇಲ್ಲದೆ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ದನಗಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಟುಕರು ಸಾವಿರಾರು ದನಗಳನ್ನು, ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಗೋ ಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ದನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಡ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಎರಡಾಣೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆಯಂತೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಕೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಎಂಥ ಕ್ರೂರ, ಎಂಥ ಘೋರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ! ಇಂಥ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ! ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷವು 18 ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕ್ಷಾಮ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಶಕ್ತಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ತಳಹದಿ ಇಲ್ಲ. ಬರೀ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸರಕಾರ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕ್ಷಾಮ ತಡೆಗಟ್ಟತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಿಂದ ಗೋಧಿ ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅಮೇರಿಕಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಾನ್‌ಸನ್ ಮಹಾರಾಯರು ಗೋಧಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಗೋಧಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ತಿಂದು ಜೀವನ ಮಾಡಬಹುದು? ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು ರಾಗಿ. ರಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬರೀ ಗೋಧಿ ತಿನ್ನುವವರು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ತರಕಾರಿ ತುಪ್ಪ ತಿನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಗಿಯ ಹಾಗೆ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಜೀರ್ಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಬಡ ಜನರ ಬದಲು ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ, ತುಪ್ಪ, ಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವ ಶಕ್ತಿ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಇದೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಗೋಧಿ ಕೊಡಿ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡಿ, ರಾಗಿ ಕೊಡಿ. ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಗೋಧಿ ಹಂಚಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಘೋರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಲಂಚಬೋರ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದಿಂದ ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಧಾನ್ಯವೇ ಆಗಲಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸೇಕಡ 20 ರಷ್ಟು 30 ರಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಖದೀಮರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇರುವಾಗ ಇಂಥವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇರುವಾಗ 20 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರ ಹೇಗೆ ಹಂಚುತ್ತೀರಿ? ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ.

3-00 P.M.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ 20 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಂಚುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು

ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದೊಂದು ಫೇರ್‌ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಹಣವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ತಿಂಗಳಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಏನು ಒಂದು ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚುವ ಪದ್ಧತಿ ತಂದಿದ್ದೀರಿ ಅದು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರು ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಹಸಿವಿನಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಹಂಚುವ ಆಹಾರವು ಜನಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಲಪದಿದ್ದರೆ, ಈಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಜಾಣರು. ಯಾವ ಯಾವ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಸೆಟ್-ಅಪ್ ಬೇಕು. ಹಂಚಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಜನರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಜನಗಳು ನಿಮ್ಮಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜನರು ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆಯೆಲ್ಲಾ ಎನ್ನುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ನನಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಕೀರ್ತಿ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು, ಯಾರು ಬಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೊಡ್ಡದು ಅಲ್ಲ, ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಎದುರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಮಹಾ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮಹಾ ಸವಾಲು ನಿಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಇದೆ. ಈ ಸವಾಲನ್ನು ನೀವು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸದೇ ಹೋದರೆ, ಜನತೆಯ ಸವಾಲನ್ನು ನೀವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆ ಸವಾಲಿಗೆ ನೀವು ತುತ್ತಾಗಿ ಭಸ್ಮವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಗ ವಹಿಸಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಂಡಿತವಾಗಿ ಭಸ್ಮವಾಗುತ್ತೀರಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅನ್ನದೇವತೆಯ ಶಾಪ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ತಮ್ಮ ಒಂದು ತಪ್ಪಿನ ಫಲವಾಗಿ, ಈ ಶಾಪ ಬಂದಿವೆ. ಈ ಶಾಪಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಹೊಣೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಗಾಂಜೀವೀರಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ನತತವಾಗಿ 3—4 ವರ್ಷದಿಂದ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಒಂದು ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ, ಆಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ, ರಾಜಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೂ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೆ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದರ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳು ಬಹಳ ಹಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪರದೇಶದ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಏನಾದರೂ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕಾತುರತೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಏನನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಾವುಗಳು ಪ್ರಜಾನಾಯಕರುಗಳಾಗಿ ಅರಿಸಿ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಗಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಹಂಚುವುದು ಎಂದು ಕೆಳಿದಾಗ ಯಾರೂ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಒರಿಸ್ಸಾ, ಆಂಧ್ರ, ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದ ರಾಗಿ ತಂದು ಹಂಚುವುದು.

ಶ್ರೀ ಗಾಂಜೀವೀರಪ್ಪ.—ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಳುವ ಪಕ್ಷ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಾಲಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಜಾಗದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಬೇಕ,

(ಶ್ರೀ ಗಾಂಡಿ ವೀರಪ್ಪ)

ಯಾವ ರೀತಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಲ್ಲ. ಬರೀ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ತಕರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ನಿಮ್ಮಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿತನವಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜವಾದ ಮಾತು. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತಿರಲಲ್ಲ. ದಿವಂಗತ ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸಹ ದೇಶದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವೋ, ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಹಾರಕ್ಕೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲೂ ಆಹಾರದ ಬಾಬಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು 4ನೇ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಬಾಬಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವುಗಳು ನೋಡಬಹುದು. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ, ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು, ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಏನೇನು ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ. ನೀವು ಮಾಡುವ ಸಲಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಿರುಳು ಇದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖಂಡಿತ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸಲಹೆಗಳು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಏನೂ ಬರಲಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಏನಾದರೂ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೇನೋ ನೋಡೋಣ.

ಈಗ ರೆವಿ ಸಿಸ್ಟಂ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ, ವಸೂಲಿ ಆಗದಿದ್ದರೆ 7 ಟನ್ಸ್ ಅಥವಾ 10 ಟನ್ಸ್ ಆಹಾರ ಜನರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕೊಡುವುದು? ರೆವಿ ಬೇಡ, ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳೆದಂಥ ರೈತನಿಂದ ರೆವಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಲ್ಪ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೆವಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ರೈತ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಬೆಳೆದವನು ಯಾರೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಡಿಫರೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ರೇಟ್ಸ್ ಹೇಳಿದರು. ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಕಡಿಮೆ ರೇಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟು ನೋಡಿದರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಏನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೇಟು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ? 50-60 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಳ್ಳ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ, ರೇಟು ರೆವಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಇದೆಯೇ? ಅದು ನ್ಯಾಯ ತತ್ವವೇ? ಅದುದರಿಂದ ಬೆಳೆದವನಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಾ ಕಡಿಮೆ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೊಡುವವನೂ ಕೊಡದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಸರಿಯೇ? ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಒಂದಾದರೂ ಕೂಡ ಸಲಹೆ ಬರಲಲ್ಲ. ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಿಜ.ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲ ನೋಡಲು, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಂ, ಜರ್ಮನಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಅಲ್ಲಿಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು ಅವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಟೆಂಡೆನ್ಸಿ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—If there is more production, automatically the prices will come down.

ಶ್ರೀ ಗಾಂಡಿವೀರಪ್ಪ.—ಅಂಕಿಅಂಶದ ಮೇಲೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri H. R. KESHAVA MURTHY (Gandasi).—It is not correct.

ಶ್ರೀ ಗಾಂಡಿವೀರಪ್ಪ.—ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವ ದೇಶದ ಬೆಲೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೂ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಹತ್ತಿರ ಅಂಕಿಅಂಶ ಇಲ್ಲ ಸಬ್ ಸ್ಟಾನ್ಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವರ ಹತ್ತಿರವೂ ಅಂಕಿಅಂಶ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಬರಿ ಅಂಕಿಅಂಶ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ, ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವೂ ಜನತಾ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಆದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಗಾಂಜಿವೀರಪ್ಪ.—ಇದು ನಿರ್ವಿವಾದ ಅದ ನಂಗತಿ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಕಿಅಂಶ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ, ಅದರಲ್ಲೂ ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ, ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳ ರೇಟು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ rise in prices ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಏನಾ ಬೇರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬರೀ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ, ಪ್ರೈಸಸ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಿತಿ ಮೀರಿ ರೇಟು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಆಯಿತು ಎಂದು ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ.

ಇನ್‌ಫ್ಲೇಷನರಿ ಟೆಂಡೆನ್ಸೀಸ್ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಪ್ರಾಡಕ್ಷನ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವರು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರೈಸಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. Inflation ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ! ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪಾಲಿಸಿ. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಭಾಷಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರೈಸಸ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 15 years of Demorcratic Planning ನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

> "Since 1947–49, particularly, food costs have risen less than most other consumer items in the U.S. cost of living index. For all items other than food, the increase to mid-1961 was 31 per cent, Costs of transportation increased 46.6 per cent, housing 23.2 per cent, rents 73.4 per cent and medical care 60.4 per cent. But for food, even including that served in restaurants where labour and other costs kept pace with those in other fields the increase was 20.7 per cent. Food purchased by the average family, for preparation by the housewife, costs only 12 per cent more than in 1947–49. The farmer actually received 12 per cent less because marketing costs have risen by 36 per cent but he made up this loss by handling greater acreages and producing larger crops."

Sri H. R. KESHAVA MURTHY.—This is not a fact, Sir. The prices there are decidedly lower than the prices in India. I can give you figures.

ಶ್ರೀ ಗಾಂಜಿವೀರಪ್ಪ.—ಫಿಗರ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಓದಿದರೆ ಅದು ಕರೆಕ್ಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಾನು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I quite agree with my Hon'ble friend. But what is the production that comes to the market, the capacity of the production and the purchasing capacity!

ಶ್ರೀ ಗಾಂಜಿವೀರಪ್ಪ.—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ ನಾನಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಗಾಂಜಿ ವೀರಪ್ಪ)

ದವರೂ ಮಾಡಲಿ. ಆದರೆ ಇದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿದೆ, ಎಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ ಉಂಟುಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರೂ ಸೇರಿ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟೀವ್ ಸಜೆಷನ್ ಕೊಡೋಣ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಇದೆ ಎಂದಲ್ಲ. ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಇವೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಏನೇನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳೋಣ.

ಇನ್‌ಫಾರ್ಮರ್ ರೇಷನಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಅಂದರೆ ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಇಲ್ಲದೆ, ನಾವು ಸ್ಟ್ರಾಟ್ಯೂಟರಿ ರೇಷನಿಂಗ್ ಇಂಟ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಜೋನರ್ ಸಿಸ್ಟಂ ತರಬೇಕೇ, ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದು ಅಖಿಲಭಾರತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೋನರ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಬಲವಾಗಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಬಲವಾಗಿ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೂ ಆದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಹಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕಂಥ ಆಹಾರವನ್ನೇ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ಸ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವರ್ತಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೆಲವರು ಹಂಚಬಹುದು. ಕೆಲವರು ಹಂಚದೇ ಇರಬಹುದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೋ-ಆಪರೇಟರ್ಸ್ ಆಗಲೀ ವರ್ತಕರಾಗಲೀ ಎಲ್ಲರೂ ದೇಶದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಆಗ ಕೆಲಸ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಗಳು ಇದ್ದರೂ, ಹೇಗಾದರೂಮಾಡಿ ಮಂತ್ರ ಆದರೂ ಮಾಡಿ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಬೆಳೆಸಿ ಎಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮಗೆ ಗೋಧಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ತಂದಾಗಿದೆ. ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ನೀರು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬಾರ್ಟರ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ತಂದು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳು ಇವೆ.

ಕೆಲವು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಏಪ್ರಿಲ್, ಮೇ, ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಏನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಏನು ಆಹಾರ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹಂಚಿದರೆ, ಮೂರುತಿಂಗಳು ಹೇಗಾದರೂ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೆಳೆಯದೇ ಇದ್ದರೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಮೇಲೂ ಲೆವಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ, ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ, ಯಾವ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಸಂಜೀವನಾಥ ಐಕಳರು ಬಹುಶಃ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವನಾಥ ಐಕಳ (ಸುರತ್ಕಲ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವಿಷಯ ಅಂತೆ ಸಂತೆಯಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಮೆಂತೆ ಕದ್ದ ನುದ್ದಿಯಲ್ಲ ಇದು. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲದ್ದಂತಹ ನಮ್ಮ ಜನರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಇದು. ಈ ವಿಷಯ ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಫೋಜೊ ಸಮೇತ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ಯಾವ ರೀತಿ ಬದಿರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೆಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಅಸಮರ್ಥತೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜನರು ಉಪವಾಸ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ, ಬದಿರು ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಗಾಂಜಿ ವೀರಪ್ಪ.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಷ್ಟು, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು, ಎಂದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಮನೋಭಾವವಿರಬಹುದು.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ಸತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಬಡತನ ಇದೆ. ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕದೆ ಜನರು ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಊರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಇದೇ ತರಹ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ವಿನಹ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು ನಾವು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂತ್ರಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗಾಂಜಿ ವೀರಪ್ಪ.—ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ನಮಗೆ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮೂರು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದು ನಾನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇದು ರಾಜಕೀಯವೇ ಹೊರತು ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆನೂ ವಾಸ್ತವಾಂಶವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ತರಹ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬದಲು ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡೋಣ. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ರೈತನಿಗೆ ಧಾರಣೆ ಜಾಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುವುದರಿಂದ, ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಒಂದು ಇನ್‌ಸೆಂಟಿವ್ ತರಹ ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇರಿಗೇಶನ್ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ಖಾಯಂ ತರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯುದ್ಧ ಬಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಮ್ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಯಾವ ನಿಂದರ್ಭ ಬಂದರೂ ಎದುರಿಸುವಂತೆ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ತರದ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಮೆ೦ಟೆಡ್‌ನೆಸ್‌ನಿಂದ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ನಾವು ಬೆಳೆದು, ನಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಾವು ನಿಲ್ಲುವಂತಹ ಒಂದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫೀಲಿಂಗ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣಿರಚುವ ಹಳುವಳಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಅಂತಹ ಮನೋಭಾವನೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಬರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri G. V. GOWDA (Palya).—Mr. Speaker, Sir; I have read the note given on the draught conditions in our State. Though several things have been told here, we find that things are not moving as we expected in rural parts. According to my estimation, the total demand on food-grains in the State of Mysore per annum is 50 lakhs tons. And now as per the estimation of production so far as 1965-66 is concerned, it would be not more than 24 lakhs. The wheat products we are able to secure is to the extent of 9 lakhs tons. This would bring the total available food to 33 lakh tons, leaving a deficit of 17-18 lakh tons of food-grains. Taking into consideration the foodgrains that have been procured, either jawar or paddy and also the wheat products, I do not know how the Government will be able cope with the demand to fill up the gap to the extent of 18 lakh tons of foodgrains. Sir, it is very difficult to see that justice is secured to the people especially in the rural parts. Sir, it is said that in the months of Jannuary, February and March, so many tons of foodgrains will be allotted to the districts. Therein it has been said that for Mysore 400 tons is given for January, February and March. But not a grain has been given to rural parts. Even to taluk headquarters it has not been given. The Hon'ble Food Minister says it is left to the

(SRI G. V. GOWDA)

discretion of the Deputy Commissioner as to where the food should be sent in rural parts. Therefore, acute distress conditions prevail there. Unless the Deputy Commissioner views it judicially and makes it a point that the people in the rural areas must be also looked after properly, I do not think that we can consider anything having been done to people in rural parts. It is said that by means of raising the second crop, we will be able to meet this deficit to some extent-9-10 lakh tons. That may be the view. Sir, I should say that nothing has been given to the raiyats by way of facilities to grow second crop. Sir, in my own taluk, 200 people who have got wells, wanted electric power to be supplied. It has not been given till now. If that had been supplied, they would easily make their humble contribution towards the solution of food problem. In some cases, poles have been fixed, wires have been drawn, but still they are not able to give power. In other places, pole is erected, no wire is drawn. I can safely observe that the performance of the Electrical Department during the third plan period, is a miserable failure.

3-30 P.M.

We have got about 27,000 villages and we have hardly electrified to the extent of five thousand villages; so the percentage of villages electrified works to less than 17 per cent. Even in respect of providing power for I.P. Sets, the achievement is miserable; out of 1,80,000 wells in the State of Mysore, we have not been able to give power for more than 25 thousand wells; so it also works out to less than 18 per cent. So, it can be safely inferred that the performance so far as providing power for irrigation pumpsets or for rural electrification in the Second and Third Plans has been a miserable failure. With this achievement, I don't know with what face you can ask the agriculturist to raise a second crop. It is a complete myth and the whole plan is ill-conceived. Unless the necessary facilities are provided to the ryot, it is well-neigh impossible for him to raise a second crop. To give a concrete instance, in my area, in the year 1962 so many persons deposited Rs. 90 each for power to 1-P pump sets. Till now they have not been able to get power. Is this the way we give incentives to the ryots to raise a second crop? For four years, a sum of Rs. 90 has been kept in deposit unnecessarily and the money has been lying idle. Naturally, the ryots will have borrowed that money from some bank or banker. What is the interest he has paid on that money for the last four years, besides losing interest on that deposit? If you are not able to provide power, what is the use of raising the slogan to raise a second crop? This is the sorry state of affairs we are having. Next, very little has been done to give relief to the ryots in drought-affected areas. The ryots are not provided with gainful employment. Only in certain sections, some help is given. Number of villages have been affected with drought. Out of 177 villages in my Taluk, except a few villages, all the rest have been affected by scarcity conditions. Some relief works taken up 4 months back are

being continued in a few scarcity areas. Of course, the Government says that it has made available a sum of Rs. 11 lakhs for relief works. What is the use ? The Thasildar has to draw the money and the B.D.O. has to execute the works. There is no co-ordination between these two officers with the result, no relief work is being undertaken and the villagers are suffering. No doubt, some works are going on here and there ; but that is no good ; that has not solved the problem. Unless some gazetted officer is held responsible for spending an earmarked amount in the drought-affected area and getting through the relief works, there is no salvation for the villagers. They cannot eke out any cooly or wages. If the Government's attitude remains status quo and the same state of affairs were to continue, I am afraid things will go from bad to worse. I am also told by an authority that some relief works have been post-poned.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That does not come under this demand.

Sri G. V. GOWDA.—They do come. We have to analyse what are the works that have been undertaken, what are the measures given effect to, to alleviate the distress conditions of the hard-hit agriculturists and villagers. The supply of foodgrains that has been made to the rural parts is disproportionate to the quantum of foodgrains that has been supplied to the Cities and urban places. Rural people must not only be provided with work but they must also be paid in kind rather than in money.

Several questions have been raised in this House as to the price that has been fixed so far as paddy and other commodities are concerned. A sum of Rs. 50 is fixed for one quintal of paddy and it works out to Rs. 75 per quintal of rice because 1½ quintal of paddy gives 1 quintal of rice. Now the retail price of rice is Rs. 97. So the marginal difference is about Rs. 22. If the ryot is is asked to convert paddy into rice and give it, he would take about Rs. 2½ per quintal for conversion and a few rupees by way of incidental charges. So he will be able to deliver rice at a cheaper rate, minimising the expenditure to the utmost. It is said that there are four stages in this process. The first stage is collection at the village point ; the second is storage point ; third is milling stage ; the fourth is wholesale point ; the fifth stage is the retail point. If the Government dispassionately considers, three stages or points could be easily avoided. If you acquire paddy in villages or other places, why should any person be paid commission ? Is it necessary ? In addition to this, there is the collection agent for whom commission is paid. These stages can be eliminated as in Maharashtra and 30 to 40 paise saved. The village point or the purchasing point can be avoided and the ryot can be made to take paddy to the milling point. If it is convenient to him, he can surrender it at the mill, giving him transport facilities. If it is advantageous to him, he will take it to the mill point and deliver paddy. If it is not advantageous to him, transport charges could be paid to the mill-owner or the agent transporting it, by the Government.

(SRI G. V. GOWDA)

When the second stage is eliminated, you will be minimising the expenditure by 70 paise per quintal. It is said that they are paying something at the storage point. There also about 25 paise can be saved. The mill-owners have got godowns and if some rent is paid to them, you can save 25-30 paise per quintal. In respect of gunny bags also we are losing something. We are paying Rs. 3 for two gunny bags. 1½ qunitals of paddy being equivalent to 1 quintal of rice, one bag becomes surplus. Therefore, one rupee should be recovered ; so you can take advantage of another 50 paise at least. Then there is interest. There is administration charges of Rs. 4. I do not know what these administrative charges are and who are the persons against whom this money has to be spent. I think, one rupee is quite sufficient for this item by way of incidental charges. The ex-mill price should be Rs. 84 and not Rs. 88.5. According to my working, it comes Rs. 9.50 that is, total retail price exclusive of sales tax. We can save Rs. 6½ per quintal. The Hon'ble Minister has just come to his seat. I was saying that that the present process is neither beneficial to the consumer nor the grower, and that the intermediary stages between the farmers and millers could be removed. At the village point, the purchasing agent could be avoided. The ryot can be made to take paddy to the mill point, either getting transport charges if it is advantageous, or by paying it to the agent for transporting it from the village. Your local officers issue the demand notices and according to that, the cultivator has to surrender. If he does not surrender, he is liable to be prosecuted. You have your food control orders. According to that, he is bound to surrender the levy unless there is no crop. You have the middle man or this ageney business or commission, etc. Finally I would like to submit that this 6½ rupees could be reduced at the retail price.

I Want to ask another clarification of the Food Minister. There is the mention of four rupees as administrative charges. On whom is it spent ? You are spending on the Food Department, on the grain supply scheme Rs. 2,60,000 and on Food Supplies you are spending 51 lakhs and odd. You incur so much expenditure of food establishment—you are incurring nearly 54 lakhs. That is purely an expenditure without a return. In addition, you have charged four rupees in the cost sheet. Is it to re-imburse what you spend on the Foop Department ? Your Tehsildar is there. Your Food Assistants are there. But this four rupees, I do not understand. Therefore I am suggesting that if a rational basis is adopted, you can reduce by five rupees, which can go to the ryot or if Government is not willing for that, it can go to the consumer.

In the question hour, my friend Sri Lakkappa raised a question which was not answered. It is about giving licence to wholesale dealers—that Government has not followed any principle. If the whole thing is entrusted to the Co-operative societies, nobody bothers. But some wholesalers are appointed. They have appointed ten persons.

Whether the president Ministry is responsible for their appointment or the pervious Ministry, I do not know. Out of ten, only to are genuine dealers, I am told. Among the eight, three were dealing in pulses. One was running a non-vegetarian ahotel. It fact, they did not obtain the wholesale licence until after their appointment as wholeasale dealars.

Sri B. D. JATTI.—What is stated by the Hon'ble Member is not correct.

Sri G. V. GOWDA.—The Hon'ble Minister may get it verified.

Sri B. D. JATTI.—I will give detailed reports.

Sri G. V. GOWDA.—Out of the ten, only two are genuine wholesale dealers. Those wholesale dealers, who are dealing in foodgrains from time immemorial have been ignored. Is it in conformity with any accepted principle—that is my question. Government must have a basis for any selection. They must follow principles which should be be appreciated by one and nll.

So far as the grain supply scheme is concerned, things are not moving as they are expected to be. The next two moths would be very critical, and unless the Government gives direction to the authorities to consider the rural parts equally on a par with the urban citizens, I am afraid things will prove very bad.

So far as the Publicity and Information Department is concerned, in my opinion, the less said the better about it. Government wants to spend 18 lakhs for 1966-67—for what purpose, I do not know. For the entire Third plan, they have spent 35 lakhs, at the rate of 7 lakhs per annum. But this year alone, they want to spent 18 lakhs—for one year. In my opinion, it is absolutely unnecessary, because the spending of this amount has not, in my opinion, conferred any benefit on the rural population. For every district, they want a publicty officer and units are being expanded. In these hard days, when we are facing acute distress conditions, when severe brought is existing in Mysore and people are suffering, why should we spend 18 lakhs on this department ? What is the tangible work done by this department—I do not know. They have published some magazine which is not all useful for the people in the rural areas. This magazine does not publish anything about the current trends and it is a thorough failure. I feel it should not be continued. In fact, there is scope for reducing the expenditure on this department. This department has hardly done any work in the rural areas to justify the spending of 18 lakhs of rupees. Something is said about the soil conservation scheme and the ryots are made known of the same. I do not know where the Government have taken up such schemes. In my area, which is severely affected by drought, no such scheme is taken up and I do not see any information from this magazine or department. It is stated that in Mysore district, about 27 villages are taking up soil conservation work. I do not know which are those villages. Then people do not know whether land revenue is remitted or postponed on account of the existing drought conditions. Unless the Publicity Department takes up these matters

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ)

ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ಸ್ಟ್ಯಾಂಪು, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ವಿದ್ಯಾ ಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ, ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಒಂದು ನೂರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆದು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರಬೇಕು. ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತೆಗೆಸಬೇಕು. ಕಾಲುವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಮಳೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ರೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನೀವು ಎಷ್ಟು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು 60 ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೇನೆ. ಮರಗಳೂ ಸಹ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಮಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ರೈತರು ಹಸುರೆರೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮರೆತಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತನು ಹಸುರೆರೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ನಾನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಎರೆಡೆರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೊಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಧಾನ್ಯಗಳು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. 65 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬರತಕ್ಕ ರಾಗಿ ಇದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತೊ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

4-00 P.M.

†ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾತೀಮಠ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಏರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಾರ್ತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅದರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆಯದೆ ಕೇವಲ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಂತಹ ಕೆಲಸ ನಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೀ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳು ಇದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರವಾಸೀ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಜೋಗ್‌ಫಾರ್ಸ್ ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತ ಹಾಗೂ ಫೋಟೋಗಳೂ ಇರುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಟೈಡ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಬುಕ್‌ಲೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬರುವ

Whether the president Ministry is responsible for their appointment or the pervious Ministry, I do not know. Out of ten, only to are genuine dealers, I am told. Among the eight, three were dealing in pulses. One was running a non-vegetarian ahotel. It fact, they did not obtain the wholesale licence until after their appointment as wholeasale dealars.

Sri B. D. JATTI.—What is stated by the Hon'ble Member is not correct.

Sri G. V. GOWDA.—The Hon'ble Minister may get it verified.

Sri B. D. JATTI.—I will give detailed reports.

Sri G. V. GOWDA.—Out of the ten, only two are genuine wholesale dealers. Those wholesale dealers, who are dealing in foodgrains from time immemorial have been ignored. Is it in conformity with any accepted principle—that is my question. Government must have a basis for any selection. They must follow principles which should be be appreciated by one and nll.

So far as the grain supply scheme is concerned, things are not moving as they are expected to be. The next two moths would be very critical, and unless the Government gives direction to the authorities to consider the rural parts equally on a par with the urban citizens, I am afraid things will prove very bad.

So far as the Publicity and Information Department is concerned, in my opinion, the less said the better about it. Government wants to spend 18 lakhs for 1966-67—for what purpose, I do not know. For the entire Third plan, they have spent 35 lakhs, at the rate of 7 lakhs per annum. But this year alone, they want to spent 18 lakhs—for one year. In my opinion, it is absolutely unnecessary, because the spending of this amount has not, in my opinion, conferred any benefit on the rural population. For every district, they want a publicty officer and units are being expanded. In these hard days, when we are facing acute distress conditions, when severe brought is existing in Mysore and people are suffering, why should we spend 18 lakhs on this department ? What is the tangible work done by this department—I do not know. They have published some magazine which is not all useful for the people in the rural areas. This magazine does not publish anything about the current trends and it is a thorough failure. I feel it should not be continued. In fact, there is scope for reducing the expenditure on this department. This department has hardly done any work in the rural areas to justify the spending of 18 lakhs of rupees. Something is said about the soil conservation scheme and the ryots are made known of the same. I do not know where the Government have taken up such schemes. In my area, which is severely affected by drought, no such scheme is taken up and I do not see any information from this magazine or department. It is stated that in Mysore district, about 27 villages are taking up soil conservation work. I do not know which are those villages. Then people do not know whether land revenue is remitted or postponed on account of the existing drought conditions. Unless the Publicity Department takes up these matters

(SRI G. V. GOWDA)

and gives information to the cultivator in the rural parts, the spending of such a huge amount is not justified on this department. Even vital matters which affect the rural parts—that information is not available. Supposing on account of the drought conditions, Government comes to the aid of the cultivator and says that it will give so much of benefit to him in the way of making available water resources, or supplying fooder or providing drinking water wells, all this information should be made available to the rural parts by the Information and Publicity Department. If such service is not there, I do not know the useful purpose that is being served by the existence of this publicity department. It is stated that for deepening of wells, so many lakhs of rupees are given. Practically, we see that 70 to 80 per cent of the ryots are not given these loans on the ground that they have failed to remit one or two instalments. During the last three or four years, several ryots have taken loans for sinking wells. Many of them were not able to pay their instalments for the reason that conditions were adverse. Because, they are defaulters, they have not given these loans. I request Government to instruct the Tehsildars to see that in spite of the fact that one or two instalments are not paid, they should be given the loans for deepening the wells. Otherwise, it is not possible to deepen wells and produce more. So many things have been told by the Finance Minister in fighting the famine conditions in the State. I do not know if these things are going to be received by the people in the rural parts. I would only request the Government to see that these things are practically done and relieve the acute conditions or distress conditions that is being faced by the rural population.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ದೇವನಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮುಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನಿರ್ವಿವಾದ ವಿಷಯ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಲೂ, ಪಡಿತರವಲ್ಲದೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅಕ್ಕಿ, ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ದೊರಕುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಂಭ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಿಜ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಅಥವಾ ಫೇರ್‌ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋಗಳವರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡಿಪೋಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಡಿಪೋಗಳಿಂದಲೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಾಗಿಸುವಾಗ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳ ಕಡೆ ಸಾಗಿಸುವಾಗ ಏನೋ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮೋಸಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳ ಕಡೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ೮3 ಪೈಸಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸರ್ಕಾರದಮೇಲೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯದೆ ಹೋದರೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಜನಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಡಳಿತ ಮಾಡುವ ಪಕ್ಷದವರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಜನ

ಗಳ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದೊಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲವರು ಹುರಿದುಂಬಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಜನಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಳೆ ಆಗದೆ ಹೋದರೆ, ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಂಗಿ ಹೋದರೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ನಮ್ಮನ್ನೆ ಪ್ರಶ್ನೋದನೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರು ಎಂದು ಜನಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳ ಜನಗಳು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಬರೀ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲೀ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲೀ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರೀ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಮೈನೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಂಗಾಳ, ಪಂಜಾಬು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಈ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಇಂಥಾ ಕಷ್ಟವಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರು ಆಹಾರದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಲಂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು. ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯಲ್ಲಿ, ಆಹಾರದ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ, ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರು ಒಂದು ಕಾಲಂ ಅನ್ನು ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ತೆಗೆಸಿದ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪವರ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪವರ್ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವುದು ಏತಕ್ಕೆ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ತಂತಿಯಿಲ್ಲ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪದಾರ್ಥ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾರಣ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ, ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸೋಮವಾರ ಊಟ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ದಿವಸ ಮೂರು ದಿವಸ ಬೇಕಾದರೆ ಉಪವಾಸ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿವಸ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವ ಸಂಸಾರಗಳಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿ 3 ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಅರ್ಧ ಸೇರಿನಷ್ಟು ಕಡಲೆಯನ್ನು ತಿಂದು ಜೀವನ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲ ಇರತಕ್ಕವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಓಡಾಡತಕ್ಕವರು ಹೊಚ್ಚೆ ಹಸಿದರೆ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ತಿನ್ನತಕ್ಕವರು, ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿ ಹೋಯಿತು. ಎಂದು ಅರ್ಧ ಊಟ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥವರು. ನಿಜವಾಗಿ ಧನಿಕರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಸಂಬಳ ಬರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ಬಹಳ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಧನಿಕರಾಗಲೀ ಆಹಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಬಸಾಡಿರತಕ್ಕ ಎಂಜಲು ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಅನ್ನ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಊಟಕ್ಕೆ 3 ಚಪಾತಿಯನ್ನು ಬಡಿಸಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಚಪಾತಿಯನ್ನೋ ಅಥವಾ ಅರ್ಧ ಚಪಾತಿಯನ್ನೋ ಹೊರಗಡೆ ಬಸಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಏತಕ್ಕೆ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬಾರದು? ಇದನ್ನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲೀ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಾಗಲೀ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಆಹಾರವನ್ನು ಉಳಿಸದೇ ಹೋದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೂಗಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ? ನಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ನಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ? ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರೀ ರೈತರು ಮಾತ್ರ ಹೊಣೆಗಾರರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಇರಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಇರಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೊಣೆ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ, ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಯವರು ಮಾತ್ರ ಹೊಣೆಗಾರರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಎಲ್ಲರೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣ. ಇಲ್ಲಿ 14-15 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಐದರಷ್ಟು ಆರಷ್ಟು ಜನರು ಹಳ್ಳಿಗಾರ್ಡ್‌ಲ್ಲದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡಬಾರದು. ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಇರಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ)

ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ಸ್ಟಾಂಪು, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ವಿದ್ಯಾ ಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ, ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಒಂದು ನೂರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆದು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿ ನುಣ್ಣನೆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರಬೇಕು. ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತೆಗೆಸಬೇಕು. ಕಾಲುವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಮಳೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ರೆಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನೀವು ಎಷ್ಟು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು 60 ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೇನೆ. ಮರಗಳೂ ಸಹ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಮಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ರೈತರು ಹಸುರೆರೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮರೆತಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತನು ಹಸುರೆರೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ನಾನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಎರೆಡೆರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೊಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಧಾನ್ಯಗಳು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. 65 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬರತಕ್ಕ ರಾಗಿ ಇದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತೊ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

4-00 P.M.

†ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾತೀಮಠ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಏರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಾರ್ತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅದರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆಯದೆ ಕೇವಲ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೀ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳು ಇದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರವಾಸೀ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಜೋಗ್‌ಫಾರ್ಸ್ ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಅಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತ ಹಾಗೂ ಫೋಟೋಗಳೂ ಇರುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದು ಗೈಡ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಬುಕ್‌ಲೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬರುವ

ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರಂತೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಫೋಟೋಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುವ ಜಾತ್ರೆಗಳ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರೇಕ್ಷನೀಯ ಸ್ಥಳಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನೋಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜಾತ್ರೆಗಳು ಆಗುತ್ತಲಿವೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಆಟಪಾಟಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅದ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಈಗ ವಾರ್ತಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಹಳ್ಳಿಯ ಜಾತ್ರೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಚಲನಚಿತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಗಳು ನೋಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಮುಖೇನ ಜನರಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಗಾಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಇಂತಹ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ರೈತರೇ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ, ರೈತರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಎಂದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಹ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಜನಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೀ ಪರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಕುರಿತ ವಿವರಣೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ನುಧಾರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಫಿಲ್ಮ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಉತ್ಸಾಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿ ಜನಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದರೆ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಸರಕಾರ ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಡ್ವರ್ಟೈಸುಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ಖಾಸಗೀ ಜನರಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕಟಣೆಗಳೂ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದರೆ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಕೂಡ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖೇನ ಇವೊತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನೇನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆರ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನ ತಿಳಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಇಫರ್‌ಮೇಷನ್ನು ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖೋತಾ ನೂಚನೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

> "ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಟನಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ನಡುವೆ ಲಯಸಾನ್ ಅಧಿಕಾರಿಯವರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು".

ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್)

ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಡಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಿಂಟಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೇವಾಲಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರವೂ ಜಾತ್ರೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವೂ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಜನ ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರವೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರವಾಸೀ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೇ ಇನ್ನು ಕಪ್ಪದಗುಡದಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ದೇವಾಲಯಗಳು ಉಳಿದಿವೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳು ಇವೆಯೋ ಇವುಗಳ ಪೋಟೋಗಳನ್ನು ಇರಾಖೆಯವರು ತೆಗೆದು ಅದರ ಮುಖೇನ ಜನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರವಾಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡ ಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪರದೇಶಗಳ ಜನರು ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದು ರೆಫೆರೆನ್ಸ್‌ನಂತೆ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರುಗಳೂ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ವಾರ್ತಾ ಇರಾಖೆಯವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ತಃಖ್ತೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುವ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳೇನು ಮತ್ತು ಮುಂಗಾರಿ ಬೆಳೆ ನರಿಯಾಗಿ ಏಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾನಾದರೂ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆಂದು ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದರ ಬಗೆಗೆ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಏನಾ ಇತರ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹನ್ನೆರೆಡು ತಿಂಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ನಮಗೆ ಬರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇರುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಂಚಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಧಾನ್ಯ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಕೇವಲ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎನ್ನು ವುದನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಲು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಈಗಿರುವಂತೆ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಬೇರೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಬೇರೆ ಎಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಇವೆರಡು ಇರಾಖೆಗಳನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಂಜಾಗ್ರೂಕತೆ ವಹಿಸಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆದು ಸ್ವಾವ ಲಂಬನೆ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಇರಾಖೆ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಬ್ಬರೇ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಇರುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತು ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂಡಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದಂತಹ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯ ಎಂದರೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ದುಡಿಯಲು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾರೋ ನಿಶ್ಯಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಪುಕ್ಕಟ್ಟೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ, ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅವರಿಗೆ ಬದುಕಲಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತು ಸ್ತುತ್ಯವಾದದ್ದು. ಈಗಾಗಲೇ ನಂಗ್ರಹಿಸಿರತಕ್ಕ ಜೋಳ, ಬತ್ತ ಗೋಡೌನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹುಳ ಹತ್ತತಕ್ಕ ಪ್ರಮೇಯ ಹೋದ ವರ್ಷಕೂಡ ಆಯಿತು. ನಾನಾದರೂ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇರತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಅವಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಬಡವರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ನತ್ವಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಮುಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರದ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ

ವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಅವರ ಹಸಿವು, ತೃಷೆಯಿಂದ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮದೋನ್ಮತ್ತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ನೀತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಡ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ತಾವು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನೇ ಇಡದೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಕಥೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ಲಾಡ್‌ಸ್ಟನ್ ಎಂಬ ಪ್ರೈಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಒಂದು ಸಲ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು :

"I conceive, I conceive, I conceive".

Then the lady said : This gentleman conceived thrice, but brought forth nothing."

"Similarly, this Government in 3 five-year plans consumed a major portion of the people's wealth, but in return brought forth nothing."

ದೇಶದ ದುಡ್ಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಈಗ ಬಹಳ ಸಂಕಟಪಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನೆ ಈಡುಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರದವರು ನಿಮಗೆ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ದೇವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮತ್ತು ಕನ್‌ಸಂಪ್ಷನ್ ಅಂತ ಮೂರು ವಿಧವಿದೆ, ಈ ಮೂರು ವಿಧದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲ ರೋಪದೋಷವಿದೆ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರ ಬೇಕೋ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ತಾವು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್ ಆಗಲ ನಾನ್ ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್ ಆಗಲ ಯಾವ ಆಹಾರವೇ ಆಗಲ ಅದರ ತೀವ್ರ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇಟ್ಟು ತಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಅಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ರಷ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರೆಡ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ದಿವಸವೂ ಕೂಡ ದೇಶದ ನಾನಾ ಮೂಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬ್ರೆಡ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳನ್ನೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮಿಲಿಯನ್ ಪೌಂಡು ಗಟ್ಟರೆ ಬ್ರೆಡ್ ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ತಾವೂ ಕೂಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಬ್ರೆಡ್ ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬ್ರೆಡ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ಹಂಚಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಬ್ರೆಡ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿದರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು ? ಕೀಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ರಾಗಿ ಬೀಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರಬೇಕೇನು ! ಅವರು ರಾಯರುಗಳಾಗಲ, ಗಂಡಸರೇ ರಾಯರುಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಇದೆಯೇನು ! ಅದೇ ರೀತಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಾಗಲ. ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲ, ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನೆರವಾಗಲ ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸವನ್ನು ಮಾಂಸದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನೆಗೂ ತಲುಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ತಾವೇನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ? ಮಾನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ, ಹಂದಿ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಯೋಜನಾ ಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮೊಜ್ಜೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿಸಿ ಎರ್ನಾಕಡೆಗೂ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಹಾರದ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆಯನ್ನು, ತೋರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಲಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ಹೋಲ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿ)

ಸಿದರೆ ಹನುವಿನ ಹಾಲು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಒಂದು ನೂರ ಹತ್ತು ಮಿಲಿಯನ್ ಲೀಟರ್ಸ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ 148·7 ಮಿಲಿಯನ್ ಲೀಟರ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮೇಕೆ ಹಾಲು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ 106·14 ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 22·86. ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ದೇಶದ ಹತ್ತನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ದೀರ್ಘ ವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಲು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ನರಿಯಾದ ಏಜೆನ್ಸಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅದು ಸಮಾನವಾಗಿ ನರಿಯಾಗಿ ತಲಪುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ನರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅರಸೀಕೆರೆ ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಕ್ಯೂಟ್ ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಏರಿಯಾ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಜೋಳ ಆಗಲಿ, ರಾಗಿ ಆಗಲಿ ಯಾವುದೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಮೇನ್ ಫುಡ್ ಎಂದರೆ ಜೋಳ, ಮತ್ತು ರಾಗಿ ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ತಂದು ಹಂಚಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ನಚಿವರು ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಜಾಪುರ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ತರುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಸಾವು ಕಾರರು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತರುವ ಹಾಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ನರಳಬೇಕು. ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಈ ಅರಣ್ಯ ರೋದನವನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆಹಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ನರಿಯಾಗಿ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು! ಗರಾಜೆ ಮಾಡುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಗಲಾಜೆ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತರೇ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ನಚಿವರು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ನಲಹೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಸಂಕಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ನಲೀಸಾಗಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದು ಫ್ರಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತು ಫ್ರೀ ಟ್ರೇಡ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಹಂಚಿಕೆ ನರಿಯಾಗಿ ವಿಚಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ, ಅಭಾವದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಅದು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದೆಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸೊಸೈಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಬಡವರಿಗೆ, ರೈತರಿಗೆ, ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ, ಹಣವಿಲ್ಲದಿರುವವರಿಗೆ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಉಪವಾನ ಮಾಡಿ ಸಾಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಗಾಂಜಿ ೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬರಲಿ, ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಬರೀ ಮೂಳೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಮ ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂಥವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೇನು, ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ! ಇದು ವಾಸ್ತವವಾದ ಸಂಗತಿ. ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ತಿಥಿಗೆ ಪದಾರ್ಥ ಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಯುವವರಿಗೆ "ಗಂಜಿಮಾಡಿ ಕುಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು" ಹೇಳಿದರೆ ಒಂದು ಪಾವು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನೀತಿ ನರಿಯಾಗಿದೆಯೇ! ತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ, ಸಾಯುವವರಿಗೆ ಗಂಜಿ ಕುಡಿಯಲು ಜೋಳ, ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ನಾನು ನಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ದಿವಸ ಜನರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ, ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೆರೋ ಅಕ್ಕಿಯಾಗಲಿ ರಾಗಿಯಾಗಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. 5-6 ಜನರಿರುವ ಸಂಸಾರ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ತಂದು ದವಸಧಾನ್ಯ ಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳನ್ನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು! ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ದವಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಉಪವಾನ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವ ನನ್ನಿವೇಶವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ ಜಾಗ್ರತೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ (ಶೃಂಗೇರಿ).—ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದೆರಡು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಅತಿಯಾಗಿ ಏರುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಕಾಳಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿರುವ ಲಾಭಕೋರರ ಕೈವಾಡ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಸಮಗ್ರವಾದ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪವಾದ ಆಹಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವಾಗ ಸರ್ವಪಕ್ಷಗಳ, ಸರ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಸಹಕಾರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಬರೀ ಸರಕಾರದವರೇ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಭಾವನೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರಬಾರದು. ಕಳೆದ 18 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ರೈತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಿಗರ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ. ಇಂದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇರಬೇಕೋ ಅದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ತಪ್ಪೇನೂ ಆಗದಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನದ ಜೊತೆಗೆ ಹಣದ ಉಬ್ಬರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಉಬ್ಬರವೇ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣ ಅಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನಂಗ್ರಹದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವಿಧವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಇಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಸರಕಾರದವರೇನೋ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನಿನ ರೀತ್ಯ ಲೆವಿ ಆರ್ಡರ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಆ ಲೆವಿ ಆರ್ಡರು ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಜಿತ್ತಿಯವರು ಕೋಪಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. 1965ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಲೆವಿ ಆರ್ಡರನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಲೆವಿ ಆರ್ಡರು ಆಬ್ಸೆಂಟಿ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ಎಂಬ ಜನರೇನಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರಿಂದ ಗೇಣಿಯನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನರೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಭೂ ಮಾಲೀಕ ನೂರಾರು ರೈತರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬತ್ತವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಲೆವಿ ಆರ್ಡರು ಆ ಭೂಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಲೆವಿ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ಬರೀ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ನೀರಿನ ಸೌಲತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಇನ್ನೊಂದು ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಕೂಡ ಸೇರಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರೀ ಮಳೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆ ನರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಾಗದೆ ಬಹಳ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 50 ಭಾಗ ಕೂಡ ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವನ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಲ್ಲ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗೇಣೀದಾರರನ್ನು ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೋಪಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ನಂಬಬೇಕೆಂದು ಏನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವಿಲ್ಲ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜುಲುಂ, ಜಬರುದಸ್ತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆರೆಯ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 20 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬೆಳೆಯುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 8 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಲೆವಿ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನು, ಅವರ ಕೂಲಿಗಾರರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ.

4-30 P.M.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೆಳೆಯಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥವನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇದರಲ್ಲಿ ನಮೂದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಚಿವರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ)

ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಜನರು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗುವ ನಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ರೆವಿ ಆರ್ಡರ್‌ನ 4ನೇ ಕ್ಲಾಸನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಆಹಾರ ನಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಚ್ಚಿನುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡ ಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಬ್ಸಂಟೀ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ಇವರಿಗೆ ಅನ್ಯಯನುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವರು 80 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ 20 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಮುಗಿದುಹೋಯಿತು. ಬಾಕಿ ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ 60 ರಿಂದ 70 ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗೇಣಿದಾರರು ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದ ರೆವಿ ಪರ್ಚೇಸಿಂಗ್ ಆಫೀಸರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಭೂಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೊಡುವಂತೆ ಗೇಣಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಬರದಸ್ತಿಯಿಂದ ವಸೂಲ್ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪರ್ಚೇಸಿಂಗ್ ಆಫೀಸರ್ ಬರಾತ್ಕಾರವಾಗಿ 20 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ವಸೂಲ್ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೇಣಿದಾರರು ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ 45 ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಈಗ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 70 ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಕೂಡ ಆಹಾರ ನಂಗ್ರಹದ ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ನಭೆಯ ನದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಅನುನರಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಆಹಾರ ನಚಿವರು ಇದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇರುವುದು ಇದೇನೂ ಹೊನದಲ್ಲ. 1943-44 ಮತ್ತು 1945ನೇ ನಾಲನಲ್ಲಿ ಜನ ಹನಿವಿನಿಂದ ನತ್ತರು. ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆಗ್ಗೆ ಜನ ಈ ರಾಜ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ನಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಬಾರದು ಎಂದು ಆಗಿನ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್‌ರವರು ಅಮೇರಿಕಾ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಗೋಧಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತರಿನಿಕೊಂಡು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದರು. ಅವರು ಈ ದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ 18 ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಕಳೆದ 18 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆನ್ಸಿನವರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜನರಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಇಲ್ಲ. ಜನರಮೇಲೆ ನಾಲದ ಹೊರೆ ಹೊರಿನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಜನರ ಕೊಲೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಆತ್ಮನಾಶವಿಲ್ಲ. ಇದರಂಥ ದ್ರೋಹ ವಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ 18 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ನೀಗಿನುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ನಮ್ಮ ಮೈನೂರು ನರಕಾರ ಅಂಕಿ ಅಂತ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಇವರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುವ ಮೆಷಿನ್ ಕೂಡ ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಜನರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬನುತ್ತಿಲ್ಲ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 150 ಗಂಜೀ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಅವತ್ತಿನ ನರಕಾರದವ್ದಲ್ಲದ ದಿವಾನ ಮಾಧವರಾಯರು—ಅಂದಿನ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ನರಕಾರವು—ನಡೆನಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ? ಹಿಂದಕ್ಕೆ ದಿವಾನ ಮಾಧವರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಎಂದು ನೀವೇ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಜನರು ಹನಿವಿನಿಂದ ನಾಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಅಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಎಂದು ನಾವು ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆಹಾರ ಖಾತೆಯನ್ನು ನರಿಯಾಗಿ ನಡೆನುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಇದನ್ನು ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಅವರ ಹಣಕಾನಿನ ಖಾತೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇಂದು ಹಣಕಾನಿನ ಪರಿನ್ಥಿತಿ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನೂರಾರು ನುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೂರು ನುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ 10 ರಷ್ಟಾದರೂ ನತ್ಯ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರು ಹನಿವಿನಿಂದ ನಾಯುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನರಕಾರದ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿನುತ್ತೇನೆ.

ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇದೆ. 75 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಕೊಡುವ ಹೇಳಿಕೆ, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡುವ ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿಕೆ ನೋಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯದೆ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇದು ದುರಾದೃಷ್ಟಕರ. ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್ ಯಾರ್ದಿ ಎನ್ನುವವರು ಬಂದು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ನಮಗೆ ಆಹಾರ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಇಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಸೆಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇಲ್ಲಗೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಂದು ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ, ಬಡವರಿಗೆ, ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ 1100 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ಅಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೈಯಂಟಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಫೆರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಏನು ಮಾಡಿದೆ? ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟುಗಳ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. 25 ಕೋಟಿ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ, 10 - 15 ಕೋಟಿ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ! ಬೆಳೆ ಏನಾದರೂ ಬಂದಿದೆಯೇ ಅಂದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಸೊನ್ನೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ನ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು. ಆಹಾರ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರು ಜಾಣತನದಿಂದ ಚಾಣಕ್ಯತನದಿಂದ ಯಾವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಜಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಆಹಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನ್ನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದ್ರೋಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಡಿ. ಅಧಿಕಾರ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎನುಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ. ಮೊದಲು ಜನರಿಗೆ ಅನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಕಷ್ಟ ದೂರ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಏನು ಸಹಾಯವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ ಕ್ರಾಪ್ಸ್ ಉಳಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾನ್ಯರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೇ ಹೊರತು ಕಾರ್ಯತಃ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾರಾಯಣಗೌಡರು ಸಹ ಈಗ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಅವರು ಒಂದು ರೀತಿ ಉಧಾಸೀನ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹರನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದ ಜನಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಇಲ್ಲ, ನೀರಿಲ್ಲ, ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನಗಳು ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬಾರದು, ಇರುವ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಇದ್ದೆ. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ 27-28 ಜನ ನತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಹೃದಯ ವಿದ್ರಾವಕವಾದುದು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಮೀನು, ಎತ್ತುಗಳು ಇದ್ದ 7 ಜನದ ಒಂದು ಸಂಸಾರದವರು, ಅವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾಗದೆ 3 ದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ನತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರೆ, ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಗೋಧಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಹಂಚುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಇಂಚು ಸಹ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಜನರು ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದುರ್ದೈವ ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೊಕ್ಯೂರುಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಯದೆ ಇರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಂತೂ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೈತ 12 ಫಲ್ಲ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಆದರೆ 25 ಫಲ್ಲ ಬತ್ತವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೆಲವರು ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಸಹ ಕೊಡದೆ ಬ್ಲ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬತ್ತವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಸರಿಯಾಗಿ, ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ. ತಮಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದಂತೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಪತ್ರಿಕೆ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬರತ್ತದೆ, ಇಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬಂದಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನಗಳು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚುವುದು, ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ನೀವು ಆಹಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚದೆ ಜನಗಳು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಧಾರವಾಡ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು, ಬೆಳಗಾಂ, ಈ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಜನರು ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1,60,000 ಜನರು ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕದೆ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವೇನು, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವೇನು ! ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವೇನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ವನಜಾತಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅಂದರೆ ಅರ್ಥವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅಂದರೆ ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಿರಿ ತಕಾವಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಿರಿ, ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಡಿ ಇದೆ. ಅದರ ಅರ್ಥ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಅದರೆ ಯಾವ ಅರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ 210 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ತುಮಕೂರಿಗೆ 270 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಇರುವ ಬಿ. ಡಿ. ಓ. ಗಳು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಐದು ಜನ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮೀಷನರ್‌ಗಳು ಐದು ರೀತಿಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಪಿನರೇನಿಯಸ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇನ್‌ಪರ್‌ಮೇಷನ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಳೇ ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಗಡಿಯಾಗೆ ಇದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ರಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಇಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಜನಗಳಿಗೆ ಯಾವ ವಿಚಾರವೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇದನ್ನು ರೀಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ತರುಣ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಏನೇನು ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವುಗಳು ಮತ್ತು ನೀವುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷ ಇದ್ದು ಹೋಗುವುದು, ಆಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ

ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಈ ಇರಾಖೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೂ ಕೂಡ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿಯೇ ಸರಿಯಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ನಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ದೇವ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ, ಬೇರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತು, ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ, ಇದರಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಜನರು ಆಹಾರದವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಕಡೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ, ಹಳ್ಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ಕಡೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳಿಂದ ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಮಹಾರಾಜರು ಹೋದರು, ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಜನರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಜನಗಳು ಸುಖ ಪಡಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದರು.

... ಹಿಂದೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಬಂದಾಗ ಜನರು ಅರಮನೆ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರೊಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ, ರೊಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಣಿ ರೊಟ್ಟಿ, ಅನ್ನ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ, ಹೋಳಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಈಗಿನ ಅಧುನಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೋಡಿ. 1943ನೇ ಇನಪಯಿಲ್ಲ ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದು. ಆಗ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಸತ್ತಾಗ ಮೈಮೇಲೆ ಇರುವ ಬಟ್ಟೆ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಹೆಣವನ್ನು ಅಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಾನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಒಂದು ದಿವಸ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. What is wrong with you ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆಮೇಲೆ "I say Mr. Deo, how to see a fellow human being dead without food like that" ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ನನಗೆ ದುಃಖ ಆಯಿತು. "Churchill, or no Churchill, we will vote this Government out so that Indians will get freedom and you will not starve in future" ಎಂದು ಅವೊತ್ತು ಕೇಳಿದ ಈ ಮಾತು ಇವೊತ್ತು ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಂತರಾತ್ಮ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅಂತರಾತ್ಮ ಇದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಹಿಟ್ಲರ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ಸ್‌ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವಾಗ ಜ್ಯೂಸ್ ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗ್ಯಾಸ್ ಚೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಸಾಯಿಸಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕಾನ್‌ಷನ್ಸ್ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು, ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾಯುದ್ಧಾನಂತರ ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಬಂತು. ಫಾಗೆಯೇ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂತು. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಸಾಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಬಹಳ ಭಯಾನಕವಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಂತರಾತ್ಮ ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ನಮ್ಮವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿನಬೇಕು, ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರಬೇಕು, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಡಳಿತ ನೆಟ್ಟಗೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರೊಡನೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು. ಅವರು ಇವೊತ್ತು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯರು ಬಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ನಿಮಗೆ ಅಂತರಾತ್ಮ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಚುಚ್ಚಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಸಿವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(SRI R. S. HEGDE)

is responsible for creating certain difficulties. Secondly, in U. S. A. and Great Britain there is also subsidising of agriculture. In Britain, Sir, it is said that the annual expenditure under this head is Rs. 650 million dollars and it works out at Rs. 1,300 dollars per farmer, i.e., nearly Rs. 6,000. The object of this policy, Sir, it is stated, is to keep the agricultural industry on its toes and to ensure that British farming goes on doing its part in solving the nation's economic problem. It is said that there are 5 lakhs farmers in Great Britain. So also in U. S. A. and the annual expenditure is more or less the same and on each farmer 1,300 dollars are spent, that is amounting to Rs. 6,000. Sir, in Britain the amount of subsidy is decided annually by a Tripartite meeting of National Farmers Union, Merchants and the Government. This system is called deficiency paying system. Even in U. S. A. price support programme is practically administered by Commodity Credit corporation. Subsidies are generally based on the parities of prices of things the farmers sells and of the things the farmer buys. In this, it is said that in India for the first 9 years of planning Rs. 900 crores are spent and on an average it comes to Rs. 100 crores and it is said that there are hundred million farmers and the Government would be spending Rs. 10 on each farmer annually. So, Sir, according to American economists, the two major factors are responsible for the embarrassing surplus of food production though only 8 per cent of the American Population are doing agriculture. Firstly, research, teaching and expansion activities of the Agricultural Colleges and secondly the motivating force of profit in the conduct of American agricultural business. Profit is a very catalyst of progress and even research draws support from the idea that it will help somebody, somehow and somewhere to derive the practical value. Therefore, profit and research are complimentary. Keeping these two objectives in view, how far it has been made possible to make agriculture a profitable proposition in India is the question. It is this profit motive which is very important to give a sufficient incentive, a sufficient support price and this sufficient progress in that regard. The present rate structure has to be examined from this point of view. Government has given Rs. 45 per quintal—it is the maximum price—and a bonus of Rs. 5 has been declared, *i.e.*, on every quintal of paddy a farmer will get Rs. 50. The paddy that is purchased from the farmer at the rate of Rs. 50 is to be sold at Rs. 97 ultimately to the consumer. The immediate question that one would ask is, whether the price offered to the farmer is sufficient, a supporting price or whether the price is a sufficient incentive to grow more so that the farmer does not devote his attention for growing cash crops ? I submit that the price of Rs. 50 offered is not very encouraging, and the administrative charges of Rs. 4 as pointed out by Sri G. V. Gowda, be given to the farmer instead of the Government taking this, so that the farmer will get Rs. 54 or Rs. 55 for every quintal of paddy. It is something inevitable. Under the present pattern,

ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಈ ಇರಾಖೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೂ ಕೂಡ ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿಯೇ ಸರಿಯಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ನಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ದೇವ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ, ಬೇರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತು, ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ, ಇದರಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಜನರು ಆಹಾರದವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಕಡೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ, ಹಳ್ಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ಕಡೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳಿಂದ ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಮಹಾರಾಜರು ಹೋದರು, ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಜನರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಜನಗಳು ಸುಖ ಪಡಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದರು.

ಹಿಂದೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಬಂದಾಗ ಜನರು ಅರಮನೆ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರೊಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ, ರೊಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಣಿ ರೊಟ್ಟಿ, ಅನ್ನ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ, ಹೋಳಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಈಗಿನ ಅಧುನಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೋಡಿ. 1943ನೇ ಇನಪಯಿಲ್ಲ ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದು. ಆಗ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅವರು ನತ್ತಾಗ ಮೈಮೇಲೆ ಇರುವ ಬಟ್ಟೆ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಹೆಣವನ್ನು ಅಚೆಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಾನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಒಂದು ದಿವಸ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಗೂಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. What is wrong with you ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆಮೇಲೆ "I say Mr. Deo, how to see a fellow human being dead without food like that" ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ನನಗೆ ದುಃಖ ಆಯಿತು. "Churchill, or no Churchill, we will vote this Government out so that Indians will get freedom and you will not starve in future" ಎಂದು ಅವೊತ್ತು ಕೇಳಿದ ಈ ಮಾತು ಇವೂತ್ತು ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಂತರಾತ್ಮ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅಂತರಾತ್ಮ ಇದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಹಿಟ್ಲರ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ಸ್‌ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವಾಗ ಜ್ಯೂಸ್ ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗ್ಯಾಸ್ ಚೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಸಾಯಿಸಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕಾನ್‌ಷನ್ಸ್ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು, ಅನಿನುತ್ತದೆ. ಮಹಾಯುದ್ಧಾನಂತರ ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಬಂತು. ಹಾಗೆಯೇ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂತು. ನಿಮ್ಮ ಅದಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಸಾಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಬಹಳ ಭಯಾನಕವಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಂತರಾತ್ಮ ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಅನ್ನಿನುತ್ತದೆ. ನಾವು ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ನಮ್ಮವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವರು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿನಬೇಕು, ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರಬೇಕು, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಡಳಿತ ನೆಟ್ಟಗೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರೊಡನೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು. ಅವರು ಇವೊತ್ತು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿನಲಲ್ಲ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯರು ಬಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ನಿಮಗೆ ಅಂತರಾತ್ಮ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಚುಚ್ಚಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಸಿವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಮ್. ದೇವ್)

ಈಗ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಟಾಂಗ್ ಬರಾಂಗ್ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಜನರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ತರಹ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಕ್ಕೆತ್ತೇನೆ. ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು ಏನಾದರೂ ಆಗಿರಲಿ. ನುಡಿವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಜಾಣರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರು, ಭಲೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ಸಲ ಯುದ್ಧ ಶುರು ಆದಾಗ, ಎಷ್ಟೋ ವರ್ತಕರು ದಿವಾಳಿ ಆಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಆಗ 50 ವರ್ಷದವರೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿದರು. ಅಮೇಲೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಅವರವರ ಜನಗಳನ್ನು ನರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ರೇಷನಿಂಗ್ ತಂದು ಆಹಾರವನ್ನು ನರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗತಿ ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವಾಗ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಾವು ಯಾರಿಗೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ವಿಷಯ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಇರುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹಂಚಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ನೂಚನೆ ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ನಕಾಶೆ ಬರೆದು ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಕೊಟ್ಟೇ. ಕೆರೆಅಂಗಳದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕಿಗೊಂದು ಬಾವಿ ತೋಡಿ ನೀರು ಒದಗಿಸಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಡಿಮೆ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರಾಗಿ, ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗಾಗಲೇ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಟನ್ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕೊಡಲಿ ಪೆಟ್ಟು ಖಂಡಿತ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾಜಿ ಗವರ್ನರ್‌ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶರು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಅದು ಏನೆಂದರೆ ನಾವು ಹೋರಾಡಿದ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈಗ ಜನ ನೋಡಿದರೆ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಮರ್ಥನೀಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೊಡೆದಾಡಿದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕುತನ ಬರಬಾರದು. 1857ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರೈಸಿಸ್ ಬಂತು. ಹಸಿವು, ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ತೊಳಲುತ್ತಿದ್ದ ಜನವನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರು We come to the inevitable conclusion that the freedom struggle is not finished. It is bound to lead to new crisis. It is the duty of every patriot to shape the people's strength in a way that they will fight and get the freedom and that freedom will ensure that no man will grow hungry in this land and that no man will be denied food. ಹಸಿವು ಆಗಿರುವಾಗ, ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕತನ ಯಾರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಇರುತ್ತದೋ ಆಗ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಹೋರಾಡುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ರೈಸಿಸ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಪರಕೀಯರಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂತೇ ಹೊರತು ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ರೈಸಿಸ್ ಬರುವುದು ಇದೆ. ನಮಗೆ ಇರುವುದು ಎರಡು ಮಾರ್ಗ ಒಂದು ರಕ್ತಪಾತವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಇಳಿಯಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮಾನ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಅಧಿಕಾರ ರಾಲಸೆಯಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚುನಾವಣೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಿರಿ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಿರಿ. ಮುಂದಿನ ಮಹಾಚುನಾವಣೆ ಬರುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆರೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮುಖಾಂತರ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿ. ಅಗ್ರಿಕಲಚರಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಎಜೆನ್ಸಿಯ ಮುಖಾಂತರ, ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-00 P.M.

Sri R. S. HEGDE (Honnawar).—Mr. Speaker, Sir, while supporting today's demand, I submit that the problem of food cannot be solved within one or two years. It might take, Sir, more than a generation for being solved. The present distributive system of foodgrains through co-operative generally has been quite wholesome and in my submission

the Government have been watchful of the misuse by this agency. The Leader of the Opposition Sir stated that 50 per cent of the foodgrains entrusted to co-operative societies is going to the blackmarket. I at once dismiss this assertion, bold assertion on the ground that it is not true to the actual state of affairs. I have been a co-operator for the last 20 years and distribution had been going on very efficiently in the co-operative sphere. This assertion of the Leader-of the Opposition also lacks knowledge about the distributive system effected by the Government. There is the Food Director who allots the quota to the district there is the Deputy Commissioner who breaks up the quota and allots it to every taluk; and at the taluk level, the Tahasildar again breaks it up to the urban and rural areas depending upon the exigency and urgency of the situation. Quota system is arrived at on the basis of previous statistics. A particular district or a particular taluk is allotted quota of foodgrains depending upon the necessity of each district or taluk. So, Sir, we have got a Thru-tier system of distribution ! on the one hand, we have got the Food Department which controls the system ; on the other hand, we have got the co-operative agency which actually distributes the quota that is granted. Secondly, Sir, even people have become conscious that when a particular qouta is allotted to a taluk, even if one individual or one family does not get the quota, then they raise a hue and cry and large commotion is created. Therefore people are watchful. The Tahasildar is watchful and the co-operative society is watchful. I am stating that to say that 50 per cent of the quota allotted to the co-operative society goes to the black market is something which has to be very stoutly repudiated. Sir, stray cases in the State cannot lead to sweeping statement that co-operative societies are selling foodgrains in the blackmarket. When you are thinking of food problem of the State, we cannot have a narrow outlook. We have to put ourselves in the All-India pattern. There are two problems before the State and the country. Either we have to grow more or we have to borrow more. If we can do none, we have to perish. So, instead of borrowing more which will lead to economic mismanagement consequent on the chronic dependence for food on foreign country, the only irresistible alternative is that we have to depend upon ourselves. We have to grow intensively and extensively. So, Sir, with this point of view, it is absolutely essential to have a comparative study of food production obtaining in India and also in other foreign countries. Sir, the area in Great Britain under crops and pasture land has remained the same as there is no more land to be cultivated for the last 20 years. The soil is being continuously built up and the outturn has increased by 60 per cent. In the United States of America, Sir, crop planning is controlled under the Agricultural Adjustment Act and their present problem is to limit the acreage under various crops with a view to minimise the surplus and storage difficulties. In India the scope for adding cultivable land is quite good ; the scope for intensive cultivation is quite good, but unfortunately due to various reasons the apthy of the agriculturists to use modern method in cultivation in preference to the traditional method

(SRI R. S. HEGDE)

is responsible for creating certain difficulties. Secondly, in U. S. A. and Great Britain there is also subsidising of agriculture. In Britain, Sir, it is said that the annual expenditure under this head is Rs. 650 million dollars and it works out at Rs. 1,300 dollars per farmer, i.e., nearly Rs. 6,000. The object of this policy, Sir, it is stated, is to keep the agricultural industry on its toes and to ensure that British farming goes on doing its part in solving the nation's economic problem. It is said that there are 5 lakhs farmers in Great Britain. So also in U. S. A. and the annual expenditure is more or less the same and on each farmer 1,300 dollars are spent, that is amounting to Rs. 6,000. Sir, in Britain the amount of subsidy is decided annually by a Tripartite meeting of National Farmers Union, Merchants and the Government. This system is called deficiency paying system. Even in U. S. A. price support programme is practically administered by Commodity Credit corporation. Subsidies are generally based on the parities of prices of things the farmers sells and of the things the farmer buys. In this, it is said that in India for the first 9 years of planning Rs. 900 crores are spent and on an average it comes to Rs. 100 crores and it is said that there are hundred million farmers and the Government would be spending Rs. 10 on each farmer annually. So, Sir, according to American economists, the two major factors are responsible for the embarrassing surplus of food production though only 8 per cent of the American Population are doing agriculture. Firstly, research, teaching and expansion activities of the Agricultural Colleges and secondly the motivating force of profit in the conduct of American agricultural business. Profit is a very catalyst of progress and even research draws support from the idea that it will help somebody, somehow and somewhere to derive the practical value. Therefore, profit and research are complimentary. Keeping these two objectives in view, how far it has been made possible to make agriculture a profitable proposition in India is the question. It is this profit motive which is very important to give a sufficient incentive, a sufficient support price and this sufficient progress in that regard. The present rate structure has to be examined from this point of view. Government has given Rs. 45 per quintal—it is the maximum price—and a bonus of Rs. 5 has been declared, *i.e.*, on every quintal of paddy a farmer will get Rs. 50. The paddy that is purchased from the farmer at the rate of Rs. 50 is to be sold at Rs. 97 ultimately to the consumer. The immediate question that one would ask is, whether the price offered to the farmer is sufficient, a supporting price or whether the price is a sufficient incentive to grow more so that the farmer does not devote his attention for growing cash crops ? I submit that the price of Rs. 50 offered is not very encouraging, and the administrative charges of Rs. 4 as pointed out by Sri G. V. Gowda, be given to the farmer instead of the Government taking this, so that the farmer will get Rs. 54 or Rs. 55 for every quintal of paddy. It is something inevitable. Under the present pattern,

we have got the levy system and after paying the levy, the available surplus can be sold in the open market at whatever price he likes by the farmer. When the farmer knows that he is getting a better price in the open market, he will be reluctant to part with the levy. Therefore, the Government should think of subsidising agriculture and also give a proper price to the farmer. The World Bank has given its opinion in "Fifteen Years of Democratic Planning" by Sri S. Kesava Iyengar, regarding monopoly procurement that the Government should not indulge in price control and if there is price control it had given bad repercussions. I shall read a paragraph with your kind permission, Sir.

> "According to the Bank, the measures to keep the prices of essential commodities depressed through administrative action have disturbed the growth of the Indian economy. So long as India adhered to its present pricing system in respect of these commodities, its growth will remain stunted. The removal of unnecessary curbs and controls on the prices of essential commodities will be doubly beneficial. It will, on the one hand, act as an anti-inflationary measure, and, on the other, help remove the sectoral imbalance in the country's economy. The rise in the prices of the essential commodities will be anti-flationary in nature. This has been the experience the world over because it reduces the capacity to buy, thereby 'increasing' the availability of goods in the market. The free play of demand and supply will help remove the sectoral and inter-sectoral imbalance in the Indian economy. The Bank has, in this connection, specially referred to the food grain shortage. Because of the Government's price support and buffer stock policy, grain prices have risen only 'marginally', while prices of the cash crops have been revised up-wards periodically during the 13 years of planning. This has resulted in a large-scale shift to cash crops thus accentuating the Food situation. It has also substantially reduced the capacity of the peasant to reinvest in land".

Therefore, the Government would take note of this guiding principle pointed out by the World Bank, which is stated in relation to the Central Government, but true in respect of the State also.

Thank you.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಧಾನ್ಯರಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾಪು).—ಸ್ವಾಮಿ; ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿ 18 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದು ಹೋದರೂ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ಜನ ಹಿಡಿ ಅನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಂದು, ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರ ತನಕ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಪಂಚಪ್ರಾಣದೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಮುಗಿದಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಈ ತನಕ ಏನೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಹೊತ್ತಿಗೇ ಎರಡನೆಯ ಮಹಾ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನುಚ್ಚು ನೂರಾದ ಜಪಾನ್ ದೇಶ ಯುದ್ಧ ಕಳೆದ ನಂತರ ನೂರಕ್ಕೆ 25 ಭಾಗದಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಂದ ಅಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಇಂದು 16-17 ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ)

ಬಹು ಹೆಚ್ಚು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ನಾವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಖಾಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ, ಭಾಷಣಗಳಿಂದ, ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೇವಲ್ಲದೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ನಾವು ಏನು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಾವಾದರೂ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು, ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರಾಭದಾಯಕವಾದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ರೈತರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿ ಎಂದರೆ, ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 75 ಭಾಗ ಜನರು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕೆಡುತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, 1965ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದ 'ಡೈಲಿ ಮೇರ್' ಪತ್ರಿಕೆ ತನ್ನ ಅಗ್ರ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಬರೆದಿದೆ. 1964-65ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾದ ಬೆಳೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಸಮರ್ಪಕವಾದ ವಿತರಣೆಯಿಂದ, ಅಧಿಕ ರಾಭಕೋರತನದಿಂದ, ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿನ ಬಡವರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬರೆದು ಆ ಮೇರೆ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತಗಾರರು ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಭೂಲೋಕದವರು, ಪ್ರೋಪರಾಧಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ, 18 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಮಾಡಿದಂಥ ಆಡಳಿತ ಶಿಥಿಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಮಗೆ ಒಂದು ನಾಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲೆವಿಗಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಸಥೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ನರ್ಕಾರಕ್ಕು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ನರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ 15 ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅಂತೂ ಈ ಆಹಾರ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ, ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವಾಗ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ತರಹ ಬೀಜ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಜ್ಞಾನ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದೆ-ಲೆವಿ ಮಾಡುವ ಧಾನ್ಯದ ಕ್ರಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ; ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಇಚ್ಛೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಇರದೆ ಜಪಾನಿದ್ದವರಿಗೆ ಕೂಡ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ಈಗ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ರಾಭದಾಯಕವಾಗಿದೆ, ಮಾಲು ಕಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಜನರ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಬಳಕೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ, ಅವನಿಗೆ ಬರುವ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಏರಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಆಹಾರದ ಬೆಲೆ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಏರಿದೆ. ಇದು ರಾಭದಾಯಕವಲ್ಲ, ರೈತ ತನ್ನ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ನಿತ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಧಾನ್ಯಗಳಿಂದ ರಾಭದಾಯಕವಾದ ಕ್ರಯ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 1952ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಿಂದ 350 ಲಕ್ಷ ಜನ್ನು ಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಮೊದಲನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ

ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ದೇಶ. ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಯೂ ಇಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಜನತೆ ಇಂದು ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಒಂದು ನಿಕೃಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದೂದೇಶದ ಜನತೆ ಈ ಒಂದು ಭೀಕರ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ, ಹಿಂದೂದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ನಹನೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೆ ಜನತೆ ನಹನೆ ಮೀರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ನಹ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆರ್ಥಾಡಿಸಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಜನತೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ನುಗ್ಗಿ ಮುಂದೆ ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನುಟ್ಟು ಹಾಕಿಯಾರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆನುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ದೊರಕುವಂತೆ ನಂಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಲ ತಾಯಿ ಧೋರಣೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಶೇಕಡ 75ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಚಾಲುಗೇಣಿದಾರರು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ರೆವಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಬತ್ತದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೇಣಿ ಅಥವಾ ಬಾಡಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲ ಅವರು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉಣಿಸುವನೇ ಉಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲದ್ದುಕೊಂಡು ಊಟಕ್ಕೇ ಗತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಒದಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಧಾರಣವಾಗಿ ಶೇಕಡ 25ರಷ್ಟ ಮಂದಿ ಹೊಲದ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈಗ ಮೀನು ವ್ಯವಹಾಯ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಮಂದಿ ಇತರ ಕೆಲನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರಿಗಾದರೂ ನರಿಯಾಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಠಿಣ ವಾಗಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಅದು ಒಂದು ಮಿಗಿತ ಜಿಲ್ಲೆ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಿಗಿತ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂತಹ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೇ ನಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 1964—65ರಲ್ಲ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಮಳೆ ಬಂದ ಕಾರಣ ಹೋದ ವರ್ಷ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ (ವಿರಾಜಪೇಟೆ).—ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತಡೆಯದೇ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ನದನ್ಯರುಗಳು ಏಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ! ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೋದ ವರ್ಷ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ಸಾರಿ ನಮಗೂ ಮಳೆ ಬಾರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದನೇ ಬೆಳೆ, ಎರಡನೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲ ನಮಗೆ ಕಡಮೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ರೆವಿ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಶೇಕಡ 93.3ರಷ್ಟು ರೆವಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50ರಷ್ಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾತೆ. ಆದರೆ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತಲಾ ಒಂದಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 3 ಕೆ. ಜಿ. ಗೋಧಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೋ, ಯಾರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಗೋಧಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಎಲ್ಲಾ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿನಕೂಡದು. ನಾವು ಹಾಕುವುದು ಸ್ಪೆಷರ್ ಬತ್ತ. ಬಾಯರ್ಡ್ ರೈಸ್‌ಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು. ಬೇರೆ ಬತ್ತವನ್ನು ನಾವು ಬಾಯರ್ಡ್ ರೈಸಿಗೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಗೂ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಗಿನಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Sri Bhaskar Shetty, may please hear me. An adjournment motion, was given notice of by Sri Gopala Gowda, but I

(MR. SPEAKER)

don't find his name here. This was got advanced at the instance of the Member.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ (ಹೆಬ್ಬೂರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಯಾವ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರತಕ್ಕಾಂಥಾದ್ದು ಹಾಗೂ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒಂದು ಆದರ್ಶವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೆ ದೇಶವನ್ನಾಳಲಿ, ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನ್ನವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇತ್ತೇ ಎಂದು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಅಂತಹ ಸರ್ಕಾರವಿದ್ದುದು ಎಲ್ಲೋ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಚಿತ್ರ ನೀತಿಯೆ ಥೋರಣೆ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಕೂಡ ಜನತೆಗೆ ಕೊಡದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಸಾಯಿಸುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದು ಅಂದರೆ ಅನ್ನದ ಅಭಾವ. ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಂದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಿರುಗಿ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಈ ಅನ್ನದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇವರು ಬಗೆಹರಿಸದೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದೇನು ? ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಟಿಕೆಟ್ಟಿನ ಆಶೆಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಹೊರಗಡೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರು ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಆಹಾರ ನೀತಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕರಿಣವಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಈಗ ಅನುಭವಿಸುವವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇವರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಜನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಿಡಿಯನ್ನು ಏಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಮಾತು ತಪ್ಪಾಗರಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಇದರಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅನ್ನಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವಂತಹ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ, ಇತರ ಪಕ್ಷದವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಒಕ್ಕೂಟದಿಂದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಮಹಾ ಪ್ರಧಾನಿಯವರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅನ್ನಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಕ್ರಾಂತಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಹಬಂದಿಗೆ ಬಂತು.

ಆದರೆ ಈಗ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನ್ನ ಕೊಡದೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ಲ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್, ಲಂಚಕೋರತನ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಇವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನಕ್ಕೋ ಅಭಾವವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ನೀತಿಯಾದರೂ ಏನು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ರೀತಿ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಜನತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ್ಯೂ

5-30 P.M.

ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ರಿವೋಲ್ಟ್ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಶಾಂತಿ ಚಳುವಳಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಹೋಗಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಆದಂಥಾದ್ದು, ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಆದಂಥಾದ್ದು, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಆದಂಥಾದ್ದು ಸಾಕು. ಇದನ್ನ ನೀವು ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಜನತೆಯ ಬೆಂಬಲವು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ತಿರಾಂಜಲಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗು

ತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ವರ್ತಕರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕಾಳನಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ 10 ಜನ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ, ಯಾರು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಲ್ಲವೋ, ಯಾರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡತಕ್ಕ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನ ಕೊಟ್ಟರು ಯಾರು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು 10 ಜನಗಳಿಗೆ ನಗಟು ವ್ಯಾಪಾರದ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಅನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ತಕರು ಈ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ 30-40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕರ ಹೆಸರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ವ್ಯಾಪಾರದ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ 10 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳು ಕಾಳನಂತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಕಾಳನಂತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿತರಣೆಮಾಡುವುದಾದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

18 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನ ಉಗ್ರಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಒಂದು ನೀತಿಯಿಲ್ಲ. ಕಾಳನಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೋ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನಗಳಿಗೂ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯನ್ನು ಸಮಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಂಚತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವ ನೆರವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಇದೆ. ಆ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಹಿಂದುಗಡೆ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ಮುಂದುಗಡೆ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ಇದೆ. ಮುಂದುಗಡೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದುಗಡೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಳನಂತೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಬರೆದು ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಸೈನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ, ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬತ್ತವನ್ನ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಹಳೆಯ ಬತ್ತ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಬತ್ತದ ಬಗ್ಗೆ ರೇಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಹಳೆಯ ಬತ್ತದ ರೇಟನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್‌ಮಾಡಿ ಕಾಳನಂತೆಯ ವ್ಯಾಪಾರನ್ಥರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇದೇರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆತರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆತರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟರು. ಜನವರಿ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ಸ್ಯಾಚುಟರಿ ರೇಷನಿಂಗ್ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದರು, ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದರು. ಆ ನಂತರ ಮಾರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದರು. ಕೊನೆಗೆ ಏಪ್ರಲ್ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ತರುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಕೊಡುವ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಸತ್ಯವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಮರೆ ಮಾಚುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಜೆಕ್ನಿಕರ್ ಆಗಿ ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಹಾಗೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಒಂದು ಹೇಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಸರಕಾರ ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಗೊಂದಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೆದರಿಕೆ ಇರಬಹುದು. ಅವೇನೇ ಇರಲಿ ಎಲ್ಲಿಯತನಕ ಇಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಸರಕಾರ ಬೇಗ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೂ ಕ್ಷೇಮ, ಮತ್ತು ಜನತೆಗೂ ಕ್ಷೇಮ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಯಾರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ 8.9 ಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಆದಾದ ಮೇರೆ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನುಮಾರು 18 ಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಈಗ ಸರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಅದರ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನದಿಂದ ಒದಗಿಸಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜವಾಬುದಾರಿ ಯಾದವರು ಖಚಿತವಾದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರೆಜಿಸ್ಲೇಚರಿನ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಆಹಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನತೆಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇವ್ವಾರೆ. ಬಹುತಃ ಮೇ ಜೂನ್ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಅಂತ ನನಗಂತೂ ಯಾವುದೇ ಭರವಸೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಸ್ವಾಮಿ. 50 ಲಕ್ಷ ಜನ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಡಿತರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮರ್, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಫಾರ್ಮರ್ ರೇಷನಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿವ್ವಾರೆ. ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರಿಗೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀವು ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ತಿನ್ನತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಡಿ. ಐ. ಆರ್. ಇರುವುದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ತೊಂದರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆದು ತಮ್ಮ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಜನರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಎಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಳು, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಹಾರಿಕೆಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಮುಳಬಾಗಿಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದು, ಅಲ್ಲಿ ಡಿಪೋನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಕೂಳ್ಳತಕ್ಕವರಿಗೆ ಏನೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೈಸೂರೋ ಇರಬಹುದು ಮುಳಬಾಗಲು ಡಿಪೋನಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಡಿಪೋ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೊ ; ಅಂತೂ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವಕ್ಕೇ ರೋಸಿ ಹೋಗಿ ಪೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಆಹಾರದ ಇರಾಬಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿಬಿಡಿ, ಬೇರೆ ಯಾರೊ ಒಬ್ಬರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವವರು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿರುವವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಇರಾಬಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಂಕಿಅಂತಗಳ ಗೋಜಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ರಿವಿ ಅಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಅದೂ ಅಷ್ಟೇ ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ, ಬೆರೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಗೊತ್ತು

ತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ವರ್ತಕರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕಾಳಸಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ 10 ಜನ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ, ಯಾರು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಲ್ಲವೋ, ಯಾರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡತಕ್ಕ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನ ಕೊಟ್ಟರು ಯಾರು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು 10 ಜನಗಳಿಗೆ ನಗಟು ವ್ಯಾಪಾರದ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಅನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ತಕರು ಈ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ 30-40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕರ ಹೆಸರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ಹೋಲ್‌ಸೇರ್ ವ್ಯಾಪಾರದ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ 10 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳು ಕಾಳಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಕಾಳಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿತರಣೆಮಾಡುವುದಾದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

18 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನ ಉಗ್ರಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಒಂದು ನೀತಿಯಿಲ್ಲ. ಕಾಳಸಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೋ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನಗಳಿಗೂ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯನ್ನು ಸಮಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಂಚತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವ ನೆರವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಇದೆ. ಆ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಹಿಂದುಗಡೆ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ಮುಂದುಗಡೆ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ಇದೆ. ಮುಂದುಗಡೆ ಬಾಗಿಲನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದುಗಡೆ ಬಾಗಿಲನಲ್ಲಿ ಕಾಳಸಂತೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಬರೆದು ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಸೈನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ, ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬತ್ತವನ್ನ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಹಳೆಯ ಬತ್ತ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಬತ್ತದ ಬಗ್ಗೆ ರೇಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಹಳೆಯ ಬತ್ತದ ರೇಟನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್‌ಮಾಡಿ ಕಾಳಸಂತೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಬತ್ತದ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇದೇರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆತರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆತರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ)

ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜೆ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಆಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಆಹಾರದ ಶೇಖರಣೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರದ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡದೆ ಈ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಆಯಾಯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸದ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕೂಡ ಬೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬೇರೆ ಎರ್ಲಾ ಇರಾಖೆಗಳ ಅಧಿ ಕಾರಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಪಡೆದು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಭ್ಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈಗ ನುಮಾರು 4—5 ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದಂತೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇವರಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುವುದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪ ತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರದ ಶೇಖರಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಆಹಾರದಿನಸಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅಂಥವರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವರು ಸಹಕರಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಅವರ ಜೊತೆ ಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾರೆ, ಕೆಲವು ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತ ಯಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರೊಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಕಾಳನ್ನೂ ಕೊಡವೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಕ್ತರಾಗಿಲ್ಲ.

ಇದನ್ನು ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಬರೆದರೂ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗಿರ್ಲಾ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಇಲ್ಲವ ರೈತರಿಂದ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರಕಾರವನ್ನು ಪಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರದ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಮತ್ರಿಗಳು ನುಮಾರು ಆರು ತಿಂಗಳ ಅಂಕಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಂಕಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಅಭಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆ ಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು, ಐದು, ಆರು, ಏಳು, ಎಂಟು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವಷ್ಟು ಧಾನ್ಯ ಕೂಡ ಒಂದೇ ನಮನಾಗಿ ಕಳೆದ ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾನ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಸರಕಾರವನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನುಮಾರು ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒದ ಗಿಸಲು ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು! ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಜವಾಬುದಾರರು ಯಾರು ಎಂದು ನಾನು ಸರಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ! ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಆಹಾರ ದವಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೆನೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನುಮಾರು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ನಮನಾಗಿ ನಾವು

ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆದೂ ಬರೆದೂ ಬೇಜಾರುಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಈ ದಿವಸದವರೆಗೂ ಒಂದು ಮೂಟೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೂಡ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನತೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜನ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೂ ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಹಸಿದುಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಮುತುವರ್ಜಿ ಮತ್ತು ಕರುಣೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಅವರು ಬೆಳೆದು ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಏನೋ ನಮ್ಮ ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದ ಈಗ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನತೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರಿಂದ ಆಹಾರ ದವಸವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ದವಸ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಜನತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರು ಬಹಳ ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಜನತೆಯನ್ನು ನಾವು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಸರಕಾರ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ದವಸಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಚುವಿಕೆಯಲ್ಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ಅಭಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂಚನಬೆಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕಣ್ವಾ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ನಲ್ಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮುಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ 15 ಮತ್ತು 53 ಡಿಮ್ಯಾಂಡಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸರಕಾರ ಬಂದ ಲಗಾಯ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರದ ಸರಬರಾಜು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ದಿನ ಇಂತಹ ಉತ್ಕಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವಾಗ ದೇಶದ ಹೊರಗಡೆ ವಿವಿಧ ಊರುಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಿಂತ ಮೀರಿದ ವರದಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಹೊರ ದೇಶಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕಡವಾಗಿ ಆಹಾರದವಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಥರವಸೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಭುವನೇಶ್ವರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಥೇಬ್ಬರರು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂರವರೂ ಇದ್ದರು. ಅನಂತರ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂರವರೇ ಈ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಇನ್ನೂ ಹಾಗೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರು ಆಗ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಒಟ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದರೂ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಆಹಾರ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲು ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನೇ ಈಗ ರಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆಹಾರದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎನ್ನುವುದೂ ಒಂದು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟರು. ಜನವರಿ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ಸ್ಯಾಚುಟರಿ ರೇಷನಿಂಗ್ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದರು, ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದರು. ಆ ನಂತರ ಮಾರ್ಚ್‌ಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದರು. ಕೊನೆಗೆ ಏಪ್ರಲ್ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ತರುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವವಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಕೊಡುವ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಸತ್ಯವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಮರೆ ಮಾಚುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಚೆಕ್ನಿಕಲ್ ಆಗಿ ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಹಾಗೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಒಂದು ಪೇಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಸರಕಾರ ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಗೊಂದಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೆದರಿಕೆ ಇರಬಹುದು. ಅವೇನೇ ಇರಲಿ ಎಲ್ಲಿಯತನಕ ಇಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಸರಕಾರ ಬೇಗ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೂ ಕ್ಷೇಮ, ಮತ್ತು ಜನತೆಗೂ ಕ್ಷೇಮ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಯಾರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ 8.9 ಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಆದಾದ ಮೇರೆ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 18 ಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಈಗ ಸರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಅದರ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನದಿಂದ ಓದಗಿಸಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜವಾಬುದಾರಿಯಾದವರು ಖಚಿತವಾದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರಿನ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಆಹಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನತೆಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇವ್ವಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಮೇ ಜೂನ್ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಅಂತ ನನಗಂತೂ ಯಾವುದೇ ಭರವಸೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಸ್ವಾಮಿ. 50 ಲಕ್ಷ ಜನ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಡಿತರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮರ್, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಫಾರ್ಮರ್ ರೇಷನಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರಿಗೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀವು ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ತಿನ್ನತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಡಿ. ಐ. ಆರ್. ಇರುವುದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ತೊಂದರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆದು ತಮ್ಮ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಜನರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಎಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಳು, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಹಾರಿಕೆಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಮುಳಬಾಗಿಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದು, ಅಲ್ಲಿ ಡಿಪೋನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಿಗೆ ಏನೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೈಸೂರೋ ಇರಬಹುದು ಮುಳಬಾಗಲು ಡಿಪೋನಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಡಿಪೋ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೊ ; ಅಂತೂ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೇ ರೋಸಿ ಹೋಗಿ ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಆಹಾರದ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿಬಿಡಿ, ಬೇರೆ ಯಾರೊ ಒಬ್ಬರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವವರು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿರುವವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಗೋಜಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಲೆವಿ ಆಜ್ಞೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಅದೂ ಅಷ್ಟೇ ಅನಮಂಜನವಾಗಿದೆ, ಬೆಲೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಗೊತ್ತು

ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಏಕೆ ಈ ತರಹ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಇದು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಬೆರೆ, ತಜ್ಞರ ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ತಜ್ಞರು ಯಾರು ? ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದರು ? ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ತರಹ ಏಕೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದರು ? ನವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋದ ಸಲ 5 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದದ್ದು ಈ ಸಾರಿ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಎಂದರೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಆಗಿ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ತಜ್ಞರು ಇದ್ದಾರೆ ಮೇಲ್‌ಗಡೆ ಅವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 5 ರೂಪಾಯಿ ಬೋನಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ಮುಂಡಗದ್ದ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 5 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿ ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಂದರೂ ಕೂಡ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಬಿಟ್ಟು 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರ ನಾನೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರು. ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓಡಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ 75 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ 6 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸರಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅವರು ಯಾರೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಇವರು 50 ಲಕ್ಷ ಇದ್ದುದನ್ನು 25 ಲಕ್ಷ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಯಾರ್ಡಿಯವರು 4 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದರು, ಇಳಿಸಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜನಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಕೆಲಸದ ದಿನಗಳು ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷದ 215 ಕೆಲಸದ ದಿನಗಳನ್ನು ಈ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬಹುದು ಅವರು ಹೋದ ಕಡೆ 100 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, 125 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜನ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋದರು. ಅವರ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರಂತೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಓದಿಬಿಟ್ಟರಂತೆ. ಅದು ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ನಮಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ದುಃಖ ಇಲ್ಲ. ವಸ್ತುಸಿ ತಿ ಏನಿದೆ ಈಗ ! ಶ್ರೀ ಯಾರ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿಕೆಗೂ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಹೇಳಿಕೆಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಏನು ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ? ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ 60 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಲೆವಿ ಆಜೆ ಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದೆ. ರೈತನಿಂದ ಬತ್ತ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಡಿ. ಐ. ಆರ್. ಎಕೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಪೋಲೀಸರು ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಾರೆಯಲ್ಲಾ ಅಂತ. ನಾನು ಹೇಳಿದಾಗಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜತ್ತಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಲ್ಲ ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಲೆವಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಜ್ಞೆ ನೀಡಿದೆ, ಸರ್ಕಾರ ಅಂತ. ಇವರು ಯಾರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ನೀಡಿರುವುದು ! ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರು ಯಾರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ! ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ. ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಯಾರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ಪಟೇರ್ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಿಗೆ, ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ. ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ಕೆಲಸ ಇದೆ. ಈ ಕಡೆ ಬೆಳೆ ಏನೂ ಆಗದಿದ್ದರೂ 8 ಆಣೆ 10 ಆಣೆ 13 ಆಣೆ ಬೆಳೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕು. ಆ ಕಡೆ ಲೆವಿ ಆಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾರ ಬತ್ತ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು. 4 ಲಕ್ಷ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬತ್ತ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಗುರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ವಸೂಲು ಆಯಿತು, ಮನೆಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗುವುದು ಸಾರೋದ್ಧಾರವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ ಅದನ್ನು ಕೊಚ್ಚೇ ತೀರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಸೂಲು ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾರಾಯಣ ಗೌಡರು ಕಳೆದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನದ ನಂತರ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಂತೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತ, I have great pleasure... ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳಿ. ಆ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದೇನೆಂದರೆ :

> "Speaking in terms of anevari, paddy crop may be taken as less than 4 annas in respect of rain-fed lands to an extent of 91 thousand acres, 4 to 6 annas in respect of lands under tanks

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

covering an area of 1,72,000 acres. 9-12 annas in respect of channel fed lands spread over 1,06,000 acres".

ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮಗೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮಳೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಯಿತು. ಕೊಯ್ದು ಹಾಕಿದ್ದ ಫಸಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಬಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಏನೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಬಂತು ಅಂತ ಕಾರಣ ಕ್ಕಾಗಿ ಲೆವಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಮಾಡದೆ ಹೋದರು. ಸುಮಾರು 65ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಲೆವಿ ಆಜ್ಞೆ ಬಂದಿದೆ ಬೆಳೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದರು. ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅವರು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಶಿಕಾರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕೇನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಈ ಆಜ್ಞೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಈ ಲೆವಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟರು. ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ ತಾವು ಈಗ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾದರೆ ನಾವು ಗತ್ಯಂತ ರವಿಲ್ಲದೇ ಡಿ. ಐ. ಆರ್. ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮುರಿದು ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಪ್ರದರ್ಶನ ಹೋಗು ವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಂದ 45-50 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಬತ್ತ ವನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ಹೊಕಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ.

6-00 P.M.

ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟೇಗೌಡರು ಮುಂತಾದವರು ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, 67 ಪೈಸೆ ಇದ್ದುದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಒಂದೂವರೆ ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 89-90 ಪೈಸೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಸೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕಿರೋ ಅಕ್ಕಿ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಕೊಳ್ಳುವವರ ಗತಿಯೇನು? ಎನ್. ಜಿ. ಓ. ಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತುಚ್ಛತೆ ಕೊಡಬೇಕು? ಕಾಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ (cost of living index) ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ! ಈಗ ಅದು 160 ಪಾಯಿಂಟೋ ಏನೋ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸುವುದು? ಬೆರೆಗಳು, ಆಹಾರ, ಸಂಬಳ ಇವು ಒಂದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂರು ಮುಖಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸರಕಾರ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಈಗ ಸರಕಾರದವರು ಇಂದಿನ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಸಾಲ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು, ಜಮೀನು ಕುದಾಯದ ವಸೂಲು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ 3 ಕೋಟಿ 69 ಲಕ್ಷ ಟಿಲ್ಲರೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುವುದು. ಹೀಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಿಂದಿನ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕೋಡ್ ಅನುಸರಿಸಿ, ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೀಗ್ ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ದಿವಂಗತ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಮೆಮಾಯರ್ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಧಾತ---ಈಶ್ವರ ಕ್ಷಾಮ ಎಂದು ಬಂತು. ಆಗ ಎಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯತೆಂಬುದನ್ನು ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಸರಕಾರ ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ದವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ದವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕರೆತು ರೆವಿ ಆರ್ಡರನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸರಕಾರದ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋರ್ಡರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಲಾಭಕೋರರ ವಶದಲ್ಲಿ ರುವ ಎಲ್ಲಾ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನೂ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನೇರವಾಗಿ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಆಹಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಗಾದರೂ ಆಹಾರದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿಮ್ಯಾಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಬೇಕಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಮ್ಯಾಗ್‌ಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಫೋಟೋವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ 35 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ಕರಪತ್ರವನ್ನಾದರೂ ಹೊರಡಿಸಿ ರೆವಿ ಆರ್ಡರಿನ ವಿಚಾರ, ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ವಿಚಾರ ಮುಂತಾದುವನ್ನಾದರೂ ಏಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸಬಾರದು? ನುಮ್ಮನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಫೋಟೋವನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ? ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಅಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ್ದನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯವರು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಫೋಟೋ ಹಾಕುವುದು ಮುಂತಾದ ಒಂದು ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ ಇಲಾಖೆ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಜನರಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಜನತೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು, ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದರೆ, ರೆವಿ ಆರ್ಡರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬೇಕಾದರೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸರಕಾರವನ್ನು ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅಡ್ವರ್ಟೈಸ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲರು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯುವವರಿಗೆ ಅಡ್ವರ್ಟೈಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಬಾರದು. ಅಡ್ವರ್ಟೈಸ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ನಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಕೊಡಬೇಕು ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಇಲಾಖೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಜೀವಂತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now stand adjourned to meet tomorrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Ten Minutes past Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Tuesday, the 22nd March 1966.

WD 6672—GBP—500—24-6-66

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, 22nd March 1966.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Eight of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Bamboos in North Kanara Region.

*Q.—63. Sri R. S. HEGDE (Honnavar).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to the notice of the Government that the Bamboos in North Kanara Region have started extensive seedling ;

(*b*) whether the Paper Mills at Dandeli offered to buy these dead bamboos for their use as raw materials for the manufacture of paper in view of acute shortage of bamboos for them ;

(*c*) whether it is not a fact that the Forest Minister during his last visit to Dandeli assured the workers of that Mill, immediate supply of dead bamboos ;

(*d*) if so, why this assurance is not implemented before they are ruined ?

*A.—Sri B. RACHAIAH (Minister for Forest and Fisheries).—

(*a*) There has been no flowering since the last three years.

(*b*) Yes.

(*c*) Yes.

(*d*) The assurances have been implemented.

Sri R. S. HEGDE.—In answer to (*a*) it has been stated that there has been no flowering since the last three years. If it is so, how is it that large bamboos in vast areas, have become dead ?

Sri B. RACHAIAH.—During 1961-62 the flowering was there. Now it has been stopped.

Sri R. S. HEGDE.—An assurance has been given that immediate supply of dead bamboos will be made. May I know when that assurance was implemented ?

Sri B. RACHAIAH.—We have promised to give the dead bamboos in three instalments. We have complied with their request.

Sri R. S. HEGDE.—May I know whether a contract has been made in respect of rates ?

Sri B. RACHAIAH.—Yes Sir. The rate is at Rs. 7-50 per ton of dead bamboo. We have given this rate.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ಘಾಯದೆ.—ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಟನ್ ಬೊಂಬು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡರಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 90 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಬೊಂಬು ಅವರು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಮೂಲ ಕರಾರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೂವು ಬಿಟ್ಟು ಒಣಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು 97,200 ಟನ್ ಬೊಂಬು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

Sri K. LAKKAPPA.—What are the rates fixed to supply bamboos to this Dandeli Factory and outside ? Is there any difference of rates between the rates fixed for Dandeli Factory and outside ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ದಾಂಡೇಲಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯು 1958-59ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರಕಾರದ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಟನ್ ಪರ್ಪ್‌ಗೆ 3 ರೂಪಾಯಿ 25 ಪೈಸೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಆಗಿನ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರಕಾರದ ಆರ್ಡರ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 30 ವರ್ಷ ಈ ರೇಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಬೊಂಬು ಒಂದು ಟನ್ನಿಗೆ 10ರೂಪಾಯಿ ಒಣಗಿದ ಬೊಂಬು 7-50 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

Sri R. S. HEGDE.—Between the time of assurance given to supply bamboos and its implementation, is it not a fact that many of the bamboos were destroyed and out of use ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಬೊಂಬು ನುಟ್ಟು ಹೋದುದು ಉಂಟು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹಿಂದಿನ ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಬೊಂಬು ಕೊಟ್ಟಮೇರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ಬೊಂಬು ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ, ಅಥವಾ ಹಳೆಯ ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಒಂದು ಟನ್ ಡ್ರೈ ಪಲ್ಪಗೆ 3 ರೂಪಾಯಿ 25 ಪೈಸೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ಟನ್ ಪರ್ಪ್ ತಯಾರ್ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ಟನ್ ಬೊಂಬು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಟನ್ ಒಣಗಿದ ಬೊಂಬುವಿಗೆ 7 ರೂಪಾಯಿ 50 ಪೈಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ರೇಟು 19 ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ದಾಂಡೇಲಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ 3 ರೂಪಾಯಿ 25 ಪೈಸೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ರಾರಿ ರೋಡ್ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 4 ಟನ್ ಬೊಂಬಿಗೆ 12-14 ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರಾರಿ ರೋಡಿಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟು 60 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಆಗುವುದು ಸರ್ಕಾರ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—3-25 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಪಲ್ಪನಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಡ್ರೈ ಬೊಂಬು ಒಂದು ಟನ್ನಿಗೆ 7-50 ರೂಪಾಯಿ ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆ. ಈಗಿನ ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ 16 ರೂಪಾಯಿ ಎಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬರಲಾರದು. ಬೊಂಬು ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿ ನುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ರೇಟಿನಂತೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ?

Sri R. S. HEGDE.—You said in between the assurance and its implementation, some bamboos were destroyed. May I know the estimated loss to Government in this regard ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ನುಮಾರು 12 ಸಾವಿರದಷ್ಟು ನುಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಎಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಒಣಗಿದ ಬಿದುರ ಗಳು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ! ಒಂದು ಲೋಡಿಗೆ 80 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಹೊರಗಡೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ರೇಟು ಇಟ್ಟು ಏಕೆ ಮಾರಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಶರಾವತಿ ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬದುರುಗಳನ್ನು ಮುಫತ್ತಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು, ಯಾರೂ ಸಹ ಬಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಬದುರುಗಳು ಒಣಗಿ ಹೋದರೆ ಸಾದೆಗಾಗಿ ಉಪ ಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹಸಿರು ಇದ್ದರೆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ದಾಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಗದದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ದಾಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಗದದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಬದುರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಬದಲು ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಗದದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಕಂಪೆನಿ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಉಳಿದಿರುವ ಬದುರನ್ನು ಹೊರಗಡೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ಹಾಯಿದೆ.—ಯಲ್ಲಾಪುರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಕೊಡಲು ಬದುರನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಯಲ್ಲಾಪುರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಒಂದು ಲಕ್ಷದ 30 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಬದುರನ್ನು 5-6 ವರ್ಷದಿಂದ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಯು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ.

Cultivation of Aromatic Plants.

*Q.—296. Sri G. A. THIMMAPPA GOWDA (Arkalgud).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether Government have released 2,900 acres of land to Messrs. Oriental Aromatics, Bombay, in Doddaharve and Lingapur State forest of Hunsur Taluk for cultivation of aromatic plants;

(*b*) if so, the terms on which the grant was made;

(*c*) whether the parties have brought the entire extent under cultivation;

(*d*) if so, with what results ?

*A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(*a*) Not yet.

(*b*) (*c*) and (*d*) Do not arise in view of the reply to Clause (*a*).

Sri G. A. THIMMAPPA GOWDA.—May I know whether Messrs. Oriental Aromatics, Bombay, have asked for these lands ?

Sri M. V. KRISHNAPPA.—Yes, they have asked for these lands. They had been given ten acres of land and they have cultivated aromatic plants there and found that that area is suitable. So they have asked for more lands and Government is considering their application.

Sri G. A. THIMMAPPA GOWDA.—What are the terms ?

Mr. SPEAKER.—Terms, are not yet settled.

Sri G. A. THIMMAPPA GOWDA.—They have applied for the land. If so, for what purpose ?

Mr. SPEAKER.—While it is under negotiation, what is the point in asking this question ? If the Member want, to offer any suggestion, he may do it in the form of a question.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ತಾವು 2,900 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ನದರಿ ಕಂಪನಿಯವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಜಮೀನನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಅಲ್ಲಿಯ ಹವಾಗುಣ, ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—1961 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 10 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, 4-5 ವರ್ಷದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಭೂಗುಣ, ಮಣ್ಣಿನಗುಣ, ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಜಮೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಶ್ರೀ ರೋರಿಚ್ ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

Sri M. V. KRISHNAPPA.—I do not think, Sir. He has I think, asked for land in Bangalore South Taluk some years back. He wants some bit of lands belonging to the Forest Department between two gardens. That request is with the Government.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದೆ ? ಜನಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಬಿಟ್ಟು 2,900 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ರೀತಿಯ ಭೂಮಿ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಗಿಡಗಳು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri SANJIVANATHA AIKALA.—In view of the experience gained by the Oriental Aromatics as to the usefulness of the land and the possibility of growing aromatic plants to get foreign exchange, does the Government think of developing separate aromatic gardens in other places of the State apart from those 2900 acres ?

Sri M. V. KRISHNAPPA.—It is being done. Let us see how these Bombay people do their job there. The Government of Mysore is always a pioneer in such matters. Already the Forest Department is intending to grow these plants, which Mr. Roerich is growing in Bangalore.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನರೇ ಈ ರೀತಿಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ಈ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ, ನಂತರ ಇವರೇ ಬೇಕಾದರೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಹಾರದ ಅಭಾವವಿರುವಾಗ, ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು 2900 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದು ನೋಡಿದರೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವು ಎಂದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಿಂದ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸೆಂಟ್ಸ್ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಲು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣವಿರುವ, ಭೂಗುಣವಿರುವ ಜಾಗ ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಇದನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟವೇನೂ ಆಗುವು

ದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು, ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು 2900 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಅವರೇನಾದರೂ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯದೆ ಹೋದರೆ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ಸೆಂಟ್ಸ್ ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಏಕೆ ತರಿಸಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನಾವು ಸೆಂಟ್ಸ್ ತಯಾರಿಸಿ ಹೊರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ, ನಂತರ ಅದರ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕೇ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯದಿದ್ದರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅದರ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪಗೌಡ.—ಈ ಗಿಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಣಿಮಿಕ್ಕಲು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಇದನ್ನು ಮನಾಪಲಿ ಮಾಡದೆ, ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಬೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರೆ, ಗಿಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅವರು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾಕಡೆಯೂ ಗಿಡ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅಂಥಾದ್ದು ಹೇಳಿ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Facilities provided to the residents of Jayapur and Vijapur Villages.

*Q.—389 Sri T. MADAIAH GOWDA (Ramanagaram).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) when the new villages of Jayapur and Vijapur in Ramanagaram Taluk were formed ;

(*b*) the facilities if any, given to the residents of those villages ;

(*c*) the annual amount of land assessment collected from the ryots belonging to these villages ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(*a*) About 20 years ago.

(*b*) Primary school, Drinking water wells, Roads and Community centre are provided.

(*c*) Rs. 1,634-50.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಖಾತೆ, ಖರದಿ, ಪಹಣಿ ಸರ್ವೇ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು, ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಆಫ್ ರೈಟ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಟಗೇಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಕಣ್ಣಾವ್ಜಿರಾಶಯದ ಕೆಳಗಡೆ ಮುಳುಗಡೆ ಆದ ಜಮೀನಿನ ರೈತರನ್ನು ರೀಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಟ್ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜ. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಾ ಪೋಡಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯದೆ, ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಬೇಗ ಅದನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲರೈಸ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಸ್ಥಳದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವರ್ತಮಾನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಅವರು ಅಡ್ಡಿಆತಂಕ ತರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ರೆಗ್ಯುಲರೈಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಂಡು ಯಾವುದಾದರೂ ನಿಗದಿಯಾದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಈಗತಾನೇ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು, ಕಣ್ವಾ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರನ್ನು ರೀಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿ 30 ವರ್ಷ ಆದರೂ ಹಿಂದಿನ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತ ಇದ್ದೀರಿ. ಮುಳುಗಡೆ ಆದ ಜಯಪುರ ವ.ತು, ವಿಜಾಪುರ ಪ್ರದೇಶದ ಅನೇಕ ರೈತರು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸ್ಥಳದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕಷ್ಟಸುಖ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಶೋಚನೀಯ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ—ನಿಜವಾಗಿ ಜಮೀನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ತೊಂದರೆ ಆಗಬಾರದು. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ, ಪಕ್ಕ ಪೋಡಿ ಮಾಡಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಟಿ. ರಂಗಪ್ಪ.—ಮುಳುಗಡೆ ಆದ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಾವು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಭೇಟಿ ಕೊಡುವ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಆದ ತಕ್ಷಣ 6 ನೇ ತಾರೀಖು ನಿಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬೇಕಾದರೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ.

———

Electrical Pump Sets given on Hire Purchase basis.

*Q.—456. Sri A. J. DODDAMETI (Ron).—

Will the Government be pleased to state :—

the number of electrical pump sets that have been given by the Government to the ryots on hire purchase basis in Dharwar District during the years 1963-64, 1964-65 and 1965-66, (Taluk wise information may be supplied).

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—

Vide Statement appended.

Talukwise and Yearwise break-up figures in respect of Pumpsets issued on Hire-Purchase System in Dharwar District.

Sl. No.	Name of Taluk		Electrical Pumpsets Issued			
			1963-64	1964-65	1965-66 to end of February 1966.	Total
1	Ron	...	24	15	1	40
2	Hubli	...	2	4	...	6
3	Gadag	...	3	...	2	5
4	Kalghatgi	...	1	1	...	2
5	Kundagol	...	...	3	...	3
6	Navalgund	...	...	...	1	1
7	Hangal	...	1	1	...	2
8	Shiggaon	...	27	9	15	51
9	Ranebennur	...	32	18	20	70
10	Byadgi	...	...	1	1	2
11	Hirekerur	...	...	6	1	7
12	Haveri	...	32	15	5	52
			122	73	46	241

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಬಂದದ್ದು ಎಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—1965-66ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ರೋಣಗೆ 1, ಗದಗ್‌ಗೆ 2, ನವಲ್‌ಗುಂದಗೆ 1; ನನಗೆ ಬಂದ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಬಹಳ ಜನರು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಖಾತೆಯವರು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆ ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ 1960-61ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳ ಹಂಚಿಕೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ತಕರಾರುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆಯೇ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಹೈರ್ ಪರ್ಚೇಸ್‌ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಚರರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ ಮೇರೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡುವುದು. ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಕೊಡುವ ಮುನ್ನ, ಡಿವಿಷನ್‌ಮೈಸ್ ಅರಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಎಷ್ಟು ಇದೆ; ನಮೀಪದಲ್ಲಿ ಲೈನು ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ನೋಡಿಕೊಂಡು ದುಡ್ಡು ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೋ, ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ದುಡ್ಡು ಕಡಿಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಡಿಮೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಧಾರವಾಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದರಗಿ, ಶಿರಹಟ್ಟಿ, ನರ್ಗುಂದ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಲೈನ್ ಹೋಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ, ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಲಸ್ಟ್ ನೋಡಿದರೆ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇವು ಮರೆತು ಉಳಿದವೋ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆದೇಶ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಳಂಬ ಆಗದ ರೀತಿಯೊಳಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿ ಬೇಗನೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮೊದಲು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ 13 ಸ್ಟೆಪ್ಸ್ ಇದ್ದುವು. ಈಗ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕರ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮತ್ತು ತಾಸೀರ್ದಾರ್‌ರಿಂದ ಬಂದಮೇಲೆ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರೊಸೀಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟೇ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಶಿಥಿಲತೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ನಿಯಮಗಳು ಬಿಗಿ ಇದ್ದಾಗ 172-175 ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಥಿಲತೆ ಆದಮೇಲೆ 46 ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟು ಆಗಿವೆ. ಇತೀ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ, ಶಿಥಿಲತೆ ಮಾಡಬೇ ಇರುವುದರೊಳಗೆ 122 ಆಗಿದೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ)

ಶ್ರೀ ಶಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಮುಂದರಗಿ, ಶಿರಹಟ್ಟಿ, ನರಗುಂದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಂದು ನದಿ ಹಳ್ಳಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ, ಆದಷ್ಟು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಹೈರ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮೇಲೆ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಚರರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಪಂಪುಸೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೈರ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮೇಲೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಸೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕು ಎಂದರೆ ಆಸೆಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ರೈತರು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ದುಡ್ಡು ಇದ್ದ ಪ್ರಕಾರ, ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೈರ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಎಂದು ಆಸೆಮಾಡಲಾರದೆ ರೈತರೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಾವೇ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—If the procedure has been facilitated and made easy, would the Government explain the shortfall in the number of pumpsets that have been serviced ? That is what Sri A. J. Doddameti wants to know.

9-00 A.M.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ನಾನು ಹೇಳಿದೆ; ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್. ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆದಮೇಲೆ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವುದು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್. ಎರಡೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆದಮೇಲೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಬೇಕಾದುದು. ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಸಿಂಪ್ಲಿಫೈ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು 122-73 ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ಸ್ ಇರಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಇಷ್ಯೂಮಾಡಿ ಸರ್ವಿಸಿಂಗ್ ಮಾಡಿರಬಹುದು. 46 ಬಂದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಅಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಕಡಮೆ ಸಿಕ್ಕಿರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ 46 ಏತಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I wanted to mention one thing that was in my mind. Members are entitled to elicit information from the Government. If the Hon'ble Minister were to say it is not my portfolio or it relates to another Department, that would be an unsatisfactory answer. The Government, have to co-ordinate themselves. If a topic relates to more than one Department, the Hon'ble Minister must consult his colleagues and do something. I am thinking how to adjust it. I have seen it more than once said that the question has been referred to another Department. If member asks them for explanation why replies have not been received, they say that it does not refer to them, and therefore they have sent it back. It may be because of adjustment and distribution of portfolios or it may be a topic which concerns more than one Department. All that must be co-ordinated before it comes on the floor of the House. The Government, as far as possible must co-ordinate and give the fullest answer becausr Government is one unit and for the purpose of work alone, it is divided. I will also consult the Ministers as well as the Members of the Opposition and try to co-ordinate.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.— ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದರೆ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏಕೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿದೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೂಲ ನಿಜವಾಗಿ ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮಾಹಿತಿ ತರಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೋಲ್ಡ್ ಓವರ್ ಮಾಡಿ ಮಾಹಿತಿ ತರಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದರೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

Sri VEERENDRA PATIL.—If the Hon'ble Member is not satisfied with the information that is furnished, I have no objection to the question being held over.

Mr. SPEAKER.—I have been carefully watching every question that is coming up before the House. With regard to rural electrification, number of pumpsets, several questions are frequently coming. I would rather consolidate all of them and have them taken up on one day because the same answer is repeated since one schedule is there all over the State and the same schedule comes up in answer. So, all the allied questions may be put together. I will hold over this question of Sri A. J. Dodmeti.

Rural Electrification Programme.

*Q.—467. Sri H. D. DEVE GOWDA (Holenarasipur).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the number of villages electrified under Rural Electrification Programme in Holenarasipur Taluk since 1962 up to date ;

(*b*) the number of villages for which estimates are ready to take up the electrification work ;

(*c*) the amount required to complete the same ;

(*d*) whether they would provide the required amount at least in the year 1966-67 ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—

(*a*) 2.
(*b*) 2.
(*c*) Rs. 12,800.
(*d*) Necessary provision will be made during 1966-67 for taking up the works. There has been no delay in taking up the works.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈಗ 1962ರಿಂದ 1966ರವರೆಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರೋಡ್ ಸರ್ವೆ ಫಾರಂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಂದಮೇರೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ತಯಾರು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್‌ಗಳು ತಯಾರಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸುಮಾರು 30 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಪಂಡಾಯಿತಿಗಳವರು, ಶಾಸನ ಸಭಾಸದಸ್ಯರು ಇವರಿಂದೆಲ್ಲ ಮನವಿ ಬಂದು, ರೋಡ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅ.ಬೇಕಾದ ಫಾರ್ಮಾಲಿಟಿಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ತಮಗೂ ಮನವಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ತಯಾರಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಈಗ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತೀಕರಣ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಂತಿ ಇಲ್ಲ, ಪೋಲ್ಸು ಇಲ್ಲ, ಇನುಸುಲೇಟರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾಯಿಲೆಯು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಇದು ಕಾಯಿಲೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಲೈನ್ ಮೇಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಇದೆ, ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅರು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗಿದೆ, ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ 30 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಇದ್ದಂತಹ ಪ್ರಪೋಸಲ್ಸ್ ಬರುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಶ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇವಲ ಅರು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಫ್ಲೈ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಶನ್‌ನ್ನ ಬೇಡವೇಬೇಡ, ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಶನ್ ಮಾಡುವುದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಈಗ ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಸ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಬೇರೆ, ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಶನ್ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ unremunerative ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಶನ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಮತ್ತು ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಶನ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—Sri Byrappaji may put Question No. 473.

Construction of Projects across River Arkavathi.

*Q.—473. Sri B. BYRAPPAJI (Turuvekere) [on behalf of SRI G. RAME GOWDA (Doddaballapura)].—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) when the ban was imposed to prevent any construction of projects across river Arkavathi above the Hallimala a proposed project;

(*b*) what is the object of the ban;

(*c*) whether this has any connection with the long range Water Supply Scheme taken up across the river Cauvery ;

(*d*) whether Government intend dropping of the proposed project at Hallimala ?

*A.—Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—

(*a*) During December 1958.
(*b*) To ensure adequate water supply to Bangalore City.
(*c*) Yes.
(*d*) Yes.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಸ್ಪಾಪಿ, ಹಿಂದೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದಂತಹ ಹಳ್ಳಿಮಾಲ ಯೋಜನೆಯ ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿನ ಮೊಬಲಗು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸಾಗಿಗೆ ಬರುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೆಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.....ಹಳ್ಳಿಮಾಲ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಮಾಲದಿಂದ ನೀರು ತರುವಂತಹ ಯೋಜನೆ ಇತ್ತು. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ, ಒಂದು ಆಡ್‌ಹಾಕ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಮಾಲ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟನ್ನು ಇರಿಗೇಶನಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಇದೆ. ಈಗ ಹಳ್ಳಿಮಾಲ ಬೇಡ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಮಾಲದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನೊಂದು ನಿರ್ಬಂಧ ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಬಂದಮೇಲೆ ಅರ್ಕಾವತಿ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಮಾಲದಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಶನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಾಗಲೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಬಂದರೆ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ರಿಸರ್ವೊಯರ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ನೀರು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅರ್ಕಾವತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಈಗತಾನೆ ನಡೆದವರು ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಹಳ್ಳಿಮಾಲ ಕೈಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಮಾರಿ ಹಳ್ಳ ಭಾಗ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇರಿಗೇಶನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಹಾಗೂ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಶನ್ ಡಿವಿಜನಿನವರು ಅಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾನ್ ಇದೆ, ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಮಾಲ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇರಾಖೆಯವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಧೋರಣೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರದ ಧಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ನೀರು ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಹಳ್ಳಿಮಾರಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೇ ಮಂಚನಬೆಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಅರ್ಕಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಂಚನಬೆಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಪ್ಲಾನ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಎಲ್ಲ ತಯಾರಾಗಿವೆ. ಅರ್ಕಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know the capacity of Thippagondanahalli and the surplus in Hallimala and Arkavathi valley ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I require notice.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ನಾನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು : ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಅಂತ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡರಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂದು. ಆದರೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಮಾರಾ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾರಿಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡರಾಗಿ ಕಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶವಿರುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಗೆ ಇರಾಖೆಯವರಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರಕಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

Development of Railways in the State, during the IV Five-Year Plan.

*Q.—518. Sri D. M. SIDDAIAH (Biligere).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether the State Government have submitted any plans to the Centre for development of Railways in Mysore State in the IV Five-Year Plan ;

(*b*) if so, what are the routes proposed ;

(*c*) whether any preliminary Survey has been ordered ?

*A.—Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—

(*a*) A comprehensive reference has been made to the Ministry of Railways, Central Government.

(*b*) (i) Broad-gauging the line between Hospet and Hubli and Hubli and Goa.

(ii) A Broad-gauge line to connect Karwar Port with Poona-Bangalore line at Hubli or near about.

(iii) Kottur-Harihar line.

(iv) A new line from Harihar to connect-Hassan-Mangalore line near Moodabidri or near about.

(v) A new line from Talguppa to Karwar *via* Sirsi.

(vi) A new line from Gadag to Wadi.

(vii) Chamarajanagar-Sathyamangalam Railway line.

(iii) onversion of the Guntakal-Bangalore M.G. line to B.G.

(c) No survey work has been ordered except in respect of Hospet-Goa section and Sathyamangalam-Chamarajanagar Railway. In case of Hubli Karwar Railway a traffic appreciation was made but not a regular traffic Survey.

Sri D. M. SIDDIAH.—In answering (c), Government have stated that no survey work has been ordered except in respect of Hospet-Goa Section and Satyamangalam-Chamarajanagar Railway. May I know the estimated cost of both and when the estimates were made ?

Sri VEERENDRA PATIL.—That information is not with us. The information we have gathered is that they have prepared the load survey and made a report to the Railway Board.

Sri D. M. SIDDIAH.—Government was pleased to say that there is a persistent reference to the Central Government. May I request the Government to give top-priority to the Sathyamangalam-Chamarajanagar Railway ?

Sri VEERENDRA PATIL.—We have referred all these lines to the Government of India and to the Railway Board. It is for the Railway Board to decide.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೋಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂದಿದೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ-ರಾಯಚೂರು ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾರ್ಗ ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಡಿಷನರ್ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಕಳಿಸಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಕಳಿಸಿದ್ದು ಆಗಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ. ನಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರೈಲ್ವೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ರಾಜ್ಯದವರು ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ಇಲ್ಲ, ಬಂದದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರಬಹುದು. ನಾವು ಕಳಿಸಿರುವ 8 ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮಷ್ಟು ಸುದ್ಯೆವಿಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯ ಆಗುವಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 8 ಲೈನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—1951ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಸತ್ಯಮಂಗಲ—ಚಾಮರಾಜನಗರ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—1952 ರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇರೆಯೇ ನಾವು ಅನೇಕ ಸಲ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹೋದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

Sri G. V. GOWDA.—Was any representation made in 1959 to change the proposals from Sathyamangalam-Chamarajanagar railway into Kollegal-Chamarajanagar-Sathyamangalam ? Since the work has been ordered, could you make representation to the Government of India to take the survey between Kollegal-Chamarajanagar also ?

Sri VEERENDRA PATIL.—That information is not available

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಬೆಂಗಳೂರು).—ಮೈಸೂರು ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಫೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಸರ್ವೆ ಕೆಲಸ ಆಗಿತ್ತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಹುಶಃ ಬ್ರಾಡ್ ಗೇಜ್ ಮಾಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಬರೆದಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಭಯ ವೆಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ 8 ರೈನ್‌ಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವುದಾದರೆ ಯಾವು ದನ್ನು ಮೊದಲು ಕೇಳಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಮಾಡುವ ವಿಷಯ ವಲ್ಲ. ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಸರ್ವೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ವಿಷಯ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಹಿಂದೆ ದಾಸಪ್ಪನವರು ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ದ್ದೇವೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಫೈ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಏನೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಸಿಂಗ್.—ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೂರು ಹರಿಹರ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಆ ಮಾರ್ಗ ಜಗಳೂರು ಮುಖಾಂತರ ಹೋಗುವ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೀನಿ ಅದು ನಿಜವೇ ? ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ !

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಕೊಟ್ಟೂರು—ಹರಿಹರ ಮಾರ್ಗ ನೇರವಾಗಿ (ಸ್ಟ್ರೈಟ್ ಅಲೈನ ಮೆಂಟ್) ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಊರಿನ ಮುಖಾಂತರ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದರೆ, ಈ ಮಾರ್ಗ ಪೂರ್ಣವಾದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಹೊಸಪೇಟೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಹೊಸ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡಿದೆಯೇ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಏನು ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾಗಿತ್ತೊ ಆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ,—ಭದ್ರಾವತಿ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಯೇ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನುಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹತ್ತಿರದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಾಗಲು ಭದ್ರಾವತಿ ಯಿಂದ ಹರಿಹರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಿ ದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಎಂಟು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಅದು ನಮ್ಮ ಸುದೈವವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಈ ಮಾರ್ಗಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಯಾವುದೂ ಸಿಕ್ಕಲಾರದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri SANJEEVANATHA AIKALA.—Is it a fact that the Government proposes to have suburban railway around Bangalore Corporation touching the satelite town of Kengeri ? If so, why is it not included in this list ?

Mr. SPEAKER.—Are we having a railway Budget ? Supplementaries should be something within the main Question.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—These are the recommendations of the Government. Why is this not included—circular railway ?

Mr. SPEAKER.—Let it be answered.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ರೀತಿಯ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಪೂನಾ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಡುವೆ ಬ್ರಾಡಗೇಜ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಜನತೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಮಾರ್ಗ ಮೀರಜ್ ತನಕ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಈಚೆಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಗೆದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದೆ ಬಿತ್ತು ಆಲ್ಲವೇ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ನಿಜ. ಪೂನಾದಿಂದ ಮೀರಜ್ ವರೆಗೂ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಮಾರ್ಗ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಗುಂತಕಲ್‌ನಿಂದ ಹೊಸಪೇಟೆಯವರೆಗೂ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಹೊಸಪೇಟೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ಅದುರು ಗೋವಾಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲು ಎಂ. ಎಂ. ಟಿ. ಸಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪೂರ್ವಿಕ ಸರ್ವೆ ಕೆಲಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಾಲ್ಕನೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ರೈಲುಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕನೆ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ, ರೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ರೈಲು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ (ಕಂದಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅವರಿಗೆ ರೈಲು ಬಿಡುವ ಅನುಭವ ಬಹಳ ಇದೆ, ಸ್ವಾಮಿ !

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಾಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ರೈಲು ಬಿಡುವುದು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೋಡ್ ರೈಲು ಇದೆ, ಸ್ವಾಮಿ.

Sri S. M. KRISHNA.—Having been convinced that justice has not been done to Mysore State, why is it that the State Government has been betraying its helplessness in this regard ? Shall we take it that the State Government has not been able to adequately impress upon the Central Government the need that Mysore should be given equitable justice under the federal set up ? Or shall we take it that the Government is meek, weak and it is undecided ?

Sri VEERENDRA PATIL.—There is no question of Government either being weak or pleading helpiessness. Whatever is possible, we have been doing and representing to the Government of India and when they finalise the fourth five year plan, we hope we are going to get one in the fourth plan.

ಶ್ರೀ ಗಾಂಜಿ ವೀರಪ್ಪ.—ಹೊನಡುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊನಡುರ್ಗ, ಹರಿಯೂರು, ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಒಂದು ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬಂದರೆ ನ್ಯಾಷುರಲ್ಲಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನ್ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೊಸ ಹೊಸ ಸೂಚನೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹಾಸನ ತನಕ ಒಂದು ರೈಲ್ವೆ ಲೈನನ್ನು ಹಾಕುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನವರೆಗೆ ರೈಲು ಬಿಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಅವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಮೊದಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ರೈಲು ಬಿಡುವ ಕೆಲಸ ನಮ್ಮದು ಅಲ್ಲ, ರೈಲು ನಾವು ಬಿಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಕೊಳ್ಳೇಬೈಲ್.—ಗೇರುಸೊಪ್ಪ ಜಲಪಾತ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದಂತೆ ತಾಳಗೊಪ್ಪ—ಭಟ್ಕಳ್ ರೈಲುಮಾರ್ಗ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಿ ಏನು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಾಗಲೇ 8 ರೈಲುಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈಗ ಸರ್ವೆಮಾಡಿ ಕಾರವಾರ ಅಥವಾ ಭಟ್ಕಳ್ ಯಾವುದು ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ರಾಜ್ಯದ ರೈಲ್ವೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ರೈಲ್ವೆ ಖಾತೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರೇನಾದರೂ ಸಮೀಕ್ಷೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್.—ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್‌ಮಾಡಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ—ಕಾರವಾರದ ರೈಲ್ವೆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಜಸ್ಟಿಫೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬಾಗ್ಗೆ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಒಬ್ಬ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಮ್ಯಾನೇಜರನ್ನು ಸ್ಪೆಷರ್ ಅಫೀಸರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿವ್ವಾರೆ. ಅವರಿಂದ ವರದಿ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—I revise my opinion. There are two more Questions and I find they are important. The present question relates the Central Government subject and whatever representations have to be made by members, may please be given to me and I will send them to the Government with a request that they may press the Centre to accord such priority or order necessary for taking up those works.

Electrification scheme of Murdeswar.

*Q.—488. Sri R. S. HEGDE (Honnavar).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) when the scheme of electrifying of Murdeshwar was santioned;

(*b*) what is the progress of work achieved so far;

(*c*) the number of times the Superintending Engineers and Executive Engineer Electrical, Mangalore toured the area in that connection ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—

(*a*) The Scheme was sanctioned on 25-10-1965.

(*b*) The work will be taken up shortly.

(*c*) Superintending Engineer Nil.
Executive Engineer (Electrical) Mangalore-1.

Sri R. S. HEGDE.—What is the time limit meant by mentioning in the reply as "shortly"?

Sri VEERENDRA PATIL.—Within a period of two or three months it will be taken up.

Sri R. S. HEGDE.—Has it come to the notice of the Government that even additional supervisor is not posted to supervise the work going on in connection with preliminary work of electrification?

Sri VEERENDRA PATIL.—These works are sanctioned recently and I have assured the hon'ble member that I will see these two villages are electrified within the shortest possible time.

Working of the Mysore State Co-operative Cotton Apex Society, Bangalore.

*Q.—468. Sri H. D. DEVE GOWDA (Holenarsipur).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether they have appointed an Enquiry Officer to investigate and also to submit a report to Government on the working condition of the Mysore State Co-operative Cotton Apex Society, Bangalore;

(*b*) if so, what were the terms of reference made to the Enquiry Officer by the Government;

(*c*) when the Government ordered for an enquiry and when the Enquiry officer was appointed;

(*d*) whether the Enquiry was completed and if so the recommendation made by the Enquiry Officer to Government;

(*e*) whether any action was taken on his recommendation?

A.—Sri K. MALLAPPA (Minister for Industries and Commerce).—

(*a*) Under Section 64(1) of the Mysore Co-operative Societies Act, the Registrar of Co-operative Societies appointed an Enquiry Officer.

(*b*) The Enquiry Officer was asked to conduct enquiry into the constitution, working and financial condition of the Society.

(*c*) On 7th December 1964 by the Registrar of Co-operative Societies.

(*d*) The Chairman of the Society has filed a Writ against the order of the Government appointing an enquiry Officer and has got an interim stay.

(*e*) Does not arise in view of reply to Clause (d).

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನನ್ನ (ಇ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು 1964ನೇ ಡಿಸಂಬರ್ 7ರಂದು ಆದೇಶ ನೀಡಿದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗೆ 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂಥ ಅತಂಕವಾದರೂ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—1961ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಒಂದು ರಿವಿಜನ್ ಪಿಟಿಷನ್ನನ್ನು ಆ ಸಂಘದ ಚೇರ್‌ಮನ್ನರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದು ವಜಾ ಆಯಿತು. ಈ ತೀರ್ಮಾನದ ಮೇರೆ ಸಂಘದ ಚೇರ್‌ಮನ್ನರು ಒಂದು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಫೈಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈಗ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—Is it *subjudice*? Unless members are able to satisfy me that they are asking questions, not coming under the doctrine of *subjudice*, I cannot allow questions.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know the compelling reasons for the Government to appoint an enquiry officer?

Mr. SPEAKER.—Question is not allowed. I do not know at what stage the case is? If the matter is before the High Court, I am prepared to hold over the question. Without knowing the scope of the petition, I do not want to allow the question?

Sri K. MALLAPPA.—Sir, answer to question (b) is clear. The Enquiry Officer was asked to conduct enquiry into the constitution, working and financial condition of the society. Against this order the Chairman has filed a writ petition and interim stay has been granted. So no enquiry could be conducted.

Mr. SPEAKER.—If the question is held over, will it do any harm?

Sri K. MALLAPPA.—The writ petition is against the order of the Government ordering the enquiry. We are not discussing the merits.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What were all the ingredients of the Government Order to order for an enquiry.

Sri K. MALLAPPA.—Answer to supplementary (b) is clear.

9-30 A.M.

Sri G. V. GOWDA.—May I know whether the Government ordered this enquiry *suo moto* or on the report by any officer?

Sri K. MALLAPPA.—It is on the report of the Joint Registrar of industrial co-operatives.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—What was the report of the Enquiry officer or the Joint Registrar of Co-operative Societies to Government?

Sri K. MALLAPPA.—The report was regarding the working of the society and constitution of the Society.

Mr. SPEAKER.—Question Hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS THE DAY

(but not taken up)

Gomal Land in Doddathekahalli Village.

*Q.—191. Sri J. NARAYANAPPA (Mulbagal).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the extent of Gomal land now existing in Doddathekahalli village, Basettihalli Hobli, in Siddlaghatta taluka, Kolar District at present;

(b) out of the existing Gomal the extent of land taken over by the Forest Department;

(c) the number of cattle in that village;

(d) whether they are aware that a number of representations have been made to Government with regard to the insufficient Gomal land in the said village for the cattle;

(e) whether they would take action to release the Gomal Land taken over by the Forest Department ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) 288 acres 15 Guntas.

(b) 200 acres.

(c) 850.

(d) Only one application. It is also reported that some ryots have moved. The Mysore Revenue Appellate Tribunal challenging the transfer of 200 acres to the Forest Department.

(e) In view of reply to (d), the decision of the Mysore Revenue Appellate Tribunal will be awaited.

Sanctioning of Irrigation wells.

*Q.—339. Sri G. T. RANGAPPA (Hosadurga).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of applications received for irrigation wells in Hosadurga Taluk during 1964-65 and 1965-66;

(b) number of wells sanctioned ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue.)—

(a)	1964-65	28
	1965-66	87
(b)	1964-65	21
	1965-66	7

Winding up of Narayanapura P.W. Division.

*Q.—405. Sri MAHANTHASWAMY (Shahapur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the reasons for the winding up of Narayanapura Public Works Division;

(b) the place to which the staff working in this Division have been posted;

(c) the amount spent on the building constructed in the Division;

(d) how these buildings are going to be used ?

A.—Sri G. B. SHANKAR RAO (Parliamentary Secretary to Minister for Public Works).—

(*a*) On account of change of dam site from Narayanapur to Siddapur and in order to create an independent Division for the construction of the distributaries under T.B.P. High Level Canal of priority basis.

(*b*) Almatti, Munirabad, Bellary, Yermarus, Sindhanur, Davanagere, Manoli, etc., in the Irrigation Projects Zone.

(*c*) Rs, 7,56,883.

(*d*) It is proposed to shift one of the Division under upper Krishna Project Circle to Narayanapur in order to utilise the buildings available there.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re: **Fast by the students of the Maharaja's High School, Mysore**

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO (Mysore City).—Sir, I wish to call the attention of the Minister for Education to the incident that took place in the Maharaja's High School, Mysore, resultant from the orders of the Government asking them to leave the School as they have failed in one or two subjects.

†Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—In Government Order No. ED 38 SEI 64 dated 11th June 1964, Government issued certain instructions with a view to check the indiscipline among students. One of them is :—

> "If the student fails in more than three subjects he loses freeship and scholarship for the second term. This may however be restored if the student passes in subject—subjects in the subsequent test. In respect of those who do not enjoy in either freeship or scholarship, they may be warned that if they do not show adequate progress in the tests of the two terms they may have to be issued with transfer certificate as last resort."

The Head Master of the concerned High School has implemented the above order in the interest of discipline and the academic progress of the students. The students have restored to strike against that order. Government feel that the said order will have to be enforced in spite of the strike with the sole intention of putting down the indiscipline among the students. All High Schools in the State have implemented the Government Order dated 11th June 1964 in respect of failures and recovered the fees.

---

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned

The students of Maharaja's High School have given up the fast three days ago. The members of the Mysore Legislature have naturally exhibited anxiety for the standard of education going down in the State. Since these measures are meant to raise the standard of education, Hon'ble members will appreciate the measures taken by Government.

Also since Government have sanctioned free Secondary Education from 1966-67, the enforcement of such disciplinary measures is quite essential.

Business of the House.

Mr. SPEAKER.—Everybody seems to be busy till we assemble here. I have been appealing to the members to coordinate. Why not they do that ?

Sri S. SHIVAPPA (Shravanabelagola).—Sir, if you agree and if the leader of the House agrees.....

Mr. SPEAKER.—I have no objection.

Sri S. SHIVAPPA.—Sir, we have got two days for "Industries Demand" and we can take one hour from that.

Mr. SPEAKER.—I want the member to understand the difficulty of co-ordinating the work. I was trying to co-ordinate it myself. The result was dissatisfaction. I do not want dissatisfaction on my account. Let them adjust amongst themselves and utilise the time fully. I am prepared to sit for one hour more. It is difficult to satisfy everybody. Everybody thinks that he is the only person to be heard.

Sri S. SHIVAPPA.—On our side, we will give the agreed list.

Mr. SPEAKER.—If everybody takes more time, naturally the last person is not able to find time. If the leader of opposition wants, he may again meet. What shall I do ? I will suggest that another 30 minutes or 45 minutes for this Demand, but this excess time taken will go out of the Industries demand. I have got two names from the Congress side and names from the Opposition side.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—We are agreeable, provided we finish the Industries Demand on the next working day.

Mr. SPEAKER.—I will give one hour more for this on the condition that we will co-operate and see that the Industries Demand is finished on the next working day.

I call upon the Hon'ble member Sri Channabyregowda to speak for ten minutes.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರನೇ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಳೆದು, ನಾಲ್ಕನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮೇಜರ್ ಹಾಗೂ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ನುಮಾರು ಎಂಟು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಕಳೆದ 18 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನರಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ)

ಸಿಗದಂತಹ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತು. ಗೊತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟುಸಾವಿರ ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರುವ ಕ್ರಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸಿ ಕ್ಯಾಗದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನಲವತ್ತರಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 18 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಜಪಾನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಶೇಕಡಾ 16 ರಷ್ಟು ಯೂಟಿಲೈಸೇಷನ್ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನಲವತ್ತರಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಶೇಕಡ ಹದಿನೆಂಟರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಪಡೆಯಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರದ ಹಂಚಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ರೇಟು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಶೇಕಡಾ ಇಪ್ಪತ್ತರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ತೊಂಬತ್ತರಷ್ಟು ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನ ರೇಟುಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕಂಟ್ರೋಲು ರೇಟುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಗಳಲ್ಲ ದವಸಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನೂ ಕಾಡಿಗಾಣಿಸಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವವರು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಡಿಪೋಗಳಿಗಾಗಿ ಎಂದು ಕೊಡುವ ದವಸಗಳು ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಬ್ಲಾಕು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಇಲಾಖೆಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಪೊದಲಂದಲೂ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲೇ ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದವಸವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು. ಅವರು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರ ಲಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೆ ಕಂಟ್ರೋಲು ರೇಟು ಕೆ. ಜಿ. ಗೆ 80 ಪೈಸೆ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿ ನಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ 1-50 ಪೈಸೆಯಂತೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಗಳು ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ನೀಡಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ಬರಗಾಲ ಎಂದು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಸರಕಾರದವರೇ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡಿಸಿ ಜನಕ್ಕೆ ಗಂಜಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ಚತ್ರ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೋ ಅಲ್ಲ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಜನಕ್ಕೆ ಗಂಜಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಛತ್ರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಹಾಗೂ ಬರಗಾಲ ವಿಶೇಷನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸರಕಾರ ತೆರೆಯುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನ ಬಡ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಈ ರೀತಿ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಖರ್ಚನ್ನೂ ಸರಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಡಬಗ್ಗರು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಇಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರೂ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ನಿಜವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೇನಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಸತ್ಯವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವುದು ಸರಿ ಯಲ್ಲ. ಸತ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮುಂದೆ ಇಡುವಾಗ ಅದರ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲ ನಿಜವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಜನರೂ ಕೂಡ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲ

ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಯಾರೂ ನತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ನಂಗತಿಗಳು ಬಂದರೆ ಜನಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ನತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರಾಗಿಯನ್ನು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಪಲ್ಲ ಒಂದಕ್ಕೆ 55 ರೂಪಾಯಿನಿಂದ ತಂದು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ 22 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಫಲ್ಲ ಒಂದಕ್ಕೆ 85 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಮಾರಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಬಡ ಜನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜು ರಾಭ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ದಾವಣಗರೆ, ವಿಜಾಪುರ ಬಿದರ್ ಈ ಬಾಗಗಳಿಂದ ಜೋಳ ರಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮ್ಯುನಿಸಿಪರ್ ಡಿಪೋವಿಗಾಗಿ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಖರ್ಚು ಸುಮಾರು ಮೂರು ಮೂರೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಾವು ನೋ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ನೋ ಲಾಸ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸರಕಾರದವರೇ ಇಲ್ಲ 22 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಅಂತರ ಇಟ್ಟು ಇಂತಹ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಎಂದು ಮಾಡಿ ಇರುವ ಬೆಲೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಇದರಿಂದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಏಜಂಟರುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರುಗಳು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಇಷ್ಟೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ನೀವು ದವಸ ತರಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಿರೋ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮೂಟೆ ಆಥವಾ ಐದು ಸಾವಿರ ಮೂಟೆಗಳಷ್ಟು ದವಸವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಅಥವ ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಏಜೆಂಟರುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಇದರಿಂದ ಕಮ್ಮಿ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಕ್ಕೆ ದವಸಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಸ್ಪೇಟು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳವರಿಗಾಗಿ ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸುಮ್ಮನೆ 22 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಏಜಂಟರು ಸೊಗಸಾಗಿ ರಾಭಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ರಾಭ ಇದದೆ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಸೊಸೈಟಿಗಳವರಿಗೆ ಹಂಚುವ ಆಹಾರ ದವಸಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ನಿಗಾ ಇಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಇಲ್ಲರುವ ಎನ್. ಇ. ಇಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಅಗಲೇ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಅವರ್ಲರುವ ಎರಡು ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ದವಸದ ಹಂಚುವಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ವಹಿಸುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಅನುಕೂಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಸ್ಯೇರ್ಸಿಟಿ ಕಂಡಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ಅಭಾವದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರಾಖೆಯವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರಕ್ತಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುವ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೋಡಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ' ನರಕಾರದಿಂದ ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ನೂರು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ದವಸ ಬೆಳೆಯುವೆಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೂ ನರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತೆ ಇಡುತ್ತೇವೆಂದು ನರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರೂ ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವರು ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಇಷ್ಟು ಸಾಲ ಎಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ನರಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆಹಾರದ ಅಭಾವವನ್ನೂ ನೀಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಸಾಲ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ರಾದರೂ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿದರೆ ಇರಿಗೇಷನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ಖಂಡಿತ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು,

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಸುಮಾರು ಏಳೆಂಟು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಗೇ ಬಂದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರೈವೇಟು ಡೀಲರ್ಸ್ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಒಂದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮೂರು ಮೈಲಿ, ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿಗಳಿಂದ ಜನರು ಬರಬೇಕಾದ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಡೀಲರ್ಸ್‌ಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರುಗಳು ಇವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾವು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್ಸ್‌ನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇವುಗಳನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ನರಿಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಬಲವತ್ತರವಾದ ಕಾರಣವೇನು ? ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಲೀಡರ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರೇ ನೋಡಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒರಿಸ್ಸಾ, ಮದರಾಸ್ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು, ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಅವರು ನಮಗೆ ಕೊಡದೆ ರಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮದರಾಸ್, ಆಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಒರಿಸ್ಸಾದಿಂದ ಅದನ್ನು ಆರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೋಳ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ತರಬಹುದು, ಜೋಳ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಂದ 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡಿಪೋಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರೇಟ್ ಕಾಂಪೆನ್‌ಸೇಟ್ ಮಾಡುವಾಗ 85,90,105 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ರೇಟ್ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಆಹಾರದ ಧಾರಣೆ ಈಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೊಯಮತ್ತೂರಿನ ನೋಟುಗಳೇ ಆಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಕಡೆ ಬಹಳ ದುಡ್ಡು ಶೇಖರಣೆಯಾಗಿ ಅಂತಹ ಜನ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸ್ಟಾಕ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೊಯಮತ್ತೂರಿನ ನೋಟಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಚಿಲ್ಲರೆ ಪಲ್ಲರೆಯವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಕೇಸು ಏನಾಯಿತು ಎಂಬ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊಯಮತ್ತೂರಿನ ನೋಟು ಚಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಉಬ್ಬರವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಡಲೆ ಬೇಳೆ ಇವತ್ತು ಬಹಳವಾಗಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜನಗಳು ಕಡಲೆ ಕಾಳು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಬೇಯಿಸಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬೇಳೆ ಮಾಡಿಸಬೇಡಿ, ಕಡಲೇ ಕಾಳನ್ನೇ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಆಹಾರ ದಿನಸಿಮೇಲೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಬರುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಡಿಲರ್ಸ್‌ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಮಿಷನನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ (ಆಹಾರ ಶಾಖೆಯ ನಚಿವರು).—ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರ ಹೆಸರು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟಿಗೂ ಕೂಡ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ, 7-8 ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಹೆಸರು ಕೊಡಿ, ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡಿ ಆಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಹಂಚುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಏನಾ ಜಾಸ್ತಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯವರು, ನೀರಾವರಿ ಇರಾಖೆಯವರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಸೇರಿ ಶ್ರಮಪಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ಲ್ಯಾಂಡ್, ಮತ್ತು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕೆಲವು ಜಮೀನನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು

ನೀರು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕಡೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೇ ಏನಾ ಅದನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ವೇಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಗಲಾಟೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ 120 ಗ್ರ್ಯಾಂವರಿಗೂ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು 160 ಗ್ರ್ಯಾಂವರೆಗೂ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೋಟೇಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಪದಾರ್ಥ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಜನ ಎಷ್ಟು ಸಾಮ್ಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಕ್ಕಿ ಕೂಡ ಕೊಡವೇ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ಆಹಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆಂಧ್ರ ಮದರಾಸು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ವೆರ್ಸ್ ಏಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ನಂಸ್ಥಾನ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಕಾಂಟೂರ್ ಬಂಡಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ ಈ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಕಾರಣ ಮಣ್ಣು ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷಾಮ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಟೂರು ಬಂಡಿಂಗ್ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ತಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದು ನೋಡಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾತಾಳೆಗೆಡ್ಡೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅರಸೀಕೆರೆ, ತಿಪಟೂರು, ಜಾವಗರ್ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೇನೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಜನ ಇದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ ತಾವೇ ನೋಡಿ, ಇದರಿಂದ ಜನರಮೇಲೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿರಿರು ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಬಿದಿರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಏದಿ ಇಲ್ಲದೇ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಬಹಳ ಉಷ್ಣ ಅದನ್ನು ತಿಂದರೆ ಭೇದಿ, ಆಮಶಂಕೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಶುರುವಾಗಿ ಜನ ನತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾರೂ ಕೂಡ ಸತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಎಂಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಖಾಯಿಲೆಬಂದು ತೊಂದರೆಪಟ್ಟು ಸಾಯುತ್ತಾರೆಯೇ ಏನಾ ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೇ 8-10 ದಿವಸ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾರೂ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ.

10–00. A. M.

ಈ ದಿವಸ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಎಂಟು ದಿವಸಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಊಟಮಾಡಿ ಅನೇಕ ರೋಗರುಜಿನಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿ ಜನರು ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಮೆಜೆಸ್ಟಿಕ್ ಹತ್ತಿರ ವಿರುವ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಮಣ್ಣು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬೆರೆಸಿರುವ ಅಕ್ಕಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸ್ಯಾಂಪರ್ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರ ನೋಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ (ಧಾರವಾಡ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜಾದುಗಾರರ ಹಾಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೆ ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲಿ ಎಗ್ಜಿಬಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಗಣೇಶ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿರುವ ಅಕ್ಕಿ ಹೀಗೆ ಕಲ್ಲುಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಯಾವ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಕೂಳುಕುತ್ತವೆ ಕುತ್ತ ಕೂಳು ಮೇಳವೆ ಮೇಳ,
ಕೂಳೊಂದು ಗಳಿಗೆ ತಡೆದಿಹರೆ ಪಾತರದ,
ಮೇಳ ಮುರಿದಂತೆ ಸರ್ವಜ್ಞ.

ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ, ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲುಬೇಡ...ಎಂದು ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರು ನೂರಕ್ಕೆ 99 ಭಾಗ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—'ಸುಳ್ಳು' ಎಂಬ ಪದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪದವಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹಾಗಾದರೆ ವಾಪಸು ತೆಗೆದುತೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಮೆಮಾಡಬೇಕು ನಾನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಿ. ಎಂ. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಅನ್ಯಾಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರಾಭ ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರವಾಸ, ಅವರು ಮಾಡುವ ಅನಾವರಣ ಮಹೋತ್ಸವ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಚಾರಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ calls of nature ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ವಿಚಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿ ಅವರ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಅನ್ಯಾಯ. ಇದೇ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಇಲಾಖೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಉತ್ತಮ. ಈ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಅಥವ ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ (ಭದ್ರಾವತಿ).—ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ವಸ್ತು, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಆಹಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆಹಾರದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಕೃಷಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೆಶೆಯಿಂದ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಾಲಸೌಲತ್ತು ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತೇವೋ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇತರ ದೇಶಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಾವು ನಿಲ್ಲುವವರೆಗೂ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ಇದ್ದೇಇರುತ್ತದೆ. ಈ ದೆಶೆಯಿಂದ ಆಹಾರ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಬೇಕು. ಇರುವ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ದೈವ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಬೆಳೆಯುವ ವಸ್ತುಗಳು. ಕಬ್ಬಿಣ, ಉಕ್ಕು ಮುಂತಾದುವುಗಳಾದರೆ ಅದುರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಾಸಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡಬಹುದು. ಅದೇ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮಳೆ ಬರಬೇಕು, ರೈತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಆಹಾರದ ಬೆಳೆಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ರೋಗಗಳೂ ಕೂಡ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ಕೂಡ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಬರೀ ಔಷಧಿ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು, ಸೊಳ್ಳೆಯ ಕಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಹೆರ್ತ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಪ್ರಯೋಗಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಇಳುವರಿ ಬರುವುದೂ ಕೂಡ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಶಾಖೆ ಇರುವಹಾಗೆ ಇದಕ್ಕೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಖೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಹಾಳಾಗುವುವು ಎಂದು ಅನೇಕ ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲಿ ಹೆಗ್ಗಣಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಮುತವರ್ಜಿ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಲೆವಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀರಾವರಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಲೆವಿ ಎತ್ತುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಲೆವಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡ ಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಸೂಲ್ಮಾಡದೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ತಡ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ರೈತರು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಾದು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಧಾನ್ಯ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ್ಗೆ ರೈತರಿಂದ ಧಾನ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ

ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೆವಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ವಸೂಲಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ ರೈತರಿಗೆ ಈಗ ಲೆವಿ ಕೊಡುವುದು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಲೆವಿ ವಸೂಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನಿಂದ ವಸೂಲ್ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅನುಕೂಲವಿರತಕ್ಕಂಥ ಕುಳಗಳಿಂದ ಬೇಕಾದರೆ ವಸೂಲ್ಮಾಡ ಬಹುದು. ಬಹು ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲಾಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಇದು ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೇಸಿಗೆ ಫಸಲು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಇರುವಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 30 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಹೆಸರು ಸ್ವಲ್ಪ ಭತ್ತ ಹಾಕಿ ಈ ಫಸಲು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಇದೆ. ಬರೀ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಬರೀ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇಸಿಗೆ ಫಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಜನರು, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳ ಜನರು ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ರೈತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇದೆಯೇ ಎನೇನು ಸವಲತ್ತು ಬೇಕು ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಫಸಲು ಆಗುತ್ತದೆ. ಬರೀ ಬಾಷಣದಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಫಸಲು ಭತ್ತ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಫಸಲ ಮೇಲೆ ಲೆವಿ ಹಾಕುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಫಸಲು ಮೇಲೆ ಲೆವಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕದಾರದು. ಬೇಸಿಗೆ ಫಸಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಅವರು ಬೇಸಿಗೆ ಫಸಲು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಲೆವಿ ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಟ್ಟರೆ ಮುಂದೆ ಅವರು ಬೇಸಿಗೆ ಫಸಲು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡ ರಾರರು. ಆದುದರಿಂದ ಲೆವಿ ಹಾಕಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಲೆವಿ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರ್ಕ್ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಂದರೆ ಇಂದು ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರೇಟು ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಎಕರೆ ಫಸಲು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಫಸಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ರೈತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ರೈತರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವುದರ ಬದಲು ಬಾಗಾಯಿತ ಫಸಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಬಾರದು. ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು. ಇದಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ರೇಟು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಈಗಲೇ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ರೈತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಾಗಾಯಿತ ಕಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಫಸಲು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಈಗಲೇ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ರೇಟು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಎರಡೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಾಗರೀಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಜನತೆಗೆ ಆಹಾರ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಮಗೆ ವಿಷಾದದಿಂದ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವರ್ಷ 18-20 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಭರವಸೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ಬಾಕಿ ಉಳಿಯುವ 10 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಬೇರೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರವರು ನೆನ್ನೆಯ ದಿವಸ ತಿಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ)

ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರು ಬಹಳ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ದಿನ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಜನ ಸಾಯುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾನು ನಾಲ್ಕಾರು ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗೋಧಿ ಬಂದಿದೆ, ಗೋಧಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಗಾಬರಿ ಪಡಬೇಡಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಗೋಧಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಗೋಧಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೋಲಾರ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬೀಡೀ ಕಾಮಗಾರರು, ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರ ಜನ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಡ್ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಕೇ. ಜಿ. ಗೋಧಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ 2 ವಾರದಿಂದ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಅರಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ನಿಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ಬಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಲ್ಲ ಎಂದು. ನಮಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹೊರತು, ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ (ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ತಾವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಗೋಧಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ಬಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಎಲ್ಲ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಸೊಸೈಟಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಕ್ಯಾಷ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ತಮಗೆ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳವರ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ವಿಶೇಷವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಸರಿ. ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ಖಾಸಗಿ ವರ್ತಕರಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ-ಎಂದು ತಾವುಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ ಇದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಏಜೆಂಟ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನೀವು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೀರಿ, ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ತರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಹಣ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೋ ಅವಕ್ಕೆ ಹಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹಣವಿಲ್ಲವೋ, ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಗಳವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲವೋ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಸರಬರಾಜನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನೇರವಾಗಿ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿಯ ದೂರುಗಳೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 18-20 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿರುವ 9 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹಂಚಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡವಾಗ 5 ಸಾವಿರ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ

ಯಿರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ತಲಾ 5 ಕೆ. ಜಿ. ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. 5 ಸಾವಿರ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. 5 ಸಾವಿರ ದವರೆಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಗ್ರಾಮವೇ ಆಗಲಿ, ಅಲ್ಲರುವವರಿಗೂ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಟಿಜಾನ್‌ಗಳಿಗೆ, ಲೇಬರ್‌ಗಳಿಗೆ, ಸ್ಕೇರ್‌ಸಿಟಿ ಏರಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ, ಭೂಮಿ ಇದ್ದು, ಕಡಿಮೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಹೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ನಾನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು 3-4 ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಬರೀ ಬಾಯಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಏಪ್ರಿಲ್, ಮೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅವರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು, ಬರೀ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸಾಲದು, ಆಂಧ್ರ, ಮದ್ರಾಸ್, ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವು ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದರು, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ಸತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು. ನಾನಾದರೂ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೋಲಾರದ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಬೇಟಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು. ಅಲ್ಲಿಯ ಡಾಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಗೊತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿಕ್ಕಿದ ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು ಗಳನ್ನು ತಿಂದು, ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಇಂತಹವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ ಇದ್ದು ಈಗ ಆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿನ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ರೋಗಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಇದೇ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಸೇರಿ, ಅನೇಕ ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಸತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ 50ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಅಧಿಕೃತ ವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಲಿ, ಅಥವಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲಿ. ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೇ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನಿಜ. ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು ತಿಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆಹಾರ ಅಭಾವವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗದೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭೀಕರ ಸ್ವರೂಪ ತಳೆದು ನಿಂತಿದೆ. ಇನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಲೂಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೂ ಕೊಡ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರೀ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲರುವ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಏನಾ, ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳುವ ನಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸು ತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಈ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ; ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

10-30 A.M.

ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 100-150 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಿ. ಅದರಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಾಗಿ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಶಾಶ್ವತವಾದ ಆಹಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಜನ ಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 25-30 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ 9 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ಅದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. 100 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ 9 ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವು ದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ 3 ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ 9 ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ)

ಏರುದ್ಧ ಆಗುತ್ತದೆ: ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆಯೇ ಕೊಡಬೇಕು. 25-30 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಈ ದರದಮೇಲೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವರ್ಷ ಎಲ್ಲಾ ಬಾವಿಗಳಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ನರ್ಕಾರ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕೋಲಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 100 ಬಾವಿಗಳನ್ನು 25-30 ಅಡಿ ಆಳ ಮಾಡಿ ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲಸ ನಿಂತಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹಣ ಕೊಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಅವು ಪೂರ್ತಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿ ನಂಸಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಪರಿಹರಿನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಒದಗಿಸಿದಂತೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ನರ್ಕಾರದವರು ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 150 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಿನಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿನುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ).—ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ 124 ಏನು ಇದೆ Capital outlay on Schemes of Government Trading ಇದು ಆಹಾರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಆಹಾರದ ಇಲಾಖೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅದು ಸಣ್ಣ ಇಲಾಖೆ ಆಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇಕೇ ಎಂದು ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಇವೊತ್ತು ನೋಡಿದರೆ ಬರೀ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೇ 54 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವಷ್ಟು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ನಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಆಹಾರದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲ ಒದಗಿದೆ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಅನಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲನ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಈ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಾಕಷ್ಟು ಜನತೆಗೆ ಫಲ ದೊರಕಲಾರದು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವನ ಅವರು ಆಹಾರದ ಹೋರ್ಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜೊತೆಗೆ ಲೆವಿ ನಿಸ್ಪಂ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದರಿಂದ ನಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ, ಖಾನಗಿ ವರ್ತಕರು, ಹೋರ್ಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯರು ಏನು ಒಂದು ರಿಕ್ವಿನಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕವರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನ್ಪೆಷಲ್ ನೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅನೇಕ ನ್ಥಳಗಲ್ಲಿ ರೇಡ್ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಏನು ಇದೆ, ಆ ಕ್ರಮದಿಂದ ಬಹಳ ಜನ ವರ್ತಕರು ಹೆದರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಅದರಿಂದ ನಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತದಂಥ ಅನುಭವ ನಮಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಪ್ರನ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಇದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರು ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೋ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ಸಣ್ಣ ವರ್ತಕ, ದೊಡ್ಡ ವರ್ತಕ ಅಥವಾ ಮಿಲ್ ಮಾಲೀಕರು ಆಗಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬಂದಿಂಥ ವರ್ತಮಾನದ ನಹಾಯದಿಂದ ಮತ್ತು ನರ್ಕಾರದವರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಪೋಲೀಸ್ ನೆಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದಂಥ ಕೆಲನ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ರಿಕ್ವಿನಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರನ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿನುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಲೆವಿ ಆರ್ಡರ್ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ 10 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ, ಅವನು ಪ್ರಮೋಷ್ಟನೇಟ್ ಲೆವಿ 10 ಕ್ವಿಂಟಾಲೋ 20 ಕ್ವಿಂಟಾಲೋ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅವನು 200 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ 300 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಭತ್ತ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ exemption certificate ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಲೆವಿ ಪ್ರಕಾರ ನರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುವ ನೆಪದಿಂದ ಉಳಿದ ಭತ್ತವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ನ್ವಂತ ಜಮೀನಿನಿಂದ ಬೆಳೆದು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅಂಥಕಡೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಲೆವಿ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ 40 ಕ್ವಿಂಟಾರ್‌ಗಿಂತ ಜಾನ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಅದನ್ನು ರೆಕ್ವಿನಷನ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕರ್ ಆಗಿ ಏನು ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದರೆ ರೈತನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 200-300 ಪಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ರೈತನಿಗೆ ನಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಬರುವ ವಿಷಯ. ರೈತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ನಾಕಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬೇಕು, ನಾಕಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಾದ ಒಂದು ಕಡೆ ಇರಲ್ಲಿ. ವಸ್ತುತಃ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಾಪಾರನ್ಥರಂತೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಾಪಾರಿ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಈ ಒಂದು ಲೆವಿ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ, ಆ ಒಂದು ಷೆಲ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥ ಹೋರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸರ್ಕಾರ ರಿಕ್ವಿಸಿಷನ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಒಂದು ಹುಕುಂ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ರೈತರು ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಲೆವಿ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ತಾಸೀರ್ದಾರರು exemption ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಆಮೇಲೆ ರೈತರು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 150-160 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆದ್ಯ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಕ್ಸೆಮ್‌ಷನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಾಕ್ಷಣ ಭತ್ತವನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಫ್ರೀ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಫ್ರೀ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಒಬ್ಬ ರೈತ 100 ಖಂಡುಗ ಬೆಳೆದರೆ, 200 ಖಂಡುಗ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಲೆವಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಎಕ್ಸೆಮ್‌ಷನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕರ್ ಆಗಿ ಇವೊತ್ತು ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಬೆಳೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೈತ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ರೈತ 20-25 ಸೇರು ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 40 ಪಲ್ಲ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ರೈತರ ಹತ್ತಿರ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಸಾರಗಳು ದವಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿದರೆ, ಇಂತಹವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—40 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಒಳಗೆ ಯಾವ ರೈತನು ಆಹಾರ ದಿನಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, 40 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅವನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವ ಇದೆ, ರೈತನಾಗಿರತಕ್ಕವನು ಹೋರ್ಡ್ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಫರ್ಮ್ ಆಗಿ ಡೀಲ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, 20 ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಪುಕ್ಕಟೆ ಆಹಾರ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವರೀತಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಇದೆ, ಅದು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಆಗಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ನಿಯಮ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇದೆ ಯಾರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು, ನಿಜವಾಗಿ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ, ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಬೇರೆ ತರಹ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಕೊಡತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಏನು ಇದೆ, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಕೂಡ, ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಬಾರದು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರು ಆನಕ್ಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಮಣಿಯದೆ, ಒಂದು ಸರಿಯಾದಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಲೆಗೆ 5 ಕೆ.ಜಿ. ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಈಗ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ 80 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಇವರಿಗೆ ಸಾಧಾರಣ ಮೂರರಿಂದ ಮೂರೂವರೆ ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಲ್ ದವಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆ 600 ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇನ್ನುಳಿದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀವು ಯಾವ ತರದಿಂದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ತಾವೇನೊ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದನ್ನ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ನಮಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನೀವು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಶನ್ ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ಎಂಬಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮಗೆ ಅನೇಕ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ತರವಾದ ಕಷ್ಟಗಳು ಇವೆ. ಇಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದ ನಂಗತಿ. ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಪಂಜಿಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಟೇಪ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣ, ಮುಖಂಡರ ಪ್ರಚಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ನ್ಯಾಯವಿದೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಏನೊಂದು ಉಪಯೋಗಕರವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ ? ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಂತಹ ಖರ್ಚಗೋಸ್ಕರ ಈ ರಿನರ್ವ್ ಬಾಂಕಿನಿಂದ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮಾಡಿ 19 ವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಯ್ತು ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ಹಣ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ವಾದರೂ ಯೋಚಿಸಬೇಡವೇ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಮನನೊಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ತರಹ ಇವರು ಅವಾಂತರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಹೇಪರಿ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಇವರ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಮೂಢತನವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಸಿರಾ).—ಸ್ಪಾಮಿ, 'ಫಿರ್ಮ್ ಫೇರ್'ನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಇವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದು, ಬರೇ ಪ್ರಜಾಮತದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಏಕೆ, ಸ್ಪಾಮಿ, ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇ ಗೌಡ.—ಆ ಮೇಲೆ Weights and Measurements ಇಲಾಖೆಗೆ ಮೂರುವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದೋ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನು ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೊಂದೂ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಮೂರೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಏನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಅಂಕ ಅಂಶ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇದರ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ವಿಸಲೇನಿಯಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಹೌಸ್ ರೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ಡಿಪಾರ್ಟುಮೆಂಟುಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಈ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ, ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮಸಿಯಪ್ಪ (ಹಿರಿಯೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ 66–67ನೇ ಸಾಲಿನ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯಾಪಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲಿನ ಬಂಡವಾಳದ ಪೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಗಣನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಆಹಾರದ ಇಲಾಖೆಯವರು ಭಾವಿಸಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಬರೇ ಆಹಾರವನ್ನು ತರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಇಷ್ಟೇ ಇವರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಡೀ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ, ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಇಂದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಶನ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಕೊಡದೆ, ದೇಶವನ್ನು ಒಂದು ಸ್ವಾವಲಂಬನಾ ದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದೇ ಇದರ

ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯದ ನಡುವೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಣಬೆ, ನೇರವಾದ, ಒಂದು ನ್ಯೆಜವಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ತರಿಸುತ್ತೇವೆ, ನಾಳೆ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಿಂದ ಗೋಧಿ ತರಿಸುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಂಚುತ್ತೇವೆ, ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ರೇಶನಿಂಗ್ ಡಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ, ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಆಹಾರ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಈ ಬೃಹದಾಕಾರದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನು 100 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲತಃ ಕಾರಣವಾದ, ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಬೇಕೋ, ಅವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಇನ್‌ಸೆಂಟಿವ್ಸ್ ರೈತನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೋ, ಅದನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಆಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದರಿಂದ, ರೈತನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಂತಹ ಗೊಬ್ಬರ, ನೀರು, ಬೀಜ ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೆ ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅದು ಔಷಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಅವನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಅವನು ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದರೂ, ಅವನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದಾಗಲೀ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದಾಗಲೀ, ಭಂಡವಾಳಗಾರರಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ವರ್ತಕರಿಂದಾಗಲೀ ಪಡೆದಂತಹ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋದರೆ ಅವನು ಏತಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಈ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ರೈತನೊಬ್ಬನೇ ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನೇ, ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಈ ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ರೈತನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ತಾನು ಬೆಳೆದಂಥ ಬೆಳೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬಂದು, ತಾನು ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಅದರೊಳಗೇ ಹಿಡಿದು, ಅವನು, ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಸುಖವಾಗಿ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಗಾಗುವಷ್ಟು ವರಮಾನ ರೈತನಿಗೆ ಬರದೆ ಹೋದರೆ ಆ ತರಹ ಧಾರಣಿವಾಸಿಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಹಣಕಾಸಿನ ನಿಪುಣರಾಗಿ ನುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕಾಲ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿಗಾರರು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ರೋಗದ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲದೆ ಇಂಥ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಜತ್ತಿಯವರು ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ರೈತ ಮತ್ತು ಬಳಕೆದಾರ ಇಬ್ಬರೂ ಸಹ ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವವನಿಗೂ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಬಳಕೆದಾರನಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಆಶಾಕಿರಣವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಮೆರಿಕದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ 1938-39ರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ರೂಸ್‌ವೆಲ್ಟರು ಆ ದೇಶದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಯಾವುದೇ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ನೀವು ಸಂದೇಹ ಪಡಬೇಡಿ, ಸರ್ಕಾರ ರೈತರ ಕಡೆಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ನಿಗದಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ದರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಅಮೆರಿಕಾ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರರಾಷ್ಟ್ರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಆಹಾರ ಕಡಮೆ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಮೆರೆಯುತಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ತರಹ ಸಾಧನೆಯನ್ನು, ಅದೇ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಅರೇಳು ವರ್ಷ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು, ಜನರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬೇರೂರು

(ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ)

ವಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

[MR. SPEAKER in the Chair]

ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮೊದಲು, ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಹಿಂದೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾಲವಿತ್ತು. ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ರೈತನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಮದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿಯುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ, ಲಬರರೈಸ್ಡ್ ಸ್ಕೀಮುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಪಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಂತೆ, ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈಗ ಬಂದಿರುವ ದುಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿದು ಆಮದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಳದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ವಸ್ತುವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಮಾಲಿನಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಅಡಕೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಿಸತಕ್ಕ ಅಡಕೆಗೆ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇಂಪೋರ್ಟ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಿದರು. ಇದರಿಂದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೆಸೆಯತಕ್ಕ ಅಡಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆ ದೊರೆತು ರೈತನಿಗೆ ಅಡಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಹೇಳದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಾನಾಗಿಯೇ ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಅಡಕೆ ತೋಟವನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದೇ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬತ್ತ ಮೊದಲಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ರೈತರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ರೋಕಲ್ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊನ್ನೆ ರೆಪ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಜನ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ರೆಪಿಯನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡದಂತೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಮೋಸ ವಿಲ್ಲದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬೆಳೆ ಆಗದೆ ಇರುವ ಕಡೆ, ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಕೂಡ ಆಗಿವೆ. ಬಲವಂತದಿಂದ, ಮನೆಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ, ಬೀಜಕ್ಕೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ದವಸವನ್ನು ಕೂಡ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್ ಮಾಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ರೈತ ಏನು ಬೆಳೆಯನ್ನು ತಾನೆ ತೆಗೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಮಿರ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ದೋಷವಿದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಒಂದೊಂದು ದೋಷವಿದೆ. ಮಿರ್‌ಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬತ್ತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಇಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಎಂದು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಇಳುವರಿ ಏನಿದೆ ಅದರಿಂದ ಮಿರ್‌ನವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೆರಡು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನೂರಾರು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬತ್ತವನ್ನು ಅಕ್ಕಿ ಮಾಡಿಸುವಾಗ ಹತ್ತಾರು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ ಮಿರ್‌ನವರಿಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಉಳಿದು ಅದನ್ನು ಮಿರ್‌ನವರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಥದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಜನರಿಗೆ ಹಂಚುವುದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವುದೇ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ದೋಷದೋಷಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಯಂತ್ರಗಳೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ದೋಷದೋಷಗಳು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ

ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಆಗಲಿ, ಸೊಸೈಟಿಯವರೇ ಆಗಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಅದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೇ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು ಆ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಲೋಪವಿದೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಒಂದು ಮನಾಪಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಂದು ಸೊಸೈಟಿಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಪೈಪೋಟಿ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ತರದೆ ಹೋದರೆ ಈಗ ಇರುವ ಮನಾಪಲಿ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ pull up ಮಾಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಧಾರಣೆಯನ್ನೆ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕುಠಾರಪ್ರಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ರೈತನಿಗೆ ಇನ್ನು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವ ಧಾರಣೆಗಳು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಉತ್ತೇಜನಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಲೆವಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ಕಾರ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಆಘಾತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ದರವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ರೈತನಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈಗ ರೈತನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬೆಲೆಯ ಜೊತೆಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಬೋನಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

11-00 A.M.

ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ರೈತನಿಗೆ ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೋನಸ್ಸು ತಲುಪಿಲ್ಲ. ಭತ್ತ ವಸೂಲಿ ಆಗಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಆ ಬೋನಸ್ಸು ಅವರ ಕೈಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಕೊಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಫೀಸಿನ ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರು ಕೊಡಬೇಕೇ ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಣಯಾಗಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿಲ್ಲ ವೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬೋನಸ್ಸನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕಾಸ್ಟ್ ಷೀಟ್ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ವರ್ಕ್‌ಔಟ್ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸರ್‌ನಿಂದ ಸೊಸೈಟಿ, ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ಹೋಲ್‌ಸೇಲರ್ಸ್, ಹೋಲ್‌ಸೇಲರ್ಸ್‌ನಿಂದ ರಿಟೇಲರ್ಸ್—ಈಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವಾಗ ಆಗತಕ್ಕ ಹ್ಯಾಂಡ್ಲಿಂಗ್ ಚಾರ್ಜಸ್, ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಚಾರ್ಜಸ್, ರಾಭ ನಷ್ಟ, ಬಡ್ಡಿ, ಪ್ಯೂಮಿಗೇಷನ್ ಚಾರ್ಜಸ್, ಇನ್ನೂ ಇತರೇ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಚಾರ್ಜಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು 2-3 ಸಾರಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ರೆಕ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರನ್ನಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊರೆ ಆಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಈಗ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾದರೂ ಇನ್ನು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ರೀತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ವಿ. ಮುನಿಯಪ್ಪ)

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸಿ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜಪ್ಪ (ಕಬ್ಬನ್‌ಪೇಟೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈಗ ಆಹಾರದ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಈ ಆಹಾರ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಕಾರ್ಡಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಅಕ್ಕಿಯ ವಿತರಣೆ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಾಯರ್ಡ್ ರೈಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ವೇಳೆ ರಾರೈಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ತರಹ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನರ ಅನೇಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸುಮಾರು 8 ದಿನಗಳ ಮುಂಚೆ ಒಬೊಬ್ಬ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಡೀಲರ್ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ರಾರಿ ಗಳಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೆರಡು ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ವರೆಗೂ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ನರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಡೀಲರ್ಸ್‌ಗೆ ಆ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ನರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮುಂದೆ ರಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೂ ಆ ರಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ನಾಳೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ದೂರುಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಡಿಪೋಗಳ ವರೆಗೂ ಮತ್ತು ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಡೀಲರ್ಸಿಗೂ ಹಾಗೂ ಜನತೆಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮುನಿಚಿನ್ನಪ್ಪ (ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಆಹಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರನೇಕರು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಾನು ಸಮರ್ಥನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದು ಅನೇಕ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ರೈತರು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ರೈತರೂ ಸಹ ಬಹಳ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಜಮೀನುಗಳೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಸಿಟಿ ಇಂಪ್ರೂಮೆಂಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೇರ್ಡಿನವರು ಸುಮಾರು 7 ಮೈಲುಗಳವರೆಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಜಮೀನುಗಳನ್ನೂ ಅವರ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ H.A.L., I.T.I., N.G.E.F. ಇನ್ನೂ ಇತರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಆಗಿವೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರು ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಜಮೀನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದೇ ನಮ್ಮ ಅಂತಕ ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹಡಬೆರದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ತಲಾ ಒಂದಕ್ಕೆ 2 ಅಥವಾ 3 ಕೆ. ಜಿ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ರೈತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15-20-30 ಜನರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಜನರು ಅಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಧಾನ್ಯದಿಂದ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು ? ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ ಅದರಿಂದಾದರೂ ಜೀವನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗ ಜಮೀನೆಲ್ಲಾ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳಾದರೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಯವರಿಗೆ, ಹೊರ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ನಾರ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪವೂ

ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ನಮಗೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮರ್ಯಾದೆ ಇಲ್ಲ ನುಮಾರು 3—4 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಅವಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಾವು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಅಕ್ಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೋ ಜನರು ಜೀವನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಕ್ಕಾಲುಭಾಗ ಸಾಹುಕಾರರು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಕಾಲುಭಾಗ ಬಡವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 5ರಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತರಿರುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನುಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಬಡವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಯಾವರೀತಿಯ ಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡ ಬೇಕು ! ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಹಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೇಳಿ ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಸದಸ್ಯರು ಇರತಕ್ಕ ಕಮಿಟಿ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲ, ನಾವು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅಫಿಷಿಯರ್ ಕಮಿಟಿ ಬೇರೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇಷ್ಟು ಅನಾದರಣೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನೂ ತಪ್ಪು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಆಲ್ಲರತಕ್ಕ ಬೆರ್ಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಈ ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ನೀರಾವರಿಗೆ ಯಾವುದೂ ನದಿಗಳಿಲ್ಲ, ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಲ್ಲ, ಬಾವಿಗಳಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಏನಾದರೂ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. 20 ಬಾವಿ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಿಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರಿ ಆರ್ಡರ್ ಕೂಡ ಆಗಿತ್ತು. ಈಗ 200—300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಟೂರ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಕೇವಲ 20 ಬಾವಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಖಂಡಿತ ವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವಾಡುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವು ದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗದೆ ಹೇಗೆ ಉಳಿದಿದೆಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಂಕಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಲಿ. ದೇಶಕ್ಕೇ ಕಷ್ಟಬಂದಿರುವಾಗ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಆಹಾರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆ, ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ವಿತರಣೆ— ಈ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರಾದರೂ ಈ ಒಂದೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಆಹಾರ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೇಳ ಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೇ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಬರಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಬೇಕು. ಹೊಸ ಹೊಸ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಣದ ವಿತರ್ಾಡನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧ್ಯ ವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ರೈತರಿಗೆ ಹಣ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೇಗ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಆಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದ್ದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ)

ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ನುಮಾರು ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಟನ್ನು ಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಕ್ಕಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಕ್ಕಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಬಳಕೆದಾರರು ನಾವೇನು ಅಕ್ಕಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ನಮಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹಂಚಲಕ್ಕೆ ಆಗಲಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಕ್ಕಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಎಂದು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೆವೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿಕೆಯಾದುದನ್ನು ಅವರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಮಾರಲು ಅವಕಾಶಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಕ್ಕಿ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮುಂದೂ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನನಗೇನೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತರಿ ಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮದರಾಸು ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನೂ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರನ್ನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇವರುಗಳಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಬಂದರೆ ಆಗ ಅದನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ ಕೇಳಿದರು. ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ನೀವು ಹಂಚು ತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಂಚುತ್ತೀವೆ ಎನ್ನುವು ದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 21 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಾಗಿ

ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟುದ್ದು	9,387 ಟನ್ನುಗಳು
ಗೋಧಿ	11,332 ಟನ್ನುಗಳು
ಇತರ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು	4,115 ಟನ್ನುಗಳು

ಇದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಡೆಗಾಣಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಕೊಡರಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬರೀ ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ	100 ಟನ್ನುಗಳು
ಗೋಧಿ	200 ಟನ್ನುಗಳು
ಇತರ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು	440 ಟನ್ನುಗಳು

ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು 750 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೇನೇ ಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಮುಂದೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನೂ ತಮಗೆ ಕೊಡು ತ್ತೇನೆ.

ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ 21 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಹೀಗಿದೆ.

ಅಕ್ಕಿ	9,162 ಟನ್ನುಗಳು
ಗೋಧಿ	16,762 ಟನ್ನುಗಳು
ಇತರ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು	8,766 ಟನ್ನುಗಳು
ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು	24,690 ಟನ್ನುಗಳು

ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ನಮಗೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮರ್ಯಾದೆ ಇಲ್ಲ ಸುಮಾರು 3—4 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಅವಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಾವು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಅಕ್ಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೋ ಜನರು ಜೀವನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಕ್ಕಾಲುಭಾಗ ಸಾಹುಕಾರರು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಕಾಲುಭಾಗ ಬಡವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೧೦ರಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತರಿರುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನುಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಬಡವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಯಾವರೀತಿಯ ಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಹಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೇಳಿ ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಸದಸ್ಯರು ಇರತಕ್ಕ ಕಮಿಟಿ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲ, ನಾವು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅಫಿಷಿಯರ್ ಕಮಿಟಿ ಬೇರೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇಷ್ಟು ಅನಾದರಣೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನೂ ತಪ್ಪು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಆಲ್ಲರತಕ್ಕ ಬೆರ್ಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಈ ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ನೀರಾವರಿಗೆ ಯಾವುದೂ ನದಿಗಳಿಲ್ಲ. ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಲ್ಲ, ಬಾವಿಗಳಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಏನಾದರೂ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. 20 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರಿ ಆರ್ಡರ್ ಕೂಡ ಆಗಿತ್ತು. ಈಗ 200—300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಟೂರ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಕೇವಲ 20 ಬಾವಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಈ ಬಾವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗದೆ ಹೇಗೆ ಉಳಿದಿದೆಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಲಿ. ದೇಶಕ್ಕೇ ಕಷ್ಟಬಂದಿರುವಾಗ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಆಹಾರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆ, ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ವಿತರಣೆ— ಈ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರಾದರೂ ಈ ಒಂದೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಆಹಾರ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೇ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಬರಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಬೇಕು. ಹೊಸ ಹೊಸ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಣದ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ರೈತರಿಗೆ ಹಣ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೇಗ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಆಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದ್ದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ)

ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ 2—3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಜನಗಳೂ ಸಹ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಆಹಾರದ ಅಭಾವವನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಅರ್ಜಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂತಹ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅದು ಕೆಡದಂತೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ, ಪರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನೂ ಸಹ ವೇರ್‌ಹೌಸ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಗೌನ್ಮೆಂಟ್ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳೂ ಬೀಳದಂತೆ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಾಡಿದೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ರೈತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯುಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕುವಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವನು ಬೆಳೆದಂತಹ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕುವಂತಹ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ರೈತ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ರೈತನಿಗೆ ಅವನು ಮಾಡಿದಂತಹ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರಬೇಕು. ಅದು ಕಡಿಮೆ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ರೈತನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಅಭಾವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವು ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಆಹಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವ ಏರ್ಪಾಡು ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸರ್ವೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 48 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆದರೆ 45 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೂ ಸಹ 3 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರ ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬರಬೇಕಾದ್ದು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ನಮಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಗವರ್ನರ್ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 9 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು, ಕನಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷ 9 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಈ ವರ್ಷ ಮೊದಲು ಕರೀಫ್ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ 15—16 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ರಬಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ 5 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೊನೆಯ ಬೆಳೆಗೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಡವಾಗಿ ಬಂದ ಮಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ಸುಧಾರಿಸಿ

5 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಬೇಳುವುದಿಲ್ಲ ನುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳಬಹುದು ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಯಿತು ; ಆಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೂ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ 9 ಲಕ್ಷ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಆಹಾರದ ಹಂಚಿಕೆಯ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಗೆ ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನನ್ನು ನೀವು ಹೇಳುವ ಉತ್ತರ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳ ಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಆಹಾರದ ವಿತರಣೆಯ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ವರ್ಷ 10 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಡಲೆ ಮತ್ತು ಕಡಲೆ ಬೇಳೆ ಪಂಜಾಬಿನಿಂದಲೂ, 10 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಡಲೆ ಮತ್ತು ಕಡಲೆ ಬೇಳೆ ರಾಜಾಸ್ಥಾನದಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತರಿಸಿ ಕೊಡಲು ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಡಲೆ ಬೇಳೆ ಮತ್ತು ಕಡಲೆ ಯನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದೆಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂತೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಡಲೆ ಬೇಳೆಯನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ದ್ದೇವೆ. ಕಡಲೆ ಅಥವಾ ಕಡಲೆಬೇಳೆ ಯಾವರೀತಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಹಂಚುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ 15 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಡಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಬೇಳೆ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬಂದುವು. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣಕರ್ತರೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಬಂತು. ಅದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಡಲೆ ಅಥವಾ ಕಡಲೇ ಬೇಳೆ ಯಾವರೀತಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅದನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಜನಗಳಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಗೋಧಿ, ಕಡಲೆ ಬೇಳೆ, ಮೈದಾಹಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ಕೇಸರಿ ಜೋಳ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ ಜನಗಳಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಗೋಧಿ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 22 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಬಂತು. ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 43 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಬಂತು. ಆಮೇಲೆ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 'ಪ್ಲೋರ್' ಮಿಲ್‌ಗೋಸ್ಕರ 43 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಗೋಧಿ ಬಂತು.

ಗೋಧಿ	ಜನವರಿ	ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ	3,000 ಟನ್ನುಗಳು
ಗೋಧಿ	ಫೆಬ್ರವರಿ	ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ	7,000 ಟನ್ನುಗಳು
ಗೋಧಿ	ಮಾರ್ಚಿ	ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ	7,000 ಟನ್ನುಗಳು

ಇನ್ನು ಮಿಲೋ ಎಂದರೆ ಕೇಸರಿ ಜೋಳ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 20,000 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು. ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲರುವ ಧಾನ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 3,000 ಟನ್ನುಗಳು ಪ್ಲೋರ್‌ಮಿಲ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಎಂದು 7,000 ಟನ್ನುಗಳು ಕೇಸರಿ ಜೋಳವನ್ನು 40,000 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ 7,700 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಅಕ್ಕಿ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರು. ಇದುವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಆಂಧ್ರ ಹಾಗೂ ಮದರಾಸು ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಹಾಗೇ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ)

ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ನುಮಾರು ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಟನ್ನು ಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಕ್ಕಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಕ್ಕಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಬಳಕೆದಾರರು ನಾವೇನು ಅಕ್ಕಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ನಮಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹಂಚಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಕ್ಕಿ ಬರಲಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲರುವ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಎಂದು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೆವಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿಕೆಯಾದುದನ್ನು ಅವರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಮಾರಲು ಅವಕಾಶಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಕ್ಕಿ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮುಂದೂ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನನಗೇನೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತರಿ ಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮದರಾಸು ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನೂ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರನ್ನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇವರುಗಳಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಬಂದರೆ ಆಗ ಅದನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ ಕೇಳಿದರು. ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ನೀವು ಹಂಚು ತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಂಚುತ್ತೀವೆ ಎನ್ನುವು ದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 21 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಾಗಿ

ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟುದ್ದು	9,387 ಟನ್ನುಗಳು
ಗೋಧಿ	11,332 ಟನ್ನುಗಳು
ಇತರ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು	4,115 ಟನ್ನುಗಳು

ಇದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಡೆಗಾಣಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಕೊಡರಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬರೀ ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ	100 ಟನ್ನುಗಳು
ಗೋಧಿ	200 ಟನ್ನುಗಳು
ಇತರ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು	440 ಟನ್ನುಗಳು

ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು 750 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೇನೇ ಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಮುಂದೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನೂ ತಮಗೆ ಕೊಡು ತ್ತೇನೆ.

ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ 21 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಹೀಗಿದೆ.

ಅಕ್ಕಿ	9,162 ಟನ್ನುಗಳು
ಗೋಧಿ	16,762 ಟನ್ನುಗಳು
ಇತರ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು	8,766 ಟನ್ನುಗಳು
ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು	24,690 ಟನ್ನುಗಳು

ಇದೇ ರೀತಿ ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಹೀಗಿದೆ

ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ	100 ಟನ್ನುಗಳು
ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ	300 ಟನ್ನುಗಳು
ಇತರ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು	800 ಟನ್ನುಗಳು

ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು 1,200 ಟನ್ನುಗಳು.

ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು

ಅಕ್ಕಿ	9,162 ಟನ್ನುಗಳು
ಗೋಧಿ	34,534 ಟನ್ನುಗಳು

ಇದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ

ಅಕ್ಕಿ	100 ಟನ್ನುಗಳು
ಗೋಧಿ	1,600 ಟನ್ನುಗಳು
ಇತರ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು	400 ಟನ್ನುಗಳು

ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು 2,100 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗಾಯಿತು. ಗೋಧಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣ, ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್. ಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ 6.2 ಕೆ. ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಎಂದರೆ 3.2 ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು 3 ಕೆ. ಜಿ. ಗೋಧಿ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿಂದ 6 ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಎರಡು ಕೆ. ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಕೇಸರಿ ಜೋಳವನ್ನೂ ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು 8 ಕೆ. ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಡವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು ಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೇಸರಿ ಜೋಳವನ್ನು 52 ಪೈಸೆಯಂತೆ ಕೆ. ಜಿ. ಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಜೋಳವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಅಕ್ಕಿ ಆರು ಕೆ. ಜಿ. ಬಿಟ್ಟು [illegible] ಕೆ. ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಕೇಸರೀ ಜೋಳವನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. [illegible] ಒಟ್ಟು 8 ಕೆ. ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕೇಸರಿ ಜೋಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದನ್ನೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನುಮಾರು 20 ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಒಬ್ಬರಿಗೂ ಮೂರು ಕೆ. ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಗೋಧಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಮೇ ತಿಂಗಳಿಂದ 5,000 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಟ್ಟು 5 ಕೆ. ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಎಂದರೆ 3 ಕೆ. ಜಿ. ಗೋಧಿ 2 ಕೆ. ಜಿ. ಕೇಸರಿ ಜೋಳ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೇ 5,000 ಜನಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನರಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗದೇ ಇರುವವರಿಗೂ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಮತ್ತು ರ್ಯಾಂಡಲೆಸ್ ರೇಬರರುಗಳು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಹಾಗೂ ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟ ಏರಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕೂಲಿಗಾರರುಗಳಿಗಾಗಿ 5,000 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಜನಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ 10 ಕೆ. ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳಿಗೂ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಿ ಕೈಯ್ಯರ್ಲಾಗದೆ ಇರುವ ವಯೋವೃದ್ಧರು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಶಕ್ತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗಾಗಿ ಸರಕಾರ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಜನರಿಗಾಗಿ ನುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗಾಗಿ ನುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ತಂದು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ)

ಇದನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಂಚಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿರುವವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಂಚರವರುಗಳು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹವರ ಹೆಸರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿಯವರ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬಂದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

11-30 A.M.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. 1964-65 ಮತ್ತು 65-66 ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದೇರೀತಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಎಷ್ಟು ಬಂತು, ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬ್ರೇಕ್ ಅಪ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪುಡ್‌ಗ್ರೈನ್ಸ್,

ಅಕ್ಕಿ :

1964-65 ಇನ್ 1000 ಟನ್ಸ್ 1599
1965-66 ... 1380 ಟನ್ಸ್
ಕರೆಂಟ್ ಇಯರ್ ಷಾರ್ಟ್ ಫಾರ್ 219 ,,

ಜೋಳ :

1964-65 ಇನ್ 1000 ಟನ್ಸ್ 1440 ಟನ್ಸ್
1965-66 ,, 882 ,,
ಷಾರ್ಟ್ ಫಾರ್ ಇನ್ ಕರೆಂಟ್ ಇಯರ್ 580 ,,

ರಾಗಿ :

1964-65 ಇನ್ 1000 ಟನ್ಸ್ 755 ಟನ್ಸ್
1965-66 ,, 169 ,,
ಷಾರ್ಟ್ ಫಾರ್ ಇನ್ ಕರೆಂಟ್ ಇಯರ್ 590 ,,

ಗೋಧಿ :

1964-65 ಇನ್ 1000 ಟನ್ಸ್ 150 ಟನ್ಸ್
1965-66 63 ,,
ಷಾರ್ಟ್ ಫಾರ್ ಇನ್ ಕರೆಂಟ್ ಇಯರ್ 52 ,,

ಟೋಟಲ್ :

1964-65 ಇನ್ 1000 ಟನ್ಸ್ 3913 ಟನ್ಸ್
1965-66 2494 ,,
ಷಾರ್ಟ್‌ಫಾರ್ ಇನ್ ಕರೆಂಟ್ ಇಯರ್ 1419 ಟನ್ಸ್

ಈ ಒಂದು ಬ್ರೇಕ್ ಅಪ್ ಇದೆ.

ಹೋರ್ ಸೇರ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೋರ್ ಸೇರ್ ಮತ್ತು ರೀಟೇರ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಸ್ಯಾಚ್ಯುಚೆರಿ ರೇಷನಿಂಗ್ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಏನೊಂದು ಅಳತೆ ಒಳಗೆ ಆ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಚೆಕ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ 1187 ರೀಟೇರ್ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದ್ದವು ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ 700ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪುಡ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಜನಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಪುಡ್ ಇರಾಕೆಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ತಕರಾರುಗಳು ಬಂದವು, ಈ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ; ಇದುವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನಾ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ತಕರಾರುಗಳು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು ? ಒಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಇಡಬೇಕಾದರೆ ಡಿಸ್ಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಅಥವಾ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮೊದಲು ಎಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಇತ್ತೋ, ಎಂದರೆ. 1187 ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಇದ್ದಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಟೇಟಸ್ ಕೋ ಇಟ್ಟೆವು. ಇನ್ನು ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಹೋರ್ ಸೇರ್

ಡೀಲರ್‌ಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರು ನಾಳೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಆವರಿಗೆ ಒಂದು ತತ್ವ ನಮಗೆ ಒಂದು ತತ್ವ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅವರು ತಂಟೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು 10 ಜನರು ಮತ್ತು ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್ 20 ಮೊದಲು ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಹೋರ್‌ಸೇರ್ ಏಜನ್ಸೀಸ್ 30 ಇವೆ ಅವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಕಷ್ಟ ಇದೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಕ್ಕರೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಂತಹ ಹೋರ್ ಸೇರ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು 7 ಜನ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು 5 ಇವೆ. ವೀಟ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ಸ್, ಅಟ್ಟ, ಮೈದಾ, ಸೋಜಿ, ಇವುಗಳ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು 14, ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ಸ್ 1 ಇವೆ. ಯಾರು ಸಹಕಾರ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿದು ಮಾಡಬಾರದು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಇದೆ ಅದೇನೆಂದರೆ: ರೀಜೇಲರ್ಸ್ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಹೋಲ್ ಸೇರರ್ಸ್ ಆಗಲಿ ಅವರು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತು ರೈಸನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿರತಕ್ಕ ಶರತ್ತುಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತಕರಾರುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಏನು ಕಷ್ಟ ಇದೆ, ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ನಾವೇ ಸ್ವಂತ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಮುಖಾಂತರ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸಿದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ರೋಪಡೋಷಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಆಗಬಹುದು, ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾವೇ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸಿ, ನಾವೇ ಚೆಕ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರೇನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರನ್ನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಬಹುದು, ಅವರು ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಡಿಪಾಸಿಟ್‌ನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾವೇ ಮಾಡಿದನಂತರ ಇಷ್ಟೊಂದು ಚೆಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂಕೂಡ ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಂಶ, ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ತಾವು ಒಂದು ಲಸ್ಟ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಿರಿ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಹೋರ್‌ಸೇರ್ ಡೀಲರ್ಸ್‌ಗೆ ತಾವು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕಮಿಷನ್ ರೇಟ್ ಏನಿದೆ ಅದರ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಆ ವಿಷಯ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿ, ಸ್ಯಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯೋಗ್ಯವಾದುದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ತಾವು ಯಾವ ತರಹದ ಸಂಶಯವನ್ನೂ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಕಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಸೈಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ.ಎ. ಗೌಡರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರು. 4 ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಅಂತ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ದೊಳಗೆ 50-54 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಇದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ, ಮೈಸೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ದೊಳಗೆ ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ರವರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದವರ ಏಜೆಂಟ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಚಾರ್ಜ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ, ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಹೊಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ 50 ಪೈಸೆ ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಇನ್ನು ಉಳಿದ 50 ಪೈಸೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಡಿವಿಜನ್ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನು ಉಳಿದ 3 ಡಿವಿಜನ್‌ದೊಳಗೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ, ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ಸ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಗನಿ ಬ್ಯಾಗ್ಸ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದರ ಬೆಲೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಇದಲ್ಲದೇ ಟ್ರಾನ್ಸ್

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ)

ಪ್ರೋಡ್ಯೂಷನ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಕೂಡ ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುತ್ತಾ ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಸ್ವೆಬಲೈಸೇಷನ್ ಫಂಡ್ ಬಿಲ್ಡಪ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ನೀವು ತೋರಿಸಿದಂತಹ ಖರ್ಚು 20 ರೂಪಾಯಿ ಬಹಳ ಆಯಿತು ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜೋಳ ವಿಜಾಪುರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲೆ ಮಾರುವುದಾದರೆ 4 ಆಣೆಗೆ 6 ಆಣೆಗೆ ಮಾರಬಹುದು ಕಷ್ಟ ಇಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಏಜೆಂಟ್ ಬರೆಯಬೇಕು, ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಚಾವಡಿಗೆ ಬಂದು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಏಜೆಂಟ್ ಬೇಕು. ತಕ್ಕಡಿ, ಕಲ್ಲು, ಚೀಲ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಡುವಂತಹ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಾರ ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಗೋಡೌನ್ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 8 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಕಾದಿಡ ಬೇಕು. ಗೋಡೌನ್ ಚಾರ್ಜು ಕೊಡಬೇಕು, ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಫ್ಯೂಮಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ನಂತರ ರಿಟೈಲರ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮೂಲಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಜನ ಗಳಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕಾದರೆ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದ ಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಲ್ಟರ್‌ನೇಟಿವ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ನೀವು ಹೇಳಿದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕೊಡುವ ಸಲಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ವನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು, ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವರ್ತಕರಿಗೆ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ವರ್ತಕರು ಸಹ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇದೆ. ಅಂದರೆ 100ಕ್ಕೆ 100 ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳು ವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಕೆಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಅಂತಹವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಯಾವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆಯೋ ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನೇರವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಖಾಸಗೀ ವರ್ತಕರ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿಯ ಹತೋಟಿ ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ತಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡ ಬಹುದು, ಅಥವಾ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸ್ ಹಾಕಬಹುದು, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಜನರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆಹಾರದ ವಿತರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಆಯಿತು.

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹುಟ್ಟಿದವರು ಸಾಯಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆಹಾರವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ಕೇರ್‌ಸಿಟಿ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಂದರೋ, ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಂತೂ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬನ್ನಿ, ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ, ಇದು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಂದದ್ದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಹೇಳುವ ವಿಚಾರ ಯಾವ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ 2 ಸ್ಕೇರ್‌ಸಿಟಿ ವರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಈಗಾಗಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಧ್ಯಕ್ಕೆ 108 ಜನ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಬಂದರೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಜಾಸ್ತಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಜನರು ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಜನರು ಸಾಕಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಅವರು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಆಹಾರವನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ 10 ಕೆ.ಜಿ.ವರೆಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದರಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಶಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 54 ಕೆಲಸಗಳು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷ್ ಆಗಿದೆ. 24 ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. 1126 ಜನರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸ್ಕೇರ್‌ಸಿಟಿ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗೆ ಕೇವಲ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನವೆಂಬರ್, ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಜನರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ, ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ 28-29 ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸ ಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಜನರು ಬಂದು ಅದರ ಉಪಯೋಗ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ (ಪಾಳ್ಯ).—ನವೆಂಬರ್, ಡಿನೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 5-10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಈಗ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ 40—50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಿನಿಮಮ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆರ್ಡರನ್ನು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನುಮ್ಮನೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ, ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಜನರು ಬೇಕಾದರೂ ಬರಲಿ, ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮೂರು ಮೂರು ಸಾರಿ ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಜತ್ತಿಯವರು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿ, ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಇವತ್ತು ಶ್ರೀ ಯಾರ್ಡಿಯವರು ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ 1800 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 1800 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ?

Sri B. D. JATTI.—We have received a copy of the Yardi Report The Government of India also has received the Report. We are going to take action as suggested by Mr. Yardi. There is no difficulty in starting new works. We have got sufficient money and we will get more money. The Government has got a list of the names of the works to be taken in scarcity areas. The Hon'ble Members must come to the help of the Government in suggesting any new works to be under taken. Let

(SRI B. D. JATTI)

them provide people for the works. When the Government undertakes a work and if people do not come to work there, then it may become difficult for us to make out a case with the Government of India. Therefore, that responsibility of supplying workers also depends upon the Hon'ble Member.

† SRI S. SIVAPPA.—The Hon'ble Minister was pleased to state that the Government is prepared to afford opportunities for any number of people who can come to work in the scarcity areas. But the fact is, in those areas where scarcity is prevailing, work is not available and the works suggested by the local bodies, tahsildars or taluk boards, have not been taken up for want of funds. The Deputy Commissioner says that the funds available are exhausted and that they are thinking not to take up those works unless fresh allotments are made by the Government. That is the situation prevailing at present. But the Hon'ble Minister is giving a different version. I therefore request the Government to let us know what is the actual amount you have placed at the disposal of the various Deputy Commissioners in the various districts. We want the correct details, so that we can appraise the situation to the local Deputy Commissioners and ask them to take up those works. Just generalising that you would give anything will not solve the problem.

SRI B. D. JATTI.—The position explained by the Hon'ble Member was correct some time back. We are only waiting for the report. We have received the report and it has been submitted to the Government. After considering the same, the Government of India has been kind enough to agree to give up to three crores of rupees. So there is no difficulty in respect of money. We have already drawn detailed schemes of scarcity works to be attended to. There is a special officer appointed and we are prepared to start any number of works. We have sufficient money—(*Interruption*) and we can take up from today even.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರಿಲೀಫ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪರ್ಮನೆಂಟಾಗಿ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಆಗುತ್ತವೆ. ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 150 ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 10 ಜನ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ 5 ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಧಾನ್ಯ ಹಂಚುವಿಕೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಿರಿ. ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಡೀಲರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಲ್ ಸೇಲರ್ಸರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಎನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ !

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೋಲ್ ಸೇಲ್ ಡೀಲ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಗೋದಿ ಅಕ್ಕಿ ವಲಯ ರದ್ದು ಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ನೀತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳರಾಗುವುದು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು 10 ಜನ ಖಾಸಗಿ ಹೋಲ್ ಸೇಲರ್ಸ್ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ! ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಟನ್ ಧಾನ್ಯ ಎಂದು ಇನ್ಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಅದು ಜನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಮಧ್ಯೆ ಎನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು

ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆಯೇ? ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಚಾಯತಿ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಎನಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಉಚಿತ ಧಾನ್ಯ ಹಂಚುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಇದನ್ನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಇಂಥ ಜನರ ಪಟ್ಟಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಧಾನ್ಯ ಕಳಿನುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಖಚಿತವಾಗಿ ಯಾರು ಮೂಲಕ ಸಾವಿರ ಟನ್ನು ಧಾನ್ಯ ಹಂಚುತ್ತೀರಿ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದು ಕಡಿಮೆ ಬಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರತಕ್ಕ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಡೀಟೇರ್ಡ್ ಸ್ಕೀಂ ಸರಕಾರ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೋರ್ ಸೇರ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಖಾನಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಕೇವಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನು ಸದರನ್ ಜೋನಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೂ ಸ್ಟೇಟುಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕು, ಒಂದೊಂದು ಸ್ಟೇಟಿಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು, ನಿಜ. ಮೈನೂರು ಸರಕಾರ ಅನೇಕ ಸಲ ಸದರನ್ ಜೋನು ಒಂದೇ ಇರಬೇಕು. ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇದು ವರೆಗೆ ಯಶಸ್ಸು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ (ಗಂಡಸಿ).—ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ನಮಿತಿಯವರು ತುಮಕೂರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಟಿ ಕೊಟ್ಟರು ಆದರೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರು. ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು ಆದರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಹಾಸನ ಹೋಳೆನರಸೀಪುರ ಅರಸೀಕೆರೆ ಈ ನಗರಗಳಿಗೆ ಬೇಟಿ ಕೊಡದೆ ಅವರು ರಿಪೋರ್ಟು ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟರು? ಅವರು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕಂಡಿಷನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಡರ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕಂಡಿಷನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ಸರಕಾರದ ಪಾಲಸಿ ಎನು ಇದೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಯಾರ್ದಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಲಲ್ಲ. ಅವರು ಇಡೀ ಸ್ಟೇಟ್‌ದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಟೆಸ್ಟ್ ಕೇಸನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಫೀನರ್ ಕೂಡ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

12-00 NOON

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಕ್ (ಸೂಳ್ಯ).—ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಲು ಮತ್ತು ದೇಶಕ್ಕೆ ನರಬರಾಯವಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಲು ಅವರು ಬೆಳೆದ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಭದ್ರತೆ ಕೊಡಲು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿರಾ?

• ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಈ ವರ್ಷದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಇರುವ ನೀತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾಗಿ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ರೈಸ್ ಮಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ತಾವು ಕೊಡುವ ಬತ್ತಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಿಲ್ಲಿನವರು ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುವಾಗ ಕೊಡುವ ಇಳುವರಿಗೂ ಬಹಳ ವೆತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಿಲ್ಲಿನವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಿದೆ, ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜವಾಬು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮೊದಲು ಮಿಲ್ಲಿನವರು ಸೇಕಡ ಅರವತ್ತಾರು—ಮೂರನೆಯ ಎರಡು ಭಾಗ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಸೇಕಡ 70 ಅಥವ 71 ರಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಕೂಡ ಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the respective sums not exceeding the amounts mentioned in Demand No. 15 and 53 may be granted to Government, to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967.

Sri S. GOPALA GOWDA.—I demand a Poll, Sir.

Mr. SPEAKER.—I will now put the Demands Separately. The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 1,61,85,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Miscellaneous Departments'."

Sri A. KRISHNA SHETTY (Mangalore II).—I demand a poll, Sir.

The House divided, The motion was passed 58 Members voting for and 20 against.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 19,35,82,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Capital outlay on Schemes of Government Trading'."

The motion was adopted.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, In view of the reply not coming forward from the Government regarding miscellaneous information, weights and measures and tourism as a protest against the attitude, of the Government, we stage a walk-out.

(At this stage Sri C. J. Muckannappa and a few Members of the Opposition left the House.)

DEMAND Nos. 14, 16, 24 and 44.

Sri K. MALLAPPA (Minister for Industries and Commerce).—Sir On the recommendation of the Governor of Mysore. I beg to move:

"That a sum not exceeding Rs. 1,04,97,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Supplies and Disposals'."

"That a sum not exceeding Rs. 17,84,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Education'."

"That a sum not exceeding Rs. 12,52,51,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of Industries'."

"That a sum not exceeding Rs. 4,02,86,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day March 1967 in respect of 'Capital Outlay on Industrial and Economic Development'."

MR. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 1,04,97,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of "Supplies and Disposals'."

"That a sum not exceeding Rs. 17,84,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Scientific Departments'."

"That a sum not exceeding Rs. 12,52,51,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Industries'."

"That a sum not exceeding Rs. 4,02,86,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967, in respect of 'Capital Outlay on Industrial and Economic Development'."

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರ ತಕ್ಕ ಸಪ್ಲೈಸ್ ಅಂಡ್ ಡಿಸ್ಪೋಸಲ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರುದೇಶ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾದರಿಯ ದೇಶ ಆಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಈಚೆಗೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿತು. 1956 ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈಚೆಗೆ, ಎಂದರೆ ರೀರ್ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಆದಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಬಿತ್ತು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಯ ಅವನತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಇರಲಿ, ಇದ್ದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಆದಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರಪಂಚದ ಮುಂದುವರೆದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಯಾವರೀತಿ ಏರುತ್ತಾ ಇದೆ, ಜನಗಳ ಜೀವನ ಯಾವರೀತಿ ಸುಖಮಯವಾಗಿದೆ, ಅವರು ಈ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಒಂದು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಗತಿ. ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಏರುವುದು ಅಲ್ಲದೆ, ಇವೊತ್ತಿನ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ)

ದಿವನ ಆಟೋಮೇಷನ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರದೇಶ ದವರು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದವರು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗಮನ ಕೊಡದೇ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅಂಧಕಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇದು ನಮ್ಮ ದುರಾದೃಷ್ಟ ಎಂದು ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದಗಾಮಿ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವರು ಬಂದಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ದಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಅರ್ಬನ್‌ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ರೂರಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಏನು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ ? ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಮುಂದಗಾಮಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ ? ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ ಆಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ನೋಡಿದರೆ, ಅವರ ಪ್ರಗತಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದೆ ? ಈ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಂದು ವರಿದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನರ ಜೀವನ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ ! ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದು. ಇದನ್ನು ಅವರು ಮನಗಂಡಿಲ್ಲವೇ ? ಸರ್ಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ಜನರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಈ ರೀತಿ ಮುಂದಗಾಮಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ತಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ " much of the development is not soundly planned and economically justifiable " ಎಂದು. ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಫೆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಅದು ಎಕನಾಮಿಕಲ್ ಆಗಿ ವರ್ಕ್ ಔಟ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಲ್ಕ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ನಷ್ಟ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಹಿಡಿಯು ವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಟೇಂಡ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಏನೋ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಲುಕ್ಸಾನು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನ್ನು ಅರ್ಬನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಬೇಂಗಳೂರು ನುತ್ತಮುತ್ತ ಕಾನ್‌ಸೆನ್‌ಟ್ರೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ರೀಜನಲ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುನಿಷಿಯವರು ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟ್ಯಾಟಿಸ್ ಟಿಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ Districtwise Distribution of the number of perennial and seasonal factories (Registered) and percentages thereof (in relation to total in each year) from 1949 to 1956 ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 60.79 ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಇದೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 16.47 ಇದೆ, ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ 4.88 ಇದೆ, ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ 1.93 ಇದೆ, ತುಮಕೂರು 4.20 ಇದೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ 2.61 ಇದೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ 3.40 ಇದೆ, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ 1.36 ಇದೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 2.27 ಇದೆ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ 2.04 ಇದೆ. ಈ ತರಹ ರೀಜನಲ್ ಇಂಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಇದೆ. ಇದು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬಾರದು ? ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಕಾನ್‌ಸನ್‌ಟ್ರೇಟ್ ಆಗುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬೇರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ, ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಾರದೇ ? ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ಇರಬಹುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನ ಇತರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಯೋಚನೆ ಬೇಡವೇ, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಬೇಡವೇ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಸ್

ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, ಅಂದರೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಡಿಸಿಕ್ಟ್‌ಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಮಗ್ರವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂಥ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಪಾರ್ಮುಲೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಇಂಸ್ಟ್ರಿಯರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿರಬೇಕು. ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕುಚಿರಾಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯರ್ ಎಕನಮಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಓದುತ್ತೇನೆ ;

> "Over rapid and unbalanced growth of the industrial sector unaccompanied by complementary charges in the agricultural sector may give rise to phenomena which in the long run are likely to retard economic development balance of payments difficulties, inflation excessive urbanisation. The disruption of accepted social patterns".....A sound industrialisation policy must include measures to ease the burden in transition of agrarian society, which is thus affected."

ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಗೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಕುಂಠಿತನಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಗದವರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯರ್ ಅಥವಾ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು. ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರದೇಶಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ರಷ್ಯಾ ಅಥವಾ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದವರು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೇರಿಕ.ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ ದೇಶವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅವರು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ತರದ ಎಷ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ರಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪರ್‌ಪಸಿಗೋಸ್ಕರ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತರಹ ಒಂದಾದರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದೆಯೇ ! ಇವತ್ತು ಇದನ್ನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ, ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆ ನೋಡಿದರೂ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ರಾರಿಗಳ ಓಡಾಟ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ, ಅವನ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ? ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ! ಇವತ್ತು ರೈತನು ಕೇವಲ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಇಂತಹ ಧುರ್ಭಿಕ್ಷ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಏನಾದರೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಥವಾ ಅವನಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪರದೇಶದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಟನ್ಸ್ ಗೊಬ್ಬರ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ ತರುವುದನ್ನು, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ. ಇದರಿಂದ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಾ ಈ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಈ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಬಹಳ ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಉಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಆದರ್ಶವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ತರಹ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ನಮಗೂ ಸಂತೋಷ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ರಾರಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ)

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕಾರು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆಯಿಲ್ಲದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಭೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೇ ಹೊರತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ರೈತರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಲಾರಿ, ಡಂಪರುಗಳನ್ನು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಒದಗಿಸಿದರೆ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆ ತಯಾರುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆರ್ಾ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೂರರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯನ್ನು ತಾವು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಸರ್. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೂರರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರ ಜೀವನ ಮಾಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ರೂರಲ್ ಏರಿಯಾಗಳು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲೈಸ್ ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸ್ವಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಬರೀ ಸ್ಲೋಗಾನ್ ತರ ಆಗಿ ಉಳಿದಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. List of small scale industrial establishments classified under 13 major heads mining plantation-food except beverages gur, leather products, paper, wood etc. ಎಂದು ಇದೆ. ಈ ಸ್ಮಾರ್ ಸ್ಕೇರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಜತ್ತಿ ಸಾಹೇಬರೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಮೆಂಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೆರ್ಾ ಬರೀ ಪುಸ್ತಕದ ಬದನೆಕಾಯಿಯಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಯಾವುದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತಾವು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಘನತೆಯು ಕುಂಠಿತವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯು ಉಳಿಯಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೂರರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರ್ ಸ್ಕೇರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ಮಾಲ್ ಸ್ಕೇರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. A report of Japanese Delegation on small scale industries says : Small scale industries in Japan generally have a long history of about 20 to 30 years. They have come from various places and towns and succeeded in laying solid foundations, both technical and otherwise. Many of the present big industries were once small enterprises with a flimsy economic background.

12-30 P.M.

ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಜಪಾನಿನವರು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ನೀವೆರ್ಾ ಇದನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ನುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆಮೇಲೆ ಫುಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಲ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಕೊರತೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಫುಡ್ ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮೈನೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ಫುಡ್ ಟೆಕ್ನಾಲೋಜಿಕರ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಏಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಾರದು ? ತಾವು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲಾರ್ಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಹಳ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಈ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ತಾವು ಗೋಧಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ತರಿಸುವ ಗೋಧಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಬ್ರೆಡ್‌ಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಅದು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ, ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ರಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ, ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೋಷಿಯಲೈಜೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್. ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯನ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರನ್ Socialistic pattern of Society ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸೋಷಿಯಲೈಜೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಹರಿದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಖಾನಗಿ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ತರಬೇಕಾದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜೀಕರಣ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Shall we stop at this today or shall we go on for another one hour ? The scheduled time is 8-30 A.M. to 12-30 P.M. I suppose the Member has finished his speech.

Sri H. R. KESHAVA MURTHY.—No, Sir. I want another 15 minutes.

Mr. SPEAKER.—The entire demands have been allotted four hours. I have no objection, but a little co-ordination will be necessary. What shall we do now ?

HON'BLE MEMBERS.—We can adjourn.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise to meet on the 24th March at 1 P.M.

The House adjourned at Thirty-Five Minutes past Twelve of the Clock to meet again at One of the Clock on Thursday, the 24th March 1966.

WD 6671—GPB—500—23-6-66

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, 24th March 1966.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

CONDOLENCE REFERENCE

[*re:* **Demise of Sri L. H. Hiregoudar, M.L.C.**]

MR. SPEAKER.— I regret to inform the House with deep sorrow the sudden demise yesterday morning in the Legislators' Home of the Hon'ble Member Sri L. H. Hiregoudar, a sitting Member of the Legislative Council representing the Dharwar Local Authorities' constituency. Sri Hiregoudar was mainly an agriculturist and was also a businessman. He was a staunch Congressman from the very beginning and was member of a number of Social and Political organisations like the District Congress Committee, Pradesh Congress Committee, and President of the Taluk Congress Committee. He was also a member of the Public Accounts Committee of our Legislature. He was doing a lot for the welfare of the people of the State in general and of the people of his Constituency in particular. He was loved by one and all alike and he helped anybody that came to him for help. He leaves behind him his wife and three sons.

I desire, on behalf of the House, to express deep sentiments of the great loss we have sustained and our sympathies to the relatives of the Hon'ble Member. I request the House to stand for a minute in silence to express our sorrow.

(*The Members stood in silence for one Minute*)

I have assessed the feelings of the Members who are deeply moved by this tragic event and the sudden calamity. It is felt we might adjourn for the day as we did on a prior occasion and try to make it up by sitting in the morning tomorrow. I believe that is also the opinion of everybody with whom I have not been able to get in touch. That is

(MR. SPEAKER)

my opinion also. I suppose we now can adjourn to re-assemble tomorrow morning at 8-30; the work that is allotted for today will be taken up tomorrow from 8-30 A.M.

The House now stands adjourned to meet tomorrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Ten Minutes past One of the Clock to re-assemble again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Friday, the 25th March 1966.

KSA LIBRARY, B'lore
B004836
328.32402 548 LAD,1966
JJ35

WD 6678—GPB—500—20-6-66